

X25147

ERŐK ÉS TEREK

N É P S Z A B A D S Á G   K Ö N Y V E K

2 0 0 6

SZTE Egyetemi Könyvtár

J000528027

© Népszabadság Zrt.

X 25147

NÉPSZABADSÁG KÖNYVEK

Kiadja a Népszabadság Zrt., Budapest, 2006

Felelős Kiadó: Lengyel L. László, elnök-vezérigazgató
Szerkesztette: Varga Lajos Márton

Könyvterv, borítótér és tipográfia: Fákó Árpád
Tördelés: Divald

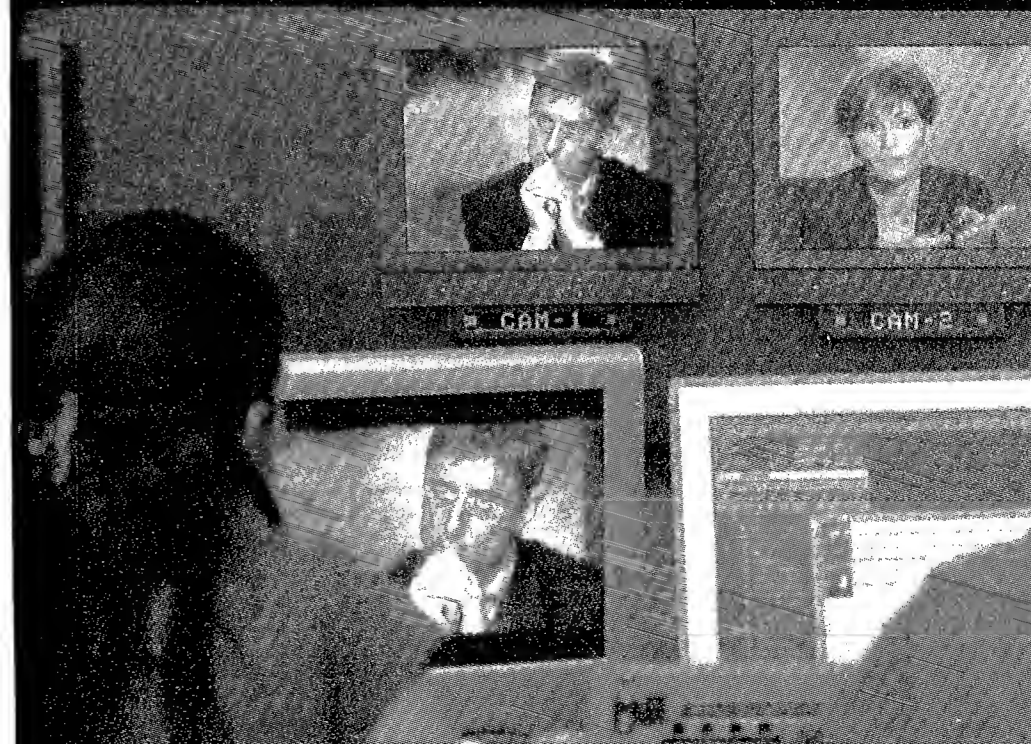
Nyomta és kötötte: Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Berki István, vezérigazgató
Készült: 13 (A/5) ív terjedelemben
ISBN 963 9709 15 8

ERŐK ÉS TEREK

A VÁLSÁG NAPRÓL NAPRA,
ÓRÁRÓL ÓRÁRA

SZERKESZTŐ:
VARGA LAJOS MÁRTON

VASÁRNP

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök vasárnap este az ATV-ben indokolja őszi szavait
Fotó: Szabó Bernadett

2006. SZEPTEMBER 17.

„VÉGIGHAZUDTUNK MÁSFÉL ÉVET”

Kiszámíthatatlan a kormányfő szavainak következménye – Tüntető a Parlament előtt

Nyilvánosságra került vasárnap Gyurcsány Ferenc május végi, az MSZP balatonöszödi frakcióülésén elhangzott beszéde. Ebben a kormányfő önkritikusan ostorozza a kormányzati teljesítményt. A beszéd következményei egyelőre kiszámíthatatlanok.

– Nincsen sok választás, azért nincsen, mert elkúrtuk. Nem kicsit, nagyon – mondta a miniszterelnök. – Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet. Majd úgy folytatta: annyival túlméntünk az ország lehetőségein, hogy azt nem is tudtuk korábban elképzelni, és közben egyébként nem csináltunk semmit négy évig.

A miniszterelnök a szöveg nyilvánosságra kerülése után azt mondta, szavai nem igazolják a Fidesz szlogenjét, miszerint az MSZP kormányzása hazugságra épül. Gyurcsány lapunknak tegnap adott interjújában hangsúlyozta: mindig arról beszélt, a politika – úgy hat-nyolc éve – hazugságokra épül. Annyiban mindenképp, hogy nem meri bevallani: nehéz reformokat kell elindítani az ország érdekében. Azt Gyurcsány sem tagadta, a szocialisták sem vágtak bele reformokba. De miután a baloldal felismerte, hogy szakítani kell az országot őrölő hazugsággal, felvállalta, s meg is teszi ezt. Gyurcsánynak esze ágában sincs lemondani.

A miniszterelnöki beszéd gyurcsányi értelmezését osztja a szocialista párt nevében nyilatkozó Lendvai Ildikó is. A frakcióvezető úgy interpretálta a balatonöszödi szavakat, hogy a kormányfő a magyar politikai elit – ideértve az MSZP-t is – többéves közös hazugságával nézett szembe: azzal, hogy a következő éveket meg lehet úszni gyökeres reformok és változások nélkül. Ezt a nézetet májusban még az MSZP-frakció is osztotta, s a képviselő-testület ülésén megpróbálták sarokba szorítani Gyurcsányt, mondván: a szekér reformok nélkül is egész jól eldöcögött eddig, illetve hiba lenne az önkormányzati választások előtt sokkolni az országot. Erre az érvelésre volt válasz a kormányfő kirohanása.

Míg az MSZP a várakozásoknak megfelelően felsorakozott Gyurcsány mellett, az ellenzék nem lendült azonnali támadásba. A Fidesz ma elnökségi ülésen elemzi a kialakult politikai helyzetet.

Este a Parlament előtt tüntetők jelentek meg, tizenegy órakor már mintegy ezren voltak. Lapunk zártakor felvonultak velük szemben a rohamrendőrök, és megjelent e téren a rendészeti miniszter is.

„OLYAN ROHADTUL KELL CSINÁLNUNK, HOGY BELEGEBEDÜNK”

„Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet. Teljesen világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz. Annyival vagyunk túl az ország lehetőségein, hogy azt el sem tudtuk korábban képzelni. (...) És közben egyébként nem csináltunk semmit négy évig. Semmit! Nem tudok mondani az elmúlt négy évből olyan jelentős kormányzati intézkedést, amelyre büszkéek lehetünk azon túl, hogy a szarból visszahoztuk a kormányzást a végén. Ha el kell számolni az országnak, hogy mit csináltunk négy év alatt, akkor mit mondunk?”

„Természetesen a dolog az nem szépen, nyugodtan, aprólékosan fölépíthető. Őrült lóhalálában készül, mert egy darabig nem csinálhattuk, nehogy kiderüljön, most meg már olyan rohadtul kell csinálnunk, hogy belegebedünk. Aztán lassan felbukunk, mert nem bírjuk jobban a tempót. Ez a helyzet.”

„Elmagyarázni és majd hosszú bizottságokban ücsörögni és majd újabb munkabizottságokat létrehozni, és majd kideríteni, hogy soha semmilyen törvényben nem tudunk megállapodni, mert újra csak azok a kompromisszumok születnek meg, ami lényegében a semmittevés kompromisszuma, hogy fennmaradjon, ami eddig volt, mert minden más sérti valakinek az érdekét: ahhoz másik madám kell.”

„Nem arról szól a politika, hogy melyikünkől lesz kerületi polgármester, és hány darab helyettese lesz. Fontos az is, tudom én, nem vagyok naiv, de nincs benn az ország száz legfontosabb ügyében. Az ország megérdemelné, meg mi magunk is, hogy ilyeneket csináljunk. (...) Amíg nagy tempóban lehet menni előre, addig megyünk. Ha nem lehet menni, és elmagyarázzátok, hogy reform igen, de... – ahhoz szerintem én nem kellek, ahhoz más köll.”

„Én azt gondolom, hogy meg lehet csinálni. Azt gondolom, hogy lesznek konfliktusok, gyerekek, igen. Lesznek tüntetések. Lehet tüntetni a Parlament előtt, előbb-utóbb megunják, hazamennek. Csak akkor lehet végigcsinálni, hogyha a lényegben hisztek, és a lényegben van egyértétség.”

„NEM TUDOK NEKTEK B VERZIÓT MONDANI”

Tegnap késő délután több internetes hírportál is közzétette az MSZP képviselőcsoportjának alakuló üléséről kizivárgott hangfelvétel további részleteit, amelyek szintén a Gyurcsány Ferenc által mondottakat tartalmazzák.

„Amit az elmúlt egy hónapban meg lehetett tenni, azt megtettük. Amit az azt megelőző hónapokban titokban meg lehetett csinálni úgy, hogy nehogy a választási kampány utolsó heteiben előkerüljenek olyan papírok, hogy mire készülünk, azt megtettük. Úgy őriztük a titkot, hogy miközben tudtuk és ti is tudtátok, ha el fog jönni a választási győzelem, utána nagyon neki kell állni.”

„Természetesen a dolog az nem szépen, nyugodtan, aprólékosan fölépíthető. Őrült lóhalálában készül, mert egy darabig nem csinálhattuk, nehogy kiderüljön, most meg már olyan rohadtul kell csinálnunk, hogy belegebedünk.”

„Lehet még itt egy darabig tesztoszászkodni, de nem sokat. Gyorsan eljött az igazság pillanata. Az isteni gondviselés, a világgazdaság pénzbősége meg trükkök száza – amiről nyilvánvalóan nekem nem kell tudni – segítette, hogy ezt túléljük. Nincsen tovább. Nincsen! S persze még gondolkodhatunk még nagyon sokáig, meg elkészíthetünk kibaszott sok elemzést, hogy melyik társadalmi csoportra hogy fog ez végezni. Azt tudom mondani: nem tudunk még hetekig elemezni, gyerekek. (...) Elemezgethettek én még egy pár hétig, aztán jönnek majd akiknek ez a szakmájuk, és azt mondják, hogy ők már elemezték: Magyarország le van írva. Ezért annak előrebocsátásával, hogy amit csinálunk, az messze nem tökéletes, nem tudok nektek B verziót mondani.”

„Aki a Magyar Szocialista Párt környékén befolyásos, véleményformáló makrogazdasági ügyekben, Kornaitól Bokrosig, Békésitől Surányiig, Vértestől a jó ég tudja, kicsodáig azokkal végigbeszéltük, végigszenvedtük, végigüvöltöttük. És azt is meg kell mondanom nektek, hogy nagyon sok nagyon nagy ötlettel találkozom. Phűűű, a hétszázát neki! És kiderül, hogy még a legnagyobbak is, a legtöbbre tartottak is milliárdos nagyságrendű tévedésekben vannak.”

„Azt mondjuk-e, hogy a rohadt életbe, jöttek páran, akik meg merték tenni és nem szarakodtak azon, hogy hogyan lesz majd az útiköltség-elszámolásuk bassza meg. Jöttek páran, akik nem szarakodtak azon, hogy akkor a megyei önkormányzatban lesz-e majd helyük vagy nem, hanem megértették, hogy másról szól ez a kurva ország. Hogy megértik azt, hogy azért érde-

mes politikusnak lenni a XXI. század elején, hogy csináljunk egy másik világot. Egzisztenciát lehet még találni. Tudom, hogy ez nem könnyű mondani, ne vágjátok mindig a képeembe! (...) Majdnem beledöglöttem, hogy másfél évig úgy kellett tenni, mintha kormányoztunk volna. Ehelyett hazudtunk reggel, éjjel meg este. Nem akarom tovább csinálni! Vagy megcsináljuk és van hozzá egy emberetek, vagy mással kell csinálni.”

GYURCSÁNY: „EZEKET A VÁLTOZÁSOKAT A SZOCIALISTA PÁRT INDÍTOTTA EL”

A tüntetők a kormány távozását és új választások kiírását követelik

16–17 óra: Villámsebessen terjed a hír, hogy valaki botrányos hangfelvételt juttatott el a sajtóhoz. A szalagon – amely még május végén, az MSZP balatonöszödi frakcióülésén készült – Gyurcsány Ferenc miniszterelnök saját kormánya teljesítményét értékelve azt állítja, hogy „nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet” és közben „nem csináltunk semmit négy évig”. A beszéd, amely a reformok melletti kiállásra buzdítja a szocialista képviselőket, nem nélkülözi a trágár kifejezéseket sem. „Elkúrtuk!” – alighanem ez a legtöbbször emlegetett megállapítás a kormányfőtől.

Rögtön megkezdődik a találgatás, hogy ki készítette a zárt ülésen a meglepően jó minőségű felvételt, és kinek állt érdekében nyilvánosságra hozni. Vannak olyan feltételezések, hogy Gyurcsány Ferenc tiszta lappal akarja folytatni (különös tekintettel az önkormányzati választásokra), vagyis ő maga áll a kizivárgatás hátterében. Mások pártbéli vetélytársaira gyanakszanak, megint mások a Fidesz beépített embereit hibáztatják. Bizonyították nincs semmire.

17–18 óra: Rengetegen kíváncsiak arra, hogy mit mondott a miniszterelnök Balatonöszödön. A Magyar Rádió honlapja nem bírja a terhelést, és egy időre felmondja a szolgálatot.

Gyurcsány Ferenc nyilatkozik a Népszabadságnak: elismeri, hogy a nyilvánosságra került hangfelvétel valódi, és közli, hogy esze ágába sincs lemondani. Büszke arra, hogy „ezeket a változásokat a szocialista párt indította el”. A miniszterelnök az este folyamán több tévéműsorban is megismétli mindezt.

18–19 óra: A botrány egyre terebélyesedik, de a Fidesz vezetői elérhetetlenek. A legnagyobb ellenzéki párt hallgat.

19–20 óra: Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője közleményben tudatja: egyáltalán nem bánja, hogy a hangfelvétel nyilvánosságra került, mert segít tisztázni, miért nem várhatott a koalíció a szükséges intézkedésekkel. Lendvai szerint a miniszterelnök nem pusztán a kormányt bírálta, hanem az MSZP és a teljes magyar politikai elit többéves, közös önáltató hazugságával nézett szembe.

A kereszténydemokraták visszautasítják Lendvai Ildikó kijelentéseit.

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke egyik rádiónyilatkozatában elmondja, hogy nem tudott a felvétel létezéséről: annak stílusával és tartalmával nem ért egyet, de hallhatóan szónoki fogásról van szó.

Hock Zoltán, az MDF elnökhelyettese megdöbbenését fejezi ki. Szerinte egy normális, civilizált országban a miniszterelnök csak akkor beszél így, ha már lemondott vagy lemondani készül.

Megszólal a Századvég Alapítvány igazgatója, Giró-Szász András is, aki szintén úgy véli, hogy a kormányfőnek le kell mondania.

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke külföldön van, a párt itthon lévő vezetői lázasan tanácskoznak. Hivatalos álláspont továbbra sincs.

20–21 óra: A Parlament előtti Kossuth téren kormányellenes – minden jel szerint eleve jobboldali – tüntetők gyülekeznek, akiket felháborított a miniszterelnök beszéde.

A demonstráció valószínűleg spontán módon, internetes fórumok és SMS-üzenetek révén szerveződik.

21–22 óra: A Kossuth téri tüntetők száma több százra tehető. Túlnyomó többségében gimnazista és egyetemista külsejű fiatalok alkotják a tömeget.

A demonstráció résztvevői a kormány távozását és új választások kiírását követelik. „Elkúrtad!”, „Vesszen a kormány!”, „Ria, Ria, Hungária!” – kiabálják.

22–23 óra: A tömeg létszáma eléri a félezeret. A tüntetéssel szimpatizáló autósok dudálással nyilvánítják ki egyetértésüket.

A helyszínre érkezik Petrétai József igazságügyi és rendészeti miniszter is.

Rendőrok védik a Parlament épületét. A tüntetők felkészülnek arra, hogy a rendőrség mégis nekilát feloszlatni a tüntetést, de ilyesmire kísérlet sem történik.

A rendőrség és a kormányzat arra a következtetésre jut, hogy választási és kampányidőszakban bejelentés nélkül is lehet tartani politikai összejöveteleket. A tüntetés tehát nem illegális.

Most már az idősebb korosztályok is nagy számban képviseltetik magukat. Megjelenik a téren Bencsik András, a Demokrata főszerkesztője és Csurka István, az MIÉP elnöke is. Utóbbi megfogalmazza azt a követelést, amit a későbbiekben sokat hallunk majd: hívjanak össze alkotmányozó nemzetgyűlést!

23–24 óra: Meglehetősen nagy a feszültség, egyre többen érkeznek a Parlament elé. Zuhog az eső.

A hírek szerint Zalaegerszegen is tüntetnek.

Schön Péter, a BRFK szóvivője közli: semmiféle rendőri intézkedés nem történt.

Lapzártnánk idején körülbelül ezren lehettek az Országház előtt Fotó: Kurucz Árpád

GYURCSÁNY FERENC: ELÉG AZ ÁLSZENT POLITIKAI GÜGYÖGÉSBŐL

A miniszterelnöknek esze ágában sincs lemondani

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök lapunk kérdésére tegnap délután elismerte, hogy valóban tőle származnak és így hangzottak el a Magyar Rádió honlapján közzétett mondatok. Leszögezte: esze ágában sincs lemondani posztjáról. Büszke arra, hogy végre valaki – és nemcsak belső körben – ki meri mondani az igazságot: azt, hogy a politika hosszú évek óta hazugságokra épült.

Munkatársunktól

- Öntől származnak az idézett mondatok?
- Igen, május 26-án, az MSZP-frakció balatonörszödi ülésén beszéltem, s ennek része, amit közzétettek.
- Nem érzi úgy, hogy ezek után le kellene mondania?
- Már miért kellene?

– Mert épp ön támasztja alá az ellenzéknek azt az állítását, hogy az MSZP kormányzása hazugságokra épült.

– Félreértés ne essék: ezek a mondataim korántsem ezt támasztják alá. Kétségkívül ideges, felfokozott légkörben hangzott el mindez, de minden szavamat vállalom, és hangsúlyozom, hogy soha, egyetlen pillanatig sem állítottam mást. Folyton-folyvást azt mondom, talán már egy kicsit unalmas is, hogy a politika, és nemcsak azóta, amióta én vezetem az országot, hanem úgy hat-nyolc éve, hazugságokra épül. Elég abból az álszent politikai gügyögésből, hogy létezik politika, létezik politikus, létezik ország felelősség nélkül. A politika sosem mert szembenézni az országot őrlő hazugsággal, s valóban, mi, szocialisták sem vágtunk bele a reformokba. Most mi ezt felismertük, és fölváltuk: eszem ágában sincs lemondani.

– *Idézek a nyilvánosságra került szövegéből: hazudtunk reggel, éjjel meg este. Nem akarom tovább csinálni.*

– Ez egy nagyon szenvedélyes mondat, és hangsúlyozom, hogy nem a pártok közötti választásokról szól, hanem az ország választásáról. És ehhez nekem igenis föl kellett ráznom a mieinket is, ezért volt ennyire szenvedélyes a mondanivalóm.

– *A hangfelvétel nyilvánosságra kerülése ugyanakkor ziccerhelyetbe hozza az ellenzékét, amely az egész kampányát arra építi, hogy a kormány hazudott.*

– Kétségkívül, az ellenzék pontosan azt fogja kommunikálni, amit eddig, és hadd tegye: sosem arról beszélnek, amiről valójában szólniuk kellene, arról, hogy hogyan tekinthetünk előre, ők nem mernek szembeszállni a hazugságra épített politikával. Én viszont erre tettem föl az egész politikai pályafutásomat. Újra hangsúlyozom: meglehet, hogy egy szűk körben szenvedélyesen, vitatkozó tónusban ezeket a mondatokat használtam, de akinek van füle, az pontosan tudhatja, hogy mindig, minden körülmények között ezt az igényt fogalmaztam meg.

– *Megeshet azonban, hogy ezekre a mondatokra rámehetnek a mostani választások...*

– Kétlem. Szerintem az emberek megértik, amit mondok, és én az elkövetkezendő időszakban is ezt mondom majd: ki kell törnünk abból az ördögi hazugságból, amelynek a következménye, hogy az ország egyik legfontosabb rendszerváltó politikusából rendszervisszaváltó politikus lett.

– *Megismétlem a kérdést: lemond?*

– Én pedig megismétlem a választ: eszem ágában sincs. Büszke vagyok rá, hogy ezeket a változásokat a szocialista párt indította el.

AZ IGAZSÁG PILLANATA

Tanács István

Csődöt mondott a médiapolitizálás – a demokrácia talán visszaveszi jogait és méltóságát. A kettős beszéd – vagyis az, hogy mást mondunk a bennfenteseknek és mást a közvéleménynek – előbb-utóbb lelepleződik. Akár úgy is, hogy valaki, akit a kettős beszélő a bennfentesek közé sorol, utóbb politikai bombát robbant a bennfenteseknek szánt mondanivaló nyilvánosságra hozatalával. Első hallásra ez a legfőbb üzenete annak, hogy most, miután Gyurcsány Ferenc bejelentette, indulni kíván a pártelnöki tisztségért, s ezzel saját kezében kívánja összpontosítani a kormányzati hatalom mellé a párton belüli hatalmat is, kiszivárgott: május végén a miniszterelnök egy balatonőszödi MSZP-s frakcióülésen azt mondta: „Nyilvánvalóan végighazudtuk az elmúlt másfél-két évet.”

A kijelentés tartalma maga nem kelthet meglepetést. Önmagában az, ahogyan a költségvetési hiány bevallott számai változtak a konvergenciaprogram leadási határidejének közeledtével, igazolja azt, amit Tölgyessy Péter a választások után megfogalmazott: ez volt az ára annak, hogy Orbán Viktort távol tartásuk a hatalomtól. A kérdés, amely most majd aktuálissá válik: szabhat-e büntetlenül ilyen árat az egyik politikai oldal a társadalom számára?

Van egy másik kérdés, amelyre nem kerülhető meg a válasz. Ezt a kérdést vulgárisan úgy szokták megfogalmazni, hogy „hol a pénz?”. Abból, ami most államadósság-növekedésként, rekord költségvetési hiányként jelentkezett, mennyi ment el éltszínvonalat javító, szociális és jóléti kiadásokra? Mennyi az, amit egyebek közt a közalkalmazotti béremelés, a lakáshitelek állami támogatása, a 13. havi nyugdíj okozott, és mennyi, amit például az autópálya-beruházások túlfinanszírozása és hasonló ügyek miatt kellett kifizetni? Föltehető ugyanis a kérdés: ha a hazugság tartalma csak annyi volt, hogy az elmúlt négy évben a lehetőségein fölül fogyaszthatott a társadalom, akkor mikor jön el az éltszínvonalunknak olyan fölzárkózása, amelyet követően egy megnyert választások után nem következnek drasztikus megszorítások?

Nehéz ilyen pillanatban önmérsékletre inteni a küzdelemben belehergelődött elitcsoportokat. Nehéz azt mondani Gyurcsánynak, hogy nem bölcs dolog nemzeti radikálisként stigmatizálva, az európai progresszióból kirekeszteni a magyar jobboldal túlnyomó részét. És nehéz azt mondani a jobboldal-

nak, hogy az ország számára a jelen helyzetben, az uniós csatlakozás jelentette felzárkózási lehetőség kapujában fontosabb az, hogy élni tudjon a történelmi eséllyel, mint az, hogy a kormányon lévők illegitimé tételeével megpróbálják meg nem történtté tenni a parlamenti választásokat.

Politikáról szóló magánbeszélgetésekben egyre gyakrabban hallom: le kell cserélni a ma hatalmon lévő elitcsoportokat, mert magatartásukkal zsákutcába viszik az országot. Sokaknak talán rokonszenves, de naiv és békés úton megvalósíthatatlan gondolat ez: nincs kire lecserélni őket. Ha valamiben reménykedni lehet, az nem más, mint hogy jobb belátásra térnek; elfogadják, hogy az ország előre jutása fontosabb annál, hogy éppen ki van hatalmon.

Hazudhatnak ugyanis nekünk. Lehet abból politikatudományt csinálni, hogy melyik hónapban, ki, milyen kommunikációs trükkal fordította a maga javára a közvélekedést. Lehet bennünket gyerekek, tudatlannak nézni; az adott pillanatban valamit elhiszünk, mást nem. Elhiszük, mert a győztesek közé szeretnénk tartozni, hogy dübörög a gazdaság, hogy versenyképesek vagyunk, és nem hiszük el, hogy rosszabbul élünk, mint négy éve. De előbb-utóbb eljön az igazság pillanata, amikor kiderül, hogy nemcsak az egyik, hanem mindkét állítás hazugság volt, és akkor egy jó darabig nem hiszünk el semmit. Azt sem, ami igaz. A demokráciában annál nagyobb kárt politika nem okozhat, mint ha a polgárok elveszítik benne a bizalmukat: ha nem akarnak partnerek lenni semmiben – abban sem, ami hosszú távon a javukat, jövőjüket szolgálja.

HÉTFŐ

Tüntetők és rendőrök a televízió épülete előtt Fotó: Mórész Simon

2006. SZEPTEMBER 18.

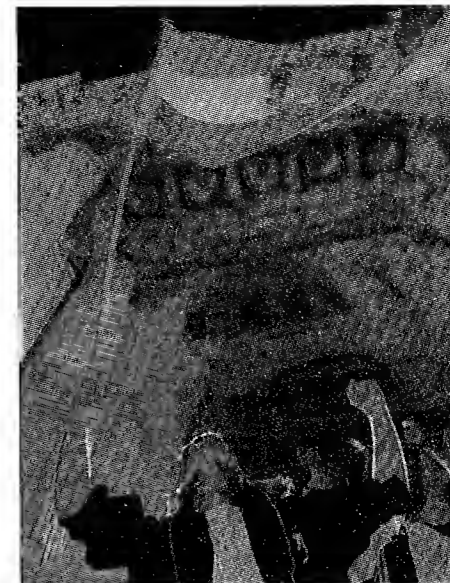
ÖSSZECSAPÁS A TÉVÉ ELŐTT

Sólyom László szerint morális válság van – Az MSZP Gyurcsány Ferenc mögött

Heves összecsapás volt tegnap éjjel a Magyar Televízió épülete előtt, ahová a Kossuth Lajos térről este tíz óra után több száz tüntető vonult át, követelve, hogy olvassák be petíciójukat. A rendőrök könnygázgránátokat dobtak a tüntetők közé. Többen – köztük két rendőr – megsérültek. Tizenegy óra után a tüntetők megrohamozták az épületet, a rendőrök vízágyút is bevetettek. Voltak olyan pillanatok, hogy úgy nézett ki, a tömegnek sikerül bejutnia az épületbe, ám a rendőrök viaszorították a demonstrálókat. Több gépkocsit felgyújtottak. Tegnap számos vidéki városban is követelték a kormány lemondását.

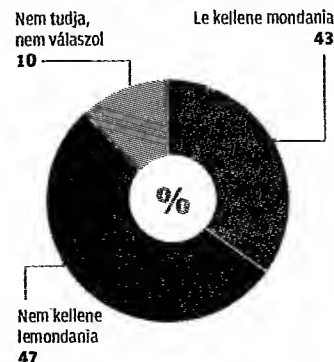
Ami az előzményeket illeti: kerékpáros futárok CD-re másolva vitték vasárnap a szerkesztőségekbe a miniszterelnöknek az MSZP-frakció zárt ülésén, május végén elmondott beszédét. Nem a hivatalosan elkészült hangfelvétel volt az, hanem egy professzionálisan fölvelt változat, amelynek nyilvánosságra hozatalát mostanra időzítette készítője vagy az, akinek átadta. A szocialisták sem belső, sem rendőrségi vizsgálatot nem indítanak a kiszivárogtatás ügyében, bár a frakcióban felzúdulást és politikai kombinációkat indított el az ügy. Mind a Fidesz, mind pedig a KDNP bejelentette: minden törvényes eszközt fölhasznál, hogy lemondásra kényszerítse a kormányt. Az MDF elnöke is távozásra szólította fel Gyurcsány Ferencet. Az SZDSZ, bár sem stílusában, sem tartalmában nem ért egyet a nyilvánosságra került beszéddel, kiáll a koalíció mellett, a szocialisták pedig a nap folyamán többször is hitet tettek mind a kormányfő, mind pedig a reformok mellett. Bár a legnagyobb ellenzéki párt arra kérte a köztársasági elnököt, tegyen lépéseket az „alkotmányos válság” megoldására, Sólyom László a miniszterelnököt nem szólította fel lemondásra, viszont kijelentette: a hír morális válságot okozott. Göncz Árpád volt köztársasági elnök lapunknak nyilatkozva nyugalmat kért a politikusoktól. Az elemzők körében, ahogy a külföldi sajtóviasszhangban is, vegyes a zárt körben elmondott beszéd megítélése. Vannak, akik honorálják az őszinteséget, és szükségesnek vélik azt a reformok folytatása érdekében – hozzátéve: a ki-

szivárogtatás politikai célokat szolgál. Mások példátlanak tartják, hogy egy hivatalban lévő miniszterelnök beismeri, hogy kormánya hazudott. A Fidesz szolidaritást vállalt a demonstrálókkal, de figyelmeztette őket a törvények betartására. Navracsics Tibor frakcióvezető este bejelentette: képviselőik ma nem mennek el a parlament renkívüli vitanapjára. A Szonda Ipsos által az MTV Az Este és a Népszabadság megbízásából készített tegnapi közvéleménykutatás szerint a megkérdezettek 43 százaléka azt mondta, le kellene mondania a kormányfőnek, 47 százalék szerint a helyén maradhat.

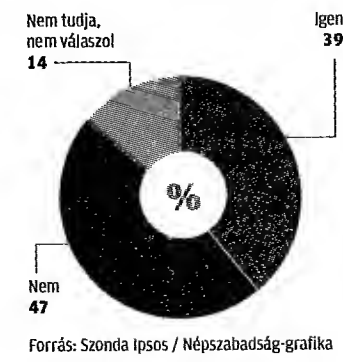

Fotó: Mórlicz Simon

Őn szerint a miniszterelnöknek le kellene-e mondania, hiszen elismerte, hogy hazudott, vagy nem kellene, mert minden politikus hazudik?

Lát-e esélyt arra, hogy ezentúl őszintébb lesz a magyar politikai közélet?

Forrás: Szonda Ipsos / Népszabadság-grafika

A Tüntető A Parlament Felosztatását És Új Választások Kiírását Kéri Az Államfőtől

A tévé ostromával egy időben az MSZP székházánál is randalíroztak

24-1 óra: A kormány lemondását követelők száma eléri, egyes becslések szerint jóval meg is haladja az ezret. Már van hangosítás is, amelyről állítólag a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom gondoskodik.

Felbukkan ifjabb Hegedűs Lóránt református lelkész, a MIÉP egyik volt vezetője és parlamenti képviselője.

A tüntetők egy csoportja Gyurcsány Ferenc házához, másik csoportja Sólyom László köztársasági elnök székhelyére, a Várban lévő Sándor-palotába indul. Utóbbiak az államfőtől várnak megoldást a „válságra”. Itt Kerényi Imre színházrendező mond beszédet, majd mindkét csoport visszatér a Kossuth térre.

A tüntetők kinyilvánítják, hogy nem mennek haza: egészen addig maradnak, amíg Gyurcsány Ferenc és a kormány be nem jelenti távozását.

10-11 óra: A demonstrálók egy része a Kossuth téren vészelte át az éjszakát. A helyzet a reggeli órák óta nem sokat változott: a kormányfő nyilatkozik, a tüntetők tüntetnek.

A Parlament előtt lévők örömmujongással fogadják a hírt, hogy a miniszterelnök elutazott Oroszországba. Minden bizonnyal abban reménykednek, hogy a Putyin elnökkel folytatott megbeszélése után ott is marad. Ebben a reményükben csalatkozniuk kell.

Gazsó Ferenc, az MSZP társadalompolitikai tagozatának tiszteletbeli elnöke is nekimegy a kormánynak. Szerinte megengedhetetlen, hogy az embereket tudatosan félrevezessék.

A Fidesz és a KDNP közös elnökségi ülést tart. A két párt elhatározza, hogy minden alkotmányos eszközzel megpróbálja elérni Gyurcsány lemondását.

A miniszterelnök megérkezik Szocsiba, tárgyalásai helyszínére.

A nemzetközi sajtót szemlélése alapján a nagy külföldi lapok is felfedezték Magyarországot, és beszámolnak Gyurcsány Ferenc sajátos belpolitikai elemzéséről.

11-12 óra: A tüntetők száma újra emelkedik, aztán apad, majd megint nő. Minden kiszámíthatatlan.

Az SZDSZ-es Eörsi Mátvás visszadobja a labdát a Fidesznek, mondván, hogy az is hazudik.

A nehezen átlátható helyzet miatt a Fideszben megtiltják, hogy a párt képviselői nyilatkozzanak a sajtónak.

A Kossuth téren akadnak, akik útlezárásokkal fenyegetőznek. Boldogboldogtalan mikrofonhoz jut. Az egyik szónok szerint Trianonért cserébe Magyarországnak be kellene szüntetnie az adósságtörlesztést. A zavart elmeállapot láthatóan senkit nem akadályoz meg abban, hogy szóljon az egybegyűltekhöz, és a hallgatóság is hálás minden szóért. Nincs az a baromság, amit a tüntetők ne tapsolnának meg.

A demonstráción megszületik az első petíció, amely közhírré téteti, hogy a kormány csalással jutott hatalomra. A dokumentum az államfőt a parlament felosztatására és új választások kiírására kéri. Meg nem erősített hírek szerint valami hasonlót szeretne elérni a Sólyom Lászlóval tárgyaló Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője is.

Navracsics és a KDNP-s Semjén Zsolt levelet ír Hiller István szocialista pártelnöknek, kérve, hogy az MSZP vonja meg a bizalmat a miniszterelnöktől.

A szocialisták frakcióülésén a képviselők egyöntetűen kiállnak Gyurcsány Ferenc mellett. Hiller István rendkívüli sajtótájékoztatón jelenti be, hogy a koalíció egyben marad, tovább azt: nem kezdenek nyomozni a hangfelvétel kiszivárogatója ellen, ennek megfelelően felelősségre vonás sem lesz.

12-13 óra: Tanácskozik az SZDSZ frakciója. A szabad demokraták nem tartogatnak meglepetéseket: nem látnak okot a miniszterelnök lemondására.

13-14 óra: Sólyom László sajtótájékoztatón ismerteti álláspontját, ami teljesíti a (szélső) jobboldal várakozásait. Megállapítja ugyan, hogy a nyilvánosságra került hangfelvétellel Gyurcsány Ferenc morális válságot okozott Magyarországon, és eltévelyen szól arról, hogy a kormányfő ezt még büszkén vállalja is, de a parlamentet nem oszlatja fel és nem ír ki új választásokat. Erre jelen körülmények között nincs alkotmányos lehetősége.

A Kossuth téren tiltakozó fűtő a válasz az államfő beszédére.

Danks Emese kormányzóvivő cáfolja azt a híresztelést, hogy a rendkívüli állapot bevezetését tervezné a kormány, miként azt is, hogy ülésezett volna nemzetbiztonsági kabinet.

A miniszterelnökkel Szocsiba utazó magyar földművelésügyi miniszter mezőgazdasági és élelmiszer-ipari keretmegállapodást ír alá orosz kollégájával.

14-15 óra: A biztonság kedvéért Wittner Mária „ötvenhatos” fideszes képviselő is tudatja, hogy Gyurcsány Ferencnek semmi keresnivalója a miniszterelnöki székben.

15–16 óra: Dávid Ibolya, az MDF elnöke szintén lemondásra szólítja fel Gyurcsány Ferencet.

16–17 óra: Kecskeméten, Miskolcon, Nyíregyházán, Szegeden és több más vidéki városban is tüntetnek.

17–18 óra: Gyurcsány Ferenc már útban van hazafelé.

Az MSZP újabb frakcióülést tart, és a Fidesz parlamenti képviselői is összeülnek.

Stumpf István, a Századvég Alapítvány elnöke, volt fideszes kancelláriaminiszter úgy látja, véglegesen megrendült a bizalom Gyurcsány Ferencel szemben.

Hiller István bejelenti, hogy az MSZP elnöksége is egyhangulag a kormányfő mellett van.

A Parlamentnél egy nő átugrik a rendőrkordonon, de lefogják és elviszik.

18–19 óra: Az előző estéhez képest nem csupán megnőtt, hanem jelentősen át is alakult a tömeg a Kossuth téren. A korábban indulatos, de több-kevésbé békés fiatalok közé mind több bőrféjű vegyül. Rengeteg az árpád-sávos zászló, és nem kell sokáig sétálni a tüntetők között, hogy antiszemita párbeszédet halljon az ember. A szélsőjobb kezd túlsúlyba kerülni. Az egyik táblán a „Honfoglalás 2000 Egyesület” olvasható, a tömegben a Magyar Nemzeti Front lapját osztogatják, feltűnnek a Jobbik zászlói is. A szervezésben, úgy hírlík, nagy szerepet játszik a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom.

A szónokok közül többen ötvenhatot emlegetik.

Gyurcsány Ferenc megérkezik az MSZP frakcióülésére.

Győr sétálóutcáján a szocialisták kampánykiadványát égetik, Miskolcon – ahol Miklós Árpád, a MIÉP megyei elnöke mondott beszédet – az MSZP plakátjait tépkedik.

19–20 óra: Már legalább ötezren vannak a Kossuth téren.

Az egyik hírműsor szerint a balatonörszödi beszédet tartalmazó hanganyag szinte egy időben jutott el több rádió és újság szerkesztőségébe.

Bethlen Farkas, Verőce polgármestere egy traktorral gulyásagyút vontat a tere, és elmondja, hogy saját költségén élmezzi a tüntetőket.

Az MSZP frakciója újból bizalmat szavaz a miniszterelnöknek.

20–21 óra: A Parlamentnél nem jár a villamos, autóval sem lehet behajtani a tere.

Orbán Viktor megszakítja brüsszeli programját, és hazaindul.

21–22 óra: A bőrféjűek egyik csoportja akasztófával állít be a Kossuth tere.

Az a traktor, amellyel Bethlen Farkas a gulyásagyút hozta, most a Parlament előtti tömegből kiszakadó több száz tüntető kíséretében a Nyugati térről jár. Feltételezések szerint a Köztársaság tér, az MSZP székháza az úti cél.

A Nagykörúton is leáll a forgalom.

A tüntetők irányt váltanak, és a Margit híd felé tartanak. Végül újra a Parlamentnél kötnek ki.

A Kossuth téren a rendőrök két embert előállítanak hivatalos személy elleni erőszak miatt.

Csurka István is beszédet mond.

Időnkét görögtűzzel hajigálják a rendőröket.

Toroczka László, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetője szeretne volna beolvastatni követeléseiket a Magyar Televízióban, de a köztévé erre nem volt hajlandó. A tömeg egy része Toroczka biztatására elindul a Szabadság tere, az MTV székházához.

22–23 óra: Navracsics Tibor éppen az MTV Este című műsorában ül az MSZP-s Juhász Ferencel együtt. A fideszes politikus közli, hogy pártja nem vesz részt a másnapra meghirdetett vitanapon a parlamentben. A szocialisták kezdeményezésére megtartott vitanap az Új Magyarország fejlesztési tervről szólna.

A tüntetők be akarják törni a tévészékház ajtaját. A rendőrök könnygázt vetnek be. A randalírozók között sok a kopasz fej, a futballmeccsek utáni véres összecsapásokon edződött huligánok újra és újra nekirontanak a rendőröknek. Utcakövek és üvegek röpködnek. A tüntetők egy része próbálja megfékezni az erőszakot, de a csöcselék nem hallgat rájuk.

A nagy televíziók csődöt mondanak, de az ország a Hír TV élő, helyszíni adásából (és egy leplezetlenül lelkesedő, az épületben rekedt kollégáival legkevésbé sem szolidáris riporter közvetítéséből) azonnal értesül az eseményekről.

23–24 óra: A randalírozók egyre inkább fölénybe kerülnek, a rendőrök csak védekeznek. A laikus számára is gyorsan kiderül, hogy felszerelésük nem alkalmas ilyen brutális támadás leverésére. A rendőrök végül behátrálnak a televízió épületébe, és eltorlaszolják a főbejáratot.

A Szabadság téren lévő szovjet emlékművet összefirkálják, nem sokkal rá a csillagot is leverik.

A rendőrök vízágyúval lönek ki az épületből, de sem ez, sem a könnygáz nem képes megfékezni a tömeget.

A tévé épületét sokáig Juhász Ferenc, Navracsics Tibor és a szintén velük lévő Török Gábor politológus sem tudja elhagyni.

A csűrhe újabb és újabb rohamot intéz az épület ellen. Több parkoló autót szétvernek, majd felgyújtanak.

Vízágyú érkezik a tere, de – ahogy utólag sokan találóan jellemezték – inkább csak locsolókocsi ez, amely képtelen szétoszlatni a tömeget. Az erősítésként érkezett rendőrök is menekülnek, a hatalmas jármű magára hagyatva megreked a sárban. A tüntetők ezt is felgyújtják, de – bár erőteljes lincshangulat uralkodik – a bent ülő rendőrök szerencsére épségben elhagyhatják az égő járművet.

A tűzoltók nem tudnak a helyszínre menni.

24-1 óráig: Egy rendőrautót is felgyújtanak a tüntetők.

Lendvai Ildikó azzal vádolja a Fideszt, hogy szolidaritását fejezte ki azokkal a tüntetőkkel, akik most a nyugalmat veszélyeztetik.

Dávid Ibolya szerint a felelőtlen kormányzati magatartás eredménye felelőtlen utcai magatartás lett.

A Szabadság téren egyre nagyobb a tűz. Attól lehet félni, hogy a tévé épülete is felgyullad.

A miniszterelnök reggel kilenc órára összehívja a nemzetbiztonsági kabinetet.

Már több mint tíz sérültje van az összecsapásnak.

A „traktoros” felvonulók ugyan korábban visszamentek a Kossuth térre, de így is jutottak tüntetők a Köztársaság térre. A tévé ostromával egy időben az MSZP székházánál is randalíroznak, de ott a rendőrség gyorsan és határozottan oszlat.

Az ORFK szóvivője szerint rendőröket csoportosítanak át a tévéhez, de ennek egyelőre semmi nyoma.

Az MTV egyik ablakába árpádsávos zászlót tűznek ki, jelezve, hogy egy-két tüntetőnek már sikerült bejutnia az épületbe. A főbejáratnál nem messze lévő európai uniós lobogónak már csak a hült helyét látni.

1-2 óra: A rendőrök között egyre több a sérült, az erősítés egyre késik.

A bejárat környékéről eltűnnek a rendőrök.

Az MTV felfüggeszti adását, az ostromlók benyomulnak az épületbe.

A tüntetők egyik része rombolni kezd, másik fosztogatni. Sokan csak nézelődve sétálnak, és azon töprengenek, hogy vajon miért is foglalták el az épületet.

A miniszterelnök szerint mindenki felelős a kialakult helyzetért, de főként a rendszerváltás óta ki nem beszélt gondok és hazugságok a felelősek.

2-3 óra: Kert Attila, az MTV hírigazgatója végül átveszi a tüntetők petícióját, amely egyebek mellett a magyar EP-képviselők visszahívását követeli.

Szili Katalin házelnök sajnálatosnak tartja, hogy idáig jutott az ország.

Az Október 6. utcában is ég egy rendőrautó.

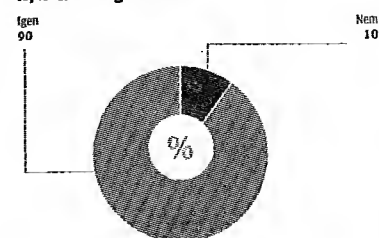
A Magyar Helsinki Bizottság szerint a rendőrség elbukott.

Gyurcsány Ferenc parlamenti vitanapot javasol a kialakult helyzetről.

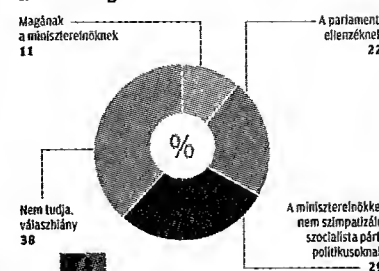
A rendőrök lassan visszafoglalják a Szabadság teret és a tévét. Próbálják összeszámolni, hogy hányan sérültek meg, kezdik felmérni a károkat.

A Szabadság teret lezárják.

Hallott-e Ön arról, hogy a miniszterelnök egy májusi frakcióülésen elmondott beszéde nyilvánosságra került?

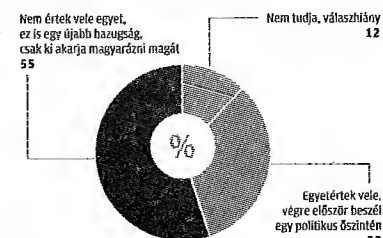
Ön szerint kinek állt érdekében a kiszívárgtatás?

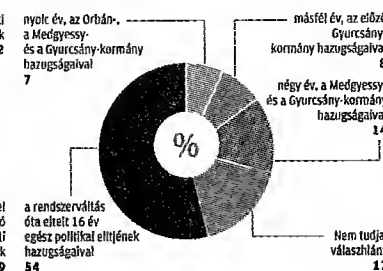
Forrás: ORF / Népszabadság-grafika

Mi a véleménye a miniszterelnök magyarázatáról?

(azok körében, akik hallottak magyarázatot, a kérdezettek 58%-a)

Ön szerint az országnak mivel kell szembenéznie:

„NEM FOGOK JÁTSZANI SEMMILYEN JÁTSZMÁT”

Gyurcsány Ferenc vágatlan beszéde az MSZP parlamenti képviselőinek tanácskozásán, Balatonöszödön, 2006. május 26-án

„Az, amit el tudtam nektek mondani itt egy órában, sőt talán több is volt, mint egy óra, az természetesen nem az egész politikánk. Az természetesen nem képes magába foglalni egy sor dolgot, amelyet meg kell tenni, és nem képes visszaadni az egyébként szükséges kommunikációnak azt a sokrétűségét, ami kell a sikerhez. Ezzel együtt is a figyelemztetést és a tanácsokat ez ügyben köszönjük szépen.

Ha őszinte vagyok hozzátok, akkor azt tudom mondani, hogy tele vagyunk kétségekkel. Hogy a magabiztosság mögött ott van az őrlődés és a gyötrődés. Egészen pontosan tudom, hogy mindaz, amit csinálunk, az nem lesz tökéletes. Hogy egy sor ügyben fogalmam sincsen, hogy melyik a – nem a hatodik lépés, még a harmadikat sem tudom. Tudom az első kettőt. És egyszerre kell megpróbálni előrevinni ezeket az ügyeket, fenntartani közöttünk az együttműködést, a jóhiszeműséget, biztosítani a koalíciós partner támogatását, fölkeszteni a legbefolyásosabb lapok vezetőit és vezető publicistáit, hogy mire számíthatnak. Bevonni őket ebbe a folyamatba. Megtanulni nem fölsziszszenni minden pillanatban, és menni előre.

Dehogy tudom kiszámolni minden lépésünknek a következményét. Nem tudjuk. Nincsen ennyi kapacitásunk. Az az igazság, hogy csak reggel 7 órától éjjelig dolgozik az egész csapat, és hiába, egy pont után nem lehet szélesíteni. Nem tudjuk 12-15 embernél többen körülülni azt az asztalt, amelyenél meg kell állapodni kormányzati emberekkel, minisztériumi emberekkel meg szakértőkkel. Nem tudjuk. Ennyi tehetségünk van, gyerekek.

Amit meg lehetett csinálni az elmúlt egy hónapban, azt megtettük. Amit az azt megelőző hónapokban titokban meg lehetett csinálni úgy, hogy nehogy a választási kampány utolsó heteiben előkerüljenek olyan papírok, hogy mire készülünk, azt megtettük. Úgy őriztük a titkot, hogy miközben tudtuk és ti is tudtátok, hogy ha el fog jönni a választási győzelem, utána nagyon neki kell állni, hogy soha ilyen problémánk nem volt. Úgy őriztük a politikai egységet tavaly nyár óta, és mögötte mondjuk a szakmai politikai egységet, mint soha ebben az elmúlt években. Vagy talán sose. Természetesen mindaz, amit tudunk, az anyagaink kidolgozottsági foka hogy maga után kívánnivalót. Igen. Igazatok van. Pontosán tudjuk mi azt, hogy rengeteg kockázattal nézünk szembe. Mikor azt mondjátok nekem, hogy vigyázzunk oda, mert hát az Alkotmánybíróság visszaküldhet dolgokat, tudjuk mi ezt. Nem baj, hogy mondjátok, de higgyétek el, tudjuk. Egy nagyon szűk csapat dolgozik Petrétei Jóska mögött – merthogy nem engedhetjük be a minisztérium egészére ebben a fázisban még –, öt-hat-hét ember. Reggeltől éjszakáig. A szó legszorosabb értelmében. Hogy nehogy baj legyen. Örületbe kergetjük egymást bizonyos pontokon, hogy összeszedjük a szükséges mennyiségű pénzt. És én magam, amit korábban egy évig nem tapasztaltak tőlem, az elmúlt egy hónapban talán háromszor kezdtem el üvöltözni és kiabálni, nem bírva mindenek a feszültségét a tárgyalásokon. Nem a kollégákkal, hanem amikor mennek a politikai egyeztetések, hogy húzzatok már a p...ba ezzel. Gyerünk előre.

Nincsen sok választás. Azért nincsen, mert elkértük. Nem kicsit, nagyon. Európában ilyen böszmeséget még ország nem csinált, mint amit mi csinálunk. Meg lehet magyarázni. Nyilvánvalóan végighazudtuk az utolsó másfél-két évet. Teljesen világos volt, hogy amit mondunk, az nem igaz. Annyival

vagyunk túl az ország lehetőségein, hogy mi azt nem tudtuk korábban elképzelni, hogy ezt a Magyar Szocialista Párt és a liberálisok közös kormányzása valaha is megteszi. És közben egyébként nem csináltunk semmit négy évig. Semmit. Nem tudtok mondani olyan jelentős kormányzati intézkedést, amire büszkék lehetünk, azon túl, hogy a szarból visszahoztuk a kormányzást a végére. Semmit. Ha el kell számolni az országnak, hogy mit csináltunk négy év alatt, akkor mit mondunk? Természetesen a dolog az nem szépen, nyugodtan, aprólékosan fölépített. Nem. Nem. Örült lóhalálában készül, mert egy darabig nem csinálhattuk, nehogy kiderüljön, most meg már olyan rohadtul kell csinálnunk, hogy majdnem belegebedünk. Aztán lassan fölbukunk. Mert nem bírjuk jobban a tempót. Ez a helyzet. Közben meg meg kell állapodni még a szabad demokratákkal, mert még miniszteri problémák – ismeritek.

Nézzétek. A dolog az úgy áll, hogy a legrövidebb távon nincsen választás. Veres Janinak igaza van. Lehet még egy picikét itt teszteszázskodni, de nem sokat. Gyorsan eljött az igazság pillanata. Az isteni gondviselés, a világgazdaság pénzbősége meg trükkök százai, amiről nyilvánvalóan nektek nem kell tudni, segítette, hogy ezt túléljük. Nincsen tovább. Nincsen. És persze még gondolkodhatunk nagyon sokáig, meg kib...ott sok elemzést el lehet végezni, hogy melyik társadalmi csoportot hogy fogja végezni, azt tudom nektek mondani. Nem tudunk még hetekig elemezni gyerekek, nem tudunk. Az első nap meg kell mondani, hogy mit kell csinálni azért, hogy ebből még az idén kiigazítás legyen, hogy szeptember elsejétől bizonyos adójogszabályok életbe léphessenek. Elemezgethetek még egy pár hétig, aztán majd jönnek, akiknek az a szakmájuk, és azt mondják, hogy ők már elemezték. Magyarország le van írva. Ezért annak az előrebocsátásával, hogy amit csinálunk, az messze nem tökéletes, nem tudok nektek B verziót mondani.

Aki a Magyar Szocialista Párt környékén befolyásos véleményformáló makrogazdasági ügyekben Kornaitól Bokrosig, Békésitől Surányiig, Vértestől a jó ég tudja kicsodáig, azokkal végigbeszéltük, végigszenvedtük, végigüvöltöztük. És azt is meg kell mondjam nektek, hogy nagyon sok nagy ötlettel találkozunk. Hű, a hétszázát neki. És kiderül, hogy még a legnagyobbak is, a legtöbbre tartottak is százmilliárdos nagyságrendű tévedésekben vannak. Vessünk ki ingatlanadót mindenkire. Tudjátok, hogy mennyi jön be ingatlanadóból, ha minden ingatlant megadóztatunk, ami ötmillió forintnál drágább? Alacsony értékhatárt mondtam, nem 100 milliót, ötöt. És egyébként még odaadjuk még az önkormányzatoknak azt az 52 milliárdot, ami a kommunális adóból bejön, mert akkor azt oda kell nekik adni, már most az ő bevételek. Az egésznek az egyenlege kevesebb, mint 20 milliárd forint. Odajön hozzám Magyarország talán legbefolyásosabb üzletembere, Demján Sándor. Hatalmas nagy hanggal, hogy: Ferikém, olvasom a Sárközy-tanulmányban, hogyha minden háttérintézményt bezárunk, akkor 700-800 milliárd forintot fogunk meg-

takarítani. Mondom: Sanyikám, normális vagy te? Hát legalább te tudhatnál számolni, áldjon meg a Jóisten. Odajön Surányi Gyuri barátunk, hogy őneki megvan, hogy hogyan kell átalakítani úgy a minimálbér adómentességét, hogy közben fönt lehessen tartani az igazságosságot. És dolgozunk sokáig vele. Majd elküldi a papírját végre, amire kiszámolja, és kiderül, hogy minden nagyon jó, csak azt nem tudja, hogy létezik az adójóváírás intézménye ma Magyarországon, és azt is át kell alakítani, és az 230 milliárd forint összességében. Ja? Hát, ha a 200 milliárd forint benne van a pakkba, akkor már nincsen megoldása. Általában sok jó ötlet van egész addig, amíg nem kell számolni. Mikor számolni kell, akkor elfogy a tudomány.

Általában sok kritika van, hogy a rendszer nem eléggé kerek, nem eléggé konzisztens, mindenkinek van ötlete, hogy akkor mit vegyünk ki belőle, hogy a maradék konzisztensebb legyen, és máris éppen csak harmadannyi pénz van, mint amennyit össze kell szedni. Ja? Úgy én is tudok konzisztens lenni. Ja, úgy én is tudok konzisztens rendszert. Csak az a problémám, hogy nem 50 milliárdot kell összeszedni, hanem, nem mondom meg, hogy mennyit. Hát ez a baj. Ráadásul mindezt valahol úgy kell megtenni, hogy amit akarunk csinálni hosszú távon, azt ne keresztbe verje.

Gyerekek. Nem vagyunk tökéletesek. Egyáltalán nem. Nem is leszünk. Nem tudom nektek azt mondani, hogy minden rendben lesz. Azt tudom nektek mondani, amit mondtam az utolsó egy évben. Hogy ami tisztességgel megcsinálható, ami a tehetségünkből kitelik, mert nem játszunk különleges meccseket, mert az energiáinkat nem arra fordítjuk, hogy egymással szarakodjunk, mert nincsenek külön érdekek, amik egyébként nem bírná ki közöttünk a nyilvánosságot, mert nem valamit akarok veletek elintézni.

Az a csapat, akire rábízta az oldálnak a vezetését, az a csapat képes nagyjából erre a teljesítményre. Képes nagyjából programot adni. Lehet, hogy van egy másik csapat, amelyik tud mást. Nem tudunk, nem tudunk ennél többet és ennél jobbat. Nem leszünk rá képesek. Ha belegebedünk, akkor sem. Nagy munka van, tisztességes munka van egymás között. Muszáj megcsinálni. Nem beszélék az Új Magyarországról, a fejlesztésekről, határon túli magyarokról, egyházakhoz fűződő kapcsolatokról és még ezer dologról, mert a nagyhoz képest ma nem ez a legfontosabb. Mindegyikben érdemi, jelentős és mély javaslataink lesznek. Egyik-másik meglepetést is fog okozni. De az egészhez képest, amit el kell döntenünk egymás között, nem ez a legfontosabb. Reform vagy bukás. Nincs más. És amikor azt mondom, hogy bukás, akkor beszélék Magyarországról, beszélék a baloldaltól, és nagyon őszintén mondom nektek, beszélék magamról is.

És akarok most egyetlenegyszer mondani nektek három percet. Ezt legfeljebb még egyszer fogom elmondani nektek. Fantasztikus dolog politikát csinálni. Fantasztikus. Fantasztikus egy országot vezetni. Az utolsó másfél évet

azért tudtam én személy szerint csinálni, mert egy dolog ambicionált és egy dolog fűtött: visszaadni a baloldálnak a hitét, hogy megcsinálhatja, hogy nyerhet. Hogy nem kell lehajtani a fejét ebben a kurva országban. Hogy nem kell beszarni Orbán Viktortól meg a jobboldaltól, és tanulja most már meg magát nem óhózzájuk mérni, hanem a világhoz. Ez adta a hitet, hogy miért érdemes ezt csinálni. Nagy dolog volt. Imádtam. Életem legjobb része volt. Most az adja, hogy történelmet csinállok. Nem a történelemkönyveknek, arra szarok. Egyáltalán nem érdekel, hogy benne leszünk-e, én személy szerint. Egyáltalán nem érdekel. Csinálunk-e valami nagyot? Azt mondjuk-e, hogy: a rohadt életbe, jöttek páran, akik meg merték tenni, és nem szarakodtak azon, hogy hogy a francban lesz majd az útiköltség-elszámolásunk, b...a meg. Jöttek párok, akik nem szarakodtak azon, hogy a megyei önkormányzatban lesz-e majd helyük vagy nem, hanem megértették, hogy másról szól ez a kurva ország. Hogy megértik azt, hogy azért érdemes politikusnak lenni itt a XXI. század elején, hogy csináljunk egy másik világot. Csak azért. Egzisztenciát lehet még találni sokat.

Tudom, hogy nekem ezt könnyű mondani. Tudom. Ne vágjátok mindig a képembe. De csak azért érdemes. Majdnem beledöglöttem, hogy másfél évig úgy kellett tenni, mint hogyha kormányoztunk volna. Ehelyett hazudtunk reggel, éjjel meg este. Nem akarom tovább csinálni. Vagy megcsináljuk, és van hozzá egy emberetek, vagy mással megcsinálni. Soha egy darab interjút nem fogok adni akkor, amikor be fogom fejezni, hogy ha vitával fogunk elválni egymástól. Soha. Soha nem fogom a magyar baloldalt bántani. Soha. De csak azért érdemes csinálni, hogy hozzájáruljunk a nagy dolgokhoz. Elmagyarázni és majd hosszú bizottságokban ücsörögni, és majd új munkabizottságot tartani, aztán majd kideríteni, hogy soha egyetlenegy törvényben nem tudunk megállapodni, mert újra csak azok a kompromisszumok születnek meg, ami lényegében a semmittevés kompromisszuma, hogy fönmaradjon, ami eddig volt. Mert minden más sérti valakinek az érdekét. Ahhoz másik madám kell. Ez az én imádatomat nem fogja megváltoztatni, egyáltalán nem. Én nem fogok naponta fölállni. Volt ilyen minisztere Horn Gyulának is, aki mindig le akart mondani. Volt ilyen miniszterelnök elődöm is, aki állandóan elmondta, hogy ő, hogy én nem ilyen pasi vagyok. Amíg van benne erő és megyünk előre, addig igen, és egyszer meg nagyon csöndben elmegyek. Nem érdemes másért. Mindenki döntse el magában, hogy 4-500 ezer forintért csinálja a dolgot, ami kurva fontos, különösen, ha az embernek már egyébként nincsen más szakmája, csak ez, tudom én. Hogy képes-e az elmúlt 15 év összes történetén fölülemelkedni és megkötni új .....ket, vagy azt gondolja, hogy ez is egy olyan négy év lesz, hogy á, francba, túléljük az eddigit is, most is túl leszünk. Volt már elég miniszterelnökünk, hát ezen a pasin is túl leszünk majd. Mi úgyis maradni szoktunk. Lehet. És azt is mondom, hogy ez egy legitim

érvélés, és nem is bánt, egyáltalán nem, egyáltalán nem. Van ebben a frakcióban nem egy miniszterelnöknek alkalmas ember. Én azt mondom, hogy vegyen mindenki nagy levegőt, igyon kurva sok bort...

(A leírt szövegben itt kazettacsere miatt törés van, az eredetit nem tudom rekonstruálni – Gy. F.)

... nem tudunk megállapodni egymással. Mert ha mind a százkilencven ugyanazokat a mondatokat mondja, mint amit az elmúlt években mondott, akkor ugyanúgy nem fog történni semmi, mert ugyanúgy nem tudunk megállapodni. Bassza meg, ugyan nem értek egyet, de elengedem. Először csinálják. Mászor meg azt, ... engedje el, hogy hadd csinálhassák. Az nem reform, hogy a többiek változzanak meg. Az nem reform, hogy egyébként kiállunk és mondjuk a népek a mantrát. Az a reform, hogy hajlandók vagyunk mi is egy sor ponton átértékelni mindazt, amit eddig gondoltunk és tettünk. Ehhez képest az első hónapoknak a dolga, a kiigazítás dolga, az csak szimpla kényszer, be kell valljam. Ott tévedtek, ha azt hiszitek, hogy van választásotok. Nincsen. Nekem sincs. Ma legfeljebb az a választás, hogy megpróbáljuk-e mi befolyásolni, hogy mi történik, vagy ránk fog omlani a francba. A megoldásunk biztosan nem tökéletes, igazatok van, biztosan nem, csak nem tudunk jobbat. Olyat, amiben meg tudunk állapodni a szakma nagy részével, akivel el tudjuk fogadtatni a piacokkal, el tudjuk fogadtatni a koalíciós partnerrel. Nálunk, akik nálunk ezt egy páran a tetején csinálják a Bélától a Veres Janiig, a Kiss Pétertől az Ildikóig, Szekeres Imrétől a Hillerig, meg mondjuk velem, nagyjából elhiszük, hogy körülbelül jó. Mert ezeknek kell, mindnek el kell hinni. Egyedül, külön-külön tudunk mást is, csak nem külön-külön vagyunk, hanem ott ülünk tizenegynéhányan az asztal körül, és el kell fogadni.

Én azt gondolom, hogy meg lehet csinálni. Azt gondolom, hogy lesznek konfliktusok, gyerekek, igen, lesznek. Lesznek büntetések, lesznek. Lehet tüntetni a Parlament előtt. Előbb-utóbb megunják, hazamennek. Csak, csak akkor lehet végigcsinálni, hogyha a lényegben, a lényegben hisztek, és a lényegben van egyetértés. Kikerülni a konfliktusokat önmagunk között, megijedni attól, hogy egyébként sértünk érdekvizonyokat, akkor nem szabad elkezdni, nem szabad. Semmihez nem ragaszkodom. Úgy nem igaz, hogy én ahhoz ragaszkodom, hogy van egy valami a fejemben, hogy annak kell lenni az egészségügyben, annak kell lenni a..... Dehogy. Én ezeket a beszélgetéseket szervezem, mediálom, nyitom ki a pasikat, hogy mondják el, hogy mi van bennünk. Nem diktálom. Nem igaz. Ha diktálom, akkor, amikor le akarok lassulni és nem akarnak megállapodni, hogy gyerünk, a hétszázát neki. Ezt tartom a dolgomnak. És ha megállapodtunk, akkor ne engedjem, hogy lelassuljanak. Nem arról szól, hogy nekem van egy Á-tól Z-ig megírt forgatókönyvem Magyarországra, és azt mondom, hogy ki fogom belőletek verni. Egy francot! Van Á-tól Z-ig forgatókönyvem, hogy hogyan lehet a szo-

cialistákban ott lévő hihetetlen energiát arra fölhasználni, hogy az országot megváltoztassák, hogy tegyék már bele, hogy legyenek már úrrá végre a kishitűségükön meg a régi igazságaikon. Arra van. Aztán amikor nem bírom, akkor meg kiabálok egyet. Nincsen személyes sztorim ebben az ügyben, egyáltalán nincsen. Nagy dolgot kaptam ettől, amit az elmúlt másfél évben csinálhattam. Az a személyes sztorim, hogy változtassuk meg ezt a kurva országot, mert ki fogja megváltoztatni. Orbán Viktor fogja megváltoztatni a csapatával? Vagy C változat: nem történik semmi. El lehet még így egy darabig lébecolni. Persze, hogy bonyolult az egészségügynek a dolga. De hát amelyikünk be-megy egy egészségügyi intézménybe, tudja, hogy hazugságok sokaságára épül. Persze, hogy az oktatásban borzasztón nehéz bármihez hozzányúlni. De igen, azt látjuk, hogy nem egyenlően osztja a tudást széjjel. Valamelyikötök mondták, az mégiscsak – talán az Arató Gergő –, azért mégiscsak a legnagyobb igazságtalanság, kérem szépen, hogy a magyar oktatási rendszer egyik oldalról a köztünk lévő társadalmi különbségeket föl erősíti, nem gyengíti, aztán meg szegregál is. Hát ez az igazi nagy probléma, ez a nagy gond. És az a nagy gond, hogy azoknak adjuk az ingyenes állami oktatás, kérem szépen, akik a legjobb családokból jönnek. Hát ehhez képest nem az a botrány, hogy ki kell fizetni 3 százalékonként. Ha van társadalmi botrány, akkor az, hogy a felső tízezer termeli magát újra közpénzen. Mi meg ezt nem merjük kimondani, és be vagyunk szarva, hogy azt mondjuk, hogy egyébként a 7 százalékot akkor tessék fizetni. Ne áltassuk itt egymást. Ez az igazi botrány. Az az igazi botrány, hogy akiről a Laci beszél, az ő cigány embereinek, annak tized olyan jó minőségű egészségügyi szolgáltatás jut, mint nekem. És mióta az anyám, az anyámnak ismerik a nevét Pápán és Gyurcsány Katusnak hívják, azóta neki is jobb jut, a kurva életbe! Nem tudta, hogy mi történt. Megjavult az egészségügyi rendszer, fiam? Mondom: egy lószart, mama. Az az igazság, hogy föl ismerik a nevedet. Ez botrány. Hát ehhez képest, társadalmi értelemben a vizitdíj semmi. Az nem botrány, az kényelmetlen politikailag, meg kifizetni. Mert politikailag lehet neki súlyos következménye. De őszintén szólva ez a következmény legfeljebb bennünket érint, ha idióták vagyunk. A társadalmi következménye, az meg mindenkit érint. Mi azért nem merünk hozzányúlni egy sor nyilvánvaló társadalmi hazugsághoz, mert félünk a ránk ható politikai következményektől.

De hölgyeim és uraim! Ez egy pár száz embernek meg a családjának, meg az ismerőseinek a problémája a miénk. De nem azért kell politikusnak lenni, mert ebből olyan kurva jól meg lehet élni. Mert már elfelejtettük, hogy milyen autófényezőnek lenni. Hanem azért, mert meg akarjuk ezeket oldani. Egyébként pedig épp az az elmúlt négy évnek a tapasztalata, épp az Horn Gyula kormányzásának tapasztalata, hogy nem abba szoktak belebukni emberek, hogy ha valamit csinálnak, meg ha nem csinálnak. A francba is, mibe is akkor?

El kell indulni. Tudni kell, hogy mit akarunk csinálni. Irtózatos lesz az első pár év, persze. Teljesen érdektelen, hogy 20 százaléka a lakosságnak fog ránk szavazni. Tavaly nyáron az utolsó nyolc évben először a 100 emberből a Szonda szerint csak 18 mondta, hogy ránk fog szavazni. Tavaly nyáron, gyerekek! Egy évvel később nyertünk. Mi lenne, ha nem az egymás közötti faszkodás miatt veszítenénk el a népszerűségünket, hanem mert csinálunk nagy társadalmi ügyeket. És nem probléma, hogy elveszítjük akkor egy időre a társadalom, a támogatásunkat. Aztán majd visszaszerezzük. Mert majd megértik. És el lehet majd menni vidékre nyugodtan, hogy megcsináltuk, a hétszázát. Nem lett mindenkinek jobb? Igazuk van. De neki, meg neki, meg neki, meg kollégiumok épültek ebben a nyüves országban végre újra. Erről szól a politika. Nem arról, hogy melyikünkéből lesz kerületi polgármester, mégis hány darab helyettese lesz. Fontos az is, tudom én, nem vagyok naiv. De nincs benn az ország első száz legfontosabb ügyébe. És mi döntjük el, hogy melyikkel foglalkozunk, mi. És az ország, azt gondolom, hogy megérdemelné, meg mi magunk is, hogy ilyen dolgokat csináljunk.

Szóval azt tudom nektek mondani, hogy álljunk meg, csináljuk meg. Sok igazságotok van a figyelmeztetésben, a féltésben, a részletek ügyében. Csak azt tudom mondani, hogy nem fogok játszani semmilyen játszmát sem így, sem így. Tesszük a dolgunkat. Amíg nagy tempóval lehet menni előre, addig megyünk. Ha nem lehet menni, és elmagyarázzátok, hogy igen, de... Ahhoz énszerintem én nem köllök. Ahhoz más kell. És írok majd kibaszott jó könyveket a modern magyar baloldaltól.

Gyerekek!

Mit? Kell még valamit mondanom, lldikó?"

Nos, kedves Barátaim, kikerült egy hangfelvétel, nem tudom, hogyan, és nem tudom, miért, de nem bánom. És nem is szégyellem. Szenvedélyes beszédet mondtam május végén Balatonöszödön a frakcióülésen – írja vasárnap este 20 óra 30 perckor kelt internetes naplóbejegyzésében, blogjában a miniszterelnök. Gyurcsány a frakcióülésen készült hivatalos hangfelvétel alapján rendelkezésére álló szöveget ugyanott szó szerint, változtatás nélkül közzé is tette. Lapunk most ez alapján, az élőbeszéd helyenként pongyola, esetenként durva megfogalmazásait sem kijavítva adja közre a frakcióülésen elhangzottakat.

„BIZARR BOTRÁNY BUDAPESTEN”

Munkatársunktól

A francia és a német nyelvterület sajtótermékeit, pontosabban azok online változatait egyelőre nem igazán hozta lázba Gyurcsány Ferenc május végi beszédének nyilvánosságra kerülése és a „hazugságok beismerésének” következményei. A párizsi Le Monde internetes kiadása az AFP tudósítását közli, a zürichi Tages-Anzeiger, Neue Zürcher Zeitung vagy a bázeli Basler Zeitung a neten a dpa-tudósítást közli. Mindkét hírügynökség bizarr politikai botránynak nevezi a Gyurcsány-beszéd kiszivárogtatása nyomán előállt helyzetet. Részletesen ismertetik, hogy a kormányfő miket mondott az MSZP frakcióülésén: így azt, hogy masszívan hazudtak négy évig, illetve Európában nincs még egy Magyarországhoz fogható állam, ahol ennyi baromságot elkövettek volna.

A düsseldorfi Rheinische Post megjegyzi, hogy Gyurcsányt – aki a lap internetes cikke szerint a választói butaságán is élcelődött, mert azoknak észre kellene venniük, ha egy kormány hazudik – egyáltalán nem sokkolták szavainak következményei.

A Financial Times Deutschland A magyar kormányfő hazudott népének című cikke azzal kezdődik, hogy a jobboldali ellenzék több ezer híve vonult a Parlament elé, hogy tiltakozzon Gyurcsány Ferenc ellen, és a lemondását követeljük. Az eseményeket ismertető tudósításhoz több internetező is hozzászólt: Otto Normalverbarucher (német átlagfogyasztó) szerint Gyurcsány akkor érdemelne elismerést, ha a nyilvánosság előtt beszélt volna így. „Egy pártatlan magyar nő” szegycintelennek nevezi a magnófelvételt, annak nyilvánosságra hozatalát pedig PR-profik által leveleznyelt „előremenekülésnek”. Otto Rimpler szerint viszont bátorságra vall egy kisiklott helyzet beismerése, ezért nem kell lemondást követelni.

A BBC brit rádió által megszólaltatott kommentátorok között voltak olyanok, akik úgy vélték: a kormányfő hozzájárulásával szivárogtatták ki a balatonöszödi felvételt. Azt sem lehet kizárni, hogy az MSZP-n belüli ellentétek húzódnak a háttérben, mert vannak olyanok, akik nem szeretnék, ha Gyurcsány átvinné a pártelnöki posztot is.

NINCS MÁS!

Révész Sándor

Vasárnap megtudtuk, hogy Gyurcsány Ferenc őszinte volt. Azt, hogy hazudott, eddig is tudtuk. Ő is tudta, hogy tudjuk. A Fidesz hónapok óta azzal kampányol, hogy az MSZP hazugsággal nyerte meg a választásokat. Ezt az állítást Gyurcsány nem vitatta, kikerülte. Mert tudta, hogy tudjuk, ebben az egyben a Fidesz nem hazudik.

Nem az a kérdés, miért hazudott Gyurcsány a választások előtt, hanem az, hogy miért beszélt erről a választások után minden külső kényszer nélkül (a külső fölről mit se tudva persze) ilyen drámaian őszintén.

Hogy miért hazudott, most már tőle is tudjuk, de nélküle is tudtuk. Azért, mert az előző négy évet „elkúrták”, s ettől olyan helyzetbe került az ország és olyan kényszerek halmozódtak föl, amelyek beismerésével csak veszíteni lehet.

Kevésbé tudatos, kevésbé informált, átverhető emberek nélkül sajnos nem lehet választásokat nyerni. De a tudatosabb, informáltabb, kevésbé átverhető emberek nélkül sem. Sokan voltunk, akik nem szavaztunk a kormány ellen, noha tudtuk, mondtuk, írtuk, hogy alig történt valami négy év alatt, amire büszkének lehetnének, hogy az ígéretéseknek nincs fedezetük, hogy a költségvetés, köszöni szépen, nincs jól. Csak az lepett meg szinte mindenkit, hogy ennyire ramatylul van.

Két komoly ok lehetett rá, hogy a viszonylag tudatos, viszonylag informált polgár a hazudós kormányt hatalmon tartsa. Az egyik az, hogy a Fidesz annak idején maga is hazugsággal nyert, a „megfigyelési ügy” egészen példátlan hazugságával folytatta, és miközben alig tett valamit, amire büszke lehetett volna, annál többet, amit szégyellnie kellett volna. Tavasszal a Fidesz háromszoros hazugsággal próbálkozott, egyrészt azzal, hogy rosszabbul élünk, mint négy éve, másrészt azzal, hogy az osztogatást nemcsak folytatni lehet, de hatalmas mértékben ki is lehet terjeszteni, harmadrészt meg azzal, hogy a költségvetés bajait nagyarányú adó- és járulékcsoökkentéssel lehet megoldani. A Fidesz a hazugságversenyt megnyerte, a választásokat elvesztette. Azt lehet mondani, hogy az MSZP a győzelem szempontjából optimális mértékben hazudott, a Fidesz meg túlzott mértékben.

A másik ok, amiért nehéz szívvel a (kevésbé bár, de azért nagyon) hazudós kormánypártokat lehetett választani, az a remény volt, hogy a Gyurcsány-

kormánynak a semmittevés és a hazugság (legalábbis ilyen formában és mértékben) nem természetes jellemzője, hanem az időhiányból és az örökségből (nagyobbrészt persze saját örökségből) következő kényszere, ami a választásokkal megszűnhet. Gyurcsánynak mázlija van, hogy nyilvánosságra került ez a beszéd, mely ezt a reményt erősíti, melynél hatásosabbat eddig nem nagyon tartott, s mely nyilvánvalóan minden nyilvános beszédénél hitesebb, hiszen nem a nyilvánosság elé szánták. A beszéd kulcsmondata ez: „majdnem beledöglöttem, hogy másfél évig úgy kellett tenni, mintha kormányoztunk volna. Ehelyett hazudtunk reggel, éjjel meg este. Nem akarom tovább csinálni.” Mi is majdnem beledöglöttünk. Mi sem akarjuk, hogy tovább csinálják. „Reform vagy bukás. Nincs más.” Nincs bizony. Tegyük, merjük, vagy bujjanak.

EGY LÉLEK MEG EGY LÉLEK

Krajczár Gyula

Nem könnyű, de eltekintenek itt Gyurcsány Ferenc zárt ülésen elmondott beszédének mostani recepciójától, s figyelmemet inkább az eredeti időpontra irányítanám. Egy szép májusi napon felállt ugyanis a miniszterelnök, s a párt addigi propagandavonalával ellentétben elmondta, hogy az addigi időszak valódi katasztrófa volt, s mivel ezt ebben a formában még nem említették, amit mondtak róla, csak hazugság lehetett. Valójában mindegy, hogy ő és hallgatói az elmúlt hány évre gondoltak, mert az utolsó négy biztosan benne volt. A publikum közben nevetgélt, a végén lenyomott egy vastapsot, majd, mintha mi sem történt volna, képviselték tovább az addigiakat. Ha nem így lett volna, most nem lenne ekkora purparlé. Sőt, el tudom képzelni, hogy felhabzott volna a miniszterelnök, ha a múlt héten feláll egy szocialista, s azt mondjá, hogy az előző Gyurcsány-kormány csak mímelte a kormányzást, megmaradt idejében pedig feszt hazudozott.

Persze, hosszú ideje kemény tréningekkel készültek a szocialisták arra, hogy ezt a mutatványt most ilyen hibátlan technikával tudják előadni. Hiszen korábban például egyidejűleg és tartósan voltak képesek büszkélkedni a Bokros-csomag jelzetű stabilizációval, s szégyenlősen kerülgetni a helyzeteket, hogy beszélniük kelljen róla. Le tudták váltani úgy Medgyessyt, hogy közben nem látták szükségét a „jóléti rendszerváltás” kíméletlen kritikájának, melynek közben kissé állottassá lett levét épp most kell majd megitatni a látszólagos haszonélvezőkkel. Lehet, hogy a kommerciális, vigécszemléletű politi-

zálást Orbán Viktor környezetében magyarították először, de ez teljesen mind-egy abból a szempontból, milyen fogékonyak lettek rá maguk a szocialisták.

Van ott egy lélek, amelyik a jót akarja, s van egy másik, melynek biztosítania kell a jó lehetőséget. Jónak is kell lenni, meg nyerni is kell. A bajok akkor jönnek, amikor a jónak gondolt program nem esik egybe azzal, amivel nyerni lehet. Ne firtassuk, hogy ilyenkor a nép lenne-e a hülye vagy a programalkotó, a lényeg a diszkrpancián van. A megoldás a dupla jó: csinálnak egy programot, ami jó, s egy másikat, ami a népnek tetszik. Fájdalom, s ennek már nyilván valaki más az oka, hogy ez a kettő köszönő viszonyban sincs egymással. Gyurcsány most azt mondja, hogy éppen ennek akart véget vetni. S a szocialisták egyik lelke ezt elfogadta. Hogy pont egy zárt ülés keretében akarta elvégezni a végvetést, azt, gondolom, a másik lélek emésztette meg.

Valaki azonban megzavarodott, talán nem volt elég koncentrált, összekeveredtek benne a kábelek, s máris felcsendült a rádióban a zárt ülésen elhangzott beszéd. Mellesleg ledőlt a szocialista falanx mítosza, de ez nem is olyan fontos. Halljuk a nyilatkozatot, hogy nem keresik a kiszivárogtatót, bár az illető helyében, hacsak nem pártfeladatot teljesített, nem lennének olyan nyugodt. A lényeg, hogy – legalább egy pillanatra – egybeforr a két program, s eggyé válnak pihenhetek meg a lelkek. A Fidesz, a KDNP és társaik alkotmányos krízisként, a köztársasági elnök morális válságként éli meg a nagy egyesülést. Ebből így fakadnak még feladatok a szocialisták számára, s lehet, nem is lesz elég ehhez a rendelkezésre álló két lélek.

KEDD

Kossuth Lajos tér: kedd késő este Fotó: Reviczky Zsolt

2006. SZEPTEMBER 19.

ISMÉT TÍZEZREK VONULTAK AZ UTCÁKRA

Ötpárti nyilatkozat az erőszak ellen – Sólyom László: Nincs párhuzam '56-tal

A Magyar Televízió épülete elleni támadást valamennyi felelős politikai tényező elítélte, a köztársasági elnök szerint köztörvényes bűncselekményekről van szó, amelyeket semmi nem igazolhat, amelyek ellen a legszigorúbban fel kell lépni, és amelyektől az államnak teljes erejével meg kell védenie polgárait és saját intézményeit is. „Végül felháborodással tiltakozom az ellen, hogy a Magyar Televízió épülete előtt történt erőszakos bűncselekményeket az 1956-os forradalommal párhuzamba állítsák” – áll Sólyom László nyilatkozatában. Egyre több helyen merül fel az Üllői úti és az úpesti futballmeccsek törzsközönsége, valamint az MTV-székház előtt, majd bent randalírozók közötti azonosság. Az Index szerint jól látható volt, hogy a legfeljebb háromszáz fős rohamcsoportot táboronként úgy tíz ember irányította. „Tudták, mikor kell visszavonulni, minden rendőratlak után percekben belül újra rendezték a sorokat. Amúgy a huligánok és a rendőrök kábé keresztnévről ismerik egymást, hiszen minden héten találkoznak.” Közülük tegnap többet őrizetbe vettek.

Kedden egyébként elmaradt a tervezett parlamenti vitanap, de – ha nehezen is – megszületett egy ötpárti nyilatkozat az erőszak ellen a békeségért. A politikusok azonban továbbra is legfőképpen azzal foglalkoznak, hogy ki a felelős a történekeért. A Fidesz a kormányfőt hibáztatja, sőt úgy véli, hogy a vandalizmus kizárólag az MSZP érdekeit szolgálta, szóvivőjük odáig megy, hogy fölveti: meg kell vizsgálni – az események alakulásában játszottak-e szerepet a titkosszolgálatok. A szocialisták a legnagyobb ellenzéki párt, különösen Orbán Viktor magatartását bírálják, aki „már régóta játszik a tűzzel”. De például Wittner Mária, az Országgyűlés fideszes képviselője – a Hírszerző szerint – úgy látja, kulturált szórakozás zajlott hétfő este a Szabadság téren. Ennek nemcsak a több mint százötven – köztük két súlyos – sérült mond ellent, de a látvány is, amellyel kora reggel a székházukba érkező televíziósok találkozhattak. Abban sem egységes a megítélés, hogy feladata magaslatán állt-e a rendőrség. Egyik felelős vezetőjük mindenesetre azt találta mondani, hogy „a látszat ellenére megvédtük az MTV épületét”, ami azért túlzásnak tűnik.

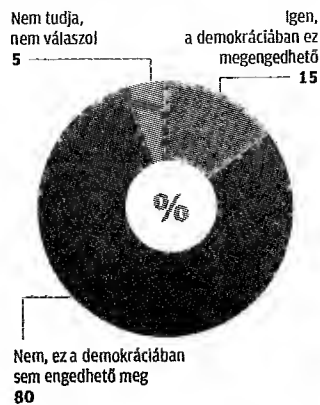
Gyurcsány Ferenc továbbra sem foglalkozik a lemondás gondolatával, bár erre felszólította az Európai Néppárt is, igaz, az Európai Szocialisták Pártjának elnöke ugyanakkor támogatásáról biztosította a magyar kormányfőt. Nem csupán Brüsszel, de hétfőtől a világsajtó is „felfedezte” Magyarországot – lapok, televíziók számoltak be a történekekről és értékelték a politikai helyzetet.

Gyurcsány az államfő öt ért bírálatára reagálva kijelentette: egyetért azzal, hogy az alapvető morális kérdésekre mindenkinek válaszolnia kell, szerinte „a politikai vezetők morális kérdésére a magyar baloldal gyorsan és időben válaszolt”, s az egész politikai felelősségben a sajátja is benne van. A Gallup közvélemény-kutatása ismét más, mint a Szondáé: szerinte a többség a kormányfő távozása mellett van, s csak 34 százalék van ezzel ellentétes állásponton (23 százalék nem foglal állást). A legtöbben azonban tegnap Orbán Viktor álláspontjára voltak kíváncsiak, aki hétfő este – külföldi útját megszakítva – tért haza. Sajtótájékoztatóján szót sem ejtett az éjszakai atrocitásokról, igaz, megdicsérte a rendőrség mértékletességét, s este az m1-en elítélte és elutasította az erőszakot. Mindent összevetve azonban továbbra is az október 1-jei helyhatósági választásokra koncentrált, miszerint ha olyan eredmény születik, korlátozott mandátumú szakértői kormányra van szükség. Az MDF elnöke úgy ítélte meg, hogy Orbán élete egyik legfelelőtlenebb nyilatkozatát tette délután: mindenki azt várta, hogy visszahívja híveit az utcákról – ám ezt nem tette. Az MDF politikusai értetlenül állnak az előtt is, hogy a fővárosi önkormányzat városüzemeltetési bizottságának fideszes tagjai úgy döntöttek – a jelenlegi helyzetben nem ülnek vacsoraasztalhoz a baloldallal.

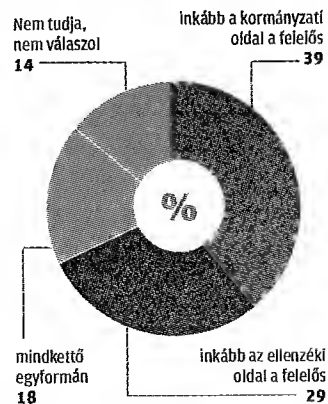
Többen tendenciózusnak, már-már uszítóknak tartották a Hír TV folyamatos élő adását is, az MTV elnöke riportereit ki is tessékelte a köztvé épületéből, s azt állította, hogy a Hír TV-sek idejekorán tudták, mi fog történni, mert közvetítőkocsijuk vasárnap előbb érkezett a Kossuth térre, mint maguk a demonstrálók. Az SZDSZ elnöke közölte, hogy politikusai addig nem nyilatkoznak a médiumnak, amíg az nem kér bocsánatot az események manipulált „tálalásáért”. A Hír TV közleményben utasította vissza a vádak. Egyelőre sem a Hallgatói Önkormányzatok Szövetsége, sem pedig a Fidesz nem halasztja el demonstrációját: csütörtökön viszont a HÖÖK nem a Kossuth téren, hanem az Alkotmány utcában tiltakozik a bevezetendő tandíj ellen – szombaton pedig a Fideszé a Hősök tere. A Magyar Televízió Az Este című műsora és a Népszabadság megbízásából a Szonda Ipsos tegnap is végzett 500 fős közvélemény-kutatást a televízió székháza elleni ostrom megítéléséről. A felmérés eredményét grafikonokon ábrázoltuk.

Kedd este a Szabadság téren a rendőrökön és a bámészkodókon kívül csak a köztisztaságiak voltak. A Kossuth téren viszont ismét több tízezres tömeg gyülekezett. Este a rendőrség körülzárt a Magyar Rádiót, az épülethez víz-ágyút vezényelték. Vidéken is több városban voltak tüntetések.

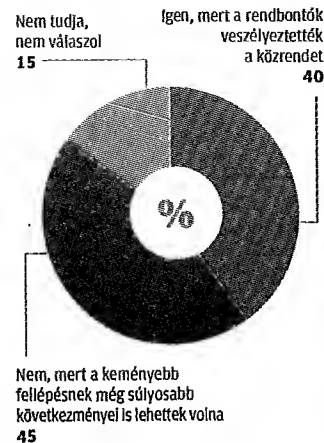
Ön elfogadhatónak tartja-e, ha politikai kérdésekben az emberek így fejezik ki nemtetszésüket?

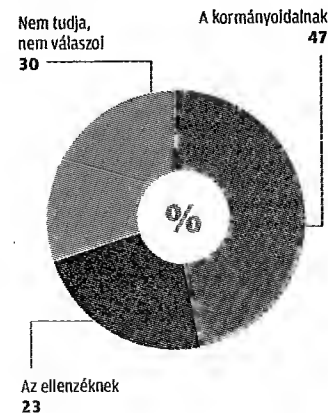
Ön szerint az MTV székházánál történtekért...

Ön szerint a rendőröknek határozottabban kellett volna-e fellépniük?

Ön szerint a hétfő esti-éjszakai események melyik politikai erőnek ártottak jobban?

HAT ÓRÁRA TIZENHÁROM

Az államfő és a miniszterelnök szerint köztörvényes bűn volt a tévé ostroma

7-8 óra: Rendőri kordon őrzi az MTV éjjel megrohamozott székházát.

Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője közli: már lehetetlen megoldani, hogy a Fidesz képviselői bemenjenek a Parlamentbe, a tervezett vitanapra. Dávid Ibolya a szombatra szervezett Fidesz-rendezvény lemondását kéri.

Az Országházba tartó valamennyi képviselő füttykoncertet kap a Kossuth téren várakozó tüntetőktől.

8-9 óra: Ötpárti, a rendről és a szabadságról szóló közös dokumentum megalkotását javasolja Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője.

Bejelentik: elmarad a parlamenti vitanap, helyette a rendvédelmi bizottság ül össze, délutánra plenáris ülést hirdet Szili Katalin házelnök.

Az első felmérések alapján több tízmillió forint kár keletkezett az MTV épületében. A randalírozók gyűjtögettek, kárt tettek a berendezésekben, laptopokat loptak, fölették a büfé teljes készletét.

A Kossuth téren úgy százan várakoznak. Estére a tegnapinál is nagyobb tömeget várnak.

9-10 óra: Gyurcsány Ferenc kezdeményezésére összeül a nemzetbiztonsági kabinet.

Megkezdődik a Fidesz elnökségi ülése. Itt „elgondolkoznak azon”, hogy megrendezhető-e a Hősök terére meghirdetett szombati rendezvény. Orbán Viktor ugyanakkor „komolyan nem veti fel”, hogy le kell mondani a kampánygyűlést, holott figyelmeztetik: senki nem tudja garantálni, hogy egy csoport nem zavarja meg az eseményt. Ezzel szemben az MTV-székház ostroma miatt „dacreakció” alakul ki; ha mégis megtartják a nagygyűlést, bebizonyosodhat, hogy fegyelmetlenül is lehet ezt csinálni. Az elnökségi ülésen szóba kerül, hogy Petrétai Józsefhez fordulnak, s tőle kéri a Hősök terének biztosítását.

Molnár Lajos egészségügyi miniszter a Honvédkórházban meglátogatja az összecsapás során megsebesült rendőröket.

Tarlós István, a Fidesz és a Jobbik által támogatott független főpolgármester-jelölt kijelenti: ha bebizonyosodik, hogy a Jobbik részt vett az MTV-ostromban, elhatárolódik tőlük. Az EU soros elnöke, a finn kormányfő, Matti Vanhanen bejelenti: az unió belügynek tekinti a történeteket, és nem avatkozik be. „Egyelőre nem.”

10–11 óra: A miniszterelnök a nemzetbiztonsági kabinet ülése után azt mondja: „a köztársaság nemzeti intézményét érte támadás”. Gyurcsány Ferenc a köztársaság történetének leghosszabb és legsötétebb éjszakájának minősíti a televíziónál történeteket. Hozzáteszi: a rendőrség sincs felkészülve az ilyen helyzetek kezelésére.

Sólyom László magához kéreti Petrétei Józsefet és a rendőrségi vezetőket. Csak délután érnek oda.

Az MSZP és az SZDSZ benyújtja – ötpártivá bővíteni tervezett – nyilatkozatvázlatát a házbizottságnak.

11–12 óra: Kovács László, az EU biztosa Brüsszelben úgy nyilatkozik, hogy a békétlenség „kockára teszi az ország stabilitását és jövőjét”.

Lendvai Ildikó szerint a felelősség az embereket az utcára vivő ellenzéké.

Gergényi Péter, a BRFK vezetője szerint azért volt kevés rendőr az MTV előtt, mert csak harminc tüntetőről kaptak értesítést.

Ülésezik a rendvédelmi és nemzetbiztonsági bizottság. Szilvássy György kancelláriaminiszter bejelenti, hogy zárt ülés lesz, ahol államtitkok is napirendre kerülnek.

12–13 óra: Koporsót helyez el a Kossuth téren a Jobbik alelnöke, Molnár Tamás. Rajta felirat: „Temetjük a Gyurcsány-kormányt! Nektek nincs feltámadás!”

Takács András, a tüntetések egyik szervezője közli, hogy megszervezik és bejelentik a demonstrációt, hogy ne legyen törvényes indok a felszámolására.

Rogán Antal, a Fidesz belvárosi polgármesterjelöltje elítéli az atrocitásokat, és a Szabadság tér közös rendbetételét kezdeményezi.

Szijjártó Péter Fidesz-szóvivő azt mondja: a zavargásért Gyurcsány Ferenc a felelős.

Szili Katalin megnézi az MTV épületének romjait.

Wittner Mária, a Fidesz képviselője azt mondja: az MTV-ben nem volt fosztogatás, a büfében fizettek az emberek.

13–14 óra: Bár a Szabadság téri szovjet hősi emlékműről a tüntetők leverték a vörös csillagot, az orosz nagykövetség nem lát oroszellenes jelleget a tüntetés mögött.

Demszky Gábor megpróbál kapcsolatba lépni Orbán Viktorral, de ez nem sikerül. A főpolgármester szerint köztörvényes bűnözők lepték el Budapestet.

Bejelentik, hogy elmarad a Critical Mass elnevezésű kerékpáros felvonulás Budapesten.

Sólyom László köztörvényes bűncselekménynek nevezi az MTV székházánál történeteket.

14–15 óra: Az Országgyűlés két nem szavazat és két tartózkodás mellett elfogadja az ötpárti dokumentumot. A két nemmel szavazó: Kelemen András és Aszódi Pál fideszes képviselők. Kelemen a szavazás előtt azt kiabálta: Előbb mondjon le a kormány! A két tartózkodó is fideszes: Turi-Kovács Béla és Wittner Mária. (A közös nyilatkozat nehezen született meg. A Fidesz azt akarta, hogy szerepeljen benne Sólyom Lászlónak az a mondata, amely a morális válságról szól. A kormánypártok ezt elutasították. A Fidesz azt javasolta, hogy a dokumentumot csak olvassák fel, ne legyenek hozzászólások. Ennek az MSZP és az SZDSZ nem örült: ki akarták mondatni Orbánnal: elhatárolódik a huligánoktól. A koalíció végül engedett.

Az Európai Néppárt lemondásra szólítja fel a kormányt.

A Jobbik közli: megtartja szombati, a Köztársaság téri MSZP-székház elé tervezett tüntetését.

Kuncze Gábor SZDSZ-elnök azt mondja: dicsérni kell a rendőrök türelmét. „Az erőteljesebb fellépés olaj lett volna a tűzre.” A liberális párt bojkottálja a Hír TV-t.

15–16 óra: Mivel előző este bezúzták az ablakokat, debreceni székháza számára rendőri védelmet kér az SZDSZ.

Steiner Pál, a Belváros szocialista polgármestere felszólítja Rogán Antalt: határolódjon el a Jobbiktól.

A Hír TV stábját „Szégyelljétek magatokat!” kiáltással Rudi Zoltán elnök kiküldi az MTV székházából.

Az Európai Szocialisták Pártja azt kéri Gyurcsány Ferentől, ne vegyen tudomást a lemondását követelő jobboldali felszólításokról.

A Fidesz gyógyulást kíván a sérült rendőröknek.

16–17 óra: Boross Péter bocsánatkérést vár Gyurcsány Ferentől. A volt kormányfő úgy látja, az események leginkább a Fidesznek ártanak.

Közel a győzelem! – e jelszóval buzdítja a Kossuth téren a már ezerfős tömeget Ekrem Kemál György.

A rádiót kordonnal veszik körül.

A Jobbik óbuda elnöke elismeri: ott volt az MTV székházánál.

17–18 óra: A Ferencvárosi Szurkolók Szövetsége visszautasítja, hogy őket okolják a rendbontásért.

Kiderül, hogy a tüntetők bent jártak az MTV digitális archívumában.

Harminc évre titkosítják a nemzetbiztonsági és honvédelmi bizottság együttes, zárt ülésének anyagát.

Orbán Viktor bejelenti: a Fidesz megtartja nagygyűlését.

18–19 óra: A HÖÖK bejelenti: megtartja csütörtöki tüntetését a tandíj ellen. Magyarország sajnálja a szovjet emlékmű megrongálását – erről a moszkvai magyar nagykövet tájékoztatja az orosz külügyminisztériumot.

Orbán Viktor a mai délutánon élete legfelelőtlenebb nyilatkozatát tette – jelenti ki Dávid Ibolya. Az MDF elnöke szerint „Minden demokratikus érzelmű, az alkotmányt, a rendet tisztelő állampolgár azt várta a Fidesz elnökétől, hogy elítéli a tegnap éjszakai köztörvényes bűncselekményeket, és visszahívja híveit az utcákról, és lemondja a szombatra meghirdetett nagygyűlést. Orbán Viktor erről hallgatott, márpedig vétkesek közt cinkos, aki néma.”

„Ha kell, magam védem meg az MSZP debreceni székházát, már csak azért is, mert az a városé” – jelenti ki Kósa Lajos.

Lendvai Ildikó azt mondja: azzal, hogy Orbán októbertől „korlátozott hatalmú szakértői kormányt” akar, valójában egy Fidesz-bábkormány élén akar bevonulni a Parlamentbe.

Kövér László Nyékládházán kis számú, magáról megfélemedezett, kivetkezett randalírozóknak nevezi a tévét ostromlókat. „Hálás vagyok a Jóistennek, hogy ami történt (...), nem követelt súlyosabb áldozatot” – mondja.

Fotó: Kurucz Árpád

ERŐS MONDATOK

A tétlen tüntetők is felelősek

Sólyom László köztársasági elnök kedd délután fél kettőkor a következő nyilatkozatot tette:

Mára virradó éjjel egy, a békés tüntetésből kivált csoport megostromolta a Magyar Televízió épületét, behatolt oda, súlyos személyi és vagyoni károkat okozott. Köztörvényes bűncselekményekről van szó, amelyeket semmi nem igazolhat, amelyek ellen a legszigorúbban fel kell lépni, és amelyekről az államnak teljes erejével meg kell védenie polgárait és saját intézményeit is.

Ugyanakkor súlyos figyelmeztetés, hogy a rendvédelmi szervek alacsony létszámuk és hiányos felszerelésük miatt nem voltak képesek a szükséges biztonsági garanciát nyújtani. Erre pedig készen kellene állniuk.

Élesen meg kell vonni azt a határt, ami a szabad véleménynyilvánítás, a gyülekezés szabadságához, és így a politikai tüntetésekhez való alapvető emberi jog, másfelől a bűncselekmény között húzódik. Akik ezt a határt átlépik, a többiek szabadságát és jogait is tagadják és veszélyeztetik. Napok óta békés tüntetések zajlanak szerte az országban. Természetesen a történetek nem érintik azt a jogot, hogy bárki a törvényes keretek között gyűlésen és tüntetésen kifejezze politikai véleményét.

Az események után azonban a pártoknak mérlegelni kell, hogy tömegrendezvényeiken a saját rendezőik és a rendőrség képesek-e biztosítani, hogy nem lépik át a határt. Másrészt figyelmeztetek arra, hogy az erőszakot tétlenül vagy egyetértéssel szemlélő tüntetők maguk is felelősséget viselnek.

A politikai erők számára legyen tanulság, hogy elfogadhatatlan a cinikus kitérés alapvető morális kérdések elől, és ugyanilyen elfogadhatatlan az alkotmányos határokat áttörő cselekmények akár burkolt igazolása is.

Végül felháborodással tiltakozom az ellen, hogy a Magyar Televízió épülete előtt történt erőszakos bűncselekményeket az 1956-os forradalommal párhuzamba állítsák.

Az erőszak ellen, a békességért

A 296 igen, 2 nem, 2 tartózkodás mellett elfogadott közös nyilatkozat:

A Magyar Köztársaság szabadságának és méltóságának megőrzése, illetve megerősítése közös feladata a parlamenti pártoknak, az alkotmányos demokrácia híveinek. Hazánknak mindenkor igazmondásra, őszinteségre, tisztességre, nyugalomra és rendre van szüksége.

A rendszerváltás legfontosabb vívmányai – a véleménynyilvánítás szabadsága, a gyülekezéshez és politikai szerveződéshez való jog – csak akkor érvényesülhetnek maradéktalanul, ha azok gyakorlása együtt jár azzal, hogy a különböző ideológiai áramlatok, világnézetek és demokratikus politikai erők képviselői tiszteletben tartják az alkotmányos rendet és egymást.

Egy alkotmányos köztársaságban a demokrata nem fél, és nem is kelt félelmet senkiben, mert a rend nem jelent veszélyt a szabadságra, a szabadság pedig nem fenyegeti a rendet.

Mi, a parlamenti pártok képviselői ezért arra szólítjuk fel hazánk polgárait, hogy politikai vitáikat az erőszak eszköztől egyértelműen elutasítva, a más nézetek képviselőivel szembeni toleranciával, az ország nyugalmanak és rendjének megőrzése mellett folytassák le.

A demokrácia, a Magyar Köztársaság alkotmányos berendezkedése eleendő eszközt ad minden politikai erő, civil mozgalom és állampolgár számára ahhoz, hogy véleményének, nézeteinek vagy akár tiltakozásának hangot adhasson. Az ország rendjéért és a polgárok biztonságáért érzett felelősségünkől vezérelve ezért fölshólítjuk mindazokat, akik az elmúlt órákban a békés és demokratikus tüntetéseket rendbontással zavarták meg, mások testi épségét szándékosan veszélyeztették, vagyonában kárt tettek, hogy haladéktalanul hagyjanak fel ezekkel a cselekményekkel, és tartózkodjanak a további jogsértésektől.

Vétkesek közt cinkos, aki néma

Dávid Ibolyának, az MDF elnökének közleménye:

„Orbán Viktor a mai délutánon élete legfelelőtlenebb nyilatkozatát tette. Minden demokratikus érzelmű, az alkotmányt, a rendet tisztelő állampolgár azt várta a Fidesz elnökétől, hogy elítéli a tegnapi éjszakai köztörvényes bűncselekményeket, vandalizmust, és felelős politikusként visszahívja a Fidesz híveit az utcákról, és lemondja a szombatra meghirdetett nagygyűlést.

Orbán Viktor erről hallgatott, márpedig vétkesek között cinkos, aki néma. Ezzel a nyilatkozatával Orbán Viktor és a Fidesz nemhogy nem járult hozzá ahhoz, hogy a mostani politikai válságot békésen, parlamentáris keretek között oldjuk meg, hanem ellenkezőleg: további feszültséget szít. A Magyar Demokrata Fórum elutasít minden erőszakos cselekményt, törvénytelen demonstrációt. Magyarországnak békére és nyugalomra van szüksége, nem pedig hazugságokra, felkelésre vagy radikalizmusra.”

Szakértői kormányt

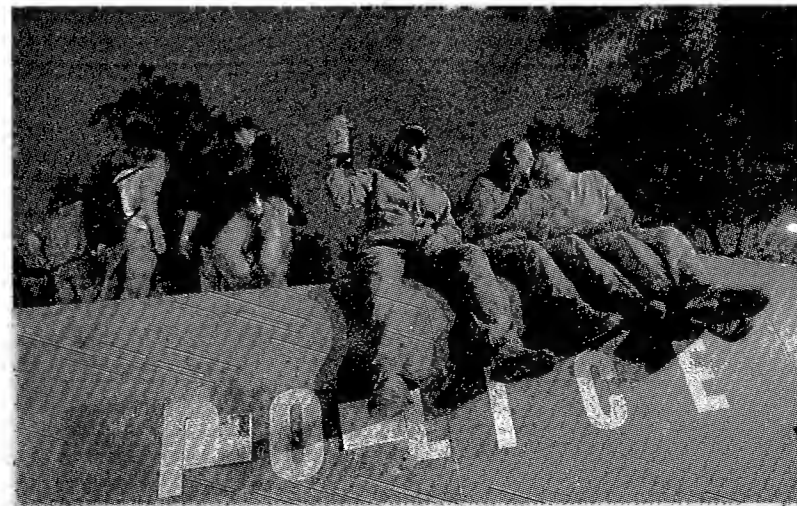
Orbán Viktor, a Fidesz elnöke:

„Ma azt tapasztaljuk, hogy a lelepleződés után is folytatódik az őszintétlenség Magyarországon, ezért ki kell mondanunk, hogy egy beteges hazudozó sohasem tudja átlépni a saját árnyékát.”

„Az október 1-jei választás több lesz, mint egy önkormányzati választás, valójában népszavazás.”

„Nem kérünk sem a Gyurcsány-csomagból, sem a provokációkból, sem az erőszakból.”

„A Fidesz álláspontja szerint ezek után Magyarországnak nem pártkormányra, hanem egy korlátozott mandátumú szakértői kormányra van szüksége.”

Fotó: Reviczky Zsolt

DEMONSTRÁCIÓ: 3. NAP

A Kossuth téri tömeg áttörte a külső kordont

Rab László

A délutáni 4-500 fős tömeg a kedd kora esti órákra tízezresre duzzadt a Parlament előtt, a spontán szónokok egymást követték, a szünetekben népzenét sugároztak a hangszórók – a hangulat egyszerre volt nyugodt és feszült. A tér sarkán lévő Parlament Café korábban zárt a szokásosnál. Az alkalmazottak nem féltek ugyan, de látványosan gyorsan pakoltak, és igyekeztek a környékről hazafelé.

A szervezők nem nevezték meg magukat, miközben a hallgatóság sorai-ban a Magyar Nemzeti Front szórólapjait terjesztették. A szónokok közül kivétel nélkül mindenki arra hívta fel a figyelmet, hogy a tüntetők tartózkodjanak az erőszakos cselekedetektől. A tévé elleni előző esti támadást egyesek kiseb-bíteni igyekeztek, mások – köztük egy fiatal veterán a 2002-es Erzsébet hídi csatából – úgy fogalmaztak: nem baj, hogy megtörtént, mert a hatalom így láthatta, hogy „nem birkák vagyunk, akik átadjuk a petíciót és eloldalgunk”.

Amúgy a tömeg „Vesszen Gyurcsány”-t skandált, egy tüntető pedig azt írta a táblájára: „Gyurcsány, Kuncze, ha eltűntök, mi is elmegyünk a térről!”.

Az egyik felszólaló kitért a szovjet hősi emlékmű megrongálására is. Nem az egyszerű orosz emberekkel van bajunk, mondta, hanem azokkal a kom-munistákkal, akik 50 éve is együttműködtek a szovjet hatalommal. Ezután arra szólította fel Gyurcsány Ferencet – akiről pozitívként említette, hogy ren-dezi a kapcsolatot Oroszországgal –, hogy az önkényuralmi jelképet vitesse el, és az obeliszk helyére állítsanak közös új emlékművet.

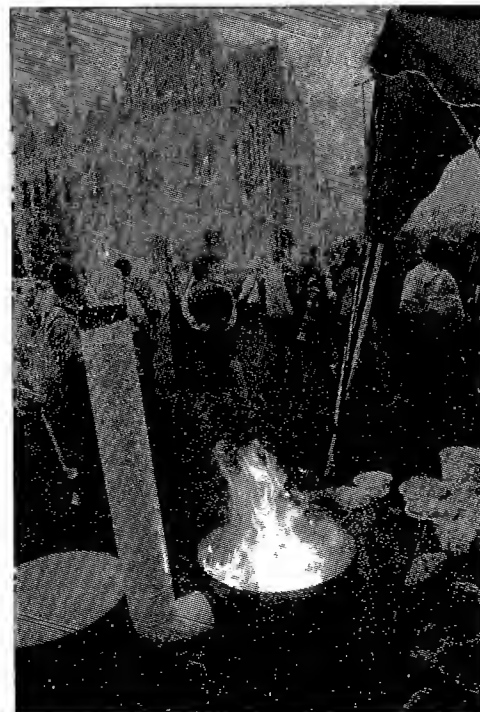
Egyesek már nemcsak új választást, hanem alkotmányozó nemzetgyűlést követeltek. Mint mondták, elégük van a pártok hatalmából. Orbán Viktorról is szó esett, aki az élére állhatott volna „erkölcsi forradalmunknak” – mondta az egyik szónok –, de nem tette. Az árpádsávos zászlók és nemzeti lobogók alatt gyülekező tömeg azon tagjait, akik kezében sörös- vagy borosüvegeket láttak, felszólították arra, ne akarjanak bajt a békés tüntetőknek. Az önmagát ama-törnek nevező vezérszónok többször kérte a tömeget, tartsanak ki egész éjjel, és ha lehet, mindenki hozzon magával egy embert.

Kijutott a „hazug médiának” is. Az RTL Klubot lezsidózták, az MTV-t gyurcsányi tévének nevezték, és elhangzott, hogy a Hír TV igazgatóját kidob-ták és megverték, amikor be akart menni a Magyar Televízió székházába. Erre a tömeg igen dühösen reagált. Hatalmas ováció fogadta viszont azt a beje-lentést, miszerint a Magyar Rádió adását megszakítva kapcsolt a helyszínre.

Az Index híre szerint este nyolc körül két busszal baseballsapkás fiatalok érkeztek a Magyar Televízió épülete mellé a Nádor utcába, a környéken tar-tózkodó tüntetők „szervusztok” kiáltással üdvözölték őket. Az egyik busz oldalán a Kunság Volán felirat látszott.

Egy órával korábban pedig egy vízágyús rendőr-teherautó fordult be a Múzeum körútról a Magyar Rádió székháza felé, ahol a helyszínt biztosító rendőrök fémkordonokat is előkészítettek.

A MTI tudósítása szerint a lapzártánkkor mintegy tízezres tüntető tömeg a külső kordonon áttörve már a belső kordonig jutott a Kossuth téren. Több szónok „erkölcsi forradalomról” beszélt, és rendszeresen felhívták a figyelmet arra, hogy senki ne dőljön be „a mélyből jövő provokációknak”.

Előkészületek
egy hosszú éjszakára
Fotó: Móricz Simon

HARC A TELEVÍZIÓÉRT

Hétfő éjjel a Magyar Televízió székházát ostrom alá vette az intézmény elé vonult tüntetők több száz fős csoportja. A tömeg autókat gyújtott fel, elfoglalta a felosztására bevetett vízágyút, s benyomult az épületbe. Lapunk munkatársai a helyszínen rögzítették az eseményeket.

Romhányi Tamás

Huszonegy óra után a Kossuth téren tüntető tömeg hosszú sorokban a televízióhoz indul. Azt mondják, a szervezők egy csoportja tiltakozni próbált a köztvényél, amely szerintük alábecsülte a tüntetés résztvevőinek számát. A Szabadság térre vonulók közül a leghangosabbak egyenesen a televíziónál „foglyul ejtett bajtársaik” kiszabadítására buzdítják a tömeget.

Szaporázzuk lépéseinket, a főbejárat lépcsőjéhez igyekszünk. A tömeg már közrefogja a székházat, amikor az első rendőrök a fal tövében futólépésben átvágnak az emberek között, és felsorakoznak a bejárat előtt. A térre egyre többen érkeznek, a főbejárat előtt szoros gyűrűt fonnak. A tömeg ütemes skandálása tölti be a teret. Üvegcsörömpölés, átkozódás. Két-három sörösuveg csapódik be a lépcsőnél, az egyik a lábunk mellett robban szét. Lemegyünk a lépcsőn, a talapzat takarásához. Fehér autó áll a fal mellett, néhányan a csomagtartóján másznak át. Hogy örül majd ennek a gazdájá, gondoljuk ekkor, nem is sejtve, hogy félórával később, amikor a főlépcsőre nyomulókat először fújja le könnygázzal, egy rekedt hangú, motoros kabátot viselő figura rugdosni kezdi majd a lökhárítót, néhány perc múlva pedig kövekkel verik be a kocs ablakait. Órák múltán aztán egy piros-fehér zászlót viselő félmeztelen figura rongyokat gyömöszöl a hátsó ülésre, hogy legyen mit meggyújtani. Öngyújtó lángja lobban, valaki azt kiabálja, hogy folyik a benzin. A többiekkel együtt sietve hátrálunk a felcsapó lángok elől.

De ne szaladjunk ennyire előre. A főbejáratához még kétszer érkezik rendőri csoport. Az egységek az ajtó elé tömörülnek, pajzsukkal takarják magukat a rájuk záporozó kövek elől. (Hajnali fél négykor a Zoltán utcába visszavont rendőrök szilánkosra törött pajzsait látva megállapítjuk, hogy a védőeszköz elégtelenre vizsgázott. Ebből nem sok maradt, mutatunk egy törött pajzsra, egy rendőr azt mondja, az emberből sem.)

A főbejáratnál szemközt kávézó előtt arcukat sállal eltakará bakancsos figurák rugdossák a burkolat szélét. Jó másfél kilós szegélykövek fordulnak ki helyükből, mögöttük elkezdik felszedni a burkolat darabjait. „Ezt adjátok előre” – lihegik a kőszedők, egy nagydarab, bombardzseki fiatal férfi két társát kapitálja, hogy menjenek előre a többiekkel, majd felkap két követ és előreszalad. Egy perc múlva boldog vigyorral tér vissza. Mintha valami hőstettet hajtott volna végre.

Petárda villan, a lépcsőn felrohanók közé könnygázt fújnak a rendőrök, a füstből kitámlolygó alakok görnyedten köhögnek. A jelenet megismétlődik néhányszor. A rendőrök felmásznak a bejárat melletti oszlopokhoz a tüntetőket vezénylő férfiért, akit végül letepernek és az épületbe visznek. A vezető elfogása olaj a tűzre, újult roham indul a rendőrök ellen. Az egység az ajtó mögé vonul vissza, a kitört ablakokból könnygázzal és vízsugárral próbálják távol tartani az ostromlókat. A sugár azonban erőtlen, többen félmeztelenre vetkőzve táncolnak a víz alatt, mintha csak zuhanyozni akartak volna. Egy körülbelül húszfős rendőri csoport kísérletet tesz a lépcső kiürítésére, de a lépcső aljáig sem jutnak el, több rendőr megsérül, őket a rájuk záporozó kő- és üvegesőben a vállukon viszik vissza a meghátráló többiek.

A lépcső mellett álló autókban lángok csapnak fel, a füst elborítja az épületet. Rácsos ablakú, páncélozott teherautó fordul be a térre, tetejéről két vízsugár pásztázza a lépcső előtti teret, egy rövid időre meg is hátrálnak a támadók. Az autó azonban váratlanul elakad az épület előtti füves részen, valaki hátulról Molotov-koktél dob rá, és bár a lángokat a körbeforgó vízsugár gyorsan eloltja, a kerekék kiégnek, a 066-os számú tömegoszlató eszköz mozgásképtelenné válik. A következő pillanatban két oldalról rázzák, a tetejére másznak, az ajtókat fessegetik. Öt vagy hat vékony csattanás hallatszik a kocs felől, a tető szellőzőnyílásán minden alkalommal fény villan. Valaki azt mondja, hogy a rendőr a levegőbe löve kiüríti a tárat, mert tudja, hogy a fegyverét úgyis elveszik tőle. „Magyar rendőr velünk van” – skandálja a tömeg. „Veletek vagyok” – mondja a kocsból kiszálló rendőr, legalábbis a körülötte állók így adják tovább a szavait, és kivezetik a tömegből.

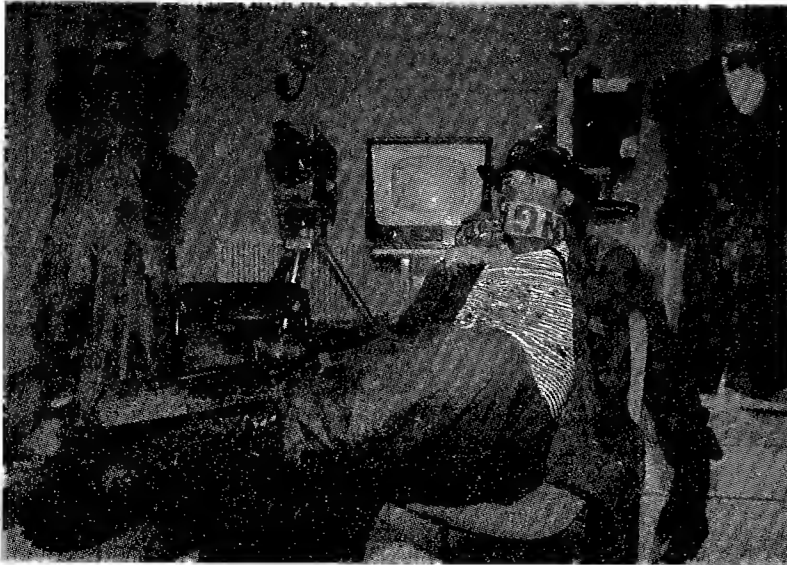
A székház bejárata nyitva, a tömeg üdvrivalgással az épületbe nyomul. Üvegcserep borítja a padlót, a beléptetőkapu romokban, vérnyomok az előcsarnokban, a büfé üdítősuvegei földön szétgurulva. A hírszobában négyen ülnek a fotelekben, üres szemmel néznek maguk elé. Azt mondják, a tévé dolgozói már korábban elmentek, egy hátsó lépcsőn a rendőrök is eltűntek egy időre, ők azért maradtak, mert valaki rájuk zárta az ajtót. A légkondicionáló befújta az égő autók füstjét és a könnygázt. Mögöttünk farmerkabátos férfi áll meg, közleményt akar bmondani, hogy zárják le a határokat. Adás azonban nincs, a férfi rosszkedvűen kifordul a helyiségéből.

Az épületben újra sorakoznak a rendőrök, igazolványunkat magunk elé tartva közéjük lépünk, átengednek. Lemegyünk a lépcsőn, amit ismét füst

borít. A tűzoltók az ablakon keresztül oltani kezdik az égő helyiségeket, néhány perc alatt végeznek is. A tüntetők kemény magja zászlókat lengetve felsorakozik a főbejárat előtt, vakuk villognak, eléneklik a himnuszt. Hajnali fél négykor többen hazaindulnak, a Szabadság téren oszlani kezd a tömeg.

Négy órakor a rendőrök ellenőrzésük alá vonják a székházat. A bejárat előtt halványan izzanak a kiégett autók, a környéken mindent vastagon borít a korom és a sár.

„Pihenő” odabenn... Fotó: Kurucz Árpád

SEMMI KÜLÖNÖS

Uj Péter

Tökig állunk a hazugságban, persze, ebben nagy újdonság nincsen, a hazugság úgy 2000 óta szigorúan monoton nő, hogy ez válság-e vagy sem, azt talán csak Sólyom László tudhatja, aki ott keres moralitást, ahol moralitás nem lehet, évszázadok óta nincsen talán.

Mentális válság van, egyre nyilvánvalóbban, és ha ez a pol-elit olyan szén-hülye, hogy képes volt idáig juttatni magát meg bennünket, akkor mit várunk az egyszerű, baseballütőt lengető futballhuligántól a Szabadság téren?

De még a Szabadság téri futballhuligánban sincs semmi újdonság európai viszonylatban: Berlinben minden május elsejére jut egy nagyságrenddel nagyobb autóborogatós-gyűjtogatós ribillió, a franciákról ne beszéljünk, mert ott a micisapka árának félszázalékos emelésére is kerületek borulnak lángba, és ettől még senki sem beszél sem a kormány, sem a demokrácia, pláne nem a globális kapitalizmus válságáról.

(A tegnapi nyilatkozatcunami emlékezetes darabja Szalai Erzsébet szociológusé, aki szerint a globális kapitalizmus válságát jelzik a történetek. A professzor asszony delirált még valamit arról, hogy Demján Sándor és Csányi Sándor mondja meg, hány közalkalmazottat kell elbocsátani, a forradalmárok – így: forradalmárok – pedig azt szeretnék, ha nem a nemzetközi nagytőke érdeke lenne képviselve kormányilag. Akármekkora hülyeség is ez, azt azért nem kívánom a forradalmi marxista baloldali értelmiségnek, hogy nyílt utcán találkozzon a csodált forradalmárok Fradi- és Újpest-sálakba burkolózó csoportjával, na.)

Egyébként az utcai zavargásokhoz jobban hozzászórt országokban az autóborogató-ködbőlő elemek (hírtévésében: fiatalok) nem nagyon mernek a köztvé környékére menni gyűjtogatási és dobálási szándékkal, mert a rendőrség ezekben az országokban az ilyesmikre kifejezetten allergiás. A hétfő éjszakai képek – egy bézbólütős fiatalember például vagy tucatszor sétál oda a rendőrsorfalhoz, és gyurcsányosan szólva izomból rákúr egyet a pajzsokra, aztán röhög, hogy milyen könnyen törik, a rendőrök pedig néznek bambán, néha hátrálnak egy kicsit – leginkább a rendőrség morális, mentális és fizikális válságát illusztrálták, szegényekre rájár a rúd, persze, és nyilván semmilyen más állami szervezet vagy testület sincs külön állapotban, egyébként.

Az pedig nem a rendőrség hibája, hogy a futballhuligánokat sikerült beemelni a politikai küzdőtér első vonalába, ez valami egészen sajátos betegség, amely csak kelet-európai országokban szokott előfordulni, Szerbiában például; a normális országokban a futballhuligánokat nem valamilyen underground politikai erőként kezelik ugyanis, nem „fiatalokként”, hanem futballhuligánokként, és többnyire még a stadionokból is kitiltják őket.

Maradjunk abban, hogy semmi különös sincsen, semmi rendkívüli, jövőre másfél százalékos reálbércsökkenést jósolnak az európai gazdaságkutatók – ez lenne az éhséglázadás-szitu?, de mondjuk lángoló autókat látni a Szabadság téren, hallani ezt a sok ökörséget – mégis elkésérítő. És ha engem kérdeznek: Gyurcsány már azért megérdemel egy irtózatot seggbe rúgást, hogy ezt az egész szart ránk hozta.

KI A FELELŐS?

Nagy N. Péter

A rendszerváltás utáni idők legmélyebb pontjára érkeztünk hétfő este. Kérdés, hogy megállunk-e itt?

Véletlenek metszéspontján megsemmisült az erre az országra évtizedek óta jellemző biztonság. Ötvenhat jelszavával olyasmit tettek, ami akkor, október 23-án nem történhetett meg: pusztítottak, fosztogattak, artikulált politikai célok nélkül bosszút álltak.

Sok éve benne van az életünkben ez a robbanásveszély, a taxisblokádtól a Göncz Árpádot szétfűtyülő „megemlékezőkön”, a harag napja Rákóczi úton vonuló torgyáni tíezreire, a Csurka-tüntetések mindig izgatott tömegein át az Erzsébet hidat elfoglalókig – mindig itt volt a brutalizálódás veszélye. Hogy nemcsak szóban veszik ki a humánump, hanem tettekben jön az embertiprás.

Miért éppen most borult fel a közmegegyezés, amely a politikától eddig távol tartotta a vért? Szimpla magyarázat volna, hogy a jobboldal sorozatban második veresége miatt gerjedt dühroham és a megszorító intézkedések együttes hatása elég volt ahhoz, hogy az ország jelentős része elbúcsúzhasson a biztonságérzetétől.

Ez is közrejátszott. De ennyi kevés lett volna. Komoly politikusok súlyos hibái is rásegítettek arra, ami történt, netán történik.

Ha a Fidesz a 2002-es „veszélyben a haza” után az újabb választási vereség után nem kezd a kormány legitimitását megkérdőjelező kampányba, ha nem arra kéri az október elsejei voksokat, hogy „megindulhassunk a kormány ellen”, talán nem borul lángba a televízió. Ha a miniszterelnök zártkörű beszédében körültekintően fogalmaz, akkor az őszinte dühkitörés, amellyel a frakciót cselekvésre akarja bírni, nem válik hazugság bizonyítékává. Pedig nem az, vagy nem úgy az, ahogy utcára viszik, de ez ma már tárgyalhatatlan. Ha az államfő politikai krízishelyzetben nem kezd steril moralizálásba, mégis személyesen felelősségre vonva Gyurcsány Ferencet, ha nem követel (esély nélkül) tőle bocsánatkérést, nagyobb lett volna a tomboló csalódottsága, kisebb az önbizalmuk.

Hagyjuk a rendőrség döbbenetes tehetetlenségét és a Hír TV megdöbbenő elfoglultságát is. Fontosabb, hogy a krízisben képesek voltak-e korrigálni azokat, akik, ha nem hibáznak, az ország tán nem kerül ilyen állapotba. Léptek, de kicsiket, s nem egymás felé.

Sólyom László a maga óvatos módján szólt. Elítélte a garázdálkodást, és odaszólt mindkét politikai tábornak. Esélyt adott, már ha értette valaki.

Orbán még csendesebben csitított, azt mondván, hogy október 1-jére kell figyelni, nem a kormányra, viszont tovább szította a Gyurcsány elleni haragot. És utcára invitálja az embereket 23-ára. A Fidesz aláírt egy ötpárti békenyilatkozatot, majd minden további gesztusa a konfrontációról szólt. Az, hogy a történtek „az MSZP érdekeit szolgálták, a teljes politikai vakság tünete”, ha nem hazugság, súlyos tévedés.

1990. október 30-án, a taxisblokádtól elültével a Parlamentben Orbán Viktor azt mondta, hogy óriási felelősséget vesz magára, aki mégoly jogos követeléseinek alátámasztására utcára vonul. Ezt csak olyanok tehetik meg, akik képesek a megmozdulást végig a törvényesség és a humánump keretei között tartani.

Emlékezzünk erre jövő időben!

Furcsa módon Gyurcsány Ferencnek van a legkevesebb lehetősége, már ha nem mond le: biztosítani akarja a rendet. Ha lemond, nem kerül közelebb ehhez a célhoz.

Különös, hogy ezért egy Fidesz-politikus, Kósa Lajos tette a legtöbbet tegnap, amikor bejelentette, ha kell, maga védi meg az MSZP debreceni székházát. Ez is egyfajta lázadás.

A LÁTSZAT ELLENÉRE

Krajczár Gyula

„A jelenlegi politikai helyzetben” nem vacsoráznak egy asztalnál a Fővárosi Közgyűlés városüzemeltetési bizottságának jobboldali tagjai a baloldaliakkal – nyilatkozta Szálka Miklós fideszes alelnök az MTI-nek kedden. Pedig „cikluszáró” vacsíról lett volna szó, az pedig igen ritkán adódik. Szálka azt is hozzáfűzte bejelentéséhez, hogy ebben a politikai helyzetben nem esne nekik jól az efféle puszipajtáskodás. Hát..., elfajult. Három nap alatt mekkorát fordult a világ. Már-már vágyunk a régi szép idők után, amikor még jólesett a puszipajtáskodás, amikor még egy asztalnál eszegettünk, nem keseredett a szánk íze, s az értékén kezeltünk minden falatot.

Addig nincs hazugság, amíg valamit nagyon el akarunk hinni. Egy rendőri vezető azt mondja, hogy a látszat ellenére ők megvédték az MTV székházát. Innen csak egy lépés, hogy a látszat ellenére nem is támadták meg azt. Sőt, a látszat ellenére nincs is politikai válság Magyarországon. Pokolba a látsza-

tokkal. A kormány a helyén van, a Fidesz megtartja a szeptember 23-i demonstrációt. Két hét múlva lemennek a helyhatósági választások, mindenki győzni fog, Gyurcsány örökre hazug marad, Orbán szintén. A Hír TV a látszat ellenére objektív marad, az MTV a látszat ellenére tévé marad. A látszat ellenére minden normális marad. Mi, magyarok, ugyan sosem fogjuk normálisnak mondani, de ez csak jelentéstani probléma: egyszerűen nem szeretjük normálisnak hívni a normálist.

Cikluszáró vacsorák múltán azonban már semmi sem lesz úgy, ahogy múlt szombatig kalkuláltunk. Új elszántságok sarjadnak a mostani romokon, melyek nagyon megnehezíthetik a reformfolyamatot. Kétségtelen persze, ha ennek ellenére sikerül keresztülvinni azokat, az óriási erő lesz, s keményen megemelheti Gyurcsány ázsíóját, csak meg is kell azt még érni. A harcias Orbán máris visszavett – nem tudok szabadulni ezektől a látszatoktól –, hiszen az október 1-jei győzelem esetére tegnap már beérte Gyurcsány távozásával. Jó, megfelelt a szakértői kormány fantazmagóriájával, bár esetében a tapasztalatok szerint nem kell érdemben azzal foglalkozni, komolyan gondolja-e. Az mindig a helyzettől függ.

A mai helyzet pedig – egyezően a látszattal – nem kedvez Orbán soros ortopéd ötletének, a szakértői kormánynak. Az befut majd egy impozáns verbális pályát: Szijjártón mindig meg kell nyomni a gombot, s már szól is a kazetta Orbán hangján, hogy ők megnyerték az önkormányzati választásokat, a kormány illegitim, s a nép akkor élvezne, ha szakértői kormány lenne. Mindez nagyjából a következő éráig fog tartani. Feltéve persze, ha a Fidesztábor még mindig hinni akar majd, s e cél érdekében látványosan benyalja ezt a trükköt is. Gyurcsány meg közben kormányoz, ha tud, amíg hitetni tud, amíg hinni akarnak neki, trükkkel vagy anélkül. Az ő esete szimplább, a kormányzás materiálisabb valami, a türelem határai láthatóbbak. A kulcskérdés, s ezt tudják a harcosok is, milyen erjedési folyamatok indulnak meg a két nagy párton belül október 1. után.

SZERDA

Budapest, Rákóczi út szerda hajnalban Fotó: Kurucz Árpád

2006. Szeptember 20.

A FIDESZ NEM ENGED A SZOMBATI NAGYGYŰLÉSÉBŐL

„Ha kell, saját testemmel megvédem az MSZP városi irodáját” – közölte szerdán az MTI-vel a Fidesz egri polgármesterjelöltje. Úgy tűnik tehát, hogy nem egyedülálló Kósa Lajos debreceni városvezető gesztusa, miután az országban több helyen ért támadás szocialista pártirodát, fenyegetés jelölteket. A rendészetet vezető miniszter informálta az atrocitások háttéréről a legnagyobb ellenzéki párt vezetőjét és az államfőt, a miniszterelnök, a parlamenti pártok képviselői – beleértve az MDF-et is – arra kérték Orbán Viktort, ne tartsa meg szombati nagygyűlését a Hősök terén. A kérdés nem talált meghallgatásra, a Fidesz azt javasolta, hogy alakítsanak operatív munkacsoportot az illetékes szervekkel arra, hogy a demonstráció rendjét ne fenyegetse veszély, s a testületbe kerüljenek be mind a Fidesz, mind pedig a kormány delegáltjai. A válasz: valamennyi, a rendfenntartásban illetékes szervezet megad minden segítséget, ám a rendezvény előkészítésében, koordinációban való részvételre a kancelláriaminiszter nem lát lehetőséget. (Orbán este a Hír TV-ben azt mondta: a tüntetésekkel kapcsolatban meg kell nézni, hogy a provokációk mögött nincsenek-e „titkosszolgálati hálók”).

A mára tervezett tandíjellenes tüntetését elhalasztja a HÖÖK. Követeléseiket továbbra is fenntartják, de a helyzetre való tekintettel a demonstráció megtartását későbbre halasztják. A Magosz hétfőn dönt a gazdatüntetések időpontjáról.

A kedden kiadott ötpárti nyilatkozat, valamint a Kossuth téren lévő tüntetők felhívása az erőszakmentességre mindenesetre nem sokat ért, hiszen késő este előbb a Magyar Rádiónál, a Köztársaság téren, később végig a Rákóczi úton randalíroztak, törtek-zúztak, ütköztek meg a rohamrendőrökkel zömmel fiatalok, s mint a rendőrségi jelentésben szerepelt, közülük a hatóságok sokakat ismertek a futballpályák nézőtereiről. Délután mind az FTC, mind pedig az Újpest sportklub elhatárolódott az erőszaktól.

Nemzetközi sajtótájékoztatóján Orbán Viktor ismét úgy foglalt állást, hogy megkérdőjeleződött a kormány legitimitása, ezért amennyiben az önkormányzati választásokon a népakarat egyértelműen megvonja a bizalmat a szocialistáktól, akkor a parlamenti pártoknak tárgyalások útján új, szakértői kormányt kell alakítaniuk. Hangsúlyozta: világossá kell tenni, hogy az önkor-

mányzati választás egyfajta népszavazás is. Az SZDSZ elnöke, Kuncze Gábor cáfolta Orbán szavait, miszerint a helyhatósági választás a helyhatóságokról szól, semmi köze a népszavazáshoz. Kuncze úgy véli, hogy a Fidesznek igenis köze van ahhoz, ami most az országban a megmozdulások terén történik. „A magyar jobboldal válaszüthoz érkezett. Vagy összefogunk, és az Országgyűlés falai között teszünk meg mindent azért, hogy a magyar politika újra őszinte és felelősségteljes legyen, vagy kiszolgáltatjuk az ország polgárait a parttalan erőszaknak” – írta az MDF elnöke a Felhívás a magyar jobboldalhoz című dokumentumában.

Szerda éjjel 15 ezer ember gyűlt össze a budapesti Kossuth téren, a Parlament előtt. A helyszínre jelentős rendőri erősítés érkezett. A rendőrség Budapesten teljesen lezárta a Szabadság térre vezető utcákat, a Magyar Rádió környékét. Kordon védte a Köztársaság téren az MSZP székházát is. Vidéken is több városban tartottak demonstrációt.

ROMLOTT A FORINT

Magyarországra figyel a nemzetközi sajtó

Lejtmenetbe kapcsolt a forint miután az egyik neves nemzetközi hitelminősítő éles figyelmeztetést küldött, és negatív kilátással látta el a múlt évben egyszer már lerontott magyar osztályzatot. A Fitch a figyelmeztetést azzal indokolta, hogy a budapesti események nyomán megnőtt a veszélye a stabilizációs program feladásának – erről az intézet a zavargások kitörése előtt még igencsak kedvezően nyilatkozott. Veres János pénzügyminiszter erre reagálva azt mondta: a kormány végigcsinálja a kiigazítást és a reformokat. Az ország nemzetközi megítélésében három nap alatt bekövetkezett fordulatot jelzi, hogy az eredeti tervekkel ellentétben nem idősebb George Bush volt elnök vezeti az október 23-i ünnepségekre érkező amerikai delegációt. Előfordulhat, hogy Condoleezza Rice külügyminiszter sem utazik Budapestre. A magyar főváros központi szereplő lett a világsajtóban. Az egyik legtekintélyesebb amerikai lap, a konzervatív The Wall Street Journal európai kiadásának szerdai vezércikkében figyelmeztetett: lázadással nem lehet eltávolítani egy megválasztott vezetőt. A modern európai demokráciában egy apró kisebbség erőszakos lázadása nem legitim módszer egy választott vezető eltávolítására, függetlenül attól, hogy ezt a győzelmet mennyire csúfították el hazugságok – írja az újság. Előbb vagy utóbb a szavazóknak is rá kell döbbernünk, rossz

állapotban van a gazdaságuk. Ha a kormány nem lesz képes a gazdaság megerősítésére, a szavazók üzenhetnek neki a következő választáson – írja az amerikai lap. A politikai hazugság beismerésével Gyurcsány rámutatott a reformra kényszerülő európai demokráciák igazmondásának hatáira – vélik a francia lapok elemzői. „Beismerésével Gyurcsány az európai demokráciák arcába vágta az igazságot. Hét hónappal a francia elnökválasztás előtt a jelölteknek emlékezniük kell: a legveszélyesebb fenyegetést mostantól Budapest-szindrómának hívják.

KÖZJOGI MÉLTÓSÁGOK A NYUGALOMÉRT

A Fidesz továbbra is ragaszkodik a szombati nagygyűléséhez

7–8 óra: A Kossuth téren gyülekeznek, mintegy hatvanan lehetnek.

Áder János tévényilatkozata szerint mindenért Gyurcsány Ferenc a felelős.

Egy fényképfelvétel tanúsága szerint Urbán Flórián, volt válogatott labdarúgó is tüntetett az MTV-székház előtt. Az RTL felmond szakkomentátorának.

Távozik pártjából a Jobbik alelnöke. Molnár Tamás a választáson a Rendpárti Egyesület támogatottjaként indul.

Gergényi Péter, a BRFK vezetője azt mondja, azért sikerült megfékezni a rendbontókat, mert fel tudtak készülni a zavargásra.

Horn Gyula úgy reagál Gyurcsány öszödi beszédére: „nem bántott meg ott ez az ember senkit. Ott voltam.”

8–9 óra: Egy kukával betörik az MSZP miskolci székházának ablakát.

Boross Péter szerint Gyurcsány nem mond le, és nem is volna helyes, ha ezt tenné.

Kossuth tér: Nemzeti Kerekasztalt akarnak.

Kiderül, hogy több mint száz embert vettek őrizetbe a randalírozók közül. Többségük büntetett előéletű.

Egy távol-keleti küldöttség kap füttyöt a parlament előtt: „Ezek nem magyar tolvajok, hanem kínaiak.”

Ülésezik a Fidesz elnöksége. Úgy tudni, a testületet megosztja, hogy Orbán ragaszkodik a nagygyűléshez.

9–10 óra: Kiderül, hogy kifosztották az éjjel Katona Kálmán MDF-es főpolgármester-jelölt Blaha Lujza téri kampánysátrát.

Az MTV-be csak azok léphetnek be, akik dolgoznak. Kordont húztak az épület köré.

10–11 óra: Golyóálló mellényeket osztanak a Kossuth téri rendőröknek.

Gyurcsány Ferenc a kormányülésen kijelenti: Magyarországon rend van. A randalírozókkal szemben nincs türelem. „A kik visszarendelhetnék volna az embereket az utcáról, azok nem tették ezt meg.”

Egerben bezúzták az MSZP-székház ablakát.

Minden ország alapja az igazság és az igazságosság. Hazugságra egészséges társadalom nem épülhet – áll a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia Állandó Tanácsa közleményében. (Este Bölskei Gusztáv református püspök úgy fogalmaz: a hazugságból ki lehet jönni, ha tud bocsánatot kérni az ember, de az ország ezt nem kapta meg.)

11–12 óra: Gyurcsány Ferenc és Szili Katalin Sólyom Lászlóval tárgyal.

A Köztársasági Örezred bejelenti: erősebb védelemmel látja el a miniszterelnök házat.

Rendőrségi források szerint gyorsított eljárás keretében ítélik el a zavargókat.

Azt ígéri a rendőröknek, estére az egész testet védő pajzsot kapnak.

12–13 óra: XVI. Benedek pápa közli, hogy „nyugtalanossággal figyeli a magyarországi eseményeket”. Imádkozik, hogy mindegyik fél rátaláljon egy békés és igazságos megoldásra.

Egy szerződéses katona is részt vett a zavargásokban. A HM felmondott neki.

Az MLSZ elnöke politikamentes bajnoki fordulót remél.

Jakab István, a Magosz elnöke, a Fidesz képviselője közli: élelemmel látják el a tüntetőket.

Petrétei József rendvédelmi miniszter szerint a szombati nagygyűlésért teljes mértékben a Fideszé a felelősség.

Székely Árpád moszkvai nagykövet azt nyilatkozta: az ellenzék többségét hazudik, mint Gyurcsány. Németh Zolt (Fidesz) tiltakozik.

13–14 óra: Népfelkelést hirdet a Kossuth téren gyülekezők vezetésére jelentkező négy személyiség.

Közös nyilatkozatot ad ki Sólyom László, Gyurcsány Ferenc és Szili Katalin. (Lásd: keretes írásunkat)

A HÖÖK lemondja a tandíj elleni tüntetést.

Kuncze Gábor szerint Orbán Viktor hazudik, amikor azt állítja, hogy a Fidesznek semmi köze a megmozdulásokhoz.

Demszky Gábor a szombati Fidesz-rendezvény lemondására szólít fel. Kósa Lajost hozza fel példaként, aki meg akarja védeni az MSZP debreceni székházát a szélsőségesektől.

„Budapest és Magyarország érdeke azonos: rendnek és békének kell lennie” – nyilatkozta Gyurcsány Ferenc. Megköszöni a rendőrség helytállását.

„A magyar jobboldal válaszüthöz érkezett” – fogalmaz közleményében Dávid Ibolya. Az MDF elnöke szerint felelőtlen és érthetetlen Orbán Viktor magatartása, aki a magyar parlamentarizmust veszélyezteti.

A garázda cselekmények körözés alatt álló elkövetőinek arcképét fölteszi a honlapjára a rendőrség.

15–16 óra: Deutsch-Für Tamás Szilvász György kancelláriaminisztertől kér segítséget a Fidesz-tüntetés biztosítása érdekében.

A Fidesz szerint Rudi Zoltán elnök is tehet az MTV-székház ostromáról. Az Európai Újságírók Szövetségéhez fordulnak a Hír TV-t ért „támadások” miatt. Herényi Károly a morális válságért Gyurcsány Ferencet hibáztatja.

Hatósági ellenőrzést rendel el az ORTT az MTV ostroma előtti események médiabeli megjelenítésével kapcsolatban. Ezt azzal indokolják: „semmiképpen nem engedhető meg az olyan műsor-szolgáltatói magatartás, amely a bűncselekményeket támogatja, azokkal való azonosulás látszatát kelti”. Az ORTT közleménye nem nevez meg műsorszolgáltatót, de az SZDSZ és az MTV már kedden jelezte: a helyszínről tudósító Hír TV a randalírozók mellett állt ki. Ezt a tévé visszautasította.

16–17 óra: Hiába mondják népfelkelésnek, attól még nem lesz az – mondja Lövétei István alkotmányjogász, aki szerint az események ilyen minősítése egy „izgága ember hülyesége”.

Orbán Viktor bejelenti: megtartják a naggyűlést.

Császár Antal, a Vállalkozók Pártjának elnöke, a Fidesz képviselője közli: az adófizetés megtagadására szólítanak fel.

A Magyar Rádió épületét elbarikádozzák.

17–18 óra: A Ferencváros vezetése közleményben határolódik el a rendbontóktól.

Petrétei József igazságügyi és rendészeti miniszter levélben figyelmezteti Orbán Viktort, hogy „kezelhetetlen helyzetet teremthet” és „beláthatatlan következménnyel járhat”, ha a Fidesz naggyűlésén garázdák jelennek meg.

Október elején vitázhat az Országgyűlés a nemzeti fejlesztési tervről – jelenti be Danks Emese. Hozzáteszi: elkészült az 1956-os forradalom megünneplésének forgatókönyve. Bejelenti: a miniszterelnök folytatja kampánykörútját.

A kormány nem vesz részt a Fidesz-gyűlés szervezésében. Szilvász György így reagál Deutsch-Für Tamás ilyen tartalmú kérésére.

Gyurcsány Ferenc hetven, Magyarországon akkreditált nagykövet előtt úgy nyilatkozik, a kormány folytatja programja megvalósítását.

18–19 óra: Schiffer János főpolgármester-helyettes, mivel diákok is részt vettek a randalírozásban, körlevelet juttat el az iskolaigazgatóknak: hívják fel a figyelmet a tüntetés és a vandalizmus közti különbségre.

Az Újpest TE vezetői és játékosai közleményben írják: mindenki tartózkod-

jon attól, hogy a társadalom morális válsága kapcsán kialakuló tömegrendezvények devianciáját sportszervezetekhez kösse.

Egy Juhász Ferencnek tulajdonított levél jut a Fideszhez. Ebben Juhász arra kéri a párt támogatóit, informálódjanak, hol tartanak majd összejöveteleket a demonstrálók.

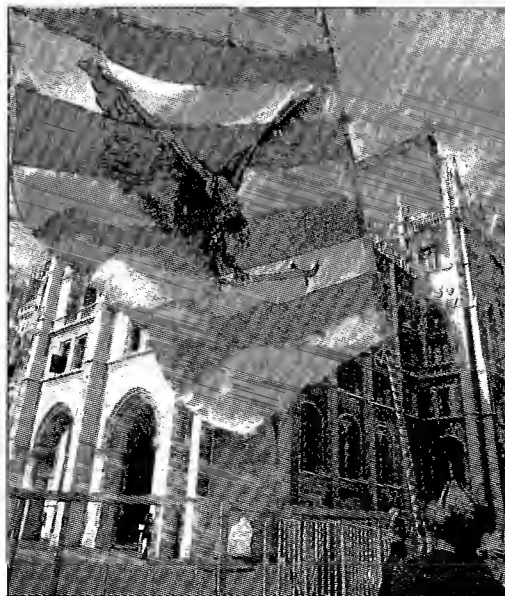
„Azért vagyunk itt, hogy segítsük ennek a beképzelt, oda nem való miniszterelnöknek az eltávolítását” – mondja Horváth János, a Fidesz országgyűlési képviselője a Kossuth téren.

19–20 óra: Bombariadó a Hír TV-ben. Elkezdik közvetíteni az Orbán Viktorral korábban rögzített interjút, amit úgy a második-harmadik perc tájékán lekever. Az adás 20 óra 20 perckor újraindul. Bombát nem találtak.

20 óra: El kell gondolkodni a kijárási tilalom bevezetésén, vagy azon, hogy más eszközökhöz folyamodjunk annak érdekében, hogy megszűnjenek az éjszakai atrocitások – nyilatkozza Petrétei József rendészeti miniszter a Magyar Rádiónak.

20–21 óra: Bombariadó az MTV-ben is.

Danks Emese kormánysszóvivő a miniszterelnök és a kormány nevében a leghatározottabban leszögezi: Petrétei József szakminiszter csak elvi lehetőségről beszélt, a kijárási tilalom elrendelését a helyzet nem indokolja, és a kormánynak nem is áll szándékában.

Nyugalmi állapot
a Kossuth téren
Fotó: Sopronyi Gyula

ERŐS MONDATOK

A szervezőknek mérlegelniük kell

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök,
Sólyom László köztársasági elnök
és Szili Katalin házelnök az alábbi felhívással fordult
a tömegrendezvények szervezőihez:

„A tegnap esti és a ma hajnali erőszakos események tükrében különösen fontosnak és időszerűnek tartjuk megerősíteni a köztársasági elnök tegnapi kijelentését, amely szerint a tömegrendezvények szervezőinek mérlegelniük kell, hogy a saját rendezők és a rendőrség képesek-e biztosítani, hogy a résztvevők nem lépik át a törvényesség határát. Figyelmeztetünk arra is, hogy az erőszakot tétlenül vagy egyetértéssel szemlélő tüntetők maguk is felelősséget viselnek.

Természetesen a békés gyülekezés és a szabad véleménynyilvánítás jogát mindenki az alkotmány szerint gyakorolhatja.

Az Országgyűlés tegnapi politikai nyilatkozatának tükrében is felszólítjuk a tömegrendezvények szervezőit és résztvevőit, hogy felelősségük tudatában cselekedjenek, és tegyenek meg mindent az ország békességének és az emberek nyugalmanak megőrzéséért.”

A választás nem népszavazás

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke:

„Orbán Viktor hazudik, amikor azt állítja, hogy az önkormányzati választás az népszavazás, hogy nem volt szükség stabilizációs intézkedésekre, és hogy a Fidesznek semmi köze nincs a megmozdulásokhoz. Az önkormányzati választás az önkormányzatokról szól, a településekről, semmi köze nincs népszavazáshoz, és különösen nem alkalmas kormánybuktatásra.”

„Aki utcára viszi a politikát, annak számolni kell azzal, hogy utána azt vissza is kell tudni vinni az utcáról.”

Orbán a hatalmat akarja

Hiller István, az MSZP elnöke:

„Azzal vádolom Orbán Viktort, hogy a nyugalom helyett a felfordulást erősíti. Azzal, hogy az alkotmányos rend kereteit feszegető kezdeményezéseivel a megválasztott és felelős kormány helyére olyan kormányt akar, amely saját önös hatalmi érdekeit szolgálja.”

Válaszúton a jobboldal

Dávid Ibolya, az MDF elnöke:

„A magyar jobboldal válaszüthoz érkezett. Vagy összefogunk, és az Országgyűlés falai között teszünk meg mindent azért, hogy a magyar politika újra őszinte és felelősségteljes legyen, vagy kiszolgáltatjuk az ország polgárait a parttalan erőszaknak.”

A csomagot nem lehet visszavonni

Boross Péter volt miniszterelnök:

„Józanul be kell látni, hogy a csomagot visszavonni nem lehet. Ebben a csomagban középtávon a létünk forog. Hisz ennek a csomagnak az elfogadása nyitja meg azt a sokat emlegetett ezermilliárdos támogatást. Az agitáció mindent elbír. Most már hozzá kell szokni, hogy bármit lehet mondani a magyar közvéleménynek, de felelős politikusnak egyértelművé kell tenni, hogy ennek a konvergenciacsomagnak a visszavonása vagy elutasítása olyan következményekkel járna, amire rámegyünk. Tetézné azt a felelőtlenséget, amit az elmúlt évek osztogató politikája kialakított.”

„Amikor többek részéről elhangzott, hogy Gyurcsány Ferenc mondjon le, én teljesen indokoltnak tartottam ezt a felszólítást. Ma már azt is jónak tartanám, hogyha bocsánatot kérne, mert ez nem egzisztenciát érint, de mégiscsak kedvező képet mutatna.”

A kormány törvényes

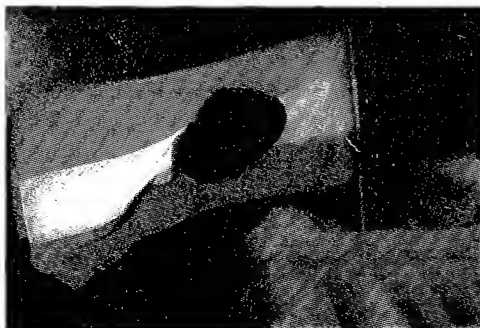
Horn Gyula volt miniszterelnök:

„Nem tudok egyetérteni, és nem is értem, hogy mi okot adott a kormány arra, hogy az emberek tüntessenek és véres, habzó szájjal mondják a magukét. Akik itt éltek az elmúlt évek alatt, sok mindent kaptak, ez nem adomány, hanem a munkájuk elismerése. Akkor miért tüntetnek? Csak nem gondolja valaki komolyan, hogy egy törvényesen megválasztott és minden normának megfelelő kormányzat fogja magát, és kimegy a hatalomból? Akkor Magyarországnak befellegzett, ha ilyen gyakorlat alakul ki, akkor jobb, ha abbahagyjuk, és elmegyünk a fenébe.”

'56 nem ilyen volt

Széchenyi Mihály, a Széchenyi Tudományos Társaság elnöke, dr. Király Béla ny. vezérezredes, az 1956-os Nemzeti Gárda főparancsnoka és Shelley István, az 1956-os forradalmi kormány kijelölt miniszterhelyettese:

„A Széchenyi Tudományos Társaság nevében csatlakozunk Sólyom László köztársasági elnök úr államfői üzenetéhez. Különös nyomatékkal utasítjuk vissza mi is az 1956-os forradalommal való bármilyen összehasonlítás kísérletét, hiszen hazánk újabb kori történelmének az a rövid, de az egész világ elismerését kiérdemlő hősi küzdelmére egyebek között az is jellemző volt, hogy a harci cselekmények következtében betört kirakatokban érintetlenül maradt a bennük lévő érték, szemben az MTV épületében fosztogató vandál gyűjtőgatók által okozott károkkal és nemzetközi gyalázzal.”

Fotó: Mórincz Simon

„MINTHA EZEK NEM MAGUKTÓL JÖNNÉNEK”

Rab László

Szerda este fél nyolckor úgy 6-8 ezer ember tartózkodott a Kossuth téren – a Parlament vaskordon mögötti karéjában szokatlanul nagy rendőri készülődést lehetett tapasztalni. Miközben a tüntetés a maga „szokásos” rendjében zajlott, sorra érkeztek a teherautók – a rendőröket felsorakoztatták. A tüntetők „erős kíváncsisággal” figyelték a mozgólódást, s az a bejelentés, hogy a rendőrség honlapjára fölkerültek a demonstráció szónokainak fényképei (téves információ, hiszen a köröztetés alatt álló vandálok képeit tették közzé – a szerk.), ingerültséget váltott ki.

Amúgy a képi látványosságok között a Gyurcsány Ferenc, Kuncze Gábor és Keller László fotójával díszített koporsót kell kiemelni, a tölgyfára a „siratók” – rovájszelekkel is – azt írták: „Nektek nincs feltámadás!” Gyurcsány képe egy áson is fölött.

Rendbontás nem történt, de ez hétfő óta minden alkalommal így volt este 8 óra körül. A vandálok Cs. J. abonyi ács megfigyelése szerint este tíz körül érkeznek. A békésen tüntető férfi, aki hétfő óta minden este itt van, négy-öt fős bakancsos csoportokat vélt fölfedezni. Azt mondta, mintha „ezek nem is maguktól járnának a térre”. Rögtön hozzátette, azért erre nem merne megesküdni.

Kilenc óra után mintegy 15 ezer ember gyűlt össze. Ekkor már úgy 600 rendőr volt a Parlamentnél. Komolyabb eseménynek legföljebb az minősült, amikor rohamrendőrök vittek el egy fiatalembert, aki fel akarta gyújtani a Gyurcsány-koporsót. A tüntetők üdvözlötték a rendőri intézkedést. Nem sokkal ezután a rendőrök körbevették a Zoltán utcában lévő Nádor éttermet, amelybe behatolva razziát tartottak. Arról kaptak hírt, hogy egy kocsiból baseballütőket pakoltak az étterembe. Csak esernyőket találtak.

„Az erőszaknak ma este vége” – jelentette ki késő este Toroczkai László, a Kossuth téri tüntetés egyik vezetője. „Úgy sem tudtok győzni egy hadsereggel szemben, a forradalom szimbóluma már megvan, a tömeg megmutatta erejét a tévészékház ostrománál” – mondta. Toroczkai szerint, ha Gyurcsány továbbra sem mond le, két megoldás marad. Az egyik, hogy folytatódna a tüntetések, amire egyébként mindenkit biztat. A másik megoldás a passzív ellenállás. Ezért senki ne fizessen be adót, sőt BKV-jegyet se vegyen. Ezt a javaslatot a hallgatóság egy része tapssal és éljenzéssel fogadta, a másik kinevette. Toroczkai amnesztiát is követelt a „forradalom” során elhurcolt embereknek.

Lapzártánk idején ez volt a helyzet.

POKOL, ÉJFÉL UTÁN

Czene Gábor

A kormányellenes tüntetések harmadik napja, Köztársaság tér, kedd éjszaka. Sok százan gyülekeznek az MSZP székháza előtt. A Parlament elől vonultak át, tizen- és huszonevesek. Kicsit zavarodottnak látszanak. Ezúttal nem sikerült meglepetést okozniuk: rohamsisakban lévő, pajzzsal felszerelt rendőrök sorfala mindenfelé. „Tök király” – ámul el a látványtól egy magyar zászlóba öltözött fiú, és már veszi is elő a mobilját. Fényképez.

Már szerda van. Hajnali negyed egy körül a rendőrség többször is távozásra szólítja fel a tömeget. Máskülönben – hangzik a figyelmeztetés – „kényszerítő eszköz alkalmaznak” az osztatáskor. Pfújolás és káromkodás a válasz.

A rendőrök elindulnak, pajzsukat ütemesen verik a gumibottal. Ijesztő látvány. A tüntetők újabb fűtőkoncertben törnek ki, a rendőrök felgyorsulnak. Fejvesztett menekülés. A tömeg kettészakad, egy része a szomszédos mellékutcában próbálja rendezni a sorokat. Óriási a hangzavar, a huligánok mindent dobálnak, ami csak a kezükbe akad, és amit sikerül ki- vagy letépniük valahonnan. Autóablakok és kirakatüvegek törnek, a rendőrök könnygázt vetnek be. Kesernyész, csípős szag tölti be az utcát.

Legelől, néhány méterre a rendőrkordontól, egy nyurga bőrfejű ordfozik. Eszementen anyázza a rendőröket, majd egy hirtelen jött, a lélek legbelső bugyraiból feltörő kiáltás hagyja el a száját: „Rohadt fasiszták!” Ettől kicsit ő is meghökken. Miféle bőrfejű az ilyen? „Sieg Heil!” – üvölti aztán náci karlendítés kíséretében, hogy valamennyire helyreálljon a lelki egyensúlya.

A tüntetőknek egyelőre nincs esélyük a szervezeten és elszántan nyomuló rendőrökkel szemben. Néhány handabandázót elfognak, a többiek nem tudnak segíteni rajtuk. Pár perc múlva mindenki a Rákóczi úton találja magát. Itt gyülekeznek azok is, akiket korábban a Köztársaság térről a másik irányba űztek a rendőrök.

A tömeg a Rákóczi úton egyesül. Zúg a „Ria-Ria-Hungária!” meg a „Haza-áruházi!” és a „Gyurcsány takarodj!” Ritkábban és kisebb hangerővel, de nem marad el az ilyen eseményeken immár szokásos zsidózás sem.

Vijogó rendőrkocsikkal erősítés érkezik, közben elterjed a hír, hogy a „zsernyákok” az út túlsó végén is felsorakoztak. Csapdahelyzet, egyre szűkül a tér. A rendőrök azonban mindig gondoskodnak arról, hogy legyen menekülési út.

A tüntetők között jól szervezett, de egymástól elszigetelten működő szélsőjobboldali, neonáci csoportok viszik a prímet. Szeretnék a gyakorlatban is kamatoztatni azt a tudást, amit elsajátítottak a különféle amatőr katonai kiképzéseken. Sok-sok kis őrmester osztogatja a parancsszavakat: teljesen kiszámíthatatlan, hogy mikor, hányan hallgatnak rájuk.

A többiek hétköznapi iskolásoknak tűnnek, szemmel láthatóan még nem fejlődött ki bennük a veszélyérzet. El se tudják képzelni, hogy egy szerencsétlen ütéstől akár életük végéig nyomorékok lehetnek. Jó bulinak tartják, hogy szétverik a fél belvárost, és elégedetten konstatálják: „na, ez már igazi zavargás”. Másokat magával ragadott az ötvenhatos romantika, és bizonyosak benne, hogy nagypapa korukban majd ők is egy hősiiesen megívott forradalomként fognak visszaemlékezni ezekre a napokra. Az egyik fiú nemzetőrnek öltözött: fekete ballonkabát, piros-fehér-zöld karszalag.

Nem tudni, hogy hányan sérültek meg, de azt, hogy vannak sérültek, a szírenázó mentőautók tanúsítják. A mellékutakból kövek és aszfaltdarabok záporoznak. A rendőrök eddig csak fújták a könnygázt, most már lövik is. Fűlsikeűtő robbanással repülnek a színes, petárdára emlékeztető lövedékek, a becsapódási pontokon nagy felhőkben gomolyog a gáz.

Az egyik mellékutakból ki, a másikba be, vissza a Rákóczi útra. Bármennyire is heterogén és rendezetlen a tömeg, gyorsan kialakul valamiféle tudatosnak tetsző harcmódor. A szabály egyszerű: ha az első sorokból azt hallo, hogy „Futás!”, akkor futni kell, ha meg azt, hogy „Állj!”, akkor megállni, és szembefordulni a rendőrökkel. Csak bírni kell erővel, és főleg a szűk utcákban vigyázni arra, hogy ne tapossanak agyon.

Ahogy telik-múlik az idő, úgy válik egyre egyértelműbbé, hogy a rendőröknek sikerül kiköszörölniük azt a csorbát, ami előző nap a tévé székházánál esett velük.

Az éjszakai csata egyetlen győzelmét a Blaha Lujza téren aratják a randalírozók. Kiválasztanak egy viszonylag nyugodtnak tűnő pillanatot, amikor a rendőrök is erőt gyűjtenek, és legalább százan váratlanul rohamot indítanak. Olyan gyorsan játszódik le mindez, hogy a visszavonuló rendőrök kénytelenek prédaként hátrahagyni az egyik kocsit. „Gyűjtsátok fel!” – kiabálja a huligánok egyik csoportja. „Ne gyűjtsátok fel!” – tiltakozik a másik. Az előbbieket győznek. Csakhamar lángokban áll a rendőrkocsi, később a tankja is berobban. Ováció.

Az MDF önkormányzati kampányának egyik látványeleme az a Blaha Lujza téren lévő „diadalív”, amely tele van üres üvegekkel. A randalírozók kezében ezek az üvegek veszélyes fegyverré válhatnának, de már csak dobálni van idejük, arra nincs, hogy Molotov-koktélok készítsenek. Vízagyú és lovas rendőrök tűnnek fel, nincs ember, akinek eszébe jutna az ellenállás.

A körúton – az éjszaka folyamán nem először, de utoljára – ismét kettéfelé szakad a tömeg. A visszavonuló kukákkal és padokkal próbálják eltorlaszolni az üldözők útját, de ez már csak amolyan tessék-lássék utóvédharc.

Az időnként meglóduló rendőrök felmorzsolják az ellenállást, néhány fős csoportokra szórják szét a tömeget. Akit lehet, elkapnak.

Hajnali három körül nagyjából helyreáll a rend. A környéken fiatalok bókálnak. Nem sokkal korábban még véresen komoly háborúsdit játszottak, most ismerőseiknek telefonálnak, hogy még azon melegében beszámoljanak élményeikről. Az egyik fiú társaihoz fordul: „Gyerekek, nem foglaljuk le megint a tévét?”

Viccesnek vicces. De még a haverjai sem röhögnek rajta.

Hadiállapot a Rákóczi úton kedd éjjel Fotó: Szabó Bernadett

„JOBB” ÜZLET REMÉNYÉBEN

A kapitalizmus vastörvénye elől a tüntetőknek sincs menekvés. A Parlament előtti megmozdulások napok óta piros betűs ünnep a zászlóárusoknak, a környékbeli kocsmáknak és a kitelepülő kereskedőknek.

Batka Zoltán

– Mennyi a percc és a duda? Ezerhárom? Adok a kettőért kilencszázat – mondja a tüntető hunyorogva a kis asztal mögött álldogáló Józsi úrnak. Az szemrebbenés nélkül rábólint. A tüntető zavarba jön: nyugodtan mondhatta volna a felét is. Most már mindegy, mivel társai már a térről integetnek, fizet, és csak

gyorsan odaveti: a kék és a piros színű dudát felejtse el. A zöld és a narancs a menő – teszi hozzá.

Nekem aztán mindegy – mondja később Józsi úr –, én nem politizálok. Az élettársa közben már szaporán kapkodja ki a Wartburgból a kettéhajtható kisasztalt, a nagy, barna hulladékoszába gyömöszölt percek, a műanyag ládába tett üdítőket. Józsi úr csak a fejét ingatja, amikor a főkefésekről, APEH-ről, Vám- és Pénzügyőrségről vagy a rendőrökről kérdezem. Idestova négy éve járnak ki tüntetésekre, futballmeccsre, de az első háromnak a színét se látta, a rendőröknek meg ilyenkor jobb dolguk is van annál, hogy őket ellenőrizzék. A 300 forintos perccen olyan kétszázat lehet fogni, az átlagosan 400 forintért adott üdítőkön 250 forint a tiszta haszon. Egy jobb napon, mint amilyen a keddi tüntetés is volt, 10-15 ezer forintot keresnek. A kint lévő kereskedők egyébként jól ismerik egymást, néhányan szomszédok a nyolcadik kerületből. Kivételt csak a nemzeti bizniszben utazók jelentenek: velük azért anynyira nem közösködnek – int a közeli asztal felé, ahol egy idős hölgy éppen a turulos kítűző árát tudakolja. – Ezerkettő – veti oda az árus csak félvállról, mert a tüntetők körbevétték asztalukat. Az ezerkettőért vesztegetett árpádsávos zászlók már az első órában elfogytak, de jól viszik a kis nemzeti zászlókat és sálakat – ugyan-ezen az áron. Kevés megy el viszont a szubkultúrában kötelezőnek számító Wass Albert-könyvekből (1800–3000 forint között), illetve 2500-ért az irredenta és horthysta katonadalokat tartalmazó CD-kből. Igaz, ez most a tettek ideje, nem a művelődésé, a tüntetők egyébként is szórólapot is kapnak a könyvesboltról. A zászlók is fogynak a tüntetéstől meglehetősen távol eső óbudai zászlóboltban az eltelt napokban háromszorosára ugrott fel a kereslet nemzeti színű és árpádsávos lobogók után. A kisméretű lobogót 2500, a nagyot hatezer forint körüli áron lehet kapni. Csúcsokat döntögetnek a Nádor utcai kiskocsmák bevételei is, amelyek már kora délután óta dugig vannak. Legtöbbször a foci-vb-hez hasonlóan a járdára is kitelepültek asztalaikkal. Az MTV-székház mögötti éjjel nappalos CBA-ban a pénztárosnő két-háromszorosra becsülte a tüntetések alatti forgalomnövekedést. Arra a kérdésre, hogy mit vásárolnak a tüntetők, egy pillanatra sem töpreng: sört. Némi chipsszel és kétdekas égetett szesszel keverve.

A térre visszatérve Józsi úr félrevon: ha valaki régi motorost akar megkérdezni, kijött az Erzsi. A kistermetű asszony 1984 óta járja egyedül a meccseket és a tüntetéseket, nappal pedig takarítónő. A nyolcadik kerületi kurázi mamának öt gyereke van, három unokája, amiből kettőt ő nevel a férjével. Kell a pénz. – Á, jó gyerekek ezek – mondja révetegen, amikor a tüntetőkre kérdezek. – Nincs velük semmi gond – mondja. – Ja, olyanokat, hogy tetves cigány meg hogy minek vagyok itt, mindig mondanak, de hát az embernek nem kell mindenre odafigyelni. Itt is jöttek már egy páran, azt mondták, szervezők, és hogy menjünk innen, de a többi tüntető ezt nem engedte. Kell nekik a percc, és hát utána meg is szornjaznak.

NÁDAS PÉTER: NINCS MORÁLIS VÁLSÁG

Nádas Péter író az ATV keddi esti adásában elemezte a Magyarországon kialakult politikai és morális helyzetet. A Friderikusz Sándor által készített interjúból közlünk részleteket.

„Az államelnök közönséges bűnözésnek nevezte azt, ami a televízió épülete körül vagy az épületben történt, és ez az is, és ezt nem szokás összetéveszteni a politikai élettel (...) A beszéd, amit a miniszterelnök úr tartott a májusi frakcióülésen, az én véleményem szerint nagyszerű beszéd, a retorika egyik csúcsa, beleszámítva az összes nem szalonképes kifejezéseket, amelyeket nem neveznék se obszcénnek, se trágárnak, egyszerűen azért nem, mert a helyükön vannak. A beszédben egy elszánt, jó retorikai képességekkel megáldott ember megpróbálja meggyőzni a saját elvtársait, szociáldemokraták elvtársainak nevezik egymást..., arról, hogy az országot tovább nem lehet a privilégiumok rendszere alapján kormányozni. És ebben a 16 évben a kormányok egy feudális vagy szocialista privilégium-rendszer jegyében kormányoztak, tehát valamit elosztottak, ami nem az övék volt. Ezt az európai gyakorlat szerint nem lehet csinálni. Amit csinálni kell, az nem megszorító program, hanem az egész államháztartás reformja, amiben a korrupciónak, abban a mértékben, amilyenben ma Magyarországon uralkodik, nincs helye, és a privilégiumoknak sincs helye, ezeket le kell építeni. Ennek a programnak a jegyében csinálta a választási harcot, ezt bejelentette, és kétségtelen, hogy nem olyan dramatikusán ábrázolta a helyzetet, mint ahogy az elvtársai előtt, de hát mindenesetre, nem titokban csinálta.

Kétségtelenül hazudott, a hazugságát elismerte, de hogy úgy mondjam, nem volt érzékeny a dologgal szemben a későbbi nyilatkozataiban... Bizonyos érzéketlenséget mutatott, amely demokratikus politikus számára nem azért nem megengedhető, mert morálisan nem elfogadható, mert mindenki úgy hazudik, ahogy akar, mindenki a saját hazugságáért maga felelős. Ha nem értelmes a dolog, meg fogják büntetni a választói, és annyira elszánt nem lehet, hogy ezt a büntetést magára vegye. Kicsit érzékenyebbnek kellett volna lennie, de ezzel az érzékenységgel, úgy látszik, nem rendelkezik.

Bocsánatot, elnézést kellett volna kérnie nemcsak a saját választóitól, de mindenesetre nem kellett volna örülnie.

Egyetértek a köztársasági elnök úr nyilatkozatával... Mint magánszemély, nem a köztársasági elnök úr véleményével szemben, inkább mellett azt mondanám, hogy egy ország nem lehet morális válságban, a személyek vannak morális válságban. Tehát ha valaki válságban lehet, az maga a miniszterelnök és az a személy, aki nyilvánosságra hozta ezt a beszédet (...) De az ország nincs morális válságban.

Semmiféle olyan jogi vagy alkotmányos lehetőséget nem látok, hogy Gyurcsánynak mennie kéne, ez legfeljebb valamilyen tömeghangulatnak, utcai tömegmozgalomnak, összecsapásoknak a következménye lehet, de hát ettől mentse meg minket a jó Isten és mentsük meg saját magunkat, mert ez a politizálásnak nem formája, a demokratikus politizálásnak különösen nem. Ez mindenképpen nagyon rossz teret nyitna.

A két nagy párt közül az egyiknek volt és van programja arra, hogy hogyan lehet az államháztartást megrendszabályozni. A miniszterelnök maga nagyon erős ember, de a program az inkább egy ilyen stabilizáló, kiegyensúlyozott program, még nem igazi reformprogram. A másik nagy párt ilyen programot nem ajánlott nekünk, tulajdonképpen egy szocialista programot, szocialista elosztásrendszert mutatott, holott egy nacional-konzervatív párt. Magyarország szituációja romlana abban az esetben, ha a Gyurcsány-kormány megbukna. Több szinten is romlana.

Gyurcsánynak van realitásérzéke, Orbánnak nincs. Márpedig Európa a realitások világa, a politika a realitások világa, és Európa különösen a pragmatikus gondolkodás világa.”

Szemléltetőeszköz Fotó: Möriz Simon

A KORMÁNY LEGITIM

szerk@nepszabadsag.hu

1. Magyarország demokratikus ország. Szabadon választja törvényhozóit és kormányait, a szabadon választott kormány alkotmányos legitimitását demokrata állampolgárok és demokratikus politikai szervezetek nem vonják kétségbe.

2. A kormány addig legitim, amíg a mandátuma szól, s bírja az országgyűlési képviselők többségének bizalmát. A kormány felhatalmazása a kormányzásra szól.

3. Magyarországon szólás- és gyülekezési szabadság van. Minden állampolgár és politikai szervezet szabadon képviselheti a nyilvánosságban azt a véleményét, hogy az ország javát az szolgálja, vagy/és a demokratikus közélet erkölcsi normáinak az felelne meg, ha a kormányfő, illetve a kormány lemondana, és ennek a véleményének mindenki nyomatékot adhat a törvényes rendelkezéseknek megfelelően bejelentett és lebonyolított politikai gyűléseken.

4. Ameddig Magyarországon szólásszabadság, gyülekezési szabadság, szabad választások vannak, és érvényesülnek az emberi jogok, addig a törvényes rend megsértése, a karhatalomnak való ellenszegülés, az erőszak alkalmazása a demokrácia és a szabadság elleni támadás. Semmi köze az önkényuralmak, az idegen hatalmak elleni lázadások, forradalmak dicső hagyományához. Semmi köze '56-hoz.

5. Alapvető morális kérdés, hogy a köz bizalmára, a választók szavazataira számot tartó pártok és politikusok mennyire őszinték. A köztársasági elnök úrral együtt mindenkit elítélünk, aki az őszintétlenség mértékének kérdése elől cinikusan kitér, aki úgy gondolja, hogy ebben a tekintetben csak másnak van eszámolnivalója.

6. Annak a ténynek az elismerése, hogy az őszintétlenség elterjedt gyakorlat, nem jelent morális fölmentést senki számára. A demokrata polgárnak, a demokratikus sajtónak, nyilvánosságnak az a dolga, hogy mindent megtegyen az őszintétlenség mértékének csökkentéséért és az őszinteség mértékének növeléséért, hiszen jelentős mértékben ezen múlik a demokrácia minősége. Ebből a szempontból a polgárnak értékelnie kell azt is, hogy ki, mikor, miben, mekkorát hazudott, ki, mit tett a hazugságok leleplezése érdekében, és azt is, hogy ki, milyen mértékben és milyen nyilvánosság előtt hajlandó a hazugságait elismerni és azokkal szembenézni.

7. Magyarország az őszinteség tekintetében rosszul áll. Ez nagyon régóta így van. Hogy csak néhány emlékeztető példát soroljunk:

- már rögtön az első választásokat azok a pártok nyerték, amelyek a gazdasági válság méreteivel és következményeivel kapcsolatban áltatták az ország népét, és azok a pártok szorultak ellenzékbe, amelyek sokkal őszintébben szóltak erről;

- a köztársaság első nagy válságát, a taxisblokádot az váltotta ki, hogy a benzináremeléssel kapcsolatban – Orbán Viktor szavaival – „hazudott a kormány”. Orbán Viktor akkor élesen elítélte azokat, akik a súlyos hazugságba keveredett kormány lemondását követelték, és ennek érdekében átlépték a törvényesség határait;

- 1993 őszén, amikor már világos volt, hogy súlyos megszorító intézkedésekre van szükség, az MSZP elnöke politikai hirdetésben hatalmas és nyilvánvalóan teljesíthetetlen ígérethalmazzal állt elő;

- 1994-ben a választások második fordulója előtt az SZDSZ vezetői kijelentették, hogy a szabad demokraták nem vesznek részt egy Horn Gyula vezette kormányban. Aki ebben a tudatban szavazott a szabad demokratákra, az mégis egy Horn Gyula vezette kormány megalakulását segítette elő. Akkor senki nem mondta, hogy ettől érvénytelen a választás, mondjon le a kormány;

- a Fidesz 1994-es választási programja irányozta elő a legszigorúbb megszorításokat. Az ellenzéki Fidesz 1995-ben mégis azt hazudta, hogy megszorításokra nincs szükség;

- 1998-ban a Fidesz azzal az ígérettel gyűjtötte be a győzelemhez szükséges szavazatokat a második fordulóban, hogy nem fog koalícióra lépni a Torgyán József vezette FKGP-vel. Megtette. Akkor sem mondta senki, hogy illegitim a kormány;

- 1998-ban a Fidesz pénzügyminiszter-jelöltje kifejtette, hogy más a választási program és más a kormányprogram. Ez azt jelenti, hogy a Fidesz hazugsággal szerezte meg a hatalmat, hiszen mást szándékozott tenni kormányra kerülve, mint amire felhatalmazást kért és kapott. Mást is tett. Az egyszeri nagyarányú adócsökkentésből adóemelés lett, az egészségügyben sem emelkedtek a bérek a négyesükre stb.;

- 1998 őszén a Fidesz vezetői azt állították, hogy az előző kormány idején a Fidesz számos vezetőjét a családtagjaival együtt közpénzből, törvénytörő módon, választási érdekből megfigyelték. Kiderült, hogy ebből egy szó sem volt igaz. Ez a hazugság a magyar demokrácia hitelének aláásására és a jogállamiság meggyengítésére irányult, és cinkosságot vállalt vele a Fidesz egész frakciója;

- az elmúlt években Gyurcsány Ferenc pártja és kormánya, amint arról maga is beszámolt, hazudott, amikor hamis képet festett az ország és a költségvetés helyzetéről, és gondosan ügyelt rá, nehogy kiszivároghasson, milyen megszorító intézkedéseket kívánnak tenni kormányon maradásuk esetén;

– de ennél többről is szó volt. Ahogy Soós Károly Attila lapunkban megfogalmazta: „Azok az adatok, amelyek összegyűjtéséért, elemzéséért az adófizetők fenntartják a kormányapparátust, párttitkokká váltak, monopolizálták őket, illetve részben felfüggesztették a kidolgozásukat is! ...Hogy ez hazugság volt-e, természetesen az is volt... De ezen túlmenően olyan visszaélés volt a kormányzati pozícióval, ami demokráciákban nem elfogadott gyakorlat. Súlyos támadás volt a közérdekű adatok nyilvánossága az átlátható kormányzás elvei ellen, amelyek a rendszerváltás alapelvei közé tartoznak.” (A hazugság, és ami több annál, augusztus 19.);

– a Fidesz védekezhet azzal, hogy nem ismerhette a pontos adatokat a kampány idején. A jövedelmek és a fogyasztás alakulására vonatkozó adatok azonban ismertek voltak. Tudatosan hazudott tehát, amikor a „rosszabbul élünk, mint négy évvel ezelőtt” szlogenre építette a kampányát.

8. Azon az alapon, amelyen a jelenlegi kormány legitimitását megkérdőjelezzük, a Magyar Köztársaság valamennyi eddigi kormányának a legitimitását, tehát a demokratikus Magyar Köztársaság eddigi másfél évtizedének legitimitását meg lehet kérdőjelezni. A hazugságok elleni minden éles, szenvedélyes föllépést lelkesen támogatunk, kivált ha önkritikával, kinek-kinek önmagával való szembenézésével (is) párosul. De attól az úttól mindenkit eltanácsolunk, amely a demokratikus Magyar Köztársaság legitimitásának tagadásáig vezet.

9. Aki az önkormányzati választásokat a kormányról döntő népszavazásnak állítja be, hazudik.

CSÜTÖRTÖK

Ader János, Kövér László és Deutsch-Für Tamás a Fidesz sajtótájékoztatóján
Fotó: Sopronyi Gyula

2006. SZEPTEMBER 21.

A FIDESZ ELHALASZTJA SZOMBATI NAGYGYŰLÉSÉT

A Fidesz az önkormányzati választások utánra halasztja szeptember 23-ra tervezett nagygyűlését – jelentette be az ellenzéki párt elnökségének döntését Kövér László választmányi elnök csütörtöki sajtótájékoztatóján. Kövér a pontos dátum megjelölése nélkül azt is közölte: a nagygyűlést az önkormányzati választások után rendezik meg. Az indoklás szerint a párt elnöksége a békés, jó szándékú polgárok biztonsága érdekében, a kialakult helyzetre tekintettel döntött így, miután szerdán „konkrét információk” alapján arról kaptak tájékoztatást a kormány képviselőitől, hogy a demonstrációt provokációk, „robbantásos merényletek” zavarhatják meg. Szilvásy György kancelláriaminiszter szerint viszont nem elsősorban robbantásos merényletek merültek fel kockázati tényezőként. (Orbán Viktor pártelnök este a rádióban azt mondta: a kényszer győzött, nem a józan ész.) Valamennyi parlamenti párt üdvözölte a bejelentést. (MSZP: az egyetlen lehetséges és helyes döntés, SZDSZ: fontos pozitív lépés, MDF: jó első lépés, KDNP: egyetértés, nehéz szívvel.) A döntés vihart kavart a Fideszben: a párt egyik vezetője szerint sokan elégedetlenek lesznek vele, főként a radikálisok. Ugyanakkor a Fidesz elnöke egy tegnap esti televíziós nyilatkozatában leszögezte: pártja a választók akaratát tudomásul fogja venni.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök az elmúlt napok eseményeinek értékelésére hívta csütörtök délután személyes megbeszélésre a parlamenti pártok elnökeit és frakcióvezetőit. A találkozón a Fidesz és a KDNP képviselői nem jelentek meg.

A kormány nem módosít politikáján és a kabinet összetételén – jelentette ki csütörtökön Budapesten a miniszterelnök. Hangsúlyozta: a kormány politikáját nem befolyásolja az önkormányzati választás végeredménye. A kormány folytatja a reformokat, a morális politikai adóssággal történő szembenézést, illetve a gazdaság-, társadalompolitikai és erkölcsi fordulat politikáját.

Közben a budapesti Kossuth téri tiltakozás két, jól elkülöníthető részre tagolódott: a Hyde Park-corner-szerű happening megmaradt a délelőtti órákban és a délutánokra, hogy a tér estére átalakuljon profi tüntetéssé. Egészen késő délutánig nyugdíjasok, középiskolások, érdeklődők hallgatják a színpadra felkapaszkodó, megafonba beszélő társaikat. Estére valódi tüntetéssé változik a tér. Megjelenik úgy 12–15 ezer ember hosszú horgászbotokra szerelt nem-

zetiszínű és árpádsávos zászlókkal, a megafont profi hangosítás váltja fel. Szerdán a tömeg „közfelkiáltással” igen sajátos szervezeteket alakított, úgymint: Magyar Nemzeti Bizottság 2006, Nemzeti Kerekasztal, alkotmányozó nemzetgyűlést hívtak össze, és öttagú küldöttséget választottak, amelyet a köztársasági elnökhöz menesztenek majd egy petícióval. Alakítottak nemzetőrséget is. Éjfél körül aztán ismét csak nekiindult a városnak a tüntetők „radikális szárnya”. Az Oktogon és a Nyugati tér környékén próbáltak randalírozni, de csütörtökre virradóra stabillá vált a rendőrfőlény a budapesti utcákon: szétszalták őket. Ennek során csaknem 70 személyt állítottak elő a rendőrök az Oktogon környékén, az Andrassy úton a Terror Háza múzeumnál és a belváros más részein. A kormány távozását követelő tiltakozás tegnap folytatódott.

A LEFÚJÁS HÍRÉRE ERŐSÖDÖTT A FORINT

Százmilliárd forint mínuszt jelent Magyarország adósságában a szombati ellenzéki nagygyűlés lefújása – a forint annyit (0,7 százalékot) erősödött a híre, hogy az 52 milliárd eurós adósság ennyivel ér kevesebbet a hazai valutában számolva. A rendezvény lefújása a BUX-ot 300 ponttal vitte feljebb – igaz: a nap végén a forint és a tőzsde is lejtmenetbe kapcsol, ám ennek nemzetközi okai voltak. Közben a nemzetközi hitelminősítők arról vitatkoztak, hogy a Fitch talán elhamarkodottan küldött kemény üzenetet szerdán azzal, hogy leminősítést helyezett kilátásba, miután úgy látta: a budapesti események esetleg megkérdőjelezhetik az általuk egyébként szükségesnek tartott stabilizációs program végrehajtását. A többi intézet között ellentét abban volt, tényleg lehet-e ilyen hatás, hogyan kell megítélni a zavargásokat, mennyi a garancia a miniszterelnök maradására – abban mindegyikük egyetértett, hogy a kockázat az: hogyha Gyurcsány kikerülne a hatalomból, nem hajtának végre a kiigazítást és a reformokat. Ennek némileg ellentmond, hogy Varga Mihály Fidesz-alelnök kijelentette: nem minden választási ígéretüket valószínűsítenék meg. Erről elismerően beszélt Simor András, a konvergenciatanács tagja, a Deloitte elnök-vezérigazgatója a Népszabadságnak. Ám azt is mondta: ma nem ismer olyan alternatív gazdasági programot, amely az ország problémáira realisabb választ adna, mint a kormányé. A hazánkban működő amerikai cégek képviselő kamara vezetője azt mondta: eddig Magyarország a béke szigete volt a régióban, és a világsajtót bejáró képek után ezt a befektetőknek fontos imázst nehéz lesz újjáépíteni.

TARTÓS A POLITIKAI KRÍZIS

A Fidesz elnöke tegnap este azt nyilatkozta, hogy a választók akaratát tudomásul veszik

7-8 óra: Interneten terjed egy levél arról, hogy a HÖÖK elmaradt tüntetése helyett egy másik rendezvényt szerveznek az Alkotmány utcában.

Idézet: „Tegnapra virradóra a Köztársaság tér közelében szétverték a Jobbik egyik szimpatizánsának kocsiját. A párt elítéli az anarchista vandált.”

„Nettó hazugság” – ezt mondja Orbán Viktor szakértői kormányzásra felhívó javaslatáról Pető Iván. Az SZDSZ-es politikus elismeri, pártjának van lelkiismeret-furdalása, hogy mást ígértek a kampányban, mint amit most cselekednek.

Varga Mihály azt mondja: ha kormányra kerülnének, újragondolnák a tízpontos tb-járadék-csökkentést, illetve a 14. havi nyugdíj bevezetését.

8-9 óra: Az éjszakai rendbontások után hatvankét embert vettek őrizetbe. Kocsis Imre, a Lelkiismeret '88 nevű radikális jobboldali szervezet vezetője látogatást tesz a Markó utcai fogdában. A rendőrség megakadályozza, hogy egy jogász számát átadja az őrizetbe vetteknek.

Két fiatalember egy villamoson az utasokat zaklatva politizál. Őrizetbe veszik őket, mire bocsánatot kérnek.

9-10 óra: Délután két órára Gyurcsány Ferenc hivatalába kéri a pártok elnökeit.

„Halál rátok! Halál az MSZP-re!” – feliratok az MSZP pécsi irodájának falán.

10-11 óra: A Fidesz és a KDNP jelzi: nem vesz részt a miniszterelnöki találkozón.

Elterjedt a hír, hogy a tüntetők képviselői Sólyom Lászlónál kérnek megállítást. Az államfő hivatala jelzi: ilyen kérés nem érkezett.

11-12 óra: Gyurcsányon kívül Sólyom Lászlót is lemondatná az a hetven ember, aki a londoni magyar követség előtt tüntet.

Egyetemi hallgatók aláírásokat gyűjtenek a tandíj bevezetése ellen Debrecenben. Csoportosan érkeznek ide középiskolások, akiket – mint mondták – a tanárjuk engedett el az óráról.

12-13 óra: Szabadon távozhat a garázdaságok első három elítélte, akik az őrizettel letöltötték a rájuk rótt háromnapos elzárást.

Bombariadó: kiűrték az Oktatási Minisztériumot.

13-14 óra: A választások utánra halasztja nagygyűlését a Fidesz – jelenti be Kövér László. Valamennyi parlamenti párt üdvözlö a lépést.

Demcsky Gábor közli: az előző éjszakai harcban 50 milliós kár keletkezett, az összkár már eléri a 200 millió forintot.

14-15 óra: Bár akarták, Juhász Ferenc alelnök közli: az MSZP nem tart a kormány melletti szimpátiatüntetést.

A Polgárok és Polgármesterek Szövetsége az Élhető Magyarorszáért nevű párt egyelőre két vidéki helyszínen szervezett felpályás forgalomlassítást. Betiltatnak a pártokat, az ország vagyonának elherdálásáért felelős politikusokat bíróság elé állítatnak, visszaállítatnak a királyságot. Összesen 60 helyszínt jelentettek be a rendőrségnek.

A MIÉP szerint Gyurcsány az anarchia szülőatyja.

A nagygyűlés lemondásának hírére erősödik a forint árfolyama és a tőzsdeindex.

15-16 óra: Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője szerint provokatív lépés, hogy Gyurcsány Ferenc a jövő héten kampánykörútra indul.

A Hallgatói Hálózat tüntet a tandíj ellen. Ötvenen vannak. Zenélnek.

Markó Béla, az RMDSZ elnöke: „Ami itt történik, nekünk is rossz – stabil Magyarországra van szükségünk.”

Horn Gábor bejelenti: a Liberális hét több országos programja elmarad.

A Fidesz közleményben vádolja „valótlanság állításával” Rudi Zoltánt. A párt szerint nem igaz, hogy az MTV elnöke kedd hajnal előtt nem kapott felolvasandó petíciót.

16-17 óra: Wittner Mária meglepődik azon, hogy ő tagja lenne az államfőt felkeresni szándékozó delegációnak. Wittner korábban felszólalt a Parlament előtt, akárcsak fideszes frakciótársa, Horváth János.

Fodor Gábor szabad demokrata képviselő nyílt levelet ír Navracsics Tibornak, amelyben az áll: „Frakciótársaid közül most egyre többen csatlakoztak egy, az alkotmány egészét megkérdőjelező mozgalomhoz.” A frakcióvezető megköszöni, hogy felhívták a figyelmét a nyilvánosság hiszterizált állapotára. Azt írja: megkérdezte képviselőtársait, akik nem csatlakoztak az „alkotmányozó nemzetgyűlés” javaslatához.

17-18 óra: Egy szerződéses katona után egy rendőrrel is kiderült: részt vett az MTV ostromában. A Pest Megyei Rendőr-főkapitányság azonnal megszünteti a szolgálati viszonyát.

Előzetes letartóztatásba helyez a Fővárosi Bíróság egy férfit, aki kedd hajnalban az MTV székházánál a rendőrökre támadt, mert fennáll a szökés, elrejtőzés, valamint a bűnisztétés veszélye.

18–19 óra: A Magyar Helsinki Bizottság arra figyelmeztet: a felvételeken az utcai erőszakos cselekményekben részt nem vevő személyek elleni indokolatlan, aránytalan rendőri fellépésre utaló képeket is láttak.

Az utóbbi napok éjszakai utcai tüntetései miatt fokozott készenlétre kéri a főváros területén lévő kórházakat, köztük a klinikákat is a fővárosi tisztí főorvos. A körlevél gyógyszer, vértartalékolásra kéri a kórházakat, valamint arra: a szokásosnál több orvos legyen elérhető.

Szilvász György a hvg.hu kérdésére megerősítette, hogy szélsőséges csoportok érkeznek hozzánk külföldről, de létszámuk egyelőre nem ismert.

Rendkívüli szolidaritási alapot szavaz meg összesen 1,6 millió forint értékben a budapesti zavargásokban hivatásuk teljesítése közben megsérült rendőr tagjai számára a Liga Szakszervezetek és a Független Rendőr Szakszervezet.

19–20 óra: Előzetes letartóztatásba kerül az a férfi, aki egy hangszórót tulajdonított el az MTV-ből.

Makovecz Imre a Kossuth téri színpadon bejelenti, hogy pénteken fogadja a demonstrálók küldöttségét „a Parlament elnökhelyettese”, ahol tisztázzák a főbb követeléseiket.

Továbbra is olyan helynek tartjuk Budapestet, ahol érdemes a jelentős építészeti értékek megvásárlásába és helyreállításába befektetni – közli az MTV által használt Szabadság téri székház tulajdonosa a helyszíni szemle után.

Bejelentik: a rendőrség csütörtök hajnalban használt először gumilövedéket a tömeg feloszlításakor.

Bombariadó az RTL Klubnál.

Kövér László, a Fidesz választmányi elnöke a Hír TV-nek adott interjújában arról beszélt, hogy az MSZP a választás után meneszteni fogja Gyurcsány Ferencet, akit az interjúban politikailag nemlétezőnek nevezett. Kövér László szerint a magyar demokrácia még a román és a szerb demokráciánál is rosszabb állapotban van, és egyre nyíltabb akció bontakozik ki a koalíció részéről, hogy korlátozzák a demokráciát.

22–23 óra: Nem találtak bombát a tűzszerészek az RTL Klub székházában.

„Az önkormányzati választás a helyi vezetőink megválasztásán túl szólni fog az ország általános helyzetéről” – jelenti ki Orbán Viktor a TV 2-nek. Megjegyezi ugyanakkor: a választók akaratát a Fidesz tudomásul fogja venni.

ERŐS MONDATOK

Radikális lépések sorozata

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök az Index.hu interjújában:

„A hazugságot nem az minősíti, hogy a végén ki győzött... A hazugságot az igazsághoz képest kell megmérni, nem pedig a választási végeredményhez. Újra azt mondom, hogy mérjünk egyenlően. Akkor nem az a probléma, hogy mi győztünk, hanem hogy mi sem mondtunk igazat. Beszéljünk arról, hogy van valaki, aki ezzel elkezdett és megpróbált szembenézni. És a felvétel tanúsága szerint az látható, hogy az első perctől kezdve radikális lépések sorozatával megyek szembe egy másik gyakorlattal, egy másik politikával. Súlyos tévedés van a mércével és az ítélet megfogalmazásával. Bizony.”

Félreteszik a 16 év értékeit

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke:

„Nem rúghatunk fel minden értéket magunk körül, ez az ország ennek a térségnek egy stabil szigete volt. Ez volt az elmúlt néhány napig. Senkinek nincs joga lerombolni az elmúlt 16 évet. Politikusként soha nem gondoltam volna, hogy a XXI. század elejére, 16 évvel a rendszerváltozás után lesznek olyanok, akik félretesznek mindent, félreteszik a 16 év értékeit, félretesznek minden békességet, mindent, amit akár az alkotmányosság, a jogállamiság, a demokrácia mond számukra, és olyasvalamit követelnek, amit egyébként a demokrácia biztosít számukra.”

Lefújás, félelem, álságosság

Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter:

„Lefújok egy tüntetést, mert félek, hogy nem tudom megfékezni a csúrhét, de valahogy véletlenül a szövetségesem, a Jobbik éppen szervez egyet. Ez nem megy, ez hazug, álságos, szemét politika, megkérdőjelezhető attitűd, ami nem lesz sikeres. Hosszú távon a mindent tagadás politikája nem működik.”

A Fidesz legyőzte Orbánt

Szekeres Imre honvédelmi miniszter:

„A Fidesz legyőzte Orbán Viktort. A párt felismerte azt az egykoron a Fidesz elnöke által is hangoztatott elvet, amely úgy szól: az vigye az utcára az embereket, aki vissza is tudja hívni onnan őket. Nem szabad veszélyeztetni a magyar demokráciát. Most az elsődleges cél, hogy ne legyen több törvénytörő atrocitás.”

Veszélyes weimari helyzet

Baloldali civil nyilatkozat, az ATTAC Magyarország Egyesület és további szervezetek, magánszemélyek aláírásával:

„Ma a lakosság elégedetlensége általános. Ugyanakkor a legnagyobb veszélynek a weimarihoz hasonló helyzetet tartjuk, amely – mint azt az elmúlt napok garázdálkodásai mutatják – a szélsőjobboldal, a neofasizmus megerősödése felé vezet.”

Politikai kalandor

Semjén Zsolt, a KDNP elnöke:

„A Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP) felszólítja Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt, fejezze be vidéki körútját, fejezze be az emberek provokálását. Tűrhetetlen, hogy Magyarország egy politikai kalandor túsza legyen.”

A Fidesz-rendezvény elhalasztásáról

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök:

„Nagyon örülök, hogy a hétvégi demonstrációk közül a rendezők egyet lemondtak, az egyetlen helyes döntést hozták meg.”

Hiller István, az MSZP elnöke:

„A mai döntést helyesnek értékelem, legalább az utolsó pillanatban módosították a tegnapi elnöki álláspontot.”

Horn Gábor, az SZDSZ kampányfőnöke:

„Az SZDSZ fontos, pozitív lépésnek tartja, hogy sokak kérésére végül a Fidesz nem tartja meg a nagygyűlését. A Fidesz végre ráébredt, hogy kezelhetetlen helyzetet hozna létre.”

Dávid Ibolya, az MDF elnöke:

„Ez egy jó első lépés volt, kár, hogy nem született meg mellé a második lépés, hogy vegyenek részt egy olyan egyeztetésen, ahol a mindennapunk legégetőbb kérdéseiről és annak hátteréről van szó.”

Előrenyomulás Fotó: Reviczky Zsolt

MACSKA-EGÉR JÁTÉK A KÖRÚTON

Romhányi Tamás

– Fiúk, nem tudjátok, hol lesz a mai balhé? – A kérdést nem sokkal éjfél után teszi fel egy nagydarab, ritka hajú férfi, aki egy ideje látványosan unatkozik a Kossuth tér folyamatosan ritkuló hallgatósága között. Vállat vonunk, milyen balhé? Ja, ti nem tudjátok, legyint, és továbbsétál. Erre a kérdésre azonban csütörtökre virradó éjjel már korántsem olyan egyszerű választ kapni, mint az azt megelőző napokon volt. Nem mondják be a hangosbemondón, nem indul meg tömött sorokban a tömeg, a belvárosi utcák is órákon át csendesek.

Sokan a Hír TV közvetítőkocsijának mozgását figyelik, feltételezve, hogy ahol a jármű megáll, ott történik majd valami. Ez korábban bejött. Sőt, hétfő

éjjel a demonstráció vezetői még arra hivatkozva állították meg a Kossuth térről induló tüntetőket, hogy várjanak néhány percet, mert a Hír TV-nek még le kell szerelnie a téren felállított antennát... Csütörtökre virradóra azonban a társaság fehér közvetítőkocsija más tudósítók járműveihez hasonlóan csak fel-alá járt a Belváros utcáin. Igaz nem ők voltak az egyedüliek, akik csak a fejüket kapkodták a Jászai Mari tér és az Oktogon közötti területen fel-alá mozgó rendőri csapatok láttán.

Éjfél után a rohamrendőrök több egysége sorakozott fel a Nyugati környékén, villámgyorsan szétoszlatták a kíváncsi járókelők és a közjük vegyülő demonstrálók kisebb-nagyobb csoportjait. A kereszteződés kiürült, az autók távolabb álltak meg, aki tudott, visszatolatott valamelyik mellékutca. A következő pillanatokban rövid, látványos akciók zajlanak, a tér különböző pontjain rendőrök egy-egy csoportja magányosan ácsorgó fiatal férfiakra csap le, kamerák tucatjainak keresztútjében leteperik és elvezetik őket, az már csak felülről látható, hogy néhányat alaposan megvernek gumibottal. Kik voltak ezek, és mi volt a bűnük? Több száz bámszokódó értetlenül nyújtogatja a nyakát. A rendőrök nem magyaráznak semmit, a rohamosztagosok alakzatba sorakozva állnak a Nyugati körül, vagy negyven jármű kék villogójának fényében vibrál az utca. Nem történik semmi. Valaki azt telefonálja, hogy kupaszerda volt, és a meccsről érkező szurkolókat várják a rendőrök. Az aluljáróból azonban senki nem bukkan elő.

Egy és három óra között sajátos macska-egér játék zajlik a rendőrök és a tüntetők között. A csoportokba verődött, kiabáló férfiakat többször is élő falként mozgó egységek szórják szét. A kiabálók közé könnygázlövedékek csapódnak. A szétszóródott tüntetők később újra megtalálják egymást, az Oktogon környékén több száz tüntető verődik össze. Néhányan egy síttes konténerből tégladarabokat vesznek magukhoz. Többen egészségügyi maszkot öltenek magukra a könnygázra készülve. Megkérdezzük, honnan van a „védőeszköz”.

– Látod azt a zöld autót? – mutat egy zöld limuzint az egyik maszkos figura. – Ott ül benne egy szőke lány, ő osztogatja az álarccokat. Menj oda bátran, vannak vascsövek is.

Mire odaérünk az autóhoz, mozgásba lendül a tömeg, az Andrássy úton többen futni kezdenek. A zöld gépkocsi vezetője beindítja a motort. Leintjük, a szőke lány sajnálattal közli, hogy már mindent kiosztott, majd a mellette ülő férfi gázt ad, és elhajtanak a Deák tér felé. Szemből hangzavar támad, könnygázlövedékek pukkannak. „Tűzijáték! Tűzijáték!” – skandálja a tömeg a sziporkázva repülő gázzal töltött patronok láttán. Nemsokára átláthatatlan, sűrű köd üli meg az utcát. A ködben hangzavar támad. Fut a tömeg. Később szédült, görnyedten tántorgó alakok bukkanak elő a fehér gomolygásból. Távolabbról újra hallatszik, amint a rendőrségi hangszóró felszólít az utca

elhagyására. „Törvény adta jogom van gázt szívni!” – üvölti egy bomberdzseki kopasz férfi, de egyedül marad, társai inkább menekülőre fogják, amikor a rendőrök közelebb nyomulnak. Percekkel később üres a környék. Néhány felborított kuka, egy törött üvegű autó, egy betört kirakat őrzi csupán az „akciók” emlékét. Négy óra előtt utoljára sorakoznak fel a rendőrök a körút két oldalán, de már senki nem áll velük szemben. Az erődemonstráció véget ért.

DEMOKRÁCIA KÖZFELKIÁLTÁSSAL

Angyal Gábor

Két, jól elkülöníthető részre tagolódott szerdára a harmadik napjába forduló Kossuth téri tiltakozás: az eredeti, Hyde Park-corner-szerű happening megmaradt délelőttökre és a délutánokra, hogy a tér estére átalakuljon profi tüntetéssé. Egészen késő délutánig nyugdijasok, kicsöngetés után érkező középiskolások és érdeklődő turisták 100-150 fős elegye hallgatja a színpadra felkapaszkodó, megafonba beszélő társait.

Ekkor még bárki megkapja a hangosbeszélőt. Kicsit odébb, a téren, a Rákóczi-szobor tövében kisebb csoportosulás hallgatja bólogatva három-négy jól értesült tüntető eszmecseréjét. Ők a beavatottak biztonságával adják elő képtelenebbnél képtelenebb összeesküvés-elméleteiket, és igazuk teljes tudatában mesélik, hogy Gyurcsány ellopott magának egymilliárd – nem egymillió, uraim, egymilliárd! – eurót az európai uniós pénzekből. Körben a fűben idősebb és fiatalabb emberek heverésznek, a főzősátor előtt pedig hajléktalanok majszolnak zsíros kenyeret.

Estére azután valódi tüntetéssé változik az Országház előtti tér. Megjelenik úgy 12-15 ezer ember hosszú horgászbotokra szerelt nemzetiszínű és árpádsávós zászlókkal, a megafont profi hangosítás váltja fel, a színpadra pedig nem mászhat fel akárci, csak a megmozdulás – gyaníthatóan önjelölt – vezetői, szervezői és az általuk felkért elvbarátok. (A teljesség igénye nélkül: Takács András, Halász József, Patrubány Miklós, ifj. Hegedűs Lóránt, Tamás Károly, Gálfalvy Gallik Béla.) Akik azután ugyanolyan képtelenségeket adnak elő, mint a délelőtti program szónokai. A különbség csak annyi, hogy az estiek zavaros, követhetetlen, hosszú, gyakran nevetséges, ámde gyújtó hangúnak alig-alig nevezhető beszédei hatékonyabban oszlatják a tömeget, mint a hétfői vízágyú.

Szerdán újabb színnel bővült a forgatókönyv: a tömeg „közfelkiáltással” képtelen szervezeteket alakított, úgymint: Magyar Nemzeti Bizottság 2006, továbbá Nemzeti Kerekasztal (amelynek egyébként egyelőre csak szélsőjobb oldala van), a tömeg szóbeli felhatalmazásával „alkotmányozó nemzetgyű-

lést” hívtak össze, és öttagú küldöttséget választottak, amelyet Sólyom László köztársasági elnökhöz menesztenek majd egy petícióval. Alakítottak Nemzet-örséget is (frissiben kinevezett tagjai fehér karszalagjukról ismerhetők meg), és forradalmi bizottmányok szervezésére hívták fel az egyelőre otthon maradt, vidéki harcostársakat.

A szervezetek nevében felismerhető '56-os nosztalgia nem véletlen. A szónokok szinte kivétel nélkül '56-osnak vallották magukat, aki pedig kora miatt ezt nem tehetette, annak legalább az apja volt hős forradalmár. Alig akadt felszólaló, aki ne hasonlította volna '56-hoz a mostani eseményeket, és bár legtöbbször elítélték az erőszakot, az erőszakoskodókat nem.

A közönség ránézésre egyetemista és középiskolás fiatalokból, a moher-sapkás nyugdíjas fűtykommandó tagjaiból, a szélsőjobb bázisát adó vesztesekből és a világnézetét külsejükkel is vállaló ilyen-olyan radikálisokból áll. Szerdán már az sem tudta felrázni az embereket, hogy az annyira utált képviselőről áttérhettek a közvetlen, közfelkiáltással gyakorolt demokráciába, így az egyre unalmasabb és zavarosabb beszédek hatására gyors ritkulásnak indult a tömeg, éjfélre jó, ha háromezren voltak.

Zászlót a vállukra vetve ballagtak a metró felé, de sokan a körútra indultak, mert úgy hallották, ezúttal a Nyugati térnél és az Oktogonnál készülődik összecsapás a rendőrökkel.

KERÜLŐ ÚT

Bugyinszki György

Mégsem tartják meg szeptember 23-i nagygyűlésüket – jelentette be tegnap a Fidesz. Miután Orbán Viktor a köztvévő ostroma után még napokig érvelt amellett, hogy éppen egy vandál erőszakhullám sűrűjében van, itt az ideje egy több százszázalékos kormányellenes utcai erődemonstráció megtartásának – első hallásra nehéz megérteni e fordulatot. Határozottan ki kell mondanunk: ez bölcs és felelősségteljes döntés volt az ellenzék részéről.

Miért gondolhatták meg magukat? Indoklásuk szerint a szolgálatoktól olyan információk birtokába jutottak, hogy rendezvényüket provokációk, esetleg robbantások zavarhatják meg, és ezt a kockázatot már nem merték vállalni. Érvelésüket hitelesíti, hogy a visszakozásról szóló bejelentést Kövér László tette, ki a hírek szerint napok óta a rendezvény lefűléséért érvel pártelnökénél, és aki egykori titkosszolgálati miniszterként nyilvánvalóan pontosan átlátja a tervezett demonstráció nemzet- és közbiztonsági rizikóit az adott helyzetben. Kövér tisztában van vele: ha szombaton bármi olyan történne, amire

a nemzetbiztonságiak utalnak, az közvetlen életveszélybe sodorhatná az összegyűlt Fidesz-szimpatizánsokat, és kiszámíthatatlan kimenetelű felfordulást okozhatna – illetve most már csak: okozhatott volna.

E primér megfontolás mellett a Fidesz vezetői talán mást is mérlegeltek. Az ellenzéknek eddig sikerült megúsztatnia, hogy a közvélemény szemében a Kossuth téren állomásozó, új államrendet követelő, és alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását szorgalmazó maroknyi csapat képe összemosódjon a Fidesz nevével, mint ahogyan azt is, hogy az éjszakánként garázdálkodó, szervezett szélsőjobb oldali csúrhoz és a parlamenti opposíció közé egyenlőségjelet tegyen az átlagpolgár. Ha viszont a Fidesz-tábor összetalálkozna e csoportok valamelyikével, abból Orbánék csak rosszul jöhetnének ki, a közhangulat akár végletesen ellenük fordulhatna. Erre pedig a Fidesznek most nyilvánvalóan semmi szüksége. A kormány ellen így-úgy protestálók végső soron mégiscsak a parlamenti ellenzék dolgát segítik – igaz, paradox módon csak a hivatalos magyar jobboldal távollétében, vagyis addig a pontig, amíg az Országgyűlésen belüli és kívüli kormánykritikus erők össze nem találkoznak a maguk fizikai valójában. Ha szombaton a Jobbik zászlaja alatt demonstrálók nyakukba veszik a várost, és eleresztik a gyeplőt, ám Fidesz-logós pulpítust sehol nem találnak, akkor történjék bármi is, az elsősorban rendészeti kérdés lesz – és nem politikai vagy alkotmányos.

Ami így természetes. Mert a jelenkori közélet legnagyobb hazugsága az, hogy az utcára vitt tömegek tüzelésének lehetnek olyan következményei, amelyek az alkotmányhoz képest kerülő utakon politikai változásokat okozhatnak.

VILÁGABLAK

Füzes Oszkár

Az egyetlen mindig stabilnak tartott ország voltunk az új, nyugatizálódó Kelet-Európában – hétfőig. Éllovas és reformer hírnevünk már korábban elenyészett, most elveszett a „béke szigete” titulus. Egy időre nyilván megroggyan a nemzetközi politikai és üzleti körök bizalma is. Alighanem elveszett az a hatalmas presztízs-növelési lehetőség, amelyet '56 ötvenedik évfordulója kínált volna Magyarországnak. Az a lehetőség még nem veszett el, hogy bebizonyítsuk: annyira azért nem törekeny a magyar európaiság és demokrácia, hogy ne lehessen alkotmányos keretekben rendezni ezt a válságot. Gátat vetve az erőszaknak, hogy jogos szabadság ne csorbuljon. Ha sikerül, az ország maga, és megítélése is úgy kerül ki az egészből, hogy kiállta a nehéz próbát.

Addig is: „világsajtó”, amely országonként, régióként és politikai irányzatoként különböző helyi sajtókból áll, jó érzékkel saját helyi dilemmájaként is kezeli a „Budapest-szindrómát” (a La Dauphine Liberée című francia lap kifejezése). Morfondíroznak: hazudnak-e az ő politikusai (többnyire igen), és milyen hatással lenne az ő országukra, ha ezt Gyurcsány-módra bevallanák, és ehhez hasonló szöveg kiszivárogná. Vajon általában az európai politikai kultúra, a választási verseny mennyit deformálódott a médiakényszerek miatt kötelezővé vált „alkalmazott populizmustól”? Lehet-e még választást nyerni tiszta beszéddel? Van-e olyan határa a választási győzelem érdekében elkövetett lódtításoknak, amelyet nem szabad átlépni (és ha átléptük, végképp tilos beismerni)?

Kevesen tartják mentségnek, de szinte mindnyájan megemlítik: Bushtól Blairen keresztül Chiracig a bejárt demokráciák több tucat vezető személyiségéről derült már ki, hogy tételesen hazudott, és ezt igyekezett akár újabb hazugságokkal is eltagadni. E ponton Gyurcsány megítélése javul: ő éppen fölfedte a hazugságokat, köztük a sajátjait is. És a nyugati sajtó emlékeztet: a nyugati „lebukottaknak” ellenzékük gorombán a szemükre is hányt mindent, naná. A lemondásukat is követelték, hát persze. Eddig azonban egyik ellenzéknek sem jutott eszébe emiatt megkérdőjelezni a megválasztott kormány legitimitását. Az érintett vezetőre, pártjára voltak kénytelenek bízni azt is, hogy maga a „lebukott” rugaszkodjon neki az erkölcsi és politikai hitel, a közbizalom visszaszerzésének, vagy sem. Ez nem erkölcsi, hanem államjogi kérdés ugyanis, és a jogállamot nem lehet átlépni, az ellenzék is abban, sőt abból él.

Ez általános alap. Ezen túl a „világsajtó” egy része lemondhatná Gyurcsányt (amerikai liberálisok, francia baloldaliak például), más része éppen benne látja a megújulás garanciáját (brit és amerikai konzervatívok például). Abban azonban összecsengenek a vélemények, hogy ne vezessenek a magyar fejlemények szélsőséges irányváltáshoz. Se jobbra, a radikális és populista nacionalizmus felé, se balra, az osztogató-pazarló államkapitalizmus felé. Ezek az irányok kipróbáltan rosszak, az adott ország szűkebb és tágabb környezete számára. Hazudni a hatalomért bocsánatos bűn, ha és ameddig a választók többsége demokratikusan megbocsátja. Beismerni a hazugságot lehet az első lépés a cselekvő megbánás, azaz a javítás felé. Tisztító botrányt remél sok megfigyelő, s árnyalatnyi többségük erre nagyobb esélyt lát Gyurcsánnyal, mint nélküle. Ám szinte mindegyikük óv az anarchiába süllyedéstől – ez már európai, sőt atlanti közös érdekeket is veszélyeztetne. Ezt elkerülendő, a Fideszt is arra intik, hogy egyértelműen tartsa tiszteletben a jogállami korlátokat. Az ellenzéknek kezére játszhat egy politikai válság, természetesen ki is használhatja – egy határig, amelyet Nyugaton nagyon vastag vonallal meghúztak. Kormányokat váltani nem szabad az utcán, és főleg nem erőszakkal. Az ilyesmi győztése címdalra kerülne, és sokat látszana a tévében – de úgy, hogy nem tenné ki az ablakba. Az egész világon úgy látnák: ő törte be.

PÉNTEK

Napközben majális, este tiltakozás | Foto: Reviczky Zsolt

2006. SZEPTEMBER 22.

NAGYGYŰLÉS NÉLKÜL IS ZAVAROS A HELYZET

Péntek estére még zavarosabb lett a helyzet. Délután Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke azt mondta, a Fidesz asszisztál az alkotmányos rend megdöntésére irányuló kísérletekhez. Később Szilvássy György kancelláriaminiszter azt nyilatkozta, a parlamenti pártoknak nincs közük a vandalizmushoz. Délelőtt még az a hír, hogy Lezsák Sándor az Országgyűlés alelnökeként nem fogadja a Kossuth tériek delegációját, mert vidéken van, majd délután mégiscsak találkozik Makovecz Imrével, akit a téren lévők hatalmaztak föl erre, igaz, ez csak magánbeszélgetés. A Fidesz elnöksége újból összeül és a békés szándékot jelképező fehér szalag kitűzésére buzdít. Hírek szerint a belső viszonyaik nem ennyire tiszták: fölröppen, hogy az előző napi elnökségi ülésen, amikor a gyűlés elhalasztásáról döntöttek, szóba került még Orbán Viktor leváltása is. A Fidesz védekezik: „ez abszolút valótlán, abszolút hazug, egy szó nem igaz belőle”. Eközben az ellenzéki párt vidéki szervezetei sorra mondják le a gyűlésre bérelt járműveket, de számos hír érkezik arról, hogy buszok készülődnek ma Budapestre, a Kossuth térre. Az ATV úgy tudja: a Fidesz-szimpatizánsokat SMS-ekben a Kossuth térre hívják. A párt közli: semmiféle akciót nem szerveznek. Orbán Viktor nagykövetekkel, Gyurcsány Ferenc Angela Merkel német kancellárral találkozott. Türelmet kért a kelet-európai országoknak, amelyek keresik, miként reagáljanak a globális kihívásokra anélkül, hogy társadalmuk kettészakadjon. Csurka István alkotmányozó nemzetgyűlést szeretne, a Kossuth tériek nem szeretnék Csurkát. A körözött Budaházy György előző este fölszólal a Parlamentnél, a rendőrség nyomát veszti. Ami biztos: ma a Ferencváros a Tuzsért fogadja az Üllői úton.

TURBULENCIÁK ÉS FAJANKÓK KÖZÉP-EURÓPÁBAN

Szinte természetesen az „identitási görcsök” térségünkben

Krajczár Gyula

Lengyelországban felbomlott a kormánykoalíció, új választások kírása fenyeget. Csehországban a több hónapos politikai patthelyzet után megalakult törékeny kormány „megfigyelési ügyet” robbantott ki. A friss szlovák kormány nemzetközi vesszőfutása továbbra is lendületes, miután a hatalomba meglehetősen szalonképtelen pártok bejutottak. S ezek az államok Magyarországgal együtt a derékhadát képviselik annak a térségnek, amely az Európába való integrációval próbálkozik.

Ha egyenként kezdjük vizsgálni a problémákat, alig találunk közöttük specifikusat, mindegyiknek megvannak az analógiái, a mechanizmusai a fejlettebb Nyugaton is. Riasztó tömegességük, illetve a problémák nagyon lassú, kiszámíthatatlan, sokszor kilátástalan oldozgatása azonban számos elemzőt juttat arra, hogy az egész térségről próbáljon meg diagnózist adni, próbáljon meg általános vonásokat keresni.

Jarosław Kaczyński lengyel miniszterelnök tegnapelőtt eltávolította kormányából Andrzej Lepper mezőgazdasági minisztert, aki azonban egyben az egyik koalíciós partner, az Önvédelem vezetője is. A vita a jövő évi költségvetésen és Lengyelország afganisztáni szerepvállalásán alapult. Kaczyński úgy interpretálta a szándékát, hogy Lepper egy fajankó, akivel ő nem hajlandó tovább dolgozni. Lepper ezzel szemben kulturálatlan parasztnak titulálta a miniszterelnököt, aki kiváló volt a rombolásban, ám igen gyenge az építkezésben. A korábbi nemzetközi értékelések azonban nemcsak Leppert írták le szörnyű alakként, hanem az egész kormánykoalíciót értetlenkedve, idegenkedve fogadták. Ráadásul a lengyel gazdaság állapota kifejezetten jó, vagyis a hagyományos nyugati médialogika alapján nem nagyon magyarázható meg, miért kerültek Lengyelország élére a kívülről nézve meglehetősen kétes pártok.

A megítélés szempontjából nagyon hasonló cipőben jár a térség eddigi bezzegországa, Szlovákia. Azzal az erőteljes gazdasági reformfolyamattal

szemben, amelyet felhőtlenül ünnepelt a nyugati média és a nemzetközi pénzügyi intézmények, hatékonyan lehetett kampányolni az országban. Őnmagában ez még méltányolható lett volna, hiszen a reformok jelentős áldozatokat igényeltek a lakosságtól. Ám, hogy a folyamat megakasztásához vagy korrigálásához arra is képesek voltak a választásokon győztes szocialisták, hogy olyan gyenge politikai pedigrijű emberek pártjait emeljék a hatalomba, mint Ján Slota és Vladimír Meciar, az széles körben váltott ki értetlenséget.

Innen csak egy lépés a kézzelfogható probléma: egy emelkedő pályájú országban miért szavaznak tömegek a szélsőséges nacionalizmus és a különböző karakterű populizmusok vegyületeire?

Csehországban hónapokig ügyvezető kormány volt, mert a választások döntetlenre végződtek. Sőt még ennyire sem egyszerű a helyzet, hiszen nem két párt jutott be a parlamentbe, vagyis koalíciók merevedtek meg, s a koalíciók nem találták a kiutat a helyzetből. A nálunk kulturáltnak, bölcsnek és jó kedélyűnek tartott csehek választási kampányában a kormányfőt pedofiliával és maffiakapcsolatokkal vádolták. Most pedig, az új, ingatag, az ellenzék részleges támogatását is igénylő kormány belügyminisztere, Ivan Langer „megfigyelési botrányt” robbantott ki. Ebben nem csak az az érdekes, hogy az előző kormány megfigyeltetett ellenzéki politikusokat, hanem főképp az, hogy Langernek semmiféle bizonyítéka nincs. Állítása szerint az információkat újságíróktól szerezte. Amikor megkérdezték tőle, mi lesz, ha alaptalannak bizonyul a vád, azt mondta, nem mond le, de a jövőben óvatosabb lesz.

Ehhez a tablóhoz jönnek most Magyarországról a legerőteljesebb ecsetvonások. A magyar szituáció bonyolultságát festi le nagyon szépen a The Economist friss elemzése. Azon túl, hogy elszörnyed a Gyurcsány-beszéd bizonyos részei felett (bár érzékelhető élvezettel idézi végig az írás folyamán), az alapkonfliktust úgy kezdi boncolgatni, mintha az akárhol lehetne a nyugati világban. A luxemburgi miniszterelnököt, Jean-Claude Junckert idézi: Mind tudjuk, mit kell tennünk, csak azt nem tudjuk, azután hogyan nyerünk választást. A lap szerint Gyurcsány egyszerűen megfordította a logikát: választást kell nyerni, s aztán meg lehet tenni a jó dolgokat. Mintegy nem bízott abban, hogy a választók megértik őt. Jó dolog, rossz módon. A The Economist szerint érdekes, hogy a szocialisták anélkül kezdték volna el a jó intézkedések meghozatalát, hogy arra bármiféle válság kényszerítette volna őket. Megjegyzi, a stabilizációs programot jelentős kétségek kísérik, s felhívja a figyelmet a közép-európai mentalitásra, amely sokkal könnyebben emel adót, mint hogy csökkentené a kiadásait.

A térség jelenségeinek összefoglalására irányuló kísérletek legjellemzőbbike szerint az elmúlt másfél évtized rendkívül mély gazdasági, szociális és politikai változásai eredményezik a ma furcsaságait. A Le Monde cikke, amely a Turbulenciák Közép-Európában címet viseli, ehhez hozzáteszi azt az igen

kemény változtatási kényszer, amelyet az Európai Unió állított ezek elé a népek elé befogadásuk feltételeként. Mindezt végigcsinálták abban a reményben, hogy akkor majd azon a színvonalon fognak élni, mint Nyugat-Európa népei. A párizsi lap megállapítja, hogy ez az érzés és vélemény még mindig él, de az emberek jócskán kifáradtak – miközben az út még hosszú. A rendre megjelenő populista, nacionalista, szélsőséges retorikát a frusztráció s a hosszú úttal szembeni ellenérzések táplálják. Szinte természetesen jelennek meg az „identitási görcsök”, melyek példaként hozza fel a Le Monde Magyarország a Trianonban elvesztett kétharmadnyi területe utáni siránkozást.

KÖVETHETETLEN ESEMÉNYEK

Péntek, 2–3 óra: Fölgyújtják az MSZP IV. kerületi épületét, a tüzet a beépített tűzoltó-berendezés eloltja.

Két fiatal beugrik a Nemzetbiztonsági Hivatal udvarára, a rendőrök elviszik, majd elengedik őket. Az MTI úgy értesült: a két fiú pisilni akart.

7–8 óra: Gergényi Péter, Budapest rendőrfőkapitánya nem tud arról, hogy csütörtökön a Kossuth téren felszólalt Budaházy György, akit a Magyar Televízió elleni támadásban való részvétel miatt köröznnek.

„Az épületben bombát helyeztünk el” – több ilyen üzenet is érkezik az RTL Klub reggeli műsorának SMS-falára. A tűzszerészek nem találnak bombát.

8–9 óra: Az ORFK szóvivője cáfolja azokat a sajtóinformációkat, amelyek szerint több rendőr vett volna részt a zavargásokban. Garamvölgyi László tudomása szerint egyetlen rendőr ellen indult eljárás.

9–10 óra: A Fidesz elnöksége összeül tanácskozni.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök különgéppel Berlinbe repül. Angela Merkelkel tárgyal.

A Pesti Központi Kerületi Bíróságon gyorsított szabálysértési eljárás kezdődik három, a budapesti összecsapásokban elfogott férfi ellen. Az egyik vádlott Bódis Endre, a MIÉP XX. kerületi önkormányzati képviselője.

11–12 óra: Gergényi Péter ekkorra már biztosan tudja, hogy Budaházy ott volt előző este a Parlamentnél. „Ott, abban a közegben nem volt célszerű beavatkozni és kiemelni, más módon szeretnénk volna őt elfogni” – mondja Tóth Gábor, a budapesti rendőrfőkapitány bünygyi helyettese Budaházyról, akit a tüntetésekkel kapcsolatban felállt nyomozócsoport keres.

12–13 óra: A Fidesz nem áldozat, hanem felelőtlen felbujtó, sőt olykor tettes – jelenti ki Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője, majd bemutat

egy felvételt, amelyen Goró Oszkár, a XV. kerületi Fidesz frakcióvezetője, a Fidelitas alelnöke kövekkel dobálja a köztvé székházát a hétfő éjszakai események közben.

Dancsecs György fővárosi MIÉP-es képviselő beismeri: „kíváncsi szemlélődőként” ő is ott volt az MTV székházánál, sőt be is ment az épületbe, de nem vett részt az ostromban.

Élelmiszer-adományok érkeznek a Kossuth térre: egy üzletlánc raklapnyi ásványvizet, a szolnoki gazdák 20 láda almát, Alsónémediből pedig 20 zsák krumplit küldtek a tüntetőknek.

A tüntetés rendjéért ezentúl a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom aktivistái felelnek.

13–14 óra: A Fidesz assisztál az alkotmányos rend megdöntésére irányuló kísérletekhez – jelenti ki az SZDSZ elnöke.

A Fidesz és a Fidelitas is kizárja soraiból Goró Oszkár XV. kerületi Fidesz-frakcióvezetőt. Szijjártó Péter, a Fidesz szóvivője beszélt vele: neki azt mondta, csak egy üres sörösdobozt dobott a rendőrök közé, miután azt tapasztalta, hogy megütötték a Hír TV egyik munkatársát. Az ügyben a Budapesti Nyomozó Ügyészség eljárást indít.

14–15 óra: Lemondásra szólítja föl Gyurcsány Ferencet a Hír TV műsorában Hajós András, a korábban Demszky Gábor sajtósaként is dolgozó zenész, médiaszemélyiség.

Az eredetileg tervezett 22 helyszín helyett csak hét városban tartja meg a Liberális hetet az SZDSZ a kormányellenes demonstrációk miatt – jelenti be Horn Gábor kampányfőnök.

A Hajdú Megyei Rendőr-főkapitányság csapaterőszázadát felrendelik a fővárosba.

Elrendelik a Tilos Rádió két munkatársának 30 napos előzetes letartóztatását. A vád szerint szerdán hajnalban köveket, üvegeket és közúti jelzőtáblákat dobáltak a rendőrök felé. Minden figyelmeztetés nélkül földre kényszerítették, megbilincseltek őket.

15–16 óra: A KDNP közleményben üdvözlí, hogy „Gyurcsány Ferenc visszahívta az utcáról a provokátorokat”.

„Rend és nyugalom van Magyarországon” – így látja Petrétei József igazságügyi és rendészeti miniszter, aki a rendvédelmi szervek budapesti kiképzőközpontjába látogat. „Nem kell robbantásos merényletektől tartani Budapesten” – ezt már Bene László országos rendőrfőkapitány mondja, ugyanitt.

Egy álarcot viselő ismeretlen betöri az MSZP csepeli irodájának üvegajtáját. Elmenekül.

A BRFK XXII. kerületi rendőrkapitánysága a mobilszolgáltató segítségével azonosítja az RTL Klubot bombatámadással fenyegető üzenet feladóját.

Az elkövető M. István, 39 éves szentgáli férfi, akit a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozói elfognak. A telefonját is megtalálják.

A Kossuth téri tüntetők képviselőinek nem sikerül bejutniuk a Parlamentbe, hogy átadják a petíciójukat Lezsák Sándornak. Azt a tájékoztatást kapják, hogy az Országgyűlés alelnöke vidéken tartózkodik.

„Éljen Gyurcsány, aki beismerte, hogy hazudott” – ezt a táblát tartja a kezében az a nő, aki mindenképpen fel akar szólalni a miniszterelnök mellett a Kossuth téri pódiumon, de ebben megakadályozzák, majd kivezetik a térről. Új rend: ezentúl csak úgy lehet felszólalni, ha előtte írásban vagy szóban a felszólalni kívánó ismerteti mondandója lényegét. Bejelentik, hogy esténként a Kossuth téren koncertek lesznek.

16–17 óra: Fehér szalag kitűzésére, fehér ruhadarabok viselésére buzdít a Fidesz mindenkit, aki tiltakozni akar a hazugság és az erőszak ellen.

Orbán Viktor Fidesz-elnök nagykövetekkel találkozik a Képviselői Irodaházban, és az elmúlt napok eseményeiről ad tájékoztatást. Az MTI szerint megerősítette, hogy a Fidesz szakértői kormány felállításában látja a megoldást a mostani helyzetre, miniszterelnököt akár „a másik oldalról” is el tudna képzelni – már ha azt szakértőnek minősítik.

A Kossuth téri tüntetők nevében Makovecz Imre magánbeszélgetésen találkozik Lezsák Sándorral, az Országgyűlés alelnökével és a kérésükre később hozzájuk csatlakozott Kerényi Györggyel, Szili Katalin házelnök kabinetfőnökével. Makovecz arról beszél: a tüntetők nyilatkozatban fogják megnevezni képviselőiket, közlik legfontosabb követeléseiket, és tárgyalást kezdeményeznek, hogy a legkedvezőbb megoldás szülessen a hazugságokkal és az erőszakos cselekményekkel szemben, a súlyos belpolitikai válsággal fenyegető helyzet megoldására. Arról, hogy az esetleges tárgyalások kik között, mikor és milyen formában kezdődhetnek, semmilyen formában nem volt szó.

17–18 óra: Sólyom László az egyetlen közjogi méltóság, aki képes lehet „az egyre mélyülő belpolitikai válság megállítása” – így látják a tüntetők, akik ezért a köztársasági elnökkel kezdeményeznek egyeztetést.

„Több pénzt a rendőröknek” – Gyurcsány lemondása mellett ezt is követeli a MIÉP „labanc kormány ellen” meghirdetett Rákóczi téri nagygyűlésére igyekvő pár száz ember. A menetet golyóálló mellénybe és rohamsisakba öltözött, pajzsos felvértezett rendőrök kísérik.

Gyurcsány Ferenc jelentkezik a blogján: elnézést kér, amiért az elmúlt napokban nem írt, de hamarosan újra kezd.

18–19 óra: Tudósítónk jelentése szerint Pécsen, Szolnokon és Békésben csalódottan vették tudomásul, hogy a Fidesz elhalasztja szombati nagygyűlését, és lemondták a bérelt buszokat. Nyugat-Magyarországon, Dél-Magyarországon és Pest megyében azonban – igaz, nem a Fidesz nevében – nem mondták le a foglalásokat, és úgy tervezik, fölutaznak ma a fővárosba.

„Hétfőn népfelkelés tört ki Magyarországon, de sajnálatos módon ösz-
szemossák a békés tüntetőket az anarchistákkal” – ezzel biztat kitartásra
Kulcsár Gergely, a Jobbik debreceni elnöke a civisváros MSZP-székháza előtti
demonstráción.

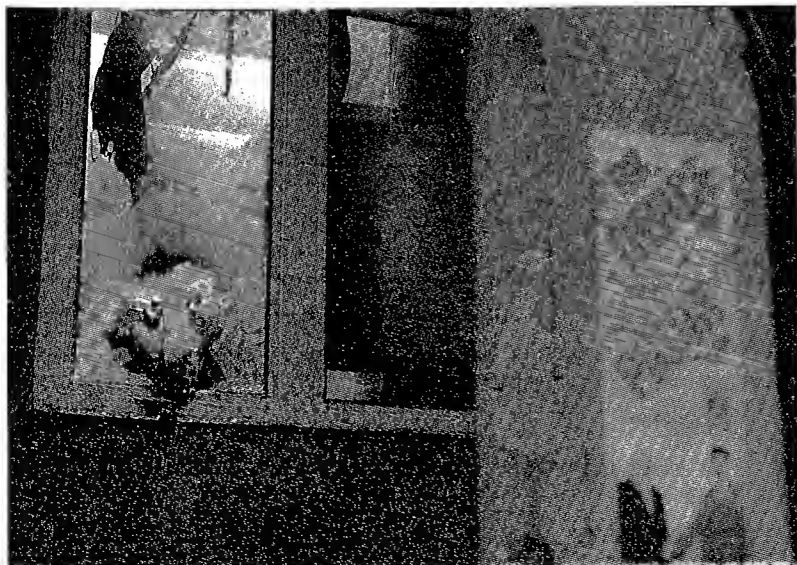
Csurka István, a MIÉP elnöke Október Bizottság felállítására tesz javaslatot,
amely hivatott lesz az alkotmányozó nemzetgyűlés föllállítására.

A Hírszerző internetes hírportál arról ír: a csütörtöki elnökségi ülésen,
amikor a kampánygyűlés elhalasztásáról döntöttek, le akarták mondatni Orbánt.
Lapunknak ezt több, az elnökségi ülésen jelen lévő fideszes politikus is tagadta.

A Kossuth téren megjelenik Cser Ágnes, az EDDSZ elnöke. Kezében
kék zászlót lobogtat. Beszédet is mond – az egészségügyi dolgozók nehéz
helyzetéről.

20–21 óra: Szilvássy György kancelláriaminiszter szerint a parlamenti pár-
toknak nincs közük a vandalizmusához.

A Fidesz-szimpatizánsokat SMS-üzenetekben a Kossuth térre hívják
a párt lemondott nagygyűlésének idejére – értesül az ATV. A Fidesz sajtó-
osztálya cáfol.

Tegnap hajnalban felgyújtották az MSZP újpesti épületét Fotó: MTI – Mihádák Zoltán

ERŐS MONDATOK

Politikai hazugságok csapdája

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök:

„Tizenhat éve féligazságok és hazugságok tartják fogva a politikát, gúzsba
kötik az országot. Be kell látnunk: a felelősség alól mi sem vonhatjuk ki
magunkat, mert ebből a világból a baloldal sem tudott kitörni az elmúlt négy
év alatt, és sajnálatos módon az én kormányom sem az elmúlt másfél évben.
A beszéd éppen arról szól, hogy végre változtathatunk ezen. Hogy törjünk ki
az országot megbénító politikai hazugságok csapdájából. Arról szól, hogy
a baloldal álljon a haladás élére, hogy ne folytassuk tovább pusztító hatalom-
féltésből azt a látszatvilágot fenntartó politikát, amit a korábbi kormányok
folytattak. Rövid távon lehet sikeres ez a politika, de hosszú távon min-
denképpen rámege a jövő. És én ezt nem engedhetem.”

Nincs félút

Hiller István, az MSZP elnöke:

„A demokratikus pártoknak, politikusoknak is közösen kell felemelni hang-
jukat a rendbontók ellen, közülük egy pillanatra sem vállalhat közösséget
senki még egy kacsintással vagy egy odavetett félmondattal sem a közösség
békéjéért, nyugalmaért felforgatókkal. Nem lehet kétértelműnek lenni, ilyen eset-
ben nincs félút.”

Utolsó roham a hatalomért

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke:

„A Fidesz asszisztál az alkotmányos rend megdöntésére irányuló kísérletekhez.
A kormány ellen tüntetők az alkotmányos rend megdöntésére készülnek, és
nincs két tömeg, ez az elmúlt idők legnagyobb hazugsága, mert ha nem lenne

az egyik, akkor a bűnözőknek nem lenne mire rácsatlakozni. Orbán Viktor vezetői utolsó rohamát a hatalom megszerzéséért."

A választás nem harmadik forduló

Dávid Ibolya, az MDF elnöke:

„Az utcán vezérszerepet vállaltak olyan ellenzéki politikusok, akik még saját megválasztásukat is illegitimnek tartják, hiszen új alkotmányt követeltek. (...) Az MDF nem partner abban, hogy az önkormányzati választásokat harmadik fordulónak, legitimitási kérdésnek tekintsék."

Békés, tiszta, igazságos közéletet

Schmitt Pál, a Fidesz alelnöke:

„Fehér a béke, a tisztaság és az igazság színe. A Fidesz nem hazugságon és durvaságon alapuló, hanem békés, tiszta és igazságos közéletet kínál."

Alvilági terrorcselekmény

Szilvási György kancelláriaminiszter:

„A kormány semmiképpen, de az illetékes szervek sem rendelkeztek információval arról, hogy a tüntetést felhasználva félig alvilági, szélsőséges elemek ilyen terrorcselekményre ragadtatják magukat. Azt a vádat megfogalmazni, hogy mondjuk a rendőrség vagy valakik mások elnéztek, és szándékosan idézték elő ezt a helyzetet, hát az nagymértékű felelőtlenség, politikai felelőtlenség is, túl azon, hogy természetesen semmilyen igazságtartalma nincs."

Orbán 19-re húz lapot

Török Gábor politológus:

„Az önkormányzati választások alapvetően azt fogják eldönteni, lesz-e politikai jövője Gyurcsány Ferencnek és Orbán Viktornak. A Fidesz elnöke éles hangú nyilatkozataival 19-re húz lapot. Ha nem 2-est húz, kétségessé válhat a helyzete."

Vissza az igazmondó politikához

Fodor Gábor, az SZDSZ ügyvivője:

„Gyurcsány Ferencnek nem kell lemondania, de tettének következményeiért felelnie kell. (...) A magyar politikusoknak vissza kell térniük a rendszerváltozás közös igazmondó politikájához."

Csőcselék, elme-gyógyintézeti ápoltak

Rainer M. János, az 56-os Intézet igazgatója:

„Attól, hogy a csőcselék, posztmodern nációk, kedvenc sportágam úgynevezett szurkolói és elme-gyógyintézeti ápoltak nemzetiszínű karszalagot húznak, ötvenhatot skandálják, nem lesznek forradalmárok; azok maradnak, amik: csőcselék, posztmodern nációk, elme-gyógyintézeti ápoltak, és amit elérnek, (...) hogy beárnyékolják Magyarország nemzetközi megítélését."

„Ha valaki, aki mégoly tiszteletre méltó módon, hőiesen harcolt 1956-ban, a legjobb úton volt afelé, hogy élő, átélhető szimbóluma legyen 1956-nak, ma a forradalom nevében, ideáival és célkitűzéseivel visszaélve komédiához asszisztál, csak saját imázsát, saját képét rombolja le, minket pedig szegényebé tesz egy jelképpel" – mondta név említése nélkül Rainer M. János.

Szabadság tér, MTV-foglalók Fotó: Reviczky Zsolt

A POLITIKAI ELIT IS MI VAGYUNK

Esterházy Péter szerint normálisnak lenni nehéz, és mintha nem volna erőnk hozzá

Esterházy Péter író azt mondja lapunknak adott interjújában: most a király mondta, hogy a király meztelen, ezért nem tudunk olyan jól nevetni, mint a mesében.

Gréczy Zsolt

– Az elmúlt napok eseményei új fejezetet nyitnak a rendszerváltás történetében? A történetek a magyar demokrácia stabilitását vagy törékenységet jelzik?

– Egy új fejezet, az bizony jól jönne. A demokráciánk meg mintha törékenyen stabil volna. Mintha nem becsülnénk ezt a stabilitást eléggé, azt a nyugodtságot, ahogy a kormányaink végigvitték a négy éveket, azt, hogy nem borult föl valamiféle egyensúly, ahogy most Lengyelországban vagy Szlovákiában, vagy nem tehetetlenült el, mint Csehországban. Másfelől viszont szinte mindig is törékeny volt, olyannyira, hogy észre sem vesszük a saját antidemokratikusságunkat. A jobboldal vagy a sajtója mindig is illegitimnek tekintette az úgynevezett komcsikat. Az elvesztett választásokra vonatkozó magyarázatok közt a legritkábban szerepelt, hogy a másokra többen szavaztak, és kész. Egyáltalán, mintha a legitimitás vélekedés kérdése volna, nem pedig a lex, a törvény kérdése. A miniszterelnök bőfőgött, tehát illegitim. De miért? Elnézést, ez a véleményem, demokrácia van, azt gondolok, amit akarok. Hacsak úgy nem... Az új fejezethez azonban az kellene, hogy szembenézzünk a valósággal – ez a szabadság ára –, erre mérsékelt késztetés mutatkozik. Hol azt gondolom, ez talán észre térít, hol azt, hogy még tíz év múlva is ebben a sértődöttségben és öncsalásban és provincialitásban és hőzöngésben tapicskolunk...

– Feléltük a rendszerváltozás emberi tartalékait, ahogy Nádás Péter fogalmaz? Szerinte – bár a köztársasági elnök szerint van – nincs morális válság. Ön szerint?

– Mintha valóban valaminek a végére értünk volna, meg kéne állni és körülnézni. Többek közt a tükörbe is, hogy ki is az, akit ott látunk. Egyáltalán, tiszteletet mutatni a valóság iránt. Énszerintem is személyek tudnak morális válságba kerülni, egy egész ország nehezen, de mintha mégis volna valami

közös vacakság, amit akár nevezhetnénk morális válságnak. Ezeknek a napoknak a főszava a hazugság. Helyesen. De hazugság volna azt állítani, hogy ez kizárólag Gyurcsányról szól. Én nem szeretem politikusokkal kapcsolatban az utálni, szeretni szavakat használni, szerintem nem idevalók, de jó, legyen, szóval, lehet Gyurcsányt utálni, de nem kéne ezzel a jőzőn eszünket elveszteni. Ha kicsit nyugodtan elolvassuk a szövegét, az egy nagyon is erkölcsi alapozású szöveg. Épp azt mondja, hogy elég a hazudozásból, és legyen vége a kivételezősdiinek. A privilégiumoknak. Nem a Fidesz privilégiumainak, hanem az övékének, értsd meg, bazmeg, rólad van szó, mondja mintegy Gyurcsány az elvtársainak. – Tartanék egy kis stílusos pihenőt: vagy húsz éve írtam már, az az ország is ez az ország volt, ha más is, hogy már régóta nem úgy van, hogy csak a kocsisok beszélnek úgy, mint a kocsisok, mindnyájan így beszélünk, ez akkor is igaz, ha konkrétan én, te, ő nem így beszélünk. Tehát szemforgatás ezen nagyon felháborodni, miközben persze szeretnénk, hogy legalább a miniszterelnök lenne finom úr. Gyurcsány kétségkívül nem az, igaz, soha nem is mondta, hogy az volna. Nincsenek finom urak és hölgyek, legföljebb mintegy véletlenül elszórva, egy-egy. Ez csak annyiban tartozik ide, hogy a valóságtisztelethez tartozik. Szóval hogy milyen úr, milyen finom, mit is akarunk ezen érteni 2006-ban, hacsak nem egy Krúdy-hóstit vagy a snájdig Jávort Pált? – A miniszterelnök valóban nem adta meg stílusban a tiszteletet a miniszterelnököknek.

– És az megadja, aki, mondjuk, mint túlmozgásos örültről, notórius hazudozóról beszél Magyarországon miniszterelnökökről?

– Ez ugyanaz a tahóság, vagy inkább fegyelmezetlenség, sőt civilizátlanság; a miniszterelnöké annyival jobb, hogy az „otthoni”, informális beszéd volt, s mint ilyen a helyén. Ha szerencsénk volna, ez most nem nagyon látszik lenni, akkor ez a mostani botrány, maga a Gyurcsány-beszéd elgondolkodtatna minket a saját hazugságainkról. Nem a másikéről, a magunkéről. Megint ott vagyok, ahol már sokszor: hogy mondjuk el, nem másnak, magunknak a saját történetünket. Nem ezt a rossz pártpolitizált rízsát, amivel etetjük – magunkat. Ha a baloldalt a sától való, ha Gyurcsány egy Kim Ir Szen vagy ki, az nem kritika, az semmi, üres beszéd. Amire a válasz is üres. Üres az üresre, öncsalás az öncsalásra válaszol.

– Az utcai harcokhoz vezető politikai ütközetek azt jelezhetik, hogy az 1990-es politikai elit elfáradt, üzenetei hiteltelenné váltak. Friss jelszavakra, személyiségekre, pártokra várunk? Vagy elég, ha az ismert arcok tesznek azért, hogy az áporodott levegő, az acsargó közbeszéd enyhüljön?

– Nyilván a politikai elit felelőssége nagy. De ott folytatnám, ahol az előbb abbahagytam. A politikai elit nem a Holdról jön. Hiába kapálódzunk, az is mi vagyunk. Mert minden mi vagyunk, és nincsen valami nívós tartalék, amit most a cylinderből előkaphatnánk. Szóval, hogy az egésznek kéne változnia. Normálissá lenni, ez volna az előttünk álló hazafias feladat. Normálisnak lenni persze nehéz,

és mintha nem volna elég erőnk hozzá. Erő híján handabandázunk. Itt elvárható volna az értelmiségtől valami plusz. De beljebb van a baj, az acsargás az már következmény. Sokan csalódottak, erre nem lehet legyinteni. Csak nagyon megszoktuk, hogy mindig mások a felelősek, a hibásak. Ez volt a jó a diktatúrában. – Figyelem: ironia. – Piros mindent visz, a felelősséget is.

– *Tényleg azért tűntetnek tíz-tizenötezren, mert gyűlölik a miniszterelnököt? Esetleg azért, mert nem képesek elviselni, hogy az általuk támogatott politikus és vallott világnézet nyolc évig ellenzékbe szorulhat?*

– Ha kedvenc pártunk vezetői azt sulykolják, hogy amazok persze, mint mindig, csaltak, kutyából nem lesz szalonna, csak setét üzemek és gonosz összeesküvés, ha kedvenc újságunkból azt halljuk naponta, hogy az igaz magyarnak csak megcsúfoltatás az osztályrésze, akkor nem sok választás marad. Pláne ha a kormány is vacak. Meg hazudott a miniszterelnök. A tűntetés hozzátartozik a demokráciához, elfogadott eszköz, csak kéne tudni, mit akarunk. Itt ez elég homályos. Nem olyan szépen van, hogy ha leválasztjuk a randalírozókat, akkor ott marad a szelíd, ártatlan, jó szándékú, Gyurcsányt legitímen (l) utáló tömeg. Mert kerekedtek szóvivők, nem tudom mik, és most ők reprezentálják a tömeget. Nemzeti kerekasztal? Alkotmányozó nemzetgyűlés? Vász für ejn nemzeti bizottmány? Mi a bánatról beszélünk? És kik beszélnek? Történelemparódia plusz nivótlanság. Jó volna biztosan tudni, hogy a jobboldali pártok is messze vannak ezektől az emberektől, gondolatoktól, indulatoktól. De túlságosan izgatottak, azt gondolják, most megfogták a szocikat, le lehet váltani őket. Mintha másra nem is gondolnának. Harmadik féldő, mondja az, aki a futballból tudhatná, hogy nincsen harmadik féldő. Nem lehet leváltani őket, épp most választottuk meg őket. Majd négy év múlva, ha. Az nem leváltás, hogy Orbán és övéi azt mondják, le kell váltani, mert Gyurcsány ugyan törvényesen nem, de politikailag, erkölcsileg megbukott. Ez csak egy mondat. Más meg mást mond. Ez így csupán összevisszaság. Maradjunk a törvényeknél, az Országgyűlésnél, mert nem tudunk másnál maradni. Vagy a szokásos: tessünk forradalmat csinálni; szép európai hagyomány.

Nem mondom, hogy mindez egyszerű. Például meg kell tanulnunk – érzelmileg is –, hogy a rendőrség nem ellenség, nem a diktatúra jelképe és megjelenítője, hanem a mi rendünk őre. Többnyire egy oldalon állunk. Látva az égő autókat, a szétcincált tévéépületet, talán könnyebb lesz. Az állam persze nem mindig barátunk, de ellene védekeznünk ritkán az utcán kell. Szabadság, szerelem, Petőfi. Nem látom, hogy most erről van szó. A párizsi diákok nemrégiben hetekig tűntettek valami, innét nézve apróságért. El is érték. A társadalom egy részhalmaza megoldott egy rá vonatkozó részproblémát. De itt valami új köztársaságról papolnak – hol van az erre vonatkozó konszenzus? Felhatalmazásról nem is beszélve. De ha jogszerű, engem nem – nagyon – zavar. És lehet, hogy kicsit másképp beszélnek, ha húszéves volnék. És a való-

di elkeseredéseket szerintem mindig komolyan kell venni, akkor is, ha zagyaságokat beszélnek melléje.

– *Mindenki volt már hatalmon, és mintha túl egyszerű lenne a feltett kérdés: ki hazudik? Az az ember, aki két éve miniszterelnök, és az emberek többsége négy éve a nevét sem tudta, de most maga vallotta be, hogy becsapta az embereket? Vagy legfőbb vetélytársa, aki tizenhat éve szerepel az első vonalban, és mondott már mindent és mindennek az ellenkezőjét?*

– Nem érdemes versenyeztetni hazugságban a politikusokat. Hazudunk magunknak, ha azt mondjuk, nem tudjuk, hogy hazudnak. De tudjuk, kicsit el is várjuk. Jobbat akarunk hallani, mint ami van. A társadalom amúgy is elmulasztotta azt a légmőrt megteremteni, amely honorálná az őszinteséget, lásd például a három per hármasszázatosokat.

Nem akarok cinikus lenni, de a politikai térben mégiscsak másképp ítéljük meg az igazság-hamisság erkölcsi kérdéseit, mint személyeknél. Gondoljunk a történelemre, nagy királyok machinációira, vagy amit még nem felejtettünk el: mondjuk, ki mindenki parolázott az angol királynő? Vagy hogy élesebb legyen: a pápa fogadta Kádárt, Orbánt, Gyurcsányt. Ja és a nagy demokratát, Ceausescut. Akkor most mi van? Ezt azért lehetne kellemetlenül kommentálni. A hazugság persze nem önmagáért van, elvileg kéne egy következetes rendszernek lennie, ami szerint cselekszik a politika.

Egyébként most az az érdekes, mondjuk így, Möbius-szalagos helyzet állt elő, hogy a király mondta, hogy a király meztelen. Ezért nem tudunk olyan jól nevetni, mint a mesében.

– *Kérjen bocsánatot a kormányfő? Kaphat-e bocsánatot egy vezeklő politikus?*

– Jobb lett volna, ha kér, mert az azt mutatta volna, hogy átlátja pontosan a tetteit, és ez persze érdekünkben állna. Meg általában kevesebb hetykeség – bár lehet, hogy ez nem javítható hiba, hozzátartozik az erőhöz. De nincs most nagy jelentősége, evvel nem nyer meg senkit, és nem is veszít senkit, és nem is reparál semmit. Vagy alig. Ha immár jól végzi a dolgát, akkor ez el lesz felejtve. Vagy mégse egészen, és bekalkuláljuk a következő választáskor.

– *Forradalom ez, még ha csak néhány gazdag fantáziájú ember hasonlítja is 1956-hoz?*

– Ugyan.

– *Mi lehet a kiút? Hagyjuk-e magukra ennek megtalálásában a politikusokat?*

– A politikusok egyedül senkik. Egyedül nem is tudnak semmit megoldani. A társadalomnak kell megbékélnie önmagával. Békésen egyet nem érteni. De a békességhez például kell egymás tisztelete, nem sok, de egy kicsi kell. Meg a magunk tisztelete. Hát ehhez meg az kell, hogy tudjuk, kik vagyunk. Vogymuk. Por es hamu, amit mindazonáltal közvetlen kiútnak nem neveznek.

A GYŐZELEM DIALEKTIKÁJA

Révész Sándor

Az az állítás, hogy az önkormányzati választás a kormányról szóló népszavazás lehetne, és a kormány legitimitása múlhatna rajta, a parlamentáris demokrácia tagadása. Ugyanolyan képtelenség, mint ha valaki azt állítaná, hogy az országgyűlési választás az önkormányzatokról szóló népszavazás egyben. Ez az önkormányzati demokrácia tagadása lenne. Ha bárki azt követelte volna a Fidesz támogatásával az országgyűlési választásokon elbukott polgármesterektől (például az idén tavasszal a gödöllőitől vagy négy évvel ezelőtt a kaposváritól), hogy mondjon le, mert a nép ítéletet mondott róla, és ezzel polgármesterként is elvesztette a legitimitását, akkor az illetőt kiröhögik. Most is lehetne röhögni, ha nem egy komoly erővel rendelkező párt tagadná a parlamentáris demokráciát.

A rendszerváltás óta négy önkormányzati választást rendeztek Magyarországon. Az első 1990-ben nagyon elvesztette a kormányzó koalíció. Ha akkor érvényesültek volna Orbán Viktor legújabb antiparlamentáris nézetei, akkor Antall József mindössze néhány hónapig lehetett volna Magyarországon miniszterelnök. Orbán Viktor kormánya 1998-ban döntetlenre hozta az önkormányzati választásokat, a két MSZP–SZDSZ-kormány megnyerte. 1994-ben eléggé, 2002-ben nagyon. Mindkét győzelemnek súlyos ára volt. Ezt az árat az ország fizette meg. A Horn-kormány fél évig szabotált, ezalatt az ország helyzete súlyosból válságosra fordult. Amennyit az akkori csomag késett, és amennyivel súlyosabb lett a késés miatt, annyi idő és eredmény hiányzott a kormánykoalíciónak 1998-ban ahhoz, hogy még a Tocsik-ügy, a vízlépcső-ügy és a robbantások ellenére is megnyerje a választásokat. A Medgyessy-kormány 2002-ben nem szabotált, hanem jól beetette az ország népét. A választópolgár boldogan tátogott, az ország meg attól kódul.

Ha ezentúl legitimitási követelmény lesz minden kormány számára, hogy nyerje meg az önkormányzati választásokat is, akkor az ország végképp kol-dusbotra jut. Akkor többé komoly kormányzásról nem lehet szó.

Azért vannak négy-öt éves választási ciklusok, mert annak értelme, haszna vagy értelmetlensége és haszontalansága, amlt egy kormány tesz, legkeve-sebb ennyi idő alatt derülhet ki. (Inkább persze hosszabb idő alatt, de a hosz-sabb ciklusok meg túlságosan távolra tolnák a korrekció, a váltás lehető-

ségét.) Minden reform, terápia, minden nagyobb szabású szerkezeti átalakítás konfliktusokkal és fájdalmakkal jár. Vagy megéri, vagy nem, ezt az állampol-gár eldöntheti a ciklus végén. A ciklus közben azonban, amikor még csak kon-fliktus és fájdalom van, az állampolgár nincs döntési helyzetben. Nagyon sokáig kellene olyan kormányt keresni a demokratikus világban, amely úgy vitt végig egy ciklust, hogy közben végig megőrizte a közvélemény többségének szimpátiáját. Ez egyáltalán nem jellemző. Ha egy kormány a mai Magyarországon, ahol olyan súlyos elmaradás van reformokból és terápiákból, tenni is akar valamit, meg valami reményt is meg akar őrizni, hogy négy év múlva nyerhet, akkor nagyon meg kell utáltatnia magát a ciklus elején. A Horn-kormány későn utáltatta meg magát, a Medgyessy–Gyurcsány-kor-mány meg kifutott az időből, és nem tett (szinte) semmit. Két önkormányzati győzelem. Két rossz példa. Kérdés, hogy ezt a két példát megértik-e annyira a kormány drukerei, mint az ellendrukerei.

EGY MEGDÖBBENTŐ HÍR

Nagy N. Péter

Ha a hazugság váltotta ki a politikai ellenfelek és támogatóik haragját, akkor most csak a becsület kristálytiszt hangján szólhatnak. Ha az ország morális és immár egzisztenciális állapotai miatti aggodalom mozgathatja a szemben-állókat, akkor legalább egy érvényes mondatot felkínáltak volna, amit nem egymáshoz vagy a felizzott harminc-negyvenezer – vagy tán több – emberhez, hanem a többihez, legalább nyolcmillióhoz intéznének.

De mintha végképp megbűvölték volna egymást. Sőt, másokat is. Minden-kinek van egy elszolozmázott mondata az erőszakról, hogy azután kegyetlen elszántsággal menjen neki mindenkinek, akinek szokott, mintha csak a nor-mális napjainkat élénk.

Miközben Budapest beleremegett az erőszak eddig soha nem tapasztalt élményébe, és az attól való további félelembe, a politika fokozza a téteket: merénylet, bomba, fegyveresek... Kuncze Gábor szerint a Fidesz asszisztál az alkotmányos rend megdöntésére irányuló kísérletekhez, a rendészeti miniszter szerint viszont Budapesten nyugalom van, de ez a hang elhal. A KDNP a csütörtök éjszakai nyugalom okát abban látja, hogy az MSZP visszarendelte provokátorait, ám Orbán Viktor is közli, hogy a tévé elleni őrzőgés végső soron szocialista akció volt. Természetes ésszel megfeythetetlen, miként lenne ez lehetséges, érvek, bizonyítékok viszont nincsenek. Mint egy thrillerben:

a logika nem számít, csak a rettegés minden értelmén túli ébren tartása. A Fidesz lemondja a nagygyűlést, de mielőtt bárki félreértene bármit, oda-vissza szétrágalmazza egymást a kormányerőkkel.

Orbán büntetőbíró elé is állítaná a miniszterelnököt, ami jogilag blöff, néphergeléseként viszont nem az. Kövér László – aki most is, mint krízishelyzetekben gyakran, józanul viselkedik – csak bemondja, hogy demokráciánk rosszabb állapotban van, mint a román vagy a szerb, ami azért különösen vad mondat, mert úgy tünteti fel, mintha itt nem is kellene bizonyítani semmit: hajjaj, milyen is lehet, ami román vagy szerb. Ki a fene tudja?

Ki más nyugtatna ilyenkor, amikor éppen a napokban a pápa egy ártó szándék nélküli megjegyzés miatt politikailag különösen nehéz helyzetbe került, mint a katolikusok? De nem: egy meghajlás az erőszak ellen, majd reformátusok, evangélikusok is így, Isten nevében az igazság javára – hazugozva zúgnak a harangok.

Szűnhet-e így a belső remegés? Törődik-e valaki azzal, hogy az országot olyan izgalmi állapotba kergeti, amelyben felelőtlenné válhat, mint sokan a hivatásos küzdők és a Kossuth téri önjelölt vallásalapítók közül?

Vagy csak végképp feladja a reményt.

Eközben az amerikai Fehér Ház szóvivője az elnöki repülőgépről szükségét látja, hogy közölje, sokat ugyan nem tud az ügyről, de hazudni nem szép, miközben a német kancellár asszony – a vele tárgyaló miniszterelnök közlése szerint – igen bátor beszédnek tartja azt, amely utcára szólította az embereket.

Még mindig sehol egy miért, ami segíthetne az embereknek.

Végül egy, az eddigiekhez képest meglepő hír: október elsején önkormányzati választásokat tartanak. Az lesz a polgármester, aki a legtöbb szavazatot kapja. Ez még mindig ilyen egyszerű.

SZOMBAT

Huszonöt-harmincezen, naiv lelkesedéssel Fotó: Sopronyi Gyula

2006. SZEPTEMBER 23.

A HETEDIK NAP A TÉREN

**Orbán Viktor a CNN-nek:
Én soha nem hazudtam az embereknek**

**Gyurcsány Ferenc:
Az egész politikai elitnek kellene bocsánatot kérnie**

Húsz-harmincezen vettek részt tegnap a Kossuth téri tüntetésen, amelyen továbbra is a kormány távozását követelték. Bár a tömeg kérte, Orbán Viktor nem jelent meg a szónoki emelvényen. Arra hivatkozott, hogy ez nem a Fidesz rendezvénye. Felszólalt viszont Schmitt Pál, mint EP-képviselő, Tőkés László, Makovecz Imre, Pozsgay Imre és Szűrös Mátyás. A nap folyamán két interjú is napvilágot látott: Orbán a CNN-nek kijelentette, ő sohasem hazudott az embereknek. Gyurcsány Ferenc a Focus című német lapnak azt mondta: az egész politikai elitnek kellene bocsánatot kérnie Magyarországtól. Áder János arra hívta fel a kormányfőt: ha eszébe jut is, hogy önmaga ellen szervezett merénylettel kerüljön ki szorult helyzetéből, azt ne tegye...

Lencsés Károly–Rab László

A város a délutáni órákban a nyugodt arcát mutatta. Teljes béke honolt a pesti oldalon, a forgalom gyér volt. A Köztársaság téren és a rádiónál senki nem volt, mindkét épületet kordonnal zárta körül a rendőrség. Budán viszont nagy volt a forgalom. Négy óra tájban „beállt” a Moszkva tér és környéke, nehezen lehetett átjutni a Margit hídon a Parlament elé. Ebből a tudósítók azt a következtetést vonták le, hogy a tüntetők közül igen sokan autóval közelítették meg a helyszínt. Több nagy értékű autó ablakából nemzetiszínű zászlóval integettek az úrvezetők.

A téren a délután és az este folyamán nyugalom volt, a tömeg jobbikos és nemzetiszínű zászlókat lengetett, s föl-föltűnt egy-egy narancssárga színű helységnévtábla is. Az ultranacionalista, trianonista jelképekkel felvonulók mellett sokan jöttek fehér szalaggal vagy kis táblákkal, amelyek mind-mind

Gyurcsány Ferenc távozását követelték. Az egyik táblára valaki azt írta: „A párttal, a lével egy az utunk”. Egy hófehér Toyotán ezt olvastuk: „Felkelés, nem randalírozás!”

A magyar történelem felemelő pillanatait ismertető számos szónoklatot nagy érdeklődéssel hallgatta a sokaság. Felszólalt több politikus és újságíró. Bencsik András, a Demokrata főszerkesztője, államellenes puccsot „varrt” Gyurcsány Ferenc nyakába, amiért a miniszterelnöknek büntetőjogilag is felelni kell. Schmitt Pált nem a Fidesz alelnökeként, hanem a Magyar Olimpiai Bizottság elnökeként konferálták föl (rádióhírekben, mint EP-képviselő szerepelt). Schmitt fölszólított az erőszak ellen, és mindenkit arra kért, október 1-jén segítse szavazatával a kormány bukását.

A tömeg éppen a Boldogasszony anyánkat énekelte, amikor Kerényi Imre rendező és Wittner Mária fideszes képviselő társaságában megérkezett a térre Tőkés László Királyhágó-melléki református püspök, aki „az erdélyi magyarok” nevében szólalt fel. Elmondta: gyakran figyelmeztetik arra, hogy ne avatkozzon Magyarország ügyeibe, de úgy érzi: Erdélynek is hallatnia kell a hangját a kormányellenes Kossuth téri tüntetésen és az ahhoz kapcsolódó más demonstrációkon. Azonnali lemondásra kell fölszólítani azt, aki kurvának nevezi édes hazánkat. Tőkés mellett Makovecz Imre építész is Gyurcsány távozását sürgette. Azt mondta, hogy a demonstrációval újra megjelent az '56-os szellemiség Magyarországon. „A forradalom akkor is provokációval kezdődött, akárcsak most”. A Magyar Nemzeti Tanács álláspontját ismertető Tőkés püspök beszéde alatt egymás mellett állt a pulpituson Makovecz, Szűrös Mátyás és Pozsgay Imre. A hallgatóság mindhármukat megéljenzte.

Szűrös arról beszélt, Gyurcsány Ferenc nem való az ország élére, október 1-jén pedig meg kell buktatni az antiszociális és nemzetietlen Demszky Gábort is. (A tömeg tűnjön el!-t skandált.)

Az MSZMP egykori KB-titkára, a harmadik köztársaságot 1989-ben kikiáltó ideiglenes köztársasági elnök azok támogatását kérte, akik „népben, nemzetben gondolkodnak”.

A tömeg pedig hajlandónak mutatkozott népben, nemzetben gondolkodni. A „Vesszen Gyurcsány!”, a „Gyurcsány takarodj!” (amit egy kicsiny gyermekkel is beolvastattak) jelszavak mellett zajosan élenezte dr. Tamás Károly, a Forradalmi Nemzeti Bizottság elnöke Hajrá, Magyarország! felkiáltását.

Pozsgay Imre egykori államminiszter, akinek fő érdemét tegnap abban jelölték meg, hogy a rendszerváltás előtt szabadságharcnak nevezte az '56-os forradalmat, hatalmas éljenzésben részesült. „A magyar nép többsége itt van a téren – mondta Pozsgay –, s a nép szabadulni akar a hazugságtól (ébresztő! – kiáltotta a tömeg). Nincs több két Magyarország – folytatta –, mert tudjuk, ki hazudott. Most kell eldöntenünk, melyik oldalon állunk. Az a kérdés, az Országgyűlésnek van-e elég bátorsága ahhoz, hogy döntsön a magyar nép

sorsáról. A legnagyobb veszély, hogy lecsúszó nemzet leszünk. Állítsuk helyre önbecsülésünket, hogy újra emelkedő nemzet legyünk.”

Papp Lajos szívsebész ezzel kezdte felszólalását: „Van köztünk akár egyetlen ember is, aki soha életében nem hazudott? Akkor mi is ugyanolyanok vagyunk, mint a miniszterelnök? Én is olyan vagyok?” (Nem! – skandálta a tömeg.) Papp Lajost az háborította föl, hogy Gyurcsány Ferenc nem szégyellte magát a hazugság miatt, és azt kérdezte: elfogadjuk-e, hogy a miniszterelnök hazugságra neveli a gyermekeket? Egyetlen lehetősége van – mondta a szívsebész – az, hogy levonja a konzekvenciát, és azonnal lemond.

Bayer Zsolt „solymári lakos” ünnepi hangot ütött meg: „Ti vagytok a békés, erkölcsös forradalom. Itt van köztünk a magyar társadalmi elit java... Mi most megcsínáltuk, ez nem a pártok forradalma. Ez erkölcsi győzelem az erkölcstelenség fölött.”

A tüntetés Makoveczék által szervezett részének utolsó felszólalójaként Czákó Gábor író egy tanmesét mondott el az erkölcsről, az okos és a hülye vezetőkről, a csiperkéről meg a galócáról. „Az erkölcstelenség ott kezdődik, amikor valaki helytelen értelmet ad a szavaknak; aki azt mondja, hogy a galóca csiperke, az hülye, és meg fog halni. Ha egy ország vezetője teszi ezt, az a nép kivész.”

A szervezők az este hátralévő részére külön műsort ígértek, és mindenkit arra kérték, hogy minden este legyen ismét a Kossuth téren. A produkciókat azonban újabb szónokok szakították félbe. Sinkovics Vítay András színművész rövid felszólalásában kijelentette, hogy magyarnak lenni lélekminőség. Majd hozzátette: hazudik a csigatévét, mert azt állították, hogy a téren Orbán-ellenes tüntetés is folyik. Erre a tömeg hangos, Viktor, Viktor kiáltásokkal válaszolt. Ifj. Hegedűs Lóránt református lelkész imára hívta a megjelenteket, és a teremti segítségét kérte a nemzeti ellenállási mozgalomnak, és azért, hogy a miniszterelnök és kormánya távozzék.

„Kedves testvéreim, szervusztok! – így köszöntötte a sokadalmat Toroczkai László. A Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetője bejelentette, hogy most megtudta a világ: hazug gazember Magyarország miniszterelnöke. Gőgös, nagyképű, pszichopata, cezaromán – folytatta heves tetszésnyilvánításokkal kísért beszédét.

Az eddig viszonylag békés hangvételű tüntetésen itt fordulat következett be. A szónok ugyanis leszögezte: nem tüntető csőcselék, és nem köztörvényes bűnözők vették be egy hete a Magyar Televízió épületét, hanem a nemzet színe-java gyűlt ott össze, és az maga volt a forradalom. Hogy akkor ki a felelős? – fordult a téren állókhoz. Gyurcsány, Gyurcsány – skandálta a tömeg. De jutott néhány keresetlen szó Rudi Zoltán tévéelnöknek is – „aki Gyurcsány legjobb tanítványa” – és aki tegnap mégis átvette „a népfelkelők” petícióját.

Szabad sajtót! – kezdte sorolni követeléseiket Toroczkai. Ezt követően amnesztiát követelt minden tüntetőnek és ártatlan nézelődőnek, akit a rendőrök megvertek és bevittek. Mint a taxisblokádn idején – érvelt. Szerinte eljárást kellene indítani az embereket bántalmazó rendőrök ellen is, de ők is részesüljenek közkegyelemben, majd utána lemondhat a kormány! Addig azonban senki ne menjen haza, míg nem győzünk! – folytatta. Ha másként nem megy, jöjjön a passzív ellenállás – javasolta. Vagyis: senki ne fizessen a vízárt, a gázért, a villanyért, hiszen politikai alkuk eredményeként úgyis a multik zsebébe megy a pénz. De Toroczkai szerint a metrón sem kell jegyet váltani, sőt a BKV helyett jobb lenne kerékpárral járni, az úgyis egészségesebb. Ezt a váratlan fordulatot egyébként a tömeg sem honorálta különösebb tetszésnyilvánítással.

„Végigvisszük, mert ha nem, irtózatoss terror lesz Magyarországon” – kiáltotta világgá a szónok. Majd beszédét így zárta: „Hagyjuk otthon a félelmet, a kocka el van vetve, most győzni kell. Aki nem tart velünk, nem magyar.”

A tömeg este 9 óra után békésen sétálgatott a téren, és noha a szónokok nem lankadtak, az emberek birtokba vették a környékbeli kávézókat. Többen átkozták a Fideszt azért, mert „megfutamodott és hagyta magát megijeszteni”. Egy asszony a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium előtt azért háborgott, hogy Gyöngyösön 22 buszt rendeltek, de aztán le kellett mondani, s végül csak háromszázan jöttek Pestre. De ekkor már senki nem emlékezett a Kossuth téri „moderátor” Schmitt Pál beszéde után elhangzott megjegyzésére: aki végighallgatta Gyurcsány öszi beszédét, nem tekinthető magyarnak. Mindent megtettünk e mondat megfajta érdekében – de teljes kudarcot vallottunk. Nem adott kulcsot ehhez a mondathoz a napok óta körözés alatt álló Budaházy György sem, aki tegnap este ismét fölshóalt. Budaházy pár mondat után sietve távozott – a rendőrök üldözöbe vették, de elfogniuk nem sikerült.

A kocka el van vetve. Most győzni kell. Aki nem tart velünk, nem magyar. Végigvisszük, mert ha nem, irtózatoss terror lesz Magyarországon – mondta tegnap este a Kossuth téri kormányellenes tüntetésen Toroczkai László, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetője. A rendezvényen, amelyet a Fidesz előzőleg „lefűjt”, 25–30 ezer ember jelent meg, s szinte folyamatosan naiv lelkesedéssel hallgatta a neves és névtelen szónokokat. A tüntetésen este 11 óráig rendbontás nem történt.

IDÉZETEK AZ EMELVÉNYRŐL

Molnár Tamás, a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 tagja

Az egész országra kiterjesztik demonstrációjukat a Kossuth téri tüntetők – jelentette be Molnár Tamás. A Magyar Nemzeti Bizottság 2006 (MNB) tagja a lépést azzal indokolta: meg akarják buktatni a posztkommunista kormányzatot, így tüntetésük nem az önkormányzati választásokhoz kapcsolódik, addig demonstrálnak, amíg a Gyurcsány-kabinet le nem mond. Molnár állította: polgári engedetlenségi mozgalmat indítanak, kedden pedig „a gazdák lépik el az utakat”. (A gazdák képviselői a nap során ezt cáfolták.) A demonstrálók azt várják, hogy az ellenzéki pártok csatlakozzanak a tüntetésekhez, így Molnár felszólította Orbán Viktort: vegyen részt a Kossuth téri eseményeken. Nem biztosítanak ugyanakkor kiemelt helyzetet a jobboldali politikusoknak – Molnár szerint minden tisztségükről lemondva kellene a Kossuth térre menniük, hogy a tüntetők eldöntsék: megbocsátanak-e nekik.

Melocco Miklós szobrász

Tizenhat éve úgy néz ki, hogy a szólásszabadság (mert az van) legközelebbi rokona a falra hányt borsó – jelentette ki Melocco Miklós. A művész szerint egy népet el lehet taposni, de hosszú ideig félrevezetni nem lehet. Ezt bizonyítja az a bizonyos beszéd, ami ezt a helyzetet kiváltotta. A miniszterelnök – állította Melocco – csak egyet felejtett el, hogy bemutatkozzon: elmebeteg vagyok.

Papp Lajos szívsebész

Eddig csak a kéjjel ölni kifejezést ismerte, de Gyurcsány új fogalmat tanított, amit csak ő tud: kéjjel hazudni.

SZOMBAT, KOSSUTH TÉR

9–10 óra: A miniszterelnök és a kormány lemondását követelő demonstrációk hetedik napján, szombat reggel hírül adják: Orbán Viktor azt nyilatkozta a CNN amerikai hírtelevíziónak, hogy Gyurcsány Ferenc kormányfő politikusi sorsa megpecsételődött, mert túlhaladtak rajta az események. „Én nem hazudtam soha az embereknek” – hangsúlyozta a Fidesz elnöke, aki a tüntetésekkel kapcsolatban úgy vélekedett: az erőszakos cselekmények fokozatosan megszűnnek, és a megmozdulások az „alkotmányos keretek” között zajlanak a továbbiakban. A Fidesz elnöke elutasította azt a vádat, hogy pártja szítaná az erőszakot, a feszültséget. – „Több ízben leszögeztük, hogy a Fidesz elutasítja az erőszakos cselekedeteket”.

10–11 óra: Több százan vannak a Kossuth téren.

A fideszes Áder János zaklatott kijelentést tesz. Sajtótájékoztatón szólítja fel a kormányfőt: ha eszébe jut is, hogy őnmaga ellen szervezett merénnyel kerüljön ki szorult helyzetéből, azt ne tegye.

11–12 óra: A Kossuth téri emelvényen elkezdődnek a szónoklatok. A szervezők korábban elhatározták, hogy csak azok beszélhetnek, akik írásban bejelentik igényüket, és közlik, hogy nagyjából mit akarnak mondani.

Vidéki településekről – például Kecskemétről, Szegedről és Nyíregyházáról – is érkeznek a tüntetésre.

Önkéntesek tisztítják a zöldségeket a Magosz sátránál. Készül az ebéd.

Az Avasi Kulturális és Sport Egyesület elnöke hírül adja, hogy a feszült politikai helyzet miatt elmarad Miskolcon a szombatra meghirdetett Ősz az Ávason elnevezésű kulturális program.

12–13 óra: A rendőrök a Kossuth téren elfognak egy férfit, aki verekedést próbál szítani az egybegyűlteket között.

A szocialista Újhelyi István Berettyóújfaluban folytatja a sajátos kijelentések sorát. Európai uniós forrásokból utcai barikádokat nem lehet építeni – mondja.

13–14 óra: Demszky Gábor SZDSZ-es főpolgármester arra utasítja a közterület-fenntartókat, hogy lehetőleg minden olyan mozdítható tárgyat távolítsanak el az utcákról, amit dobálni lehet.

Tiltakozó sétát tartanak a miniszterelnök ellen a Demokrata Video Televízió munkatársai Kerényi Imre színházrendező vezetésével az Erzsébet téren. Kerényi abban reménykedik, hogy megtörténik a posztkommunista elit trónfosztása.

Molnár Tamás, a Kossuth téri tüntetők egyik képviselője tudatja, hogy a jövő héttől az egész országra kiterjesztik a demonstrációt. A menetrend: vasárnap engedetlenségi mozgalmat indítanak, kedden pedig a gazdák ellepik az utakat. A gazdák egyik vezetője ezt később cáfolja.

A tüntetők Orbán Viktort is a Kossuth térre hívják, hogy eldöntsék, meg-bocsátanak-e neki.

A rendezvény majális jellegét ezúttal csak hébe-hóba zavarja meg a bőrfé-
jűek látványa. Annál több az árpádsávos lobogó.

Sólyom László köztársasági elnök beszédet mond Recskén, az egykori kényszermunkatábor végleges feloszlata alkalmából tartott ünnepségen. Tőkés László református püspök is szónoklatot tart: szerinte 1989 után is a „hazug kommunizmus folytonossága folytatódott”.

14–15 óra: Csikósok öltözött tüntetők haladnak a Parlament felé.

Petőfi Attila, a Nemzeti Nyomozó Iroda igazgatóhelyettese tagadja azt a Nemzetbiztonsági Hivatalnak tulajdonított feltevést, hogy maffiacsoportok állnak a fővárosi zavargások hátterében.

A Kossuth téren nagy ütemben fogynak a magyar zászlók és a nemzeti-színű szalagok, a gulyáságyú előtt hosszú sor kígyózik.

15–16 óra: Már több mint ötezren vannak a tüntetők.

Gyakran találkozni nem magyarul beszélő emberekkel, de nehéz eldön-
teni, hogy ki a tüntető, ki a bámszékodó turista és ki az újságíró. Egy férfi Bulgária térképét ábrázoló pólót visel.

Egyelőre a néhány kilométerre odébb lévő Margit-sziget vezet: sokan inkább a kikapcsolódást és a pihenést választják. Nagy a zsúfoltság a Római-parton is.

A rendőrséggel történt egyeztetés után Tarlós István, a Fidesz támogatá-
sával induló független főpolgármester-jelölt úgy dönt: lemondja azt a Vörös-
marty térről tervezett keddi nyílt vitát, ahová Demszky Gábor főpolgármester
is meghívást kapott.

16–17 óra: Schmitt Pál, a Fidesz alelnöke magánemberként arra kér mindenkit,
hogy fehér színű szalag vagy ruhadarab viselésével tiltakozzon az erőszak ellen.

Bombariadó miatt lezárják a Déli pályaudvart. A fenyegetés később alap-
talannak bizonyul.

Mindaddig ingyen parkolhatnak a Bazilika-mélygarázsban az V. kerületi
autótulajdonosok, amíg nem garantálható a belvárosi autók biztonsága az
utcákon – adja hírül a kerületi önkormányzat. Az autósoknak a belvárosi par-
kolási engedély mellett be kell mutatni lakcímkártyájukat is.

Balog Zoltán református lelkész, fideszes képviselő jelzi: ha Gyurcsány nem
mond le, fontolóra veszi, hogy ő mond le parlamenti mandátumáról.

17–18 óra: Becsülhetően húszezresre nő a tömeg a Kossuth téren.

Ekrem Kemál Györgyöt leküldik a színpadról, mert arra biztatja a jelen-
lévőket, hogy ne engedjék felszólalni Makovecz Imrét.

A recski ünnepség után a Kossuth téren is felszólal Tőkés László reformá-
tus püspök: annak a véleményének ad hangot, hogy a kormányfőnek semmi
erkölcsi alapja nincs eltérni az utcai rendezvényektől.

Megérkezik a hír, hogy előző este Zsámbékon ismeretlen elkövetők meg-
rongálták a hősi halottak nyughelyéül szolgáló szovjet katonai emlékművet.

Az Üllői úti stadionban László atya elmeséli, hogy ott volt a tévé ostro-
makor, és látta, hogy provokálták a tüntetőket. A katolikus pap méltóságtel-
jes szurkolásra kéri a fradistákat.

18–19 óra: Nagy rendőri készültség mellett kezdetét veszi az FTC–Tuzsér
NB II-es labdarúgó-mérkőzés.

Már 127-en vannak előzetes letartóztatásban a zavargásokkal kapcsolatban.

A Kossuth téren beszédet mond Pozsgay Imre, a kései Kádár-korszak egyik
emblemikus figurája, aztán egy másik: Szűrös Mátyás.

Makovecz Imre építész újra az ötvenhatos szellemiséget véli felfedezni
Magyarországon.

Az InfoRádióban nyilatkozik Orbán Viktor: nem megy a Parlament elé,
mert nem szeretné azt a látszatot kelteni, hogy a Fidesz szervezte az elmúlt
napok tüntetéseit.

19–20 óra: Megoszlanak a vélemények arról, hányan vannak a Kossuth
téren: a becslések 20 ezer és 50 ezer között mozognak.

A Magyar Televízió híradója ismerteti a tüntetők petícióját. A demonstrálók
képviselői a kormányfő lemondását sürgetik: ha ez nem történik meg, akkor
az államfőtől kéri, hogy oszlassa fel a parlamentet, és írjon ki új választásokat.

Békes megyében három településen van tüntetés, a hevesi megyeszék-
helyen, Egerben alig húszan demonstrálnak.

A rendőrség közlése szerint szombatra virradó éjjel önkényuralmi jelké-
pekkel mázolták össze az MSZP szentendrei irodáját.

Kiderül, hogy horogkeresztet festettek Kecskeméten a Fidesz polgármes-
terjelöltje, Zombor Gábor plakátjaira.

Az FTC 7:1-re győz a Tuzsér ellen, a boldog szurkolók egy csoportja elin-
dul a Kossuth térre.

Danks Emese kormányzóvívő szerint a miniszterelnök tárgyszerűen adta
vissza az Angela Merkel német kancellárral folytatott megbeszélésének rész-
leteit. A KDNP – a német kancellária hivatal cáfolatára hivatkozva – állítja, hogy
Gyurcsány Ferenc most is hazudott, és ezt a véleményt osztja a Kossuth téren
összegyűlt tömeg is.

20–21 óra: Rohamrendőrök kíséretében megérkeznek a meccsről az első
FTC-drukkerek.

Toroczkai László, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom veze-
tője beszámol arról, hogy milyen körülmények között adták át a petíciót
a Magyar Televízióban. Megfogalmazása szerint „senkinek nem kíván olyan

tekinteteket, mint ami gyűlöletet látott a hírigazgató és más televíziós vezetők arcán”.

21–22 óra: Kiderül, hogy egy volt fideszes országgyűlési képviselő, Birkás Tivadar is jelen volt hétfő éjjel a Szabadság téri randálírozásnál. Állítása szerint nem vett részt a rendbontásban, csupán szemlélője volt a történeteknek. Mindezt maga Birkás hozta nyilvánosságra: azért szeretné tisztázni az esetet, mert számos ismerőse felhívta, hogy látta őt az MTV székházánál, és nem szeretné, ha ezt majd ki akarnák használni ellene.

Véget ér a kormányellenes demonstráció Kecskeméten, amelyen nem egészen százan vettek részt. Szekszárdon mintegy kétszázan, Báján ezren tüntettek.

A távirati iroda közlése szerint 25 ezren gyűltek össze a Kossuth téren.

22–23 óra: Az egyik Kossuth téri szónok szerint megérdemli a sorsát az a tévé, amelyik nem olvassa be a forradalmárok petícióját, és nem ad szót képviselőiknek. Percekkel később a rendőrség megnövelte a Szabadság tér védelmére kirendelt rendőrök számát.

Békés séta Fotó: Kurucz Árpád

ERŐS MONDATOK

Áder óva inti Gyurcsányt az önmerénylettől

Áder János, a Fidesz elnökségi tagja:

„Felszólított Gyurcsány Ferencet, ha azon töri a fejét, hogy utcára küldi provokátorait, ha netán azt gondolja, hogy néhány ember élete sem drága ár azért, hogy ő hatalomban maradjon, és hogy ha esetleg az is megfordult a fejében, hogy saját maga ellen megrendezne egy merényletet, ezt ne tegye.”

„Gyurcsány Ferenc szorult helyzetben van, a nyugalom nem jó neki.”

Unió forrásokból nem lehet barikádokat építeni

Újhelyi István, az MSZP alelnöke:

„Európai uniós forrásokból utcai barikádokat nem lehet építeni... Orbán Viktor okos politikus, pontosan tudja, ha a szocialista párt végigviszi a programot, akkor 2010-ben nincs esélye a populista politikának választást nyerni. Ezért a Fidesz minden eszközt megengedhetőnek tart a miniszterelnök megbuktatásáért. Ez nem fog sikerülni.”

Mint egy népszavazáson

Schmitt Pál, a Fidesz alelnöke:

„A demokrácia olyan lehetőséget kínál számunkra az önkormányzati választások során, hogy sokan, nagyon sokan, jobb- és baloldalon egyaránt, úgy, mint egy népszavazáson szokás, hitet tehetünk az igazság, az őszinteség, a nyugalom, a béke, valamint Magyarország fejlődése mellett.”

Egy beteges hazudozó lebukott

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke:

„Most arról van szó, hogy egy beteges hazudozó lebukott, s megpróbál mindenkit besározni, s olyan szélhámos kalandornak láttatni, mint amilyen ő maga.”

„Az nem megoldás, hogy az ország egyetlen ember túszává teszi magát.”

Féktelen hatalomvágy

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke:

„A Gyurcsány-beszéd jó apropót ad mindehhez, mert hogy démonizálni lehet Gyurcsányt ezen keresztül, és hát ez aztán felnagyította ezt az egészet. Valakinek a féktelen hatalomvágya ide juttatta Magyarországot.”

Aki kurvának nevezi édes hazánkat

Tőkés László Királyhágó-melléki református püspök:

„Nemzetellenes politika az, amit Gyurcsány Ferenc, illetve a kormány folytat a hazudozásaival. Azonnali lemondásra kell felszólítani azt, aki ezt teszi. Mert aki kurvának nevezi édes hazánkat, az nem maradhat hatalomban. Gyurcsány Ferencnek nincs erkölcsi alapja elítélni a népharagot, inkább azt kell elítélni, aki egy országot, egy nemzetet tesz tönkre.”

Eljött '56 újra

Makovecz Imre építész:

„A Kossuth téri demonstrációval újra megjelent az '56-os szellemiség Magyarországon. (...) Meg kell akadályozni, hogy a politika hátat fordítson a kormányellenes tüntetésnek. A parlamentnek tudomásul kell vennie, hogy a demonstrálóknak már van választott képviselője.”

Egy új hatalom útja

A Magyar Katolikus Újságírók Szövetsége:

„Óriási lehetőség előtt áll e pillanatokban a magyar sajtó és média. Hatalommá, hatalmi ággá ugyan nem válhat, hiszen nem is dolga ez, de azt megteheti, hogy egy új hatalom útját készíti elő Magyarországon. Egy olyan szelíd hatalomét, amelynek már eddig is szívesen állt volna szolgálatába a legtöbb magyar, ám amelynek a létezését is nagy erővel igyekeztek eltítkolni az emberek elől. Ezt a szelíd hatalmat, amelynek fegyverhordozójává hívjuk az újságíró kollégákat, úgy hívják, hogy igazság.”

Ezentúl csak biciklivel

Toroczka László, a Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom vezetője, petíció az MTV-nek:

„Gyurcsány Ferenc miniszterelnök lemondása előtt teljes amnesztiában részesítse a tüntetések minden résztvevőjét, valamint az előállított és a rendőrségen is brutálisan összeverteket, a tüntetőket és teljesen ártatlan szemlélődőket. Az emberek ne használják a BKV járműveit, hanem biciklin közlekedjenek, az egészségesebb is, és ne fizessék a gáz- és energiaszámlákat a jórészt külföldi, vagy külföldi rész tulajdonban lévő mamutcégeknek. Ennyi áldozatot meg kell hozni a hazáért – ez nem bűncselekmény – akkor is, ha pár hónap múlva egy kicsit többet kell fizetni.”

Szombat,
Kossuth tér
Fotó: Reviczky Zsolt

ORBÁN PAPÍRSZOBRAI

Tóth Ákos

Az egyik akkori ifjú, Fodor Gábor mai véleménye szerint a politikának vissza kell térnie a rendszerváltás „igazságmondásához”. Orbán Viktor, a Fidesz elnöke is azt mondja, hogy „vissza kell térni ahhoz a politikához, amelyet közösen folytattunk a rendszerváltozás idején, amely a politikai igazmondásról szólt”. Legalábbis, teszi hozzá, a hajdani ellenzék részéről, a mai szocialisták és elődeik hagyománya viszont ennek az ellenkezője. Orbán szerint.

Orbán a maga részéről az elmúlt egy hétben visszatért a régi és most megint újnak áhított alapokhoz. Szavai ugyanolyan ütősek, de sokkal brutálisabbak, mint akkoriban, amikor még kedvelhettük azokat a mondatokat, amelyek a hazugságról szóltak, egy rendszer tarthatatlanságáról, a változások elodáztatatlanságáról. Azok sokaknak valóban szerethető mondatok voltak, és Orbán Viktor érzi is, hogy jó volna visszakanyarodni hozzájuk, hogy újra akként lehessen tekinteni rá, mint egykoron, majd még egy pár évig.

Nem ez az első kísérlete arra, hogy a hajdani liberálisból, majd konzervatívából most politikai kategóriákon felülálló, újfent rendszerváltó pózba hintazza magát. Megpróbálta ezt az idén is, a parlamenti választások első, elvesztett fordulóját után, amikor a talapzatról lelépő, meginduló – és megállítandó! – „papírszobrokat” emlegette, azokat, akik hajdan tagadták a rendszerváltást, majd annak – úgymond – haszonélvezőiként most rá akarnak telepedni a magyar népre, s lám, rá néhány hónapra újfent megindulásról beszél, az ő értelmezésében persze ismét a papírszobrok ellen, amelyeket Gyurcsány Ferenc szimbolizál. Már nem is meglepő módon segítségül hív ehhez valódi, archivált, bár talapzatra váró papírszobrokat is, köztük, mondjuk Szűrös Mátyást és Pozsgay Imrét.

Ismerősek tehát Orbán mondatai, régi hangulatot idéznek, de mégis radikálisan más helyzetben radikálisan másként szólnak: álljunk ki a demokráciáért, mert a nép majd „alkotmányos okoskodás nélkül megvizsgálja, hogy amit a demokráciától vár, azt most nem kaphatja meg.”

Ez az állítása közönséges hazugság.

Ebben az országban ugyanis senki nem ütközik meg azon, hogy ha sokan úgy érzik: képtelenek elviselni, hogy a miniszterelnök hazudik. Ebben az országban négyévente választásokat tartanak. Mindenki arra szavaz, akire, illetve

amelyik pártra akar. Szabadon lehet követelni a miniszterelnök leváltását is. Le is lehet váltani – de csak és kizárólag törvényesen. Ennek megvan a helyszíne, s valóban a Kossuth téren, csakhogy egy épületben. Ezt úgy hívják: magyar parlament.

Orbán Viktor azért is hazudik, mert bár a demokráciát láttatja veszélyben, valójában mégiscsak a rendszerváltás alapjait megkérdőjelezve – rendszerkritikának álcázott mondatait egyetlen emberre tüzeli: Gyurcsány Ferencre.

Nagyon-nagyon összetett ez a hazugság. És ennek az összetettségnek a része minden, ami van: mert ami éjszaka a csőcseléké, az nappal a közéleté. Például amikor Áder János arra szólítja föl a miniszterelnököt, hogy ne kövesse el önmaga ellen álmerényletet, az maga a papírszobrokat idéző, gátlástalan hazugság.

Orbán Viktor a CNN-nek azt mondta, hogy ő még soha nem hazudott. Most ezt ne vitassuk. Egyet azonban lássunk magunk előtt, a mostanit: a demokráciához rendszerváltás Orbán általi „elhazudozását”.

Ez megy most, élő adásban.

EGY KORSZAK VÉGE

Krajczár Gyula

Sejtettem, hogy szombaton jóval többen lesznek a Kossuth téren, mint eddig, nagyobb ágyúk szólnak majd. A hét végi szám mindig nagyobb energiákat gyűjt magába. Arra azonban nem számítottam, hogy újat is fogok hallani. Nem volt ez egy fix érzés, nem gondolkodtam rajta, csak abból következtek, amilyen erővel kaptam felé a fejem. A veterán Molnár Tamás, aki a téri szerveződés törzskarának is tagja, a sajtótájékoztatónak mondott fázisban történelmi napról beszélt. S itt jön az új: az Orbán-korszak vége. Molnár ugyan még felszólította Orbánt, jöjjön ki a térre, s ott majd a tömeg eldönti, vezére lesz-e még, vagy sem. A megszólított azonban – legalábbis késő estig – nem jött. Nem akart fideszes jelleget adni az összejövetelnek.

Orbán Viktor hihetetlenül beszorult a szituációba. Nem pusztán szorították, ebben azért ő is benne van. Most egy rendkívül erős belső feszültségű, bonyolult, nedves guzmónak tűnik a politikai elit teteje, amely robbanni készül. A benne lévő elemek pedig elképesztő intenzitású, másodpercről másodpercre zajló pozícióharcot vívnak. A cél mindenki számára olyan helyre jutni, ahonnan a robbanás majd a legjobb kapaszkodóra repíti őket. Jackie Chan. A „robbanás” normál esetben az önkormányzati választás, de „nem-normál” verziók is elképzelhetők.

Fontos taktikai pontot kellett elhagynia Orbánnak. A Kossuth térinél kétháromszor nagyobb tömeget a Hősök terén már egymilliónak mondott volna Rákay Philip, bár lehet, hogy le is becsülöm őt. A „Gyurcsány, takarodj!” nyilván ott is felcsendült volna, de mit ér ez a „Viktor, Viktor!” nélkül. A protézis, amely a hiányban megjelenik, Tőkés, Csath Magdolna, Bayer, elmehetett volna a másik rendezvényre is. Így most növegetnek új, szerény sarjak. Megnyugtató, hogy az Új Magyarországért Egyesületet Pozsgayék és Szűrösék hozzák létre, nekik legalább tekintélyes rutinjuk van ezekben az új Magyarországekban.

Az érdekes az, hogy hiába a kommunikációs katasztrófa, melyet a kormányfő mellett vonultatnak fel egy hete, hiába halmoz napok óta hibát hibára Gyurcsány, ez mintha Orbánon nem segítene. A tiszta, egyszerű, demokratikus körülményekben eleve nem bízhatott, nem is bízott, így ugyanis egy ideje veszíteni szokott. Az utcával pedig kölcsönösen cserbenhagyták egymást.

Az Orbán-korszaknak egyelőre a Kossuth téren van vége. S ott sem annyira biztosan. A tegnap megjelent felszólalók, s nyilván a tüntetők egy része is, inkább hiányolja őt, mintsem haragudna rá. S ezt Orbán bizonyára tudja, ahogy azt is, hogy a Kossuth térinél van egy lényegesen nagyobb tömeg is: akik nincsenek ott. S akik a Hősök terére sem mentek volna el. Akik nem akartak népszavazni, de lehet, hogy fognak. S hogyan? Marad a pozícióharc, melyről az jutott eszébe egyik német kollégámnak, hogy ez a gulyáskommunizmus vége. Mivel én már egy ideje nem orrontottam kommunizmust, nem szeretném, ha a gulyásnak lenne vége.

VASÁRNP

Fotó: Szabó Bernadett

2006. SZEPTEMBER 24.

CSENDES VOLT A HÉTVÉGE

Pozsgay és Szűrös beszélt a Kossuth téren – Hiller: Orbán a legnagyobb hazudta

A hétvége legfontosabb híre, hogy – legalábbis lapzártáig – nem érkezett jelentés újabb véres utcai rendbontásokról. Szombaton atrocitások nélkül lezajlott az újabb Kossuth Lajos téri nagygyűlés, amely azután kapott kiemelt szerepet, hogy a Fidesz lemondta a Hősök terére ugyanerre a napra meghirdetett rendezvényét. Az elmúlt hét legnagyobb létszámú tüntetésén a résztvevők hangosan hiányolták Orbán Viktort, a Fidesz elnökét. Ő nem ment el, mert mint mondta, nem akarta, hogy pártrendezvénynek tűnjön a tüntetés. Felszólalt ugyanakkor a Parlament előtt Schmitt Pál, a Fidesz alelnöke, igaz, saját szavaival élve: mint magánember, és mint európai parlamenti képviselő. A szélsőjobbról már évek óta ismert szónokok között „az erdélyi magyarok nevében” feltűnt szombaton Tőkés László Királyhágó-melléki református püspök, és a Kádár-rendszerben, valamint a rendszerváltozáskor kiemelt szerepet játszó Pozsgay Imre és Szűrös Mátyás. Ők ketten is szerepelnek a tíz közéleti személyiség között, akik – hétfő reggel – petíciót kívánnak átadni Szili Katalinnak, az Országgyűlés elnökének. Ebben „a nép nevében” követelik egy alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását és ideiglenes kormány felállítását...

Követelésekből és kérésekből szombaton amúgy sem volt hiány. Áder János, a parlament alelnöke, a Fidesz elnökségi tagja egyenesen felszólította Gyurcsány Ferencet, ha azon töri a fejét, hogy saját maga ellen megrendezne egy merényletet – hogy így őrizze meg hatalmát –, ne tegye. Orbán Viktor mindeközben lebukott, beteges hazudozónak, szélhámós kalandornak nevezte a miniszterelnököt.

Nagyjából ilyen légkörben sötétedett rá a Kossuth Lajos térre, ahol viszonylag nyugodt maradt a hangulat. A kívülállóknak csak a Ferencváros–Tuzsér mérkőzés végét várták kissé nyugtalanul, amely 7-1-es fővárosi győzelemmel végződött, ráadásul teljes békében, így a zöld-fehér kemény mag, amely rendőri kísérettel érkezett a Parlament elé, továbbra is csak a nevében volt kemény. A rendezvény éjfél körül elcsendesült, a tér lassan kiürült. Vasárnapra virradóra csupán néhány rendbontót kellett őrizetbe vennie a rendőrségnek.

A vasárnap első híre egy Gyurcsány-interjú volt, amelyben a miniszterelnök

megerősítette, hogy az önkormányzati választások eredményétől függetlenül indul a szocialista párt elnökségéért.

Délután Budapesten polgármesteri találkozót rendezett az MSZP, amelyen részt vett Demszky Gábor főpolgármester is. Itt a kormányfő azt mondta: a kérdés az, van-e bátorság szembenézni, hogy voltak pillanatok, amikor a magyar politika egyes szereplőiben erősebb volt a vágy egymás legyőzésére, mint a problémák megoldására. Vannak, akik eljutottak ideig, és vannak önmagukat igaznak mondó emberek, akik úgy tesznek, mintha soha egyetlen pillanatra nem kerültek volna abba a csapdába, amit egyébként mi magunk állítottunk: saját igazságainkat arról, hogy miként lehet szolgálni a közjót, fontosabbnak és kizárólagosabbnak tartottuk, mint elhinni, hogy a mások igazsága is szolgálhatja a közjót.

Mindezzel együtt Gyurcsány Ferenc megköszönte a „kétmillió budapestinek”, hogy a nyugalmat választotta, bár fontosnak nevezte azt is, mit mond húszezer ember a Kossuth téren.

Hiller István szocialista pártelnök nem volt ennyire filozofikus, amikor megállapította: ezen a hétvégén hangzott el a rendszerváltozás utáni politika talán legcinikusabb, leghazugabb mondata, mégpedig Orbán Viktortól, aki a CNN televízióknak azt mondta: „Nem hazudtam soha az embereknek”. Hiller ezt cáfoló példák sorát hozta elő.

Estére a Kossuth téren ismét több ezer ember gyűlt össze. A szónokok amnesztiát követeltek a letartóztatottaknak, akiket politikai foglyoknak neveztek, és polgári engedetlenséget hirdettek. Többen voltak, mint hétköznap, kevesebben, mint szombaton.

Gyurcsány Ferenc és Molnár Gyula, a budapesti szocialisták vezetője (képünkön), továbbá Demszky Gábor főpolgármester tegnap arra kérte a budapestieket, hogy a rend, a nyugalom és a fejlődés mellett voksoljanak október elsején Fotó: Kurucz Árpád

KURIÓZUM A KÜLFÖLDI TURISTÁKNAK

24-1 óra: Hatvan rendőr körbeveszi a Madách téren lévő MIÉP-sátrat.

1-2 óra: Göncz Kinga külügyminiszter clevelandi magyaroknak azt mondja Orbán Viktorról: ha nincs hatalmon, az utcán politizál, és állandóan hazudik.

A rendőrök a MIÉP-sátnál egyenként emelnek ki embereket a tömegből. Többen azt skandálják, „ÁVH”, „Kit akartok letámadni?”, „Ávósok”.

2-3 óra: A MIÉP-sátor bezár. A Liberális Sátor előtti részen és a Madách téren sok a rendőr.

A Kossuth tér kiürül. Már csak 300-400 ember álldogál.

3-4 óra: Négy embert – köztük egy lányt – emeltek ki a rendőrök a Madách térenél. Az akcióhoz legalább 100 rendőrt vezényeltek ki.

6-7 óra: Budaházy György kétségtelenül ügyes, de elfogjuk – jelenti ki Gergényi Péter.

A Vasárnapi Hírek azt írja: Gyurcsány továbbra is pályázik az MSZP elnöki posztjára.

8-9 óra: A téren csak mintegy 70-100 ember tartózkodik.

9-10 óra: Kiderül: éjjel Molotov-koktélt dobtak a kőszegi MSZP-irodára, s kiégett.

11-12 óra: Budapest a szabadság fővárosa – betűszobrok állnak vasárnapról Budapesten a Városháza téren.

12-13 óra: Szájer József, a Fidesz EP-képviselője felszólítja Gyurcsányt, hagyja abba a hazudozást külföldön. Harangozó Gábor MSZP-s EP-képviselő: „Mélyen megrendít, ahogy a fideszes EP-képviselők az elmúlt két hétben viselkednek”.

Tovább keresi a rendőrség Budaházy Györgyöt – közli a BRFK illetékese.

13-14 óra: Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének a megcsúfolása a szélsőjobboldal és a futballhuligánok közös garázdálkodása – áll az '56-os elítéltek és az '56-os áldozatok hozzátartozói, egykori snagovi foglyok állásfoglalásában.

Országos Civil Fórum létrehozását kezdeményezi tizenhat értelmiségi, illetve közéleti személyiség. Céljuk „a társadalmi szolidaritás hálózatainak kiépítése, a többpárt-állam elszámoltatása, hatalmának korlátozása”. Az aláírók közt van Derce Tamás, Karsai Béla, Lányi András, Lovasi András.

A magyarországi romák méltóságából, állampolgári öntudatból példát mutattak az elmúlt napokban – mondja Horváth Aladár, a Roma Polgárjogi Mozgalom vezetője Miskolcon.

14-15 óra: Hiller István szerint a rendszerváltozás utáni politika talán legcinikusabb, leghazugabb mondata Orbán Viktorhoz kötődik, amikor azt mondta a CNN-nek: „Én sem hazudtam soha az embereknek.”

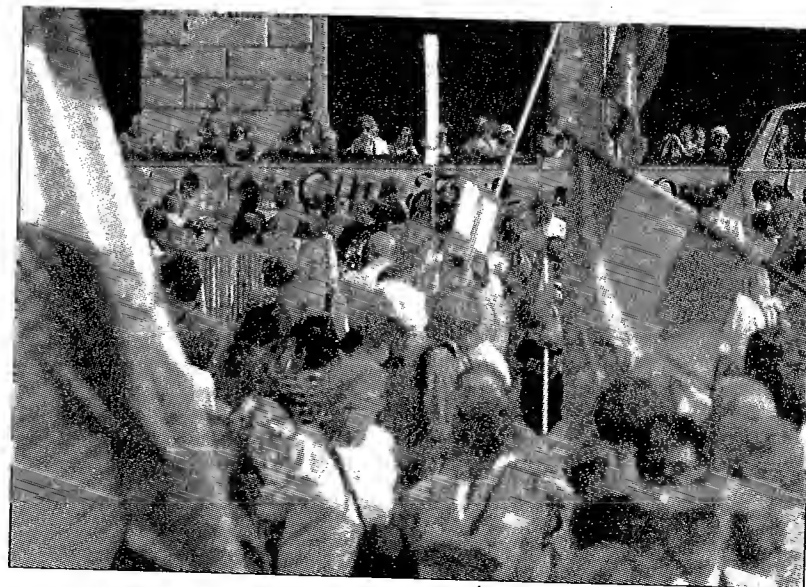
A tüntetések főszervezői petíciót akarnak átadni Szili Katalinnak, a parlament elnökének.

15-16 óra: Molnár Tamás, a tüntetők egyik vezére arra kéri az autósokat, hogy szerdán egy órára álljanak meg, és tegyék ki az elakadásjelzőt, így tiltakozva a kormány hazugságai ellen.

Vasárnapi brit lapvélemény szerint Szili Katalint is a Gyurcsány-beszéd lehetséges kiszivárogtatói közé sorolják Magyarországon.

Nem lehet és nem szabad együttműködni azokkal, akik ma vitatják és tagadják a III. Magyar Köztársaság demokratikus berendezkedésének alapját – mondja a miniszterelnök.

Demszky Gábor felszólítja Orbán Viktort: kérjen bocsánatot a budapestiektől.

A Kossuth téri tüntetés – kuriózum a külföldi turistáknak Fotó: Reviczky Zsolt

16–17 óra: Orbán Viktornak egyetlen, a gazdasággal kapcsolatos mondata többet árt a magyar befektetői klímának, mint száz, Budapesten eldobott utcakő – mondja Kóka János.

17–18 óra: Pár ezres a tömeg a Kossuth téren.

Sajnálom, hogy olyanul hozták a nevem összefüggésbe, ami nem igaz – így reagál Szili Katalin a brit lapvéleményre.

„Demszky Gábor nem mondott igazat, amikor tegnap azt állította, hogy minden veszélyes tárgyat összeszedett az Üllői út környékéről” – írja Tarlós István.

18–19 óra: A Fidesz közleménye: „A szocialisták és a szabad demokraták tovább folytatják a hazudozást és a gyűlölködés politikáját.”

Rendbontás nélkül ér véget az Újpest–Pécs első osztályú bajnoki labdarúgó-mérkőzés. A második félidőben az újpestiek kormányellenes rigmusokat skandáltak. Az Újpest egy-nullára győz.

19–20 óra: Makovecz Imre bejelenti, hogy hétfő reggel adják át Szili Katalinnak, az Országgyűlés elnökének a Kossuth téri tüntetők petícióját. Közli azt is, hogy október 20-án felavatnak egy új, jelenleg már készülő 56-os emlékművet. Egy üres, óbudai telken, szemben a Margit-szigettel, már készül egy ötvenméteres vasrúd, amelyre egy idős asszony varrja a 15x4 méteres lyukas zászlót.

Altorjai Anita, az Országgyűlés sajtófőnöke közölte: Szili Katalin egymaga nem, csak a parlamenti pártok képviselőiből álló házbizottság hétfő délelőtti ülésének függvényében dönt a petíció átvételéről.

Orbán Viktor provokátoroknak nevezi azokat, akik az MTV-székházat megostromolták.

ERŐS MONDATOK

Megcsúfolták a forradalom emlékét

1956-os elítéltek, és áldozatok hozzátartozói, egykori snagovi foglyok állásfoglalása, amelyet mások között Darvas Iván, Bíró András, Donáth Ferenc, Dornbach Alajos, Ember Judit, Fejtő Ferenc, Gyenes Judit, Halda Alíz, Jánosi Ferenc, Litván György, Lőcsei Pál, Rainer M. János, Vásárhelyi Miklósné és Vásárhelyi Mária írt alá:

„Az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének a megcsúfolása a szélsőjobboldal és a footballhuligánok közös budapesti garázdálkodása. Hazug az '56-os jelképek felhasználása a demokráciaellenes erőszak álcázására; az '56-os zászlók lobogtatása, a szovjet emlékmű rombolása, a rendőrség ÁVO-nak nevezése, az 50. évforduló időpontjának felhasználása a legitim, demokratikus kormány elleni kampányra. Az MTV ostroma az erőszak öncélú fitogtatása volt, mely a forradalom emlékével összeegyeztethetetlen.

Felelősnek tartjuk az erőszak kirobbanása és végkifejlete miatt azt a politikai erőt, mely a budapesti hídfoglalás, a főváros traktoros megszállása, a televízió ostroma kapcsán a legitim kormánnyal szembeni ellenállásra buzdít.”

Erkölcsei válság

Országos Civil Fórum (Derce Tamás, Újpest polgármestere, Karsai Béla székesfehérvári független polgármesterjelölt, Szilvási István, a Magyar Orvosi Kamara alelnöke, Lányi András, az Élőlánc Magyarországért elnökségének tagja és Lovasi András zenész):

„A botrányt okozó miniszterelnöki beszéd alpári hangneme, a kölcsönös vádaskodás, a felkorbácsolt indulatok hosszabb időre lehetetlenné teszik ismét az érdemi párbeszédet az ország előtt álló sorskérdésekről. A mostani válság alapvetően mégsem gazdasági, hanem erkölcsi természetű, a pártállam örök-ségén osztozkodó politikai elit kicsúszott a társadalom ellenőrzése alól.”

A tüntetők jobboldali radikálisok

Konrád György író:

„A Fidesz szítja a tiltakozásokat. A párt szolgáltatja az ideológiai irányvonalat, mégpedig egy olyan irányvonalat, amely a Fidesztől jobbra álló csoportosulásokat szólítja meg, s azokat mozgósítja. A tüntetők többsége jobboldali radikális... Az ellenzék most hazugsággal vádolja a miniszterelnököt, a vicc ebben ugyanakkor az: egy hazug mondja azt, hogy soha többet nem akar hazudni. Véget akar vetni a hazudozásoknak, amelyek szerinte a világon jellemzik a politikai osztályt. Bátorság kell ahhoz, hogy egy politikus beismerje hibáját, a Gyurcsány-beszéd egy kétségbeesett ember rendkívül szenvedélyes hangú megnyilvánulása volt.”

Orbán hatalommániája tombol

Kóka János gazdasági és közlekedési miniszter:

„Az utóbbi napokban elhangzott mondatok kifejezetten alkalmasak az ország gazdasági tekintélyének aláásására, de úgy tűnik, Orbán Viktor hatalommániája tombol, és nemcsak attól nem riad vissza, hogy embereket utcára küldjön, hanem attól sem, hogy megpróbálja a gazdaságot egészen más-hogyan beállítani, mint amilyen folyamatok valóban vannak.”

KÉT VÁLSÁG

Miklósi Zoltán filozófus

A magyar politikát évek óta két válság sújtja. Az egyik a költségvetési politika válsága – erről cikkek ezreit írták. A másik erkölcsi válság, elsősorban bizalmi válság – erről mostanában kezdünk beszélni, noha nem most kezdődött (pace Sólyom). Éppenséggel az erkölcsi válság volt előbb, és döntően ez okozta a költségvetési politika válságát. Hogyan?

Azt szokták mondani, a politikai hazugság nem új dolog, s olyat is látott már a világ, hogy választói csoportoknak tett jóléti ígéretek később nem tartottak meg. Ez mind igaz. De ami Magyarországon az elmúlt hat évben

történt, az mégsem szokványos. Rendkívüli dolog, hogy egy, a világgazdaságba integrált, nyitott, évek óta fenntartható növekedési pályán mozgó, csökkenő infláció és kordában tartott hiány mellett robusztusan növekvő gazdaság egyszer csak minden kényszerítő külső vagy belső gazdasági ok nélkül (ha lassan is, de) növekedtek az inflációval kiigazított bérek, és a társadalmi feszültségek mérsékeltek voltak) letér erről a pályáról, és néhány év alatt a stabilitás súlyosan veszélyeztető, elképesztő méretű hiányt halmoz fel. A hiány mértékénél csak az elképesztőbb, hogy ezt a nagy bajt a politikai osztály látszólag motiválatlanul, önkézevel mérte magára és ránk. Nem vagyok biztos benne, hogy kellően értjük, hogyan történhetett ez meg. Nem elég annyit mondani, hogy az egymással halálos vetélkedésben ölelkező két nagy párt „ígéretlititje” vezetett ide. Hatalmi harc másutt is van, ígéretek máshol is elhangzanak, a szereplők ott se sokkal jobbak, tizenegy százalékos hiány mégsem keletkezik. Az okok erkölcsi természetűek.

Onnan indulnék ki, hogy a magyarországi jobb- és baloldali vetélkedésére sajátos, sötét árnyat vet az a tény, hogy más-más módon és mértékben ugyan, de egyik sem ismeri el teljes egészében a másik fél legitimitását. A jobboldali politikusok, közszereplők, publicisták zöme számára a jobboldal mindenkor vezető ereje és személyisége kitüntetett, misztikus kapcsolatban áll a nennzettel, kifejezi annak lényegét, és kormányzáshoz való előjoga aktuális választási eredménytől vagy éppen politikai rendszertől független és megkérdőjelezhetetlen (vö. a köztársaság csak ruha), ezzel szemben a baloldal eleve csak csalással nyerhet választást, Rákosi, Kádár és Gyurcsány egykutyá. Összetettebb és kevésbé egyértelmű ugyan, de van baloldali megfelelője ennek az attitűdnek. Ez a beállítódás a modernség, műveltség, nyugatosság, hozzáértés egyetlen hordozójának a (szocialista és liberális) baloldalt tünteti fel, következőképp eleve megkérdőjelezi a másik fél alkalmasságát (nem jogát) egy modern, nyugatias demokrácia vezetésére. Az ábrázolt jobboldali véleménynek semmiféle alapja nincsen, a baloldal magasabbrendű kormányzási kompetenciája pedig főként az utóbbi négy év tükrében nem vehető komolyan (vö. „elkúrtuk”). A baloldal emellett némi joggal a demokratikus intézmények aláásával és kiürítésével is szokta vádolni a jobboldal vezető pártját, de sajnos nem különbözik tőle eléggé ahhoz, hogy bírálata teljesen hiteles legyen. Mindezzel együtt nem szándékom azt a benyomást kelteni, mintha a két fél felelőssége az ügyben egyforma lenne. Végtére is, a balliberális oldal nem szokott hazaárulózni, és soha nem állította, hogy a jobboldal csak csalással nyert választást.

Bárhogy oszljék is meg azonban a felelősség, a másik fél teljességgel legitim politikai ellenfélként való elfogadásának hiánya a saját oldal győzelmének fontosságába vetett hitet irracionálisan felfokozta, a győzelem érdekében erkölcsileg megengedhetőnek mutatva csaknem bármilyen eszközt –

egyebek mellett az ország tényleges lehetőségeitől tökéletesen elszakadó ígéreteket is. Ez a történet elég jól feltárt és ismerős. A másik oldaltól való félelem azonban csak az erkölcsi válság egyik oldala. De vajon mi készítette a magyar társadalom jelentős részét arra, hogy tudomásul vegye, sőt, látszólag díjazza azt az újmódi politikai voluntarizmust, amely az elosztható javak szűkösségéről tudomást nem véve úgy tüntette fel a kérdést, mintha kizárólag a kormányon lévők szándékán és jóindulatán állna, nem jut-e mindenből több mindenkinek? Magától kínálkozik a könnyű válasz: a magyar társadalom éretlenségével, tájékoztatatlanságával, „késő kádári beidegződéseivel” állunk szemben. E nézet szerint a magyar választó olyan alapvető összefüggésekkel sincs tisztában, miszerint csak annyit lehet elosztani, amennyi van, mert a semmiből nem lesz valami, vagy esetleg annak ellenére, hogy tudhatóan rühelli vezetőit, mégis varázserőt tulajdonít nekik. Ez a magyarázat számomra egyszerűen nem elhíihető. Továbbá, azt szokás mondani, hogy a magyar választó nem bíz senkiben, főképpen nem a politikusokban. Másfelől úgy tűnik, azt kellene gondolnunk, hogy ugyanez a választó vakon elhisz az általa megvetett politikusoknak mindent, ha ígéretekről van szó. Én ellenben úgy látom, ez a két vélekedés nem lehet egyszerre igaz: az ember nem hisz annak, akiben nem bíz, főként nem olyasmit, amiről tudnia kell, hogy lehetetlenség. Akkor viszont mi magyarázza, hogy az elmúlt néhány évben a magyar választók jelentős része látszólag úgy viselkedett, mintha mindenki számára nyilvánvaló képzetelenségeket elhinne olyanoknak, akiknek egyébként nagyon keveset hisz el?

Ha nem tévedek, az első állítás nem áll messze az igazságtól. A magyar választók tényleg nincsenek sok bizalommal választott vezetőik iránt. De azt is tudják, hogy az ország nem költethet tartósan sokkal többet a beszédett adók összegénél, következésképpen nem hiszik el, hogy mindenkinek mindenből egyszerre juthat tetszés szerint: tisztában vannak vele, hogy amit valaki kap, azt – kissé leegyszerűsítve – rövid távon valaki mástól kell elvenni. Akkor miért viselkedtek sokan úgy, mintha nem tudnák? A válasz paradox módon az, hogy azért, mert nem bíznak a vezetőikben. Elvesztették abbéli hitüket, hogy az egymást követő kormányok képesek lennének hosszabb távon gyümölcsöző, a közszolgáltatások hatékonyságát javító, és így mindannyiunk érdekeit szolgáló reformokat tervezni és végrehajtani, ezért a kormánypolitikával kapcsolatos várakozásaik a maguk és környezetük számára – mások rovására – megszerezhető közvetlen előnyökre korlátozódtak. Nem bíztak benne, hogy bármelyik kormány képes olyan programot adni, amely révén hosszabb távon mindenkinek jobb lesz, hát abban reménykedtek, hogy majd legalább másoktól elvesz és nekik adja. Bizalom híján nem látván értelmét a rövid távú áldozatvállalásnak a közös jó érdekében, ki-ki a saját politikai képviselőtének a feladatát abban látta, és sikerét azon mérte, hogy másoktól elvéve neki adjon minél többet, amíg lehet. Nem gondolták, hogy a fedezetlen kiadások-

nak nem lesznek következményei, de mindenki lehetségesnek vélte, hogy a következményeket valaki más viselje.

Igy jutottunk ide. Az erkölcsi válság lényege, hogy a magyar társadalom azt a következtetést vonta le, politikusai alkalmatlanok a közjó eszközözésére tenni a kormányzati hatalmat, okos, jó, türelmes politikával távlatosan mindenki helyzetét javítva, és hogy a politikától csak azonnali, egyéni és csoportelőnyt remélhet. Ez a válság oka, és nem következménye volt a költségvetési politika válságának. És az utóbbi nem is oldható meg az előbbi kezelése nélkül.

Gyurcsány Ferenc legsúlyosabb tévedése új kormánya megalakulása óta, hogy azt gondolta, a költségvetés válsága megoldható az azt kiváltó erkölcsi válság kezelése nélkül. Ezer jele van, hogy miközben a költségvetési tenni-valókat elég világosan látta, a bizalmatlanság mértékével nem nézett szembe. Alighanem elkápráztatta váratlan választási győzelme. „Reformhangulat van az országban”, mondta teljesen alaptalanul, összetévesztve az ország közvéleményét a környezetében lévő közgazdász-szakértelmiségi hangulatával, akik jó ok nélkül, inkább csak megszokásból inkább tőle várták a szükséges lépéseket, mint riválisától (Orbán kormányon megmutatta, hogy ha – és ameddig – akarja, kézben tudja tartani a hiányt). Ez a vakság mutatkozott meg abban is, hogy nem menesztette a hiány létrejöttében és eltitkolásában kulcsszerepet játszó pénzügyminisztert, így szükségtelenül hónapokkal kitolta azt az időpontot, amire a magyar gazdaság szempontjából fontos helyi és külső szereplők végre hinni kezdtek a kormány szándékainak a komolyságában. Ez a csúszás alighanem további sokmilliárdos kárt okozott az országnak. De az erkölcsi válsággal szembeni érzéketlensége legfőképp abban nyilvánult meg, hogy elhitte: egyszerre csak, minden átmenet nélkül, áldozatokat lehet kérni attól a társadalomtól, amely keserűen megtanulta, a politikától csak azonnali, egyéni előnyöket várhat vagy semmit, és hogy elhitte, az áldozatkérés igazolásához elegendő az ő személyes, mélyen átélt meggyőződése a program helyességéről. Nem vette észre, hogy ő sem kivétel, őt is sújtja a politikát sújtó általános bizalmi válság. Az érzéketlenség nyilvánult meg továbbá abban is, hogy láthatóan úgy vélte, áldozatokat kérhet a társadalomtól, és közben folytathatja a pártpolitikát a megszokott módon fő riválisával és pártjával szemben. Holott aki áldozatokat kér, hogy az ország kikeveredhessen a részben éppen általa előidézett válságból, az először is kérjen bocsánatot (ez máig nem történt meg), és sok-sok alázattal, türelemmel és törődéssel magyarázza el, hogy mit miért tesz, ne kendőzze el az áldozat mértékét („nem fog fájni”), és ne hárítsa a felelősséget, ne beszéljen ellenfelei hibáiról, bármennyire is rászolgált az arra (rászolgált).

A májusi Gyurcsány-beszéd hangfelvételének kiszivárgása csak nyíltá tette a válság erkölcsi természetét. A tiltakozások nem szólhatnak a megszorító cso-

magnak, hiszen annak részletei már egy ideje ismertek, közvetlen hatásai pedig csak mostanában válnak majd érzékelhetővé. A láncreakció a hazugságnak szól, és ezen mit sem változtat, hogy végső soron egy figyelemre méltó, őszinte politikai beszéd volt a közvetlen kiváltó ok. A nyílt válság kipattanása elvileg esélyt adhat, hogy az ország a költségvetés gondja után az erkölcsi gonddal is mélyen szembenézzon. Ha ez megtörténik, nem biztos, hogy Gyurcsány menni kényszerül, és reménye lehet, hogy programja utólag valódi legitimitással ruházódik fel, és sikeres lehet. Sajnos, a válság főszereplőjének reakciói vegyesek. Vállalta beszédének tartalmát, és ezzel lépést tett a tisztázás felé; másfelől a bocsánatkérés továbbra is várat magára (noha Sólyom elfogadható alkalmat teremtett neki erre), és a miniszterelnök semmiféle felelősséget nem vállal az embereket joggal nyugtalanító helyzetért. Ennyiben továbbra sem beszél igazat.

Amikor szerda éjjel ezeket a sorokat írom, még nem világos, eszkalálódik-e az utcai válság. A helyzet különösen gyűlékony, mert nemcsak a kormányfő, de az ellenzék vezére is túléléséért küzd: szokása szerint emelte a tétet, és a mostani hangulatban saját közönsége nem fogja beérni a teljes győzelemnél kevesebbel. Nem mindegy, hogy a tisztázás felé tétován, következtetlenül elinduló fél talpon marad-e, vagy a változatlan hazugságokat használó riválisának sikerül-e megbuktatnia. De függetlenül attól, hogy ki, melyik oldal sikeréhez fűzi reményeit, a demokráciát szíven viselő ember nem bánkódhat azon, hogy a hazugságnak ezúttal politikai következményei lettek. Négy évvel ezelőtt nyáron, más körülmények között, a politikai elit és a közvélemény egyszer már szembetalálta magát a politika erkölcsi kérdéseivel, de akiknek dolguk lett volna, visszariadtak a következtetések levonásától. Kérdés, most tudunk-e élni a lehetőséggel, jön-e a krízis után katarzis. Ha nem, akkor számíthatunk a válság ismétlődésére.

HÉTFŐ

Az Országgyűlés elnökének megbízásából a parlament civil irodájának vezetője átveszi a Kossuth téri tüntetők képviselőitől a petíciót · Fotó: Teknős Miklós

2006. SZEPTEMBER 25.

KOSSUTH TÉR: PETÍCIÓK NAPJA

Az államfő nem tárgyal a tüntetőkkel – Törésvonalak a tiltakozók soraiban

Tegnap megtörtént a hivatalos kapcsolatfelvétel – egy Makovecz Imre névvel fémjelzett „Kossuth téri csoport” petíciót adott át az Országgyűlés képviselőjének, igaz, terveikkel ellentétben nem Szili Katalin házelnök, hanem a parlament civil irodája vezetője vette át az írást, amit eljuttattak a Sándor-palotába is. Úgy tűnik azonban, hogy a Kossuth tériek egy másik csoportja, az úgynevezett Magyar Nemzeti Bizottság 2006 Makoveczék Új Magyarországért Egyesületét nem tartja elég civilnek, mert egyik képviselőjük, Gonda László bejelentette: a bizottság nem azonos a Makovecz-féle csoporttal, csupán egyetértenek bizonyos kezdeményezésekben. Ők a parlamentnek nem, inkább csak Sólyom László államfő hivatalához juttatnák el saját petíciójukat, ám az államfő nem tárgyal a tüntetőkkel. Törésvonalak ide vagy oda – tegnap este a „Kossuth tériek” közleményben tudatták: a demonstráció szervezői egységesek. A nagypolitika erői viszont egységesnek legfőljebb abban tekinthetők, hogy minden oldal a másikat okolja a kialakult helyzetért. Bizonyos erővonalak azonban már jól érzékelhetőek: nyilvánvalóvá vált, hogy az önkormányzati választások tétjét gyakorlatilag arra egyszerűsítették, hogy ki nyeri Budapestet. A Fidesz ebből már titkot sem csinál: Pokorni Zoltán alelnök tegnap kijelentette, hogy Demszky Gábor főpolgármester veresége Gyurcsány Ferenc miniszterelnök bukását is jelentené. Azért, ha a „kiütéses győzelem” nem jönne be, létezik egy „pontozásos” sikerre vonatkozó tervük is: ehhez az kellene, hogy a megyei, illetve a megyei jogú városok listáira leadott szavazatok száma kedvezőnek bizonyuljon számukra. Az MSZP viszont úgy kalkulál, hogy az elmúlt hét eseményei miatt a szocialista szavazók bizonyosan részt vesznek a választásokon, a pártválasztásukban bizonytalanok pedig a történetek után nem a Fideszt választják.

SZÉTMÁLLÓ EGYSÉG A PARLAMENT ELŐTT

24–1 óra: Lemond Novák Előd, a Jobbik Magyarországért Mozgalom szóvivője és főszervezője. Az ok: súlyos hibának tartja a szervezet szeptember 23-i, Köztársaság téri tüntetésének lemondását.

7–8 óra: Bene László országos rendőrfőkapitány nem érti, miért kellene a tévé ostroma alatt elkövetett szakmai hibákról beszélnie.

„Akkor sem gondolkodnánk a miniszterelnök leváltásán, ha azt nem a gyújtogatók és a fosztogatók követelnék” – jelenti ki Lendvai Ildikó.

„Attól kezdve, hogy Budapest rendőrfőkapitánya teljhatalmat kapott, rendet tart Budapesten” – ez Demszky Gábor főpolgármester véleménye.

Rendzavarás és „illetlen viselkedés” miatt kivezetnek egy nőt a Kossuth térről. Forró teát locsolt a vele szemben intézkedő szervező nyakába. A tüntetők ébrednek, zsebtolvajokról panaszkodnak.

8–9 óra: Magyar származású amerikai és európai egyetemi tanárok és kutatók nyílt levélben fordulnak az államfőhöz, azt kérve tőle, kezdeményezzen bizalmatlansági indítványt a parlamentben. A Magyar Lobbi azt javasolja Sólyom Lászlónak: egyeztessen Göncz Árpáddal és Mádl Ferencsel, és ennek alapján javasoljon „egy a közhangulatot megnyugtató és a magyar alkotmánynak megfelelő átmeneti megoldást”.

9–10 óra: Összeül a Házbizottság. A téma: átvegyék-e, és ha igen, ki, az Új Magyarországért Egyesület petícióját.

Az MSZP-frakció visszautasítja a Sunday Telegraph azon feltételezését, amely Szili Katalint a Gyurcsány-beszéd lehetséges kiszivárogtatói közé sorolja.

10–11 óra: Az Országgyűlés civil irodájának vezetője veszi át az Új Magyarországért Egyesület petícióját, amelyben a „nép nevében” alkotmányozó nemzetgyűlés összehívását és ideiglenes kormány felállítását követelik.

Fölfedezik, hogy az éjszaka pezsgősüveggel bedobták az SZDSZ tatabányai irodájának ablakát.

11–12 óra: „Ki kormányozzon, kinek van felhatalmazása a kormányzásra, maradjon-e a kormány, illetve a kormányfő. Ebben számomra az alkotmány, a parlamentáris demokrácia szabályai az irányadók” – egyebek mellett e megjegyzéssel frissül Gyurcsány Ferenc blogja.

„Papp Lajos és barátai jószolgálati kezdeményezését” (a petíció átadását) közvetítő próbálkozásnak tekintik, de küldöttségüket nem hatalmazták fel,

hogy a nevükben tárgyaljanak – tudatja a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 és a Forradalmi Nemzeti Bizottmány.

A Kossuth téren mintegy százan tüntetnek. Az ebéd fő.

„Demszky Gábor főpolgármester bukása Gyurcsány Ferenc miniszterelnök bukását is jelentené” – mondja Pokorni Zoltán.

A főpolgármester fejenként százezer forintos gyorssegélyt jelent be a 310 sebesült rendőr számára.

Seres László, a Hírszerző internetes portál főszerkesztője cáfolja, hogy egy brit lapnak adott nyilatkozatában ő vádolta volna meg Szili Katalin házelnököt a beszéd kiszivárogtatásával.

12–13 óra: A Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete bejelenti: október 13-án rendkívüli szülői értekezletet tartanak. A közoktatási törvény több passzusának visszavonását akarják elérni.

A Köztársasági Elnöki Hivatal egyik munkatársa átveszi a Kossuth tériek petícióját.

Petíciót adnak át a müncheni magyar diplomáciai képviselet konzuljának a Gyurcsány-kormány lemondásáért tüntető bajorországi emigráns magyar szervezetek.

A Kossuth tériek bejelentik: a kampánycsendre sem lesznek tekintettel, és nem hagyják abba hét végén sem demonstrációjukat, viszont azt átminősítik kulturális rendezvénné.

Petrétei József rendészeti miniszter többszöri kérdésre sem ad egyértelmű választ arra: mi történik szombattól a kampánycsend idején a Kossuth téri és az ahhoz hasonló rendezvényekkel.

Az Alkotmánybíróság alkotmányértőnek találja a felsőoktatási törvény egyik pontját.

Bejelentik, hogy már gyártják a szavazólapokat a vasárnapi önkormányzati választásokra az Állami Nyomdában.

Szombathelyen megjutalmaznak nyolc, a budapesti zavargásokban megsérült Vas megyei rendőrt.

13–14 óra: Hajdú Krisztián 26 éves egyetemi hallgató cáfolja, hogy a Kossuth téri tüntetés szóvivőjének nevezte volna magát az AFP francia hírügynökségnek.

„Az október elsejei választás tétje az egyes települések és az ott élő emberek jövőbeni sorsa” – szögezi le Kuncze Gábor.

Az MTV-ben szeretne vitázni ellenfeleivel Katona Kálmán, az MDF főpolgármester-jelöltje. Egyelőre csak a listavezetők mai vitája biztos.

14–15 óra: A tüntetők kordonfalat emelnek a szónokok pódiuma elé, majd lebontják, végül ismét fölépítik. A kavarodást „a rendőrök könnyen csapdába ejthetik a vezérkart”, illetve „a tömeg néha megostromolja a pódiumot”-vita okozza.

Gonda László, a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 egyik tagja leszögezi: ők nem azonosak a Makovecz-féle csoporttal.

„Elbizonytalaníthatja a befektetőket és ronthatja az ország megítélését mindaz, ami most történik” – jelenti ki az SZDSZ elnöke.

15–16 óra: „Az SZDSZ-nek most az a feladata, hogy nagyon határozottan kiálljon a reformok mellett, ezek garanciája a szocialista-liberális kormány, és Gyurcsány Ferenc, ugyanakkor mindabból, ami történt, le kell tudni vonni a konzekvenciát” – mondja Fodor Gábor, a párt ügyvivője Miskolcon.

Házi őrizetbe helyezi a bíróság Goró Oszkárt, a Fidesz XV. kerületi önkormányzati képviselőjelöltjét, akit a Fidesz és Fidelitas is kizárt, mert kövel dobálta az MTV-t védő rendőröket.

„Budapestnek saját rendőrség kell, saját BRFK, saját kerületi rendőrkapitányságokkal” – fejt ki Demszky Gábor a rendészeti miniszternek, a BRFK önállóságának megtartását szorgalmazva.

„A politika természetéhez nem tartozik hozzá a hazugság, olyan kormányra és ellenzékre van szükség, amely a hatalom elszámoltathatóságán, nem pedig a titkosításán fáradozik” – olvasható a csaknem ötven „közéleti aktivista”, többek között Elek István, Pokol Béla, Solymosi Frigyes által jegyzett nyilatkozatban.

A jövő hétre halasztja az országos gazdademonstrációt a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége.

16–17 óra: Már a héten foglalkozik a Szabadság téri események médiabeli tárlásával az ORTT – értesül az MTI.

„Mondja le vidéki kampányrendezvényeit” – kéri az MDF Gyurcsány Ferencet.

A Szabadság tér környéke lezárásának feloldását kezdeményezi Steiner Pál belvárosi polgármester.

A Baranya Megyei Közgyűlés oklevelekkel és tárgyjutalmakkal ismeri el a múlt héten Budapestre vezényelt mohácsi, siklósi, szigetvári és komlói rendőrök munkáját.

„Meg kell szüntetni, hogy az egész magyar jobboldal Orbán Viktor túszává váljon” – így Lendvai Ildikó.

17–18 óra: Már 144-en vannak előzetes letartóztatásban a budapesti zavargások miatt. 200 embert még keresnek a rendőrök.

Bihari Mihályt, az AB elnökét javasolja egy esetleges ötpárti megegyezéssel megalakuló szakértői kormány miniszterelnökének a Nézőpont Intézet. Bihari válasza: „Alkotmánybíró nem lehet a kormány tagja”.

„A miniszterelnök vonja vissza a provokátorokat az utcáról” – ebben kéri Lendvai Ildikó és Kuncze Gábor közbenjárását a Fidesz.

Kétórás figyelemfelhívó tiltakozást tartanak a gyógyszerészek – jelenti be a Magyar Gyógyszerész Kamara. Az akció időpontját egyelőre nem hozzák nyilvánosságra.

18-19 óra: „A tavaszi parlamenti választás felülírása nem történhet meg az önkormányzati választáson, az nem erről szól, nem ez a tétje” – jelenti ki Szili Katalin Salgótarjánban.

A Kossuth téren a felszólalók amnesztiát követelnek a rendzavarásért elfogottaknak.

19-20 óra: Az Országos Választási Bizottság arra kéri a választópolgárokat, a jelölteket és a jelölőszervezeteket, továbbá a sajtó munkatársait, hogy a kampánycsend ideje alatt – péntek éjjeltől egészen a szavazás befejezéséig – tartózkodjanak minden olyan magatartástól, rendezvény megtartásától, amely a választási törvényeket megszegve befolyásolhatja a választói akaratot.

„Amennyiben a választók nemet mondanak október elsején az MSZP megyei listájára, akkor világossá válik, hogy azokat a nehéz gazdasági lépéseket, amelyekre az ország rákényszerül, Gyurcsány Ferencel nem lehet végrehajtani – mondja Zalaegerszegen Pokorni Zoltán.

20-22 óra: A Kossuth téri demonstráció szervezői egységesek, politikai ellentét nincs közöttük – hangsúlyozza közleményében a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 és a Forradalmi Nemzeti Bizottmány.

Az MTI becslése szerint mintegy négyezer tüntető tartózkodik a Kossuth téren.

A tüntetők szerint „A forradalomnak meg kell védenie azt a rendőrpárancsnokot, aki az MTV elleni támadás alatt vissza akarta rendelni az embereit.”

Szili Katalin a házbizottság ülése után. Nem ő fogadta a tüntetők küldöttségét
Fotó: Teknős Miklós

ERŐS MONDATOK

A beszéd három nagy kérdése

Gyurcsány Ferenc hétfői blogja:

„Az előttünk kibontakozó vita legalább három dologról szól. Ezek nem függetlenek egymástól, de nem kétséges, hogy más és más viszonyt kell vagy legalábbis lehet kialakítani a vita különböző rétegeihez. Az első a legegyszerűbb hatalmi kérdés. Ki kormányozzon, kinek van felhatalmazása a kormányzásra, maradjon-e a kormány, illetve a kormányfő. Ebben számomra az alkotmány, a parlamentáris demokrácia szabályai az irányadók.

A második kérdés: mi legyen a viszonyunk a balatonöszödi beszédhez, ha úgy tetszik, a hazugságokhoz.

A szűk értelmezés nagyjából úgy szól: a miniszterelnök bevallotta, hogy hazugsággal nyert. A beismerés – ezen értelmezés szerint – kizárólag a jelenlegi kormányhoz, vagy kormányfőhöz kötődik, a beszédet ezen a ponton önmagára vonatkoztatja, és önmaga hazugságairól beszél. Aztán van a tágabb értelmezés, amely szerint a beszéd összességében és egészében a drámai monológ szokásos stílusjegyeit magán viselve – azaz érzelmdús, helyenként túlzásokba esik, és egyoldalú megfogalmazásokat használ – összességében egy, a közös normakövető, normatartó, teljesítményelvű felelősségtől szabadulni és menekülni igyekvő társadalmi hazugsággal szembeni felszólalás, amelynek természetesen része volt a kormány is. Ez utóbbi értelmezést vallom magam is, és vallják a koalíció képviselői, és mint olvasom, nagyon sok író, publicista, elemző közszereplő.

A beszéd harmadik nagy kérdése: a stílus, a szabadszájúság, a szenvedélynek brutális nyelvi stilisztikai kivételése. Ez azok közül is bánt vagy bánthat nem keveseket, akik egyébként, a beszéd értelmezésében döntően az én értelmezésemhez állnak közel.”

„A beszéd magában hordozza a politikai szembenézés lehetőségét, hozzátesszem, hogy csak abban az esetben, ha a vita tárgya nem egyszerűen a rész, azaz a kormány és a miniszterelnök, hanem az egész, vagyis a teljes magyar politikai elit, a mögöttünk hagyott sok-sok év és szinte valamennyiünk.

Mindezzel együtt, miközben nagyon helyesen a legtöbben a holnapra és a holnaputánra gondolnak, hogy merre tovább, hallom a személyeskedő dur-

vaságok szűnni nem akaró sorát is. Ha azt gondolják, hogy én hasonló stílusban fogok vitatkozni, akkor tévednek. Hozzáteszem: az igazán aggasztó a politikai magatartás durvasága. Az tudniillik, hogy a rendbontókkal és randalírozókkal kapcsolatba kerülő szélsőjobboldal hangulatban, stílusban, mondanivalóban megfertőzi, esetleg bekebelezi a jobbközép legnagyobb pártját. Ez hosszú távon talán a legveszélyesebb fejleménye mindannak, ami most zajlik."

Szellem a palackból

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke:

„A Fidesz kiengedte a szélsőjobboldali szellemet a palackból, és látta, hogy nem tudja oda visszagyömöszölni, és megijedvén ettől az egésztől mondta le a rendezvényt."

„Mondjuk ki, hogy az hazugság, hogy magánemberek, függetlenek szerepelnek a téren és tesznek különböző politikai nyilatkozatokat, hiszen ők a Fidesz képviselői és nyilván mindezt a Fidesz tudtával, támogatásával teszik."

Hamis alternatívák a választóknak

Ötven közéleti személyiség nyilatkozata a politikai erkölcsért:

„A köztársaság intézményrendszere morálisan meggyengült. Ahol tudatosan hamis alternatívákat és álproblémákat kínálnak fel a választóknak, ott a politika eredeti értelme semmisül meg. A miniszterelnök határtalan cinizmusa példa nélküli kihívás elé állította a demokratikus politikai közösséget összetartó bizalmi szövődéket."

Vonják vissza a provokátorokat

Szijjártó Péter, a Fidesz kommunikációs vezetője:

„A Fidesz arra kéri Lendvai Ildikót és Kuncze Gábort, járjanak közbe Gyurcsány Ferencnél annak érdekében, hogy valóban rend és nyugalom legyen Magyarországon, és a miniszterelnök vonja vissza a provokátorokat az utcáról. Arra kérjük az MSZP-t és az SZDSZ-t, ne szítsák tovább a feszültséget és fejezzék be a további hazudozást."

„Kizárólag a kormánypártok érdeke a nyugalanság, mert addig sincs szó arról, hogy a miniszterelnök másfél-két évig hazudott az országnak és milyen megszorító intézkedésekkel teszi egyre nehezebbé az emberek életét."

Van élet a Kossuth téren kívül

Lendvai Ildikó, az MSZP frakcióvezetője:

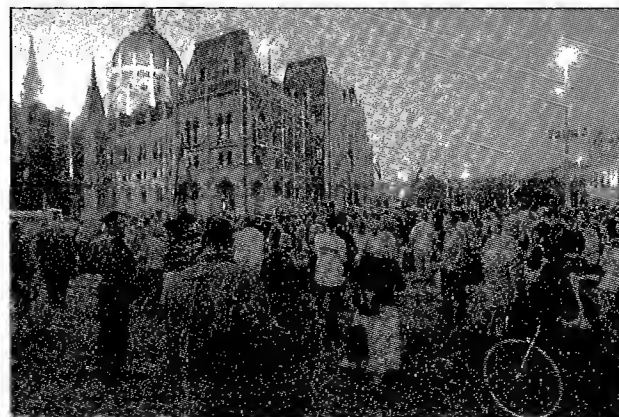
„A Fidesz a szélsőjobb és saját legfelelőtlenebb politikusainak túszává vált; Orbán Viktor nem tud szabadulni korábbi politikai hibáitól, saját elrontott mondatainak túszává vált, de az egész magyar jobboldal nem válhat Orbán Viktor túszává."

„A Kossuth téren kívül is van élet, és nem jó, ha jobb- és baloldaliak egymást kollektív bűnösnek tartják."

Kalendorpolitika

Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke:

„Az önkormányzati választás nem többről és nem kevesebbről szól, mint hogy a helyi közösségek kiket bíznak meg azzal, hogy a településeket a következő négy évben irányítsák. Bárki, aki ma a közpolitikában ezt népszavazással vagy netán éppen a parlamenti választások eredményének felülírásával keveri össze, az téved."

A Kossuth tér este
Fotó: Teknős Miklós

A KANÁSZ ÉS KONDÁJA

Wildmann János közgazdász, teológus, az Egyházforum főszerkesztője

Az elmúlt hét eseményeit kommentáló írások többségének közös jellemzője, hogy igaz vagy félig igaz megállapításokból hamis következtésekre jut. Persze az is lehet, hogy ezek a kijelentések valójában annak a nagy hazugságkonstrukciónak a részei, amelybe kibogozhatatlanul belebonyolódtunk. Made in Hungary!

Igaz például, hogy a politikai őszinteséggel már régóta rosszul áll ez az ország. Igaz, hogy ezen az alapon az elmúlt másfél évtized valamennyi eddigi kormányának legitimitását meg lehetne kérdőjelezni. Igaz, hogy néhányan tudták, sokan azonban csak sejtették, hogy baj van a gazdasági egyensúllyal, mégis a koalíció mellett szavaztak. Igaz, hogy a tüntetők nagy része nem közülük, hanem a kormányt eddig is támadó jobboldali táborból kerül ki, amely szeretne revánsot venni az elvesztett országgyűlési választásokért. Igaz, hogy az MSZP és SZDSZ elvesztették volna a választásokat, ha előtte bevallják, milyen helyzetbe manőverezték az országot. Igaz, hogy Gyurcsány Ferenc balatonőszödi beszédének fő mondanivalója a további hazugság és semmittevés elutasítása és a reformok melletti szenvedélyes elkötelezettség volt. Igaz, hogy a reformcsomag megbukása destabilizáló hatással lenne a gazdaságra stb. Mindebből le is kell vonni a következtetést a politikai kultúrára vagy a gazdaság reformjára és egyebekre vonatkozóan, de ezek a megállapítások nem mentik fel a miniszterelnököt. Attól, hogy valaki lop, csal, hazudik, a másik még nem formálhat jogot arra, hogy ő is lopjon, csaljon és hazudjon. Felelősségre mindenkit csak és kizárólag a saját cselekedete alapján lehet és kell is vonni, amelytől még az sem ment fel, hogy jobb útra akar térni. Ha őszinte megbánást tanúsít, ez legfeljebb enyhítő körülmény lehet.

Hasonlóan áll a dolog a féligazságokkal is. Például azzal, hogy az ország szabadon választotta törvényhozóit és rajtuk keresztül kormányát, ezért ez legitim. A választás szabadsága ugyanis nem csak külső kényszerszertől való mentességet, hanem az objektív, valódi tájékozottság lehetőségét is feltételezi. Hamis információk birtokában nem lehet szabadon és felelősen dönteni. Aki pedig a választókat tudatosan és szándékosan félretájékoztatja, az közönséges csaló. Egyesek pártpreferenciák szerint elhallgatják az igazságokat, vagy épp arra használják fel azokat, hogy eltereljék a figyelmet a valódi problémá-

ról. Mind az álszenteskedés, mind a szerezcsenmosdatás azonban ugyanannak a morális válságnak két álságos formája, amelyről Sólyom László beszélt.

Gyurcsány Ferencnek nem azért kell távoznia, mert alkalmatlan, hanem mert erkölcsileg méltatlan a miniszterelnöki posztra. Mégpedig három együttesen érvényesülő okból:

1. Ő a rablóprivatizáció egyik cégéres figurája: aki az elmúlt másfél évtizedben Magyarországon milliárdos vagyona tett szert, az ezt sem tisztességesen, sem kétes kapcsolatok nélkül nem tehetné. Lényegtelen, hogy ezt a korrupt közigazgatás vagy a mindent-szabad-piac, esetleg mindkettő együtt tette lehetővé. Több mint egy éve írtam, hogy az a neoliberális kapitalizmus, amelynek credóját akkor Kóka János gazdasági miniszter foglalta össze, bukásra van ítélve, mert nem Európa-konform (Bukásra ítélve, NSZ, 2005. 7. 13.). (Ebből persze nem az következik, hogy nincs szükség a reformokra.) Minden baloldali retorika ellenére Gyurcsány Ferenc ennek a neoliberalizmusnak hírhedtté vált reprezentánsa.

2. Eljátszotta hitelét: nemcsak most, de most már végleg. A botrányt kiváltó beszéd kiszivárogtatása előtt is egymást érték a tiltakozások a megszorítások miatt. Többé-kevésbé már ezekben is érezhető volt a megvezetett emberek indulata a politikai kalandorral szemben. A miniszterelnök gátlástalan hazudozását a hatalom megtartása érdekében azonban még nem lehetett egyértelműen bizonyítani. Éppúgy, mint a rendszerváltoztatás utáni politikai elit legtöbb hazugságát sem. A nyilvánosságra került hangfelvétel viszont perdöntő bizonyíték.

3. Kocsmái stílusa elfogadhatatlan: Gyurcsány Ferencnek nem csupán egy egyszeri indulatos elszólása volt, hanem egyszerűen ocsmányul beszélt. Ahogyan valaki munkaterületéről vagy intézményéről szól, azt is elárulja, hogyan vélekedik róla, milyen viszonyban van vele, tiszteli-e vagy csupán az érvényesülés, a hatalom, a profitszerzés terepének tekinti-e. Akit az ember szeret, azt nem kurvázza le! Akinak az ember a méltóságát tiszteli, attól nem azt várja, hogy a tüntetésben elfárad és hazamegy! Akin az ember segíteni akar, azt nem alázza meg! Ahogyan a miniszterelnök az országról beszélt, azzal egyértelműen bebizonyította, hogy ő nem államférfi, hanem legjobb esetben is egy harmadosztályú sportegyesület edzője, de inkább egy trágár kanász.

Tragikus lenne, ha az ország tudatosabb, informáltabb és kevésbé átverhető értelmiségi elitje alkotná e kanász kondáját. Ha ezt tenné, tovább gyöngítene a civil társadalomnak a politikai elitre gyakorolt befolyását, és maga segítené helyzetbe hozni azokat a szélsőséges csoportokat, amelyek ellen fellépni az ország egészének érdeke. Most, a 24. órában ez a fő kérdés: találnak-e a parlamenti pártok egy minden szempontból alkalmas és hiteles miniszterelnök-jelöltet. Ha igen, megállíthatják az ország mélyrepülését. Ha nem, akkor Isten mentsen meg bennünket a még rosszabbtól!

ORBÁN IS ÁTALUDTA

Nagy N. Péter

Rip van Winkle irtózatossá felismerésekkel szembesült, amikor felébredt sokéves álmából: Amerika már túl volt forradalmán, őt pedig saját fia sem ismerte meg. Washington Irving majd kétszáz éves novellájának főszereplője a múlt hétfői Orbán Viktort idézi. Azt, aki a Gyurcsány-kazetta nyilvánosságra kerülése után, a kezdődő tüntetések hírének vételével megszakítja brüsszeli tárgyalásait és hazaindul. Hétfő késő este érkezik meg. A később a Magyar Televízió székházát megostromló tömeg már hatalmas, a Hír TV élő adásfolyamban lelkesíti a kormányellenes tüntetőket. És Orbán alszik. Másnap este a már felszabadított MTV-ben Orbán Viktor azt mondta Baló Györgynek, hogy hazatérve ő bizony lefeküdt aludni, nem követte a székházostromot, csak akkor értesült róla, amikor hajnali fél kettőkor a lánya ébresztette. Ekkor már nem látta okát, hogy szóljon.

Orbán (el)aludt, mint Rip van Winkle. Így hozta a véletlen, továbbá úgy, hogy a Magyar Nemzet többhetes szünetet tartott nyáron kezdett cikksorozatának közlésében, hogy így aztán az utolsó rész az összes fontos hívószavával – hazugság és megindulás – alig valamivel a kazetta nyilvánosságra kerülése előtt jelenjen meg.

Rip van Winkle átaludt évtizedeit idézte a Kossuth tér is, ahol ismét jönnek 1989 emberei, Pozsgay Imre, Szűrös Mátyás, az új rendszerben elszenvetett sorozatos választási bukásokkal megterhelve, de követelve az újjászületést. Megint itt a már az előző rendszerben is civilizációs kataklizmák rémétől gyötört Makovecz Imre, itt vannak az ezer évnél mindig mélyebbre ásók, akik folyvást alkotmányozni akarnak, mindig egy papírra vágynak, amely megfordítaná a történelmet, és itt vannak azok is, akik csak nagyon megvernének már valakit, mert úgy szar az egész, ahogy van. Egy gondolat sem került elő a Kossuth térről, amely húsz éve ne születethetett volna meg, egy sem, amely legalább azzal számolna, hogy az ország az Európai Unió tagja, túl népszavazásokon és öt olyan választáson, amely hiteles gyanút nem ébresztett.

Orbán Viktorra viszont sok minden mondható, csak az nem, hogy az első nap szenderegése után átaludta volna az elmúlt hetet. Ment az események után. Elítélte az erőszakot, de megértette az emberek felháborodását. Mint

a 2002-es hídfoglalásnál is. Akkor sem próbált visszahívni senkit. Most pedig elfogadta, hogy le kell fújni a nagygyűlést, de csak a kényszerre hivatkozott.

Nem tudni, hogy a Fideszben mások mit gondolnak, mert elsősorban az ő szava hallatszik. Ahogy Gyurcsány Ferenc is egyedül áll a célkeresztben, jól lehet hazugságbeszédének minden fontos mondatát többes szám első személyben fogalmazta: hazudtunk. De ahhoz ébren kell lenni, hogy valaki ezt is meghallja. De most még a hosszú alvás alatt született különös álmok államjogi analízisének idejét éljük.

Közben a földön járó valóság is működik: precízen operáló traumatológusok lecsérték a kormánnyal kompromisszumra is hajlandó tárgyalóikat. Persze majd az altatóorvosok is bejelentkeznek, s a többiek is. Abban az alvásban, amit ezekből a helyiségekből irányítanak nincs álom. Ahogy, ha véget ér a politikai válság demonstrációs szakasza, máshol is következik egy tárgyszerűbb: ebben már nem lesznek álmok, csak kemény érdekvédelem egy meggyengült kormány ellen. Függetlenül attól, hogy Orbán alszik-e, vagy – mint igen valószínű – ébren van.

VISSZA, KELET-EURÓPÁBA

Inotai Edit

Csak annyi történt, hogy a helyünkre kerültünk. Kelet-európaiak lettünk megint, posztkommunisták, nacionalisták, szegények. A németek szemében vége a magyar előnynek (stabilitás!), már semmi sem különböztet meg minket lengyelektől, szlovákoktól vagy csehektől. Legfeljebb az, hogy a politikai instabilitás mellett nálunk még a költségvetés is csúnyán elszállt.

Némi gyógyír, hogy a német sajtó szemében Gyurcsány rátalált a varázsszóra, amikor a „kemény reformok” mellett kardoskodott. Nagy átalakításokat ígértek a német kormánypártok is, de egyelőre nem lett belőlük semmi. Szegény Merkeltől éppenséggel hónapok óta határozott irányt, avagy „kemény kezét” követelnek a szakértők, de egyelőre hiába. És lám, akkor itt egy ember, ráadásul kelet-európai, aki vért és könnyeket, radikális reformokat mer ígérni, sőt, már bele is fogott a nadrágszíjszorításba. Így lett Gyurcsányból a német sajtóban – a konzervatív lapoktól a szociálliberálisokig – a magyar reformok záloga. Még ha nem is teljesen világos, hogy a megszorítások után milyen valódi szerkezetátalakításokat tervez.

Az állásfoglalást nagyban megkönnyítették a televízió ostromáról sugárzott képek, a szkinhedek és az árpádsávós zászlók, amelyek minden józan

németnél kiváltják a pavlovi reflexet: a szélsőségeket ki kell szorítani, a politikusoknak és a civil társadalomnak közös erővel kell ellenük fellépni, a demokratikus pártoknak azonnal kötelező elhatárolódniuk. Tudják persze a németek is, hogy a szélsőjobb-daliak legfeljebb néhány százan vannak a több tízezer tüntető között, nem is a számuk a lényeg, hanem hogy egy jóval nagyobb tömeg megtűri őket. Ez pedig sajnos azt sugallja, hogy a magyaroknak nemcsak gazdasági reformokra van szükségük, hanem komoly történelmi leckékre is, lévén a tüntetők többsége szemlátomást megragadt valahol a harmincas években. Német politikusok történelmi büntudatuk miatt soha nem fognak bennünket demokráciára oktatni. De attól még számukra is nyilvánvaló a veszély, hogy Magyarország visszasüllyed „Kelet-Európába”. Egy olyan térségbe, amely képtelen volt a saját múltját tisztességesen feldolgozni, amely szinte patológiusan a történelem (és persze a Nyugat) áldozatának, és nem saját sorsa kovácsának tartja magát.

Ebben a kontextusban még inkább érthető, hogy miért állt ki a német sajtó Gyurcsány és a reformok mellett, még ha a kettő nem feltétlenül egy és ugyanaz. A másik oldal ugyanis csak az utcán van jelen. Míg Gyurcsány szabályosan telenyilatkozta a német sajtót (a Spiegel-től a Financial Times Deutschlandig) arról, hogy kormányzásának nincs alternatívája, addig Orbán és a Fidesz vagy elfelejtette Németországot (vagy a CNN kivételével a teljes külföldet), vagy nem is akart belemenni konkrét intézkedésekről szóló vitába. Silány leegyszerűsítés ugyan, de ebben a helyzetben a reformokat ígérő Gyurcsány lett a jövő embere, míg Orbán – akinek több elemző szerint mintha nem is állna igazán érdekében a kormány bukása – egy kétséges jelen és egy homályos múlt foglya maradt.

KEDD

A Magyar Nemzeti Bizottság 2006 bejelenti: kulturális demonstrációra készülnek
Fotó: Szabó Bernadett

2006. SZEPTEMBER 26.

MA LEJÁR A PETÍCIÓS HATÁRIDŐ

Jogértelmezési csaták a kampánycsendről

Ma tizenegy órakor jár le az a türelmi idő, amit az Új Magyarországért Egyesület hétfőn átadott petíciója szabott meg Sólyom Lászlónak és Szili Katalinnak. Azaz: az államfőnek és az Országgyűlés elnökének 48 órája volt, hogy átgondolja, miként vélekedik a Kossuth téri tüntetők két alapköveteléséről: az alkotmányozó nemzetgyűlés létrehozásáról, illetve az ideiglenes kormány felállításáról. Amennyiben – ígérte a „nemzeti beadvány” – a két közjogi méltóság nem teljesíti időben, netán végleg elutasítja a követeléseket, a tüntetések eskalálódhatnak.

Sólyom László nem használta fel az „engedélyezett időkeretet”. Azt válaszolta, hogy az Országgyűlés csak önmagát oszthatja fel – kétharmados többséggel –, ráadásul az alkotmányozó nemzetgyűlés intézményét a hatályos alkotmány nem ismeri, egy ilyen gyűlés a rendszerváltás óta fennálló alkotmányos berendezkedéssel összeegyeztethetetlen lenne. Az ideiglenes kormány intézménye szintén ismeretlen a magyar alkotmányos rendben. Azt, hogy Szili Katalin miképp reagál a petícióra, egyelőre csupán találgatni lehet, a házelnök mindössze annyit mondott: a megfelelő időben közli az álláspontját.

Ennek ellenére az Új Magyarország Egyesület egyik vezéralakja, Makovecz Imre még reménykedik. Az építész abban bíz, hogy Szili Katalin ugyan nem bólint rá a petícióban foglaltakra, de újabb feltételeket szabva tárgyalásokat kezdeményez.

Eközben zajlanak a jogértelmezési csatározások is: a tüntetők bejelentették ugyanis, hogy a kampánycsend idején „kulturális demonstrációt” tartanak majd. Igen, de ehhez közterület-használati engedély kellene, csak hogy azt eddig senki nem kért. Kulturális demonstráció ide vagy oda: a Kossuth tér és környéke rettenetes állapotban van. Nem véletlen, hogy Steiner Pál, a Belváros polgármestere levélben kérte az egészségügyi minisztert a Kossuth téren uralkodó köztisztasági helyzet ellenőrzésére. Hogy „helyzet van”, az munkatársaink jelentéséből is kiderül – a téren felállított mobilvécek ugyanis nem bírják a terhelést.

LESZ-E KAMPÁNYCSEND A KOSSUTH TÉREN?

Kedd, 5–6 óra: A Magyar Nemzet címdalán közli azt a több közéleti személyiség – köztük Mádl Ferenc egykori államfő, Freund Tamás, Sára Sándor – által aláírt nyílt levelet, amelyben lemondásra szólítják föl Gyurcsány Ferenc miniszterelnököt.

8–9 óra: „Valószínű, hogy a megyékben, ahol listás a választás, pozíciókat fog veszíteni az MSZP” – így értékeli a helyzetet Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke, aki szerint „az önkormányzati választásokat minden párt meg szokta nyerni”.

Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője nem ért egyet azzal, hogy frakciótársa, Kelemen András aláírta a Kossuth téri tüntetők egy csoportjának petícióját.

9–10 óra: Demszky Gábor főpolgármester köszönetet mond annak a 300 rendőrnek, akik megsérültek az utcai zavargásokban.

Már csak tíz rendőr áll sorfalat a Kossuth téren. A tüntetők ötvenen vannak.

„Az információszabadság nem pártpolitikai harci eszköz, hanem a polgárok alkotmányos joga, hogy az államot ellenőrizzék” – figyelmeztet Péterfalvi Attila adatvédelmi biztos.

10–11 óra: Harmadik Gyurcsány-csomagról beszél Varga Mihály, a Fidesz alelnöke a 2007-es költségvetés kapcsán.

„Nem Mádl Ferenc fogja megmondani, hogy az MSZP mit cselekedjen” – jelenti ki Szekeres Imre, az MSZP elnökhelyettese.

Online-petíció indul a Tilos Rádió két letartóztatott munkatársának szabadon bocsátásáért.

11–12 óra: „A több mint egy hete tartó demonstrációsorozat a Fidesz önkormányzati kampányának része” – jelenti ki Ujhelyi István MSZP-alelnök.

Levélben fordul a kormányfőhöz a PDSZ. Azt várják, egy héten belül tűzzék ki a közoktatási törvény általuk kifogásolt pontjairól szóló tárgyalások időpontját.

12–13 óra: „Történelmünk ezer évére visszatekintve, az együttműködést, az együtt építeni tudást, az összefogást tekintheti a kor parancsának a mai magyar nemzet” – mondja Szili Katalin házelnök.

Kikísérik a Kossuth térről a „nemzetőrök” azt a férfit, aki előbb Gyurcsány Ferenc mellett akart évelni, majd mikor ezt megtagadták, munkanélkülinek nevezte a tüntetőket.

13–14 óra: Orbán Viktor az Indexnek azt nyilatkozza: „A kormány jogi alapjait nem kérdőjelezem meg, a kormány legális, de illegitim.”

Tíz kérdést tesz föl SZDSZ-es riválisának Tarlós István, a Fidesz által is támogatott független főpolgármester-jelölt.

„Bokros Lajossal tárgyal az MSZP a miniszterelnökségről” – ezt a hírt terjesztik ismeretlenek SMS-ben.

A lakosság segítségét kéri a BRFK Budaházy György elfogásához.

Katona Kálmán, az MDF főpolgármester-jelöltje kész vitatkozni ellenfeleivel a Duna Televízióban.

„Novemberben lesz 13. havi nyugdíj: a kormány végigviszi a nyugdíjassokkal szembeni vállalásait” – jelenti be Kiss Péter az MSZOSZ Nyugdíjas Szövetségének idők napj ünnepségén.

„Csak a verseny megerősítése segíthet az egészségügyben, ehhez pedig versengő biztosítókra van szükség” – szögezi le Bokros Lajos.

14–15 óra: A kampánycsend idejére kulturális demonstrációvá alakul át a Kossuth téri tüntetés, ahol zenekarok és színészek lépnek majd föl, de „Hyde Park-szerű” spontán felszólalások nem lesznek – jelenti be a Magyar Nemzeti Bizottság 2006. A szervezők szerint bármilyen erőszak a téren „olaj lenne a tűzre”, és ők lennének az elsők, akik ellenállásra buzdítanák a népet, ha fel akarnák oszlatni a demonstrációt.

Hiller István, az MSZP elnöke „a kampánycsend maradéktalan betartása érdekében” találkozót kezdeményez a parlamenti pártok kampányait irányító politikusok számára.

A Fidesz lejáratását célzó, szándékos kormányzati provokációt gyanít az MTV ostroma során történtek mögött Kupper András, a párt fővárosi elnöke-frakcióvezetője.

„Ha az az éjszaka fiasco volt, akkor nemcsak a rendőrség fiascoja, hanem valamennyiünké: mind a politikusoké, mind a magyar közéleté, és csak ennek részeként értelmezhető mindaz, ami ott történt, és ami nem történt” – mondja Gyurcsány.

15–16 óra: „Az egyik tábor lerakja az utcaköveket, a másik felszedi azokat” – így jellemzi a politikai frontokat Kóka János gazdasági miniszter.

A Bács-Kiskun megyei választási lista második helyén indítja a Fidesz Bagó Zoltánt, akit a tavaszi választáson egy MDF-es politikus megfenyegetése miatt léptetett vissza – jelenti be Szabó Zoltán szocialista parlamenti képviselő.

Az oktatási és kulturális költségvetés sarokszámai még nincsenek meg – cáfolja a sajtóhíreket Manherz Károly, felsőoktatási államtitkár a Felsőoktatási Érdekegyeztető Tanács ülésén. Kis Papp László, a Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezetének elnöke kifogásolja, hogy a szaktárca plakátjain a jelenlegi felsőoktatást egy rohadó, a tandíj bevezetése utáni helyzetet pedig egészséges alma ábrázolja.

SZDSZ-közlöny: „Tarlós István kétségbeesetten próbálja feledtetni, hogy a Fidesz listavezetőjeként semmit nem tett a Budapest nyugalmát feldúló jobboldali és szélsőjobboldali megmozdulások csitításáért.”

16–17 óra: A fővárosi önkormányzat városképvédelmi bizottsága eddig még nem kapott olyan kérelmet, hogy a Kossuth téren tartózkodók közterület-használatát minősítsék át – közli Endrédi István elnök.

Rogán Antal polgármesterként november 1-jétől kétezer forinttal növelné a Belvárosban élő idők fűtési támogatását.

17–18 óra: Sólyom László közzéteszi a tüntetők petíciójára adott válaszát.

Eddig 639 millió forintjába került a rendőrségnek a tüntetés és a zavargás.

A Kossuth téri köztiisztasági helyzet ellenőrzésére kéri az egészségügyi miniszter Steiner Pál belvárosi polgármester.

A Fidesz elmenne a kampánycsenddel kapcsolatos találkozóra.

Az igazságügyi tárca visszautasítja, hogy fideszes képviselők rendőröket vádoljanak.

Demcszy Gábor kész a Duna TV-s vitára.

18–19 óra: Egy embert letartóztat, két ember ellen lakhelyelhagyási tilam rendel el a bíróság, Ekrem Kemál Györgyöt házi őrizetbe helyezik.

„A rendőrség nem számít újabb erőszakhullámra az önkormányzati választások után” – közli Bene László országos rendőrfőkapitány.

„Nem a választások harmadik fordulója következik, hanem a helyi érdekérvényesítésről szóló döntés – így Dávid Ibolya, az MDF elnöke.

Sólyom László elhalasztja az október elejére tervezett kanadai útját. Az okokról nem nyilatkozik.

„Először a saját háza táján sörögessen” – ezt üzeni a KDNP az MSZP-nek, mondván: az MSZP a Bács-Kiskun megyei közgyűlési választási listáján indítja Zuschlag Jánost, aki két éve a Terror Háza előtt a nyilasterror áldozatainak emlékét sértve viccelődött. Zuschlag mandátumáról lemondott, ízléstelenségéért bocsánatot kért.

19–20 óra: Ami a múlt hétfőn történt, a politikai elit halmazati büntetése azért, mert az elmúlt tizenhat évben elmulasztott megtenni olyan lépéseket, amelyek kellenek ahhoz, hogy a nemzetet összetartsák – mondja Szili Katalin Mőron. Hozzáteszi: „Lehet négyévenként kampányról kampányra mindig népszerűbb dolgokat mondani, de amikor ott a feladat, (...) azt végig kell csinálni. Reformot is csak és kizárólag társadalmi támogatottsággal lehet csinálni.”

21–23 óra: Toroczkai László arról beszél a Kossuth téren, hogy ha a kampánycsend kezdetén erőszakkal feloszláták a demonstrációt, akár el is szabadulhat a pokol.

Debrecenben megalakítják a Nemzeti Forradalmi Bizottság 2006 helyi tagozatát, s létrehozzák a nemzetőrség csoportját – több száz tüntető forgalomlassító demonstrációt is tart.

ERŐS MONDATOK

A labda az Országgyűlésnél

**Sólyom László köztársasági elnök
a tüntetők petíciójára adott válaszából:**

„A köztársasági elnöknek az alkotmány a jelen esetben nem ad közjogi beavatkozási lehetőséget. A miniszterelnök és a kormány nem a köztársasági elnöknek felelős, hanem az Országgyűlésnek. Csak az országgyűlési képviselők többsége vonhatja meg a bizalmat a miniszterelnöktől és egyúttal a kormánytól. Az Országgyűlést a köztársasági elnök csak akkor oszthatja fel, ha az Országgyűlés tizenkét hónapon belül legalább négy alkalommal megvonja a bizalmat a kormánytól, vagy ha a kormány megbízatása megszűnik, és a köztársasági elnök által a miniszterelnöknek javasolt személyt negyven napon belül nem választja meg az Országgyűlés.

Az alkotmányozó nemzetgyűlés összehívásával összefüggésben fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az alkotmány értelmében egyedül az Országgyűlés jogosult az alkotmány módosítására, az országgyűlési képviselők kétharmadának szavazatával. Miután az alkotmányozó nemzetgyűlés intézményét a hatályos alkotmány nem ismeri, egy ilyen gyűlés a rendszerváltás óta fennálló alkotmányos berendezkedéssel összeegyeztethetetlen lenne. Az ideiglenes kormány intézménye szintén ismeretlen a magyar alkotmányos rendben.”

Visszavonulással a hazáért

**Mádl Ferenc volt köztársasági elnök
és tíz más értelmiségi nyílt leveléből:**

„Gyurcsány Ferenc számára nem vállalható tovább a kormányfői felelősség a demokrácia erkölcsét és az állampolgárok alkotmányos döntési szabadságát fenyegető pusztító következmények miatt. Vannak rendkívüli helyzetek, amikor egy politikus éppen visszavonulásával teheti a legtöbbet a hazájáért. Ezt kérjük most Öntől!”

Az első éjszaka brutalitása

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök (a Rendészeti Biztonsági Szolgálatnál):

„Önöket és bennünket is meglepett az első éjszaka brutalitása, keménysége, a soha korábban nem látott tomboló erő, és politikusként és magánemberként értem, és sok tekintetben megértem közös zavarunkat. Ha az az éjszaka fiasco volt, akkor nemcsak a rendőrség fiasója, hanem valamennyiünké: mind a politikusoké, mind a magyar közéleté, és csak ennek részeként értelmezhető mindaz, ami ott történt és ami nem történt.”

„Önző és rövidlátó magatartással nem lehet nagyszerű országot építeni. Abban van közös felelősségünk – a kormányról beszélek, és a felelősség egy részét magamra veszem, és a rendőrség vezetőiről is beszélek –, hogy ne következhessen az be, hogy önöknek nincsen ilyen helyzetek kezelésére alkalmas felszerelésük.”

Szocialista Barba-trükk

Orbán Viktor, a Fidesz elnöke (Index.hu):

„A baloldalon is (...) gondolkodó emberek vannak. Az elmúlt 16 évben egy politikai eredményt értek el. Ez egy kommunista utódpart, mégis a mai szavazói nem korlátozódnak a volt munkásörökre, a függetlenített párttitkárokra meg titkosszolgálati emberekre, hanem van 2,3 millió szavazójuk. Sok ember vár tőlük valamit, olyan emberek, akiknek semmi közük sem pártalapon, sem egzisztenciálisan a múlt rendszer uralkodó elitjéhez, amit egyébként ez a párt képvisel (...). A szocialisták azt üzenték, ők azok, akik a rendszerváltás veszteséivel törődnek, akik nem fogják őket feláldozni ilyen, olyan, amolyan liberális ideológia által motivált reformokért.”

„Ez egy politikai tett, 16 év munkája van benne. Nem gondolom, hogy elismerő szavakat kéne mondanom például Horn Gyuláról és társairól, de ezek az emberek azért végigdolgozták az elmúlt 16 évet. Most ennek a lerombolása zajlik. De szerintem nem a szocialisták akarják ezt, hanem a szocialisták egy új generációja. Ők egy másik szocialista pártot akarnak csinálni. Egy másik MSZP-t persze föl lehet rajzolni a táblára, úgy, mint egy Barba-trükk, hogy most nem itt dudorodunk, hanem ott dudorodunk. De az MSZP-től védelmet és érdekvédelmet váró közönség 16 év alatt állt össze (...) Ismert nemzetközileg a probléma, óvatosság kell a megoldáshoz. Új baloldali vezérként belevágom a szavazóim képébe, hogy legyetek modernek, és bár mi azt ígértük,

hogy mindig megvédünk titeket, mostantól magatokra vagytok hagyva, ez nem megy. Ez az eljárás nem eljárás. Legyen szó tandíjról vagy fizetős egészségügyről. Sokkal nagyobb bajban vagyunk, mint amit az emberek gondolnak. Még nem derült ki, hogy a 2007-es évre szóló költségvetés az eddigi két Gyurcsány-csomagnál is nagyobb, harmadik Gyurcsány-csomag lesz. Olyan megszorítások lesznek, amit az emberek el se hisznek. Például a szocialisták be fogják jelenteni a nyugdíjkorhatár emelését."

Utcakövek a politikában

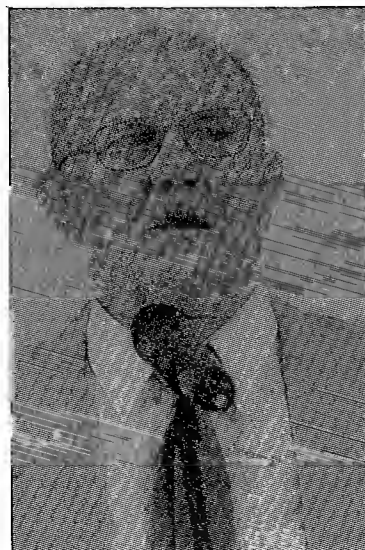
Kóka János gazdasági miniszter:

„Ma Magyarországon a politikában kialakult egy front, melynek jellemzője, hogy az egyik tábor lerakja az utcaköveket, a másik felszedi azokat. Az egyik oldalon azok vannak, akik Magyarország fejlesztésére, a stabilizáció megteremtésére, a reformok végigvitelére szövetkeztek, a másik oldalon pedig azok vannak, akik mindezt megállítani igyekeznek."

Normális kisebbség

**Makovecz Imre építész,
1991. május 25-én
a Magyar Nemzetben:**

„1991-ben az ország polgárainak többsége nem volt normális. Viszont a normális kisebbség a kormány mellett állt, mert »normális ember a szabadon választott, törvényes kormány mellett kell hogy álljon«."

Fotó: Möricz Simon

CSAK A GULYÁSÁGYÚNAK VAN ENGEDÉLYE

Folyamatos tartózkodásra nem alkalmasak a Parlament előtt a körülmények. A gulyáságyú ugyan közegészségügyi engedéllyel működik a Kossuth téren, más higiéniai előírásokat azonban – úgy tűnik – nem nagyon tartanak be a rendezvényen.

Kun J. Viktória

A kétszáz fő feletti rendezvényeknél annyi vécéfülkének kell lennie, hogy legalább egy jusson negyven nőre, és egy vécéfülke meg egy piszoár pedig nyolcvan férfira. Gondoskodni kell ezen felül kézmosási lehetőségről, a terület tisztán tartásáról, a hulladék elszállításáról is – fogalmaz a különféle rendezvények szervezőinek szóló közegészségügyi előírás. Mivel az immár egy hete sokak által „lakott” Kossuth térről, illetve az ottani rendezvényről kapcsolatban egyelőre még az sem tisztázott: alkalmi eseményről, vagy közterület-foglalásról van-e szó, a tisztiorvosi szolgálat számára nem világos, kinek kell biztosítani ezeket a higiénés feltételeket.

A Magyar Nemzeti Bizottság – 2006 volt az, amely az V. kerületi rendőrkapitányságon a tüntetést, mint önkormányzati választási rendezvényt bejelentette, így tehát a testület a szervező, vagyis – elvileg – nekik kellene gondoskodniuk a egészségügyi feltételekről is. A téren azonban alig néhány mobil illemhely van csupán, és a közterület-felügyelet dolgozói végzik a terület tisztántartását.

A fővárosi tisztiorvosi szolgálat étel-miszer-egészségügyi szempontból tartott ellenőrzést a téren, s mint megtudtuk, a szervezők kizárólag egy gulyáságyúra kértek és kaptak működtetési engedélyt. Az Országos Tisztiorvosi Hivatal szerint az, ami most a Kossuth téren zajlik, nem előre bejelentett rendezvény, ráadásul a résztvevők száma is folyamatosan változik, így a tisztiorvosi szolgálatnak erre a helyzetre nincsenek szabályai. Vagyis: amíg egy szervezett, pár száz fős rendezvényre még az orvosi ellátás formája is kötött, itt gyakorlatilag semmilyen közegészségügyi előírás nem érvényesíthető.

A hivatal a kollégáktól jobb híján fokozott ellenőrzést és felügyeletet kért, de intézkedni legfeljebb bejelentés alapján tudnak. Ilyenről azonban egyelőre nincs tudomásuk, noha szerintük is tény: folyamatos itt-lakásra biztosan nem alkalmasak a téren a körülmények.

Toroczkai László, a csoport egyik vezetője arról nyilatkozott: gondolkodnak azon, hogyan lehetne javítani a higiénés feltételeken, azonban például további mobilvécék megrendelése több millió forintba kerülne.

A DEMONSTRÁCIÓ ILLATA

Nem tehet róla senki, a helyzet hozza, de így van: most már szag után is könnyű odatalálni a demonstráció helyszínére, a Kossuth térre.

A múlt héten kihelyezett néhány mobilvéccével erősen alábecsülték az igényeket. A legtöbben ezért máshol keresik a megkönnyebbülést – fák, bokrok és falak tövében, vagy a környező kávézókban és éttermekben.

E célra, úgy tűnik, különösen alkalmasnak találtatott a Néprajzi Múzeum lábazata, leginkább a védettebb Szalay utcai fronton. A másik kedvelt hely a Kossuth-szobor talapzata, főleg a bokrok takarásában lévő része. A „gazdák jóvoltából” feliratú étkezősátor környéke is forgalmas – a Rákóczi-szobor közelében a sátrakban éjszakázók könnyítenek itt magukon.

A tér közelében lévő kávézók és éttermek is felkapott helyek. Különösen a mellékhelyiségeik, ahová gyakran betévednek az igényesebb vagy szégyenlősebb demonstrálók. A legfrekvenciáltabb a Nádor utca sarkán üzemelő Parlament Café, ahol a pult mögött álló fiatalember csak széttárja a karját:

– Mit tehetnénk. Mindenkit beengedünk, végtére is emberek vagyunk. Viszont nem vagyunk nyilvános WC. Ezért ha valaki leszeggett fejjel jön be, arra rászólunk, de nem nagyon törődnek ezzel. Ha valaki jön, köszön, megkéri és megköszöni a lehetőséget, azzal nincs semmi problémánk. Naponta legalább százan-százötvenen jönnek be csak ezért. A Vértanúk terétől néhány méterre, a Vécsey utcában a Pizza Marzanót sem éppen rendeltetésszerűen használja a tér népe. A szőke pincérfiú nem szívesen emlékszik vissza a szombat délutáni nagy rohamra. Általában az esték a zűrösebbek, amikor a WC „valóságos ostrom alatt áll”. A Nádor utcában a Garibaldi utca mellett három vendéglátóhely is üzemel. A nonstop nyitva tartó Cafe Droszt Tulipánban a két rózsaszín blúzós pincérlányt láthatóan nem zavarják azok, akik átvágva a keskeny kávézón, határozott léptekkel igyekeznek a mellékhelyiség irányába. „A turisták is mindig ezt csinálják” – magyarázzák türelmüket.

A tér északi felén túl, a Markó és a Balassi utca sarkán a Majd Leonard pincérnője ádattalannak tartja az állapotokat. A parlamenti képviselők által is gyakran látogatott helyen mostanában esténként elég nagy a forgalom. Sokan csak a WC-re jönnek, ami a hölgy szerint nem is lenne baj, ha ezzel nem zavarnák azokat, akik ebédelni vagy vacsorázni térnek be hozzájuk. Ők ugyanis már nem nagyon találhatnak tiszta WC-t, és abban papírt, de volt, hogy más is eltűnt. Az átellenben lévő Biarritz eleganciája sem rettent el azokat, akiket szólít a szükség. A Leonarddal szemközt Dino csemegeüzletet viszont kocsmának nézik, és az ott iddógálók csak a legritkább esetben sétálnak el az alig húsz méterre lévő nyilvános illemhelyig. (S. I.)

ORBÁN VIKTOR TÉVED

A Fidesz elnöke tizenhat évvel ezelőtt is hazugsággal vádolta meg a kormányt

Czene Gábor

Amit a mostani „kormány tesz, az nem más, mint a demokrácia módszeres meggyengítése és aláásása” – vélekedik Orbán Viktor, a Fidesz elnöke. Szerinte Gyurcsány Ferenc miniszterelnöknek, aki a „hazugság politikáját választotta”, kormányával együtt le kell mondania. Orbán Viktor kétféle hagyományt érzékel: az egyik a kommunista párté, a hazugság, amit a baloldal tovább vitt, a másik pedig az ellenzékié, az egykori illegális „másképp gondolkodóké”, akik sosem hazudtak. „Én sem hazudtam soha az embereknek” – állítja Orbán.

Induljunk ki e szövegsokorból, és lássuk, előfordult-e már hasonlóan botrányos, pocsék kormányzás a magyarországi demokrácia tizenhat éves történetében. Orbán parlamenti beszédei alapján a válasz: igen, előfordult. Egyszer biztosan. Még hozzá a kilencvenes évek elején, közvetlenül a rendszerváltás után, amikor a jobboldal volt hatalmon, és a miniszterelnököt Antall Józsefnek hívták. A Fidesz akkor is ellenzéki, de még liberális párt volt.

Hazudik a kormány! Akár ez is lehetett volna a címe a felszólalásnak, amit Orbán Viktor a taxisblokádnál, 1990. október 29-én mondott el a Parlamentben:

„Először is le kell szögeznünk, hogy a kormány hazudott. A benzinár emelését megelőző napon még tagadták másnapra tervezett intézkedésüket. Másodszor akkor hazudott, amikor az árak ilyen mértékű emelését a világgpiaci árak változásával indokolta, holott (...) valójában az államháztartáson keletkezett réseket akarták betoldozni.” A kormány „immáron sokadszor félrevezette a közvéleményt”, ez aláásza „erkölcsi hitelét”, „presztízse elillant”.

Az Antall-kormány éles bírálata nem csak e beszédben érhető tetten. Orbán Viktor a költségvetési törvényjavaslatról 1991. december 11-én: „... a kormány oly módon akarja a parlament legfontosabb törvénytervezetét, az adófizető polgárok befizetéseiből gazdálkodó állami költségvetést elfogadtatni az Országgyűléssel, mint ahogy harminc évig azt a kommunisták tették: lényegében ugyanolyan szerkezetben, ugyanolyan szemléletben és ugyanannyi idő alatt.”

Bősséggel van még miből szemezgetni. Orbán az Antall-kormány szemére vetette, hogy ígéreteit „elfújta a szél”, a „kormány a különböző rovatok és alrovatok, fejezetek és címek között ugyanolyan leleményesen dugogatja a pénzt, mint a többi jövedelemtulajdonos az adóhivatal elől”.

Hozzátette: „kár ezekkel a trükkökkel fárasztani az ellenzéket”. Orbán azzal vádolta a pénzügyminisztert: nem ismerte be a költségvetés valódi hiányát, amely „föltehetően 100-120 milliárd forint lesz, szemben a kormány 70 milliárdos számításaival”.

Néhány további megállapítás: az MDF-kormány „át akar ejteni bennünket”, „nemre, fajra, felekezetre és pártállásra való tekintet nélkül meg kívánja tévesztetni a képviselőket”, „nem képes kormányozni”, miközben „annyi hatalmat összpontosított kezében”, hogy a képviselők „tehetetlenek a miniszteri dilettantizmus és az arrogancia egyre gyakoribb megnyilvánulásaival szemben”.

Aztán: „Ebben az állítólag felelős MDF-kormányban bárki bármennyi ideig melegítheti bársonyszéke szövetét, amennyiben élvezzi miniszterelnökünk bizalmát, függetlenül attól, hogy ezt a bizalmat a választott képviselők osztják-e avagy sem. Az elmúlt másfél évben a parlamentet paragrafusgyártó gépezetté, kormányzati pecsénnyomóvá silányították, amelynek feladata a kormányfő szemében nem a felelősségelv érvényesítése, hanem a kormánydöntések szentesítése.” A történekeért a „miniszterelnök urat személyesen terheli a felelősség”.

Érdekes egybecsengés: hazug és alkalmatlan kormány, költségvetési trükkök, be nem tartott ígéretek, dilettantizmus és arrogancia, a demokrácia gyengítése. Ugyanazzal rontott neki a hajdani kormánynak, amivel a mostani koalíciónak.

Lehet, hogy okkal és joggal tette akkor is, lehet, hogy okkal és joggal teszi most is. A nem lebecsülendő különbség az, hogy Orbán Viktor a jelenlegi kormányt még tárgyalófélnak sem hajlandó elfogadni, míg az Antall-kormányban lévő pártok mindegyikével – az MDF-fel, a kereszténydemokratákkal és a kiskgazdákkal – szövetségre lépett már. Sőt: a kereszténydemokraták ma is szoros szövetségesei.

Tényleg csak a baloldalon hazudnának? Éppen Orbán korábbi beszédei tanúsítják, mennyire tarthatatlan mostani kijelentése. Mi nem mernénk olyasmit állítani, hogy Orbán Viktor hazudik. Valószínűleg az emlékezete csalja meg, vagy egyszerűen csak – téved.

SZERDA

Uj Péter

Hiába fordult zenés Markos-Nádasba a Parlament elé álmódott neoötvenhat, ahol operettnyilással ölelkezik országgyűlési képviselő, Pozsgay Imre és Szűrös Mátyás Korom Mihályt várják a mikrofonnál, ifjúrevizionista és lovasíjász szaval best of Szittyá Attila Bendejúzt, Nemzeti Számonkérő Széket alakít székel

népviselőes a bocskaissal, a Népi Felszabadítási Front emberei a Nemzeti Ellenállási Bizottmánnyal szólalkoznak össze, majd együtt szapulják a Magyar Forradalmi Tanács javaslatát, amely szerint a Szent Korona-tan és az Aranybulla után Werbőczy Hármaskönyvének joghatóságát is vissza kell állítani, és szabadalmaztatni a vaspapucsos faekét; nappal Pitti Katalin énekel, este skinheadzenekarok szólnak a hangszóróból, petícióra nyilatkozat, nyílt levélre felhívás a válasz, Sólyom László hivatala nagyobb forgalmat bonyolít, mint a Magyar Posta budaörsi logisztikai központja.

Szóval hiába volt az egész hajcihő, látni való, hogy senki nem tanult semmit, minden folytatódik tovább ugyanúgy, ahogy eddig, a Maszop például máris beindította „Orbán Viktor hazudik” kampányát, amihez azért tényleg pofa kell, viszont nagyszerűen mutatja azt, hogy a magyar politikai elit szellemi evolúciója befejeződött, ez a csoport már nem képes további fejlődésre, még saját kárán sem tanul, ebben különbözik például a dagadtujú oroszlanmajmocskátlól (L. odipus). Úgy gondolják tehát a kitűnő nők és férfiak, hogy ez az ország még hosszú évekig ellehet ebben a kellemes állapotban, az Orbán-gyűlölők és Gyurcsány-gyűlölők állandó harca megtermeli majd a szükséges hőenergiát, amivel télen fűteni tudunk. Ahogy a dolgok állnak, 2010-re lesz még itten tizenötödik havi nyugdíj, ingyenes műkörömmellátás és állampolgári jogon járó infrasauna, legfőljebb a kenyeret kell majd jegyre venni, és húszezer forint lesz egy román lej.

PETÍCIÓ, OLVASVA

Krajczár Gyula

Történelmi időkben mindig tud meg új dolgokat az ember saját magáról. Én például arra jöttem rá, hogy nem vagyok egy petícióolvasó típus. Ezt normál körülmények között nem lehet megtudni, mert akkor nincsenek petíciók. Most azonban szól az egyik kollégám, hogy a Makovecz-féle petíciót aláírta az én képviselőm is, s be kellett látnom, hogy bár igyekszem alaposan tájékozódni, fel se merült bennem, hogy a petíciókat is el kellene olvasnom. Végül is, nem nekem írták, olvassa el Szili Katalin vagy Sólyom László. Amikor azonban a képviselőmet említették, Kelemen Andrást jelesül, kicsit még ki is húztam magam. Azért vannak, akik fáradhatatlanul képviselnek, s ráadásul – ha pontosan sikerült utánanéznem – a Népszabadság egész szerkesztőségéből csak engem. S hogy mennyire engem, az kiderül egy lapinterjújából, ahol azt mondta: „Nem gondolom, hogy kellett volna, mert nem a Fidesz-frakció

tagjaként, hanem egyéni körzetben megválasztott képviselőként tettem.” (Azaz: írta alá a petíciót.)

Kicsit persze zavar, amikor ezek a fiúk felszabdaldják magukat, hogy amikor ezt mondtam, akkor nem MOB-elnök voltam, hanem madridi nagykövet, amikor meg azt, akkor meg egyszerű állampolgár, hiszen végső soron minden helyzetben ugyanaz a lélek és ugyanaz a szürkeállomány terjeszkedik széjjel, de ezen tegyük túl magunkat. A lényeg, hogy az én Kelemen képviselőm azt mondja, napok óta kinn volt a téren a körzetében élő választóival. Konkrétan engem ugyan nem hívott, de ha a mieink is ott voltak, az számomra ad egy új dimenziót az eseményeknek. S nem is egyszerűen ott voltak, hanem ők vették rá Kelemen képviselőmet, hogy vegyen részt, hogy próbáljanak meg közösen tenni valamit. Na, körülbelül eddig bírtam röhögés nélkül, muszáj vagyok változtatni a beszédmódomon.

Szóval, a probléma, amit meg kellene oldanunk, képviselőnek és képviselt-nek, hogy miért is visz egy parlamenti képviselő petíciót a parlamentbe. Van neki belépője, fel tud szólalni, s kap ásványvizet, ha kaparna a torka. Azt mondja a Magyar Hírlapnak adott interjújában, hogy „képviseleként nemcsak a törvényhozás, hanem a rossz törvények javítása is a feladatunk”. Szerinte „az alkotmány pedig rossz, hiszen jobban figyelembe kellene vennie a népakaratot”. Eszerint Kelemen arról győzték meg a Kossuth téren (Bicskén szinte harapni lehet az alkotmányozási elszántságot), hogy új alkotmány kellene, de mivel ezért közösen akarnak tenni, ám a többieknek nincs parlamenti belépőjük, ne szólaljon fel az ügyben a következő ülésen, hanem fogalmazzanak petíciót. Igaz, ez esetben is valami képviseleti rendszert kell fogatósítani, mert arra azért nincs hely a papíron, hogy azt a képviselő összes Kossuth téren jobbító választója is aláírja.

S itt jött az elején említett kutyaszorító, mégiscsak el kellett olvasnom a petíciót. Kellemes meglepetésként igen rövid. Kelemenék „a nép nevében” (ő hozza a bicskei népet, így engem) követelik, hogy hívják össze az alkotmányozó nemzetgyűlést, s állítsák fel az ideiglenes kormányt. A második pontban a tárgyalások azonnali megkezdését indítványozzák. Ha jól értem, Kelemennek alapvető bajai vannak a saját legitimitásával. Talán, mert egy szervezett hazugság eredményeképpen létrejött parlamentnek lett a tagja, talán másért. Mindenesetre a petíció utolsó mondata szerint 48 órán belül választ vár a saját magát is tartalmazó parlamenttől, amelyről hivatalból tudja, hogy közben nem fog ülésezni. Ha belegondolok, akár büszke is lehetnék. De miért gondolnék bele? Pont én.

SZERDA

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök a kormányülésen Fotó: MTI – Kovács Tamás

2006. SZEPTEMBER 27.

GYURCSÁNY KICSOMAGOLT

Önkritikus miniszterelnöki felelősség- és kötelezettségvállalás – Újabb uszítás a téren

Patthelyzet alakult ki tegnap azzal, hogy Szili Katalin ultimátumnak minősítette a Kossuth tériek petícióját, és elutasította azt. A házelnök szerint az aláírók követelése nemhogy tárgyalásra, de szándékaik megismertetésére sem igazán alkalmas. A téren lévők újabb akciókkal fenyegettek, többek közt a „politikai foglyok” kiszabadítására hívtak fel. Ha a szerdai nap történéseit elemezzük, adódhatna a következtetés, hogy a politikai erők is belemeredtek az egymásra mutogatás állapotába, a ki, kinek és mikor hazudott fölemlegetésébe. Az, hogy ez mégsem egészen így történt, elsősorban Gyurcsány Ferencnek köszönhető, aki tegnap újra kezdeményezett. Ez olyannyira meglepte a Fideszt, hogy érdemben nem is tudott reagálni.

Először is: Gyurcsány Ferenc internetes naplójában közzétette május 26-i balatonőszödi beszédének azt a részét, amely eddig nem került a nyilvánosság elé. Ebben a szövegben a kormányfő – arra kérve a frakció tagjait, hogy az elhangzottakról ne beszéljenek – részletesen taglalja a tervezett reformlépéseket, illetve a későbbiekben elfogadott Gyurcsány-csomag legfájdalmasabb elemeit. A Fidesz ennek kapcsán ismét hazugságot emleget – „Gyurcsány Ferenc négy hónapig elhallgatta az igazságot”. Továbbá ismét előveszi azt a gyakorta hangoztatott, és sokszor megcáfolt mondatát, hogy készül már, ha „másutt nem, Gyurcsány Ferenc fejében”, az újabb Gyurcsány-csomag.

A kormányfő azokban a percekben, amikor blogján megjelentek az Őszödön mondottak, egy másik beszédet tartott. Nyilvános „szembenézésre” hívta a kabinetet és a sajtó képviselőit a kormányülés nyilvános részében. E beszéd nem csak afféle felelősségvállalás volt, holott jócskán tartalmazott erre vonatkozó elemeket, hanem kötelezettségvállalás is: a kabinet a lehető legszélesebb körben próbál egyeztetni a jövőben, de azt nem hagyja, hogy a lényegtől, például a konvergenciaprogramban foglaltaktól, eltántorítsák.

Az önkormányzati választások előtt néhány nappal a küzdelem nem csak a Kossuth téren és a politikai porondon zajlik – ezt máától bárki megérezheti. Csaknem az összes magyarországi patika reggel nyolc óra helyett tíz órakor nyit majd ki. Ezt a Magyar Gyógyszerész Kamara jelentette be tegnap.

A patikusok a kormány liberalizációs elképzelései ellen tiltakoznak; a demonstrációt addig folytatják, amíg a kormány vissza nem vonja többek között a patikaalapítás és -működtetés könnyítésére irányuló változtatásait, bizonyos készítmények gyógyszerháron kívüli árusításának lehetőségét, és a kötelező kamarai tagság eltörlését. A patikusokkal ellentétben a pedagógusok egy jelentős része nem hisz a demonstrációkban – álláspontjuk szerint a nézeteltéréseket a tárgyalóasztalnál kell rendezni. A Pedagógusok Szakszervezete tegnap bejelentette, hogy nem csatlakoztak a Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete által hirdetett sztrájkbizottsághoz, nem vesznek részt a PDSZ október 13-ra, a fővárosba összehívott országos szülői értekezletén sem.

PÉNTEK ÉJFÉLTŐL KULTURÁLIS RENDEZVÉNY LESZ A TÉREN

Szerda, 7–8 óra: Kórházba szállítanak egy férfit a Kossuth térről, aki „egyéni és egyéb” problémái miatt, „elkeseredésében” egy késsel többször hasba szúrta magát. A Parlament előtt már csak hat rendőr van szolgálatban, rájuk mintegy 30 tüntető jut, akik kávéért, reggeliért állnak sorba.

10–11 óra: Összesen 23 687 pártdelegált vesz részt a szavazatszámiláló bizottságok munkájában a választáson – közli az Országos Választási Iroda.

„Az elmúlt hónapokban a cselekvés bátorsága nem párosult a beszéd bátorságával: félig mondtuk, egészen csináltuk” – mondja Gyurcsány Ferenc a kormányülésen. Eközben blogjában megjelenik a Balatonőszödön elmondott első beszéde is.

11–12 óra: „A konvergenciaprogramban szereplő intézkedéseknél keményebb további megtakarításokat az MSZP nem kíván elérni” – közli Kékesi Tibor, a frakció költségvetési munkacsoportjának helyettes vezetője.

Gusztos Péter SZDSZ-es ügyvivő lemondásra szólítja föl a Kossuth téri tüntetőkhez csatlakozó fideszes képviselőket.

Egy harmadik Gyurcsány-csomag elemeit fedezi föl a miniszterelnök első őszödi beszédében Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője. Szili Katalin házelnök tárgyalásra alkalmatlannak minősíti a tüntetők petícióját.

12–13 óra: Az MDF felszólítja a Fideszt, hogy léptesse vissza Bagó Zoltán képviselőjelöltet, aki az MDF szerint az országgyűlési választások előtt megfenyegette a jelöltjüket. Bagó bírósághoz fordult, még nincs ítélet, a Fidesz akkor viszszaléptette.

13–14 óra: 1,2%-os visszamenőleges kiegészítő nyugdíjmelést kapnak a nyugdíjasok novemberben – jelenti be Kiss Péter, szociális és munkaügyi miniszter.

Tegyenek minél többen feljelentést Gyurcsány Ferenc ellen – biztatja az állampolgárokat a Kossuth téren Molnár Tamás, a Magyar Nemzeti Bizottság 2006 egyik ügyvivője. A szervezők bejelentik: a tüntetés péntek éjfélétől vasárnap éjfélig kulturális rendezvénné alakul. Öt megye és 18 település tart majd falunapot a téren.

14–15 óra: „A visszamenőleges nyugdíjmelés nem kormányzati jóindulat, hanem törvény alapján kötelező korrekció” – mutat rá Aszódi Pál, a Fidesz nyugdíjastagozatának elnöke.

Lemondásra szólítja föl a kormányfőt a Védegyelet.

460 millió forintos többletforrást ad a kormány a rendőrségnek a múlt heti események miatt, és 150 milliós gyorssegélyt kap az MTV is – jelenti be a kormánysszövívő.

15–16 óra: Az MTV székházánál történtek kivizsgálására Ignácz István Pest megyei rendőrfőkapitány vezetésével szakértői bizottság alakul.

16–17 óra: Gyurcsány Ferenc Salgótarjánban átadja a Szent Lázár Kórház új szárnyát. Beszédébe néhány tüntető belefűjöl, de a miniszterelnököt éltető szimpátiatüntető elnyomják kiabálásukat.

Az MDF elfogadja Hiller István MSZP-elnök kezdeményezését egy kampánycsenddel kapcsolatos ötpárti találkozóra.

Fodor Gábor SZDSZ-es ügyvivő felszólítja Orbán Viktort, térjen vissza a demokrácia útjára. Szijjártó Péter Fidesz-szövívő szerint Gusztos Péter a liberalizmus paródiáját adta elő.

17–18 óra: Áder János felszólítja Gyurcsány Ferencet, hogy hagyja abba az Orbán Viktor ellen irányuló „hazugságkampányát”. Áder kérdésre válaszolva közli: nem tud arról a több internetes portál által megjelentetett hírről, miszerint Kovács Árpád, az ÁSZ elnöke lehetne az Orbán Viktor által javasolt szakértői kormány miniszterelnöke. Kovács cáfolja, hogy megkeresték volna.

Takács András a Kossuth téren arra buzdít mindenkit: hozzon magával hálósákokat a hétvégére, nehogy „megszakadjon a forradalom lángja”. A vidéki tüntetőket közfürdőbe küldik, a számlát adományokból állják.

18–19 óra: Az SZDSZ és a KDP is ott lesz a kampánycsendről szóló ötpárti egyeztetésen.

A gyógyszerészek nem állnak el akciójuktól, mert nem a kamara szervezi és nem sztrájk – közli Hávelné Szatmári Katalin kamarai elnök.

20 óra: Garamvölgyi László, az ORFK kommunikációs igazgatója kijelenti, ha a rendezvény legális és nem történik bűncselekmény, a rendőrségnek nincs oka feloszlalni azt, csupán mérlegel az események helyszínén: megfelelnek-e a szabályoknak.

21–23 óra: Molnár Tamás bejelenti a téren, hogy jogi csoport alakult, amelynek célja „a politikai foglyok kiszabadítása”. Arra biztatta a hallgatóságot, hogy csütörtökön vonuljanak a Markó utcába.

ERŐS MONDATOK

Új politikához új magatartás

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök:

„Az az igazság, hogy a cselekvés bátorsága nem párosult a beszéd bátorságával. Nem lehet szégyenlősen reformokat csinálni. Nem lehet csak félig elmondani, hogy miért kell változtatni, mert akkor nem is fogják érteni. Félig mondtuk és egészében csináltuk. Azt hittük, hogy a csinálás bátorsága felülírja a beszédben való bátorság kényszerét és szükségességét. Nem hittem, és ez a saját felelősségemről szól, hogy el tudom hasonlítani erővel tisztán és nyilvánosan is mondani mindazt, amit nemegyszer elmondtam magunk között itt a kormányon, meg ahogy mostanra mindenki számára világos, elmondtam szélesebb körben, de hát mégsem nyilvánosan a frakcióban. És nem hittem, hogy az emberek, a választóink meg fogják mindezt érteni ugyanazzal a fajta egyenes, világos, egyértelmű mondatfűzés mellett, amit megtettem máshol. Bizonyos értelemben nem hittem tehát magamban sem. Nem hittem, hogy erre képes vagyok, és nem hittem a választóinkban. Kár!”

„Az új politikához minden bizonnyal új magatartás és új kultúra is kell. Ebben pedig nincs mese, minden bizonnyal ugyanannak a kormánynak és ugyanazoknak a politikusoknak kell élen járni, akik ezt a politikát csinálják. És a tekintetben nem kell túl sokat mással foglalkozni, hogy teszik-e vagy nem teszik. Az majd őket minősíti. Nekünk az a dolgunk, hogy mi tegyük a dolgunkat.”

Ezentúl is Gyurcsánynak hívják a miniszterelnököt

Kuncze Gábor, az SZDSZ elnöke:

„Azért is fontos lesz a vasárnapi választás, mert az emberek szavazatukkal kifejezésre juttathatják, hogy mit tartanak azokról, akiknek semmi sem drága a hatalom megszerzése érdekében. Tévednek azok, akik azt sugallják, hogy ne a rátermettség döntse el a szavazatokat, hanem Gyurcsány Ferenc

egyesekek által áhított megbuktatási kísérlete, hiszen az önkormányzati választás után is Gyurcsány Ferencnek hívják majd a miniszterelnököt."

Ultimátum nem méltó az Országgyűléshez

**Szili Katalin, az Országgyűlés elnöke
(a tüntetők petíciójára adott válaszából):**

„A petíciót aláírók követelése nemhogy tárgyalásra, még szándékaik megismertetésére sem alkalmas. Kezdeményezéseikkel az alkotmány keretein kívül keresik a megoldást.”

„Követeléseik stílusára és műfajára egyébként az ultimátum jelző illik inkább, ami nem méltó az Országgyűléshez mint legitim népképviselői intézményhez, de talán még az aláírók eddigi közéleti felelősségvállalásához sem.”

Hatósági ellenőrzés a Hír TV-vel szemben

Az Országos Rádió és Televízió Testület (ORTT) hatósági ellenőrzése az MTV ostromának Hír TV-s közvetítéséről:

A Hír TV „az incidenseket forradalmi eseményekként próbálta bemutatni, és eközben kritika nélkül elfogadott minden olyan értesülést, ami alátámasztotta eme vélekedését: azt az álláspontot, miszerint a rendőrség indokolatlan módon alkalmaz erőszakot a garázdákkal szemben, továbbá, hogy a karhatalmi erőket terheli minden felelősség az atrocitásokért”.

„A Hír TV a demonstrációk törvényes kereteiről megfeledkezve forradalmi, háborús helyzetként tálalta a történeteket, amely a Testület álláspontja szerint felveti a Média törvényben megfogalmazott sokoldalú, kiegyensúlyozott, tényyszerű és tárgyilagos tájékoztatás követelmény megsértésének valószínűségét.”

Orbán Viktor hazudott

Karsai Péter, az MDF országgyűlési képviselője:

„A Magyar Demokrata Fórum arra szólítja fel Bagó Zoltán kalocsai fideszes önkormányzati képviselőjelöltet, lépjen vissza az október 1-jei választás előtt, vagy pártja vonja vissza a Bács-Kiskun megyei jelölti listáját, amelyen a politikus is szerepel. (A Fidesz azt a Bagó Zoltánt indítja, aki a tavaszi választáson

egy MDF-es politikus megfenyegetése miatt kényszerült visszalépni – a szerk.) Ha egyik verzió sem teljesebb, akkor kénytelenek vagyunk azt a konklúziót levonni, hogy Orbán Viktor tavaszi bocsánatkérése álságos volt, őszintétlen volt, és ki kell mondanunk, hogy Orbán Viktor hazudott, amikor sajnálatát fejezte ki ezért az ügyért.”

A helyzet példa nélküli

A Védegylet nyílt leveléből:

„Mérlegelve az Ön májusi, balatonöszödi beszédének egészét, a hozzá fűzött értelmezéseket, köztük az Önét, valamint a demokráciánk morális minőségét illető tágabb kontextust, amire Ön is hivatkozott, arra a következtetésre jutottunk, hogy fel kell szólítanunk Önt a távozásra.”

„Nem gondoljuk, hogy Ön rosszabb vagy hazugabb, mint mások. Ez a helyzet akkor is példa nélküli. Annak, hogy hogyan oldódik meg, nagyon fontos, évtizedekre kiható következményei lehetnek a demokratikus kultúra alakulására nézve. Ha Ön miniszterelnök maradhat azután, hogy ez kiderült, akkor nem tudjuk, milyen demokratikus norma érvényességében bízhatunk még.”

Pontosítás

Makovecz Imre a Magyar Nemzet 1991. május 25-i számában (csak) ezt állította:

„Normális ember a szabadon választott, törvényes kormány mellett kell, hogy álljon”. Tegnap számunkban tévesen Makovecz Imrének tulajdonítottunk egy olyan cikkészletet is, amelyben csupán idézték fenti kijelentését. Elnézést kérünk.

MÉG EGY HANGFELVÉTEL MÁJUSBÓL – ÉS EGY ÚJ VÁLLALÁS

Gyurcsány Ferenc:

„Nem elég csinálni, mondani is kell”

Nyilvános „szembenézésre” hívta tegnap a kabinet és a sajtó képviselőit a kormányülésen Gyurcsány Ferenc miniszterelnök. Arról beszélt, hogy „nem elég csinálni, mondani is kell, de a beszéd lemaradt a cselekvés mögött. Ez az én felelősségem.” Ugyanakkor a kormányfő tegnap reggel közzétette a május 26-i balatonőszödi frakcióülésen elmondott, eddig nyilvánosságra nem került első beszédét, amelyben a reformok és a megszorítások szükségessége mellett érvel, s ismerteti a későbbi Gyurcsány-csomag részleteit. „Nagyon kérek mindenkit, hogy amit most mondok (...) tartsa meg magának.” Az idézett mondatra reagálva a Fidesz tegnap újfent hazugsággal és azzal vádolta a kormányfőt, hogy „valahol készül az újabb Gyurcsány-csomag”.

„Az utóbbi tíz nap sokakat arra kényszerített, engem is, hogy szembenézzünk mindazzal, amit az elmúlt hónapban, évben, esetleg évtizedben tettünk – jelentette ki tegnap Gyurcsány Ferenc a kormányülés nyilvános részén. A miniszterelnöki számvetés eredménye: a politika „rutinválaszai” ma már nem elegendőek. A miniszterelnök arról beszélt, hogy a két szocialista vezetésű kormány egyike sem mert szembenézni teljes egészében Magyarország helyzetével, lehetőségeivel, kényszereivel – csak arra összpontosítottak, ami az ő igazságukat hitelesítette. Ennek ellenére azért – állította a miniszterelnök – a kabinet kommunikációja az utóbbi kilenc hónapban tele volt igaz, vállalható mondatokkal, például azzal, hogy „2006 közepétől a helyes politika nem az állam szociális szerepvállalásának bővítésére, hanem a fejlesztésekre, a reformokra épül”. Az is igaz volt, hogy újra kell gondolni a társadalompolitika egy sor elemét, és célzottabb, hatékonyabb politikára van szükség.

Mert – indokolta újra Gyurcsány a fordulat elkerülhetetlenségét – 2001 óta gyakran nem a realitásokra, hanem a reményekre épült a politika. Arra az illúzióra, hogy államtársadalmi erőfeszítés nélkül is lehet nyugodtabb, gazdagabb életet teremteni. A kabinet előállt egy kiigazítási, egy konvergencia- és egy reformprogrammal. Csakhogy – jelentette ki a kormányfő – a cselekvés

bátorsága nem párosult a beszéd bátorságával: „félíg mondtuk el, és egészen csináltuk”. Így azonban az emberek nem érthetik a változtatás miertjét.

A miniszterelnök leszögezte: a kabinet a lehető legszélesebb körben próbál egyeztetni a jövőben, de azt nem hagyja, hogy a lényegtől, például a konvergenciaprogramban foglaltaktól eltántorítsák.

Miközben Gyurcsány Ferenc a kormányülésen beszélt, internetes naplójában (blogján) nyilvánosságra hozta a május 26-i őszödi beszédének első, még nem ismert részét, amelyben részletesen taglalja a reformokat, illetve a későbbi Gyurcsány-csomag elemeit. A Fidesz ennek kapcsán újabb megszorításokról beszél, noha júniusban a sajtó lényegében már közzétette a beszéd tartalmát (köztisztviselők és pedagógusok számának csökkentése – 15-20 ezer embert fognak érinteni a változások –, a gázár-kompenzáció megkurtítása, növekvő reálbércsökkenés, a közszférában még a nominálbér sem emelkedik).

A Fidesz tegnap arra szólította fel Gyurcsányt, hogy még a kampánycsend beállta előtt kérjen bocsánatot, amiért eltitkolta, milyen megszorítások várnak a lakosságra. Navracsics Tibor, a Fidesz frakcióvezetője azt a részt idézte a beszédből, amely szerint reálbércsökkenéssel kell számolni. Íme: „Ez a csökkenés miből fog állni? Három nagy tételből: a jövedelmeket terhelő társadalombiztosítási járulékok növeléséből, az általános forgalmi adó növelése miatti inflációs hatásból. Az ártámogatások csökkentése miatt négy területen – villany, gáz, gyógyszer, közlekedés – jelentkező hatásból.” A Fidesz szerint ezek a megszorítások egy harmadik Gyurcsány-csomagra utalnak.

Tegnap délután Áder János egy sajtótájékoztatón feltette a kérdést, hogy vajon miért nem hozták nyilvánosságra eddig Gyurcsány őszödi expozéját. Az MSZP-frakció álláspontja szerint a most nyilvánosságra hozott beszédben szereplő tételek részei a már ismert kiigazító csomagnak, illetve a konvergenciaprogramnak, vagyis a Fidesz nem létező újabb és újabb megszorításokat vizionál.

RÉSZLETEK A MÁSIK ŐSZÖDI BESZÉDBŐL

Reálbértávlát – „2007-ben lesz reálbércsökkenés, egy nagyjából 5 százalékos infláció mellett. Újra meglódul az infláció egy évre. Ennél valamivel kisebb reáljövedelem-csökkenés, mert a társadalmi jövedelmek: nyugdíj, családi pótlék az infláció vagy a fölött növekszik. De érdemi jövedelempozíció-romlás lesz. 2008-ban, 2007 közepe után már nincsen brutális lépés egy sem. 2008-ban már reáljövedelem-növekedés van, 2009-ben először érzékelhető reáljövedelem-növekedés, meg tudja közelíteni a 3 százalékot. Az érzékelhető szint a reáljövedelem növekedése.”

A közsféréről – „A kiadáscsökkentés az részint az állam működési kiadásainak, az állam által használt erőforrások csökkentése – lásd köztisztviselők, közalkalmazottak létszámának érdemi csökkentése. Ez a köztisztviselői karban átlagosan – százezer köztisztviselőnk van a központban meg helyben – nagyjából 15-20 ezer ember elbocsátását fogja jelenteni. A közalkalmazotti világban a pedagógusokat érinteti kisebb számban, de a túlórák jelentős csökkentésével járhat, összességében egy 10-15 százalékos csökkenéssel. 150 ezer pedagógusból 15-20 ezer pedagógust érinthet ez a dolog.”

A hallgatásról – „Ma ti tudtok legtöbbet a dologról, de azt kérem, hogy engedjétek, hogy az egészet magyarázzuk el az embereknek. Ha az jön ki, ha nem a politikája jön ki annak, amiről beszélünk, hanem hogy ezt föl-emelik, meg ezt csökkentik, akkor az a hír. Azért csináljuk már ezt egy hónapja, hogy érjen az a hangulat, amit a végén el lehet mondani. Hogy azt mond-hassam a Parlamentben, hogy ezt és ezt csináljuk az országgal, és ehhez képest a kiigazítás ugyan picit fájdalmas, de lépünk gyorsan túl rajta. Nem szabad abból politikát csinálni, hogy a 16 százalékból 20 lesz. Akkor nehezebb és fájdalmasabb lesz, és hosszabban fog tartani az átmenet.”

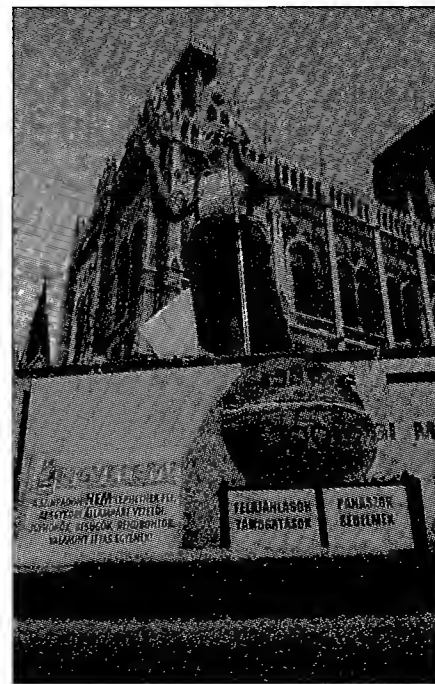
A KOSSUTH TÉR, NYUGATRÓL NÉZVE

Valki László nemzetközi jogász

A nyugati fővárosokban a nyolcvanas évek legvégén súlyos aggodalmak alakultak ki a Közép- és Kelet-Európában várható társadalmi-politikai változások miatt. Rettegtek attól, hogy a térség népei előbb-utóbb hozzálátnak egymás közti konfliktusaik felelevenítéséhez. A legtöbb politológus Magyarországon látta a legnagyobb veszélyforrást. Emlékeztettek Trianon következményeire, a bécsi döntésekre, a nyilas-hatalomátvitelre. Azt jósták, hogy a magyarok ismét irredenta követelésekkel fognak előállni. Tartottak attól is, hogy a szerbek és a horvátok között szintén kiújulnak a világháborús ellenségeskedések, a lengyelek pedig követelni fogják keleti határaik visszaállítását.

A Nyugat másik nagy félelme az volt, hogy a térség országai nem lesznek képesek egyidejűleg létrehozni a piacgazdaságot, lebonyolítani a privatizációt és megőrizni az államháztartási egyensúlyt. „Ha nem stabilizáljuk Kelet-Európát, akkor Kelet-Európa fog destabilizálni bennünket” – jelentette ki Roman Herzog német államfő, és politikustársai mélyen egyetértettek vele.

Az elmúlt másfél évtizedben kiderült, hogy a nyugati aggodalmak nem voltak alaptalanok. A térség biztonsága valóban veszélybe került, bár nem a Kárpát-medencében, hanem Jugoszláviában. A hazai szélsőjobb azonban gondoskodott arról, hogy a

Kossuth téren Fotó: Möricz Simon

Magyarországgal kapcsolatos aggodalmak is fennmaradjanak. 1992-ben a kormányon levő nagyobb koalíciós párt elnökhelyettese a „jaltai szerződés lejártáról” és a „magyar élettér kialakulásának feltételeiről” érkezett. Nézeteivel egyáltalán nem állt egyedül. Ugyanő később, MIÉP-előként, még az 1999-es koszovói háború idején is felvetette, hogy az általa megnevezett vajdasági magyar településeket vissza lehetne csatolni az anyaországhoz. Ez önmagában még nem váltott volna ki komolyabb aggályokat külföldön, ha az akkori kormányfő azonnal elhatárolódott volna az elnök nyilatkozatától, de nem tette.

Némelykor a gazdasági átalakulás kockázataival kapcsolatos nyugati aggodalmak is beigazolódni látszottak. Nálunk például a kilencvenes évek közepén alakult ki olyan egyensúlyhiány, hogy a Nyugat szükségesnek érezte a diplomáciai beavatkozást. Richard Holbrooke azzal dicsekedett, hogy 1995-ben a maga keresetlen módján hozzájárult a sokat emlegetett gazdasági megszorító intézkedések meghozatalához.

Mindezekre tekintettel felmerül a kérdés: vajon miért képzelik most a jobboldalon azt, hogy a Nyugat emlékezete véges, és elfelejtette mindazt, ami a térségben a huszadik században történt? Miből gondolják azt, hogy az itteni diplomáciai képviselők nem tájékoztatják kormányaikat az árpádsávos lóbogókkal fémjelzett eszmék valódi tartalmáról? Miért hinnék el a nyugati politikusok, hogy a „békés” jobboldali tüntetőknek az égegyadta világon semmi közük sincs a közülük lépten-nyomon kiváló, erőszakos támadásokat végrehajtó szélsőjobboldali „fiatalokhoz”? Mintha nem lennének tisztában már régről a Kossuth téren felszólaló, ideiglenes szakértői kormányt és alkotmányozó nemzetgyűlést követelő „ismert közéleti személyiségek” politikai hovatartozásával. Mintha el lehetne hitetni velük, hogy a „harmadik választási fordulóra” készülő párt egészen más beállítottságú, mint lengyelországi testvérpártja. Ki örülne Nyugaton a magyar Kaczynskik budapesti hatalomátvételének?

Valóban azt képzelik a jobboldalon, hogy a Nyugatnak tökéletesen mindegy, helyreállítható-e az államháztartás stabilitása Magyarországon? Tényleg úgy gondolják, hogy a Nyugat nem hisz a mostani kormánykoalíciónak, abban viszont vakon bízik, hogy az ellenzéki koalíció következetesen véghezvinné a megszorító intézkedéseket?

Végül az is közömbös a jobboldalnak, hogy miként élik majd meg az ideérkező nyugati politikusok a magyar forradalom ötvenedik évfordulóját? Vagy újabb ötven évet kell várni a méltó megemlékezésre?

CSÜTÖRTÖK

Demszky Gábor és Gyurcsány Ferenc az SZDSZ és az MSZP közös nagygyűlésén

Fotó: Kovács Bence

2006. SZEPTEMBER 28.

KAMPÁNYZÁRÁS CSATAZAJBAN

Gyurcsány: Nem mondok le –

Demszky: Mi építünk, ők rombolnak –

Tarlós: Ne az utca döntsön!

Gyurcsány Ferenc kormányfő tegnap az MSZP és az SZDSZ budapesti kampányzáró rendezvényén leszögezte: nem mond le a posztjáról. A miniszterelnök szerint Orbán Viktor csak egyetlen dolgot vethet a szemére: túl sokáig engedte, hogy Magyarország egy illúzió rabja legyen. „Ha azt mondtam volna, amiben hiszek, hogy ti vagytok Magyarország, rátok van szükségünk, a ti erőfeszítésekre, akkor ma könnyebb lenne a szívem” – közölte. Ugyanitt Demszky Gábor arról beszélt: Orbán Viktor az építkezés politikájával a rombolás politikáját állította szembe. A főpolgármester úgy érzi: a Fidesznek, a belvárost szétfúzóknak, illetve a Kossuth téri tüntetőknek a célja az alkotmányos rend megdöntése.

Tarlós István, Demszky jobboldali pártok által támogatott független vezetőtársa Óbudán fejezte be tegnap a kampányát: ő arról beszélt, szakmai alapú városvezetésre, megvalósítható fejlesztésekre, együttműködésre, rendre és békére van szükség, nem pedig politikai acsarkodásokra. „Ha nyerünk, legyünk boldogok, ha nem nyerünk, akkor nyújtsunk kezet, és mondjuk azt, hogy az élet megy tovább” – mondta. Hozzáteve: arra kér mindenkit, bármilyen eredmény születik is (...), őrizze meg a nyugalmát, ne hagyjuk felborítani a rendet”. Kérte a Kossuth téri tüntetőket, hogy menjenek haza, ne folytassák a közterületi demonstrációkat, és várják meg nyugodtan a (...) választások végeredményét”.

A Fidesz nem tartott kampányzárót, de politikusai számos helyen föléptek. A pártelnök például egy reggeli televíziós műsorban arról beszélt: a kormánynak a csomagjával együtt távoznia kell. Orbán Viktor a Kossuth téri tüntetők kapcsán azt közölte: pártja nem fog elhatárolódni a tömegtől, hiszen ők a választópolgárok. „Az erőszakot elítéljük és elutasítjuk, de nem tartjuk helyesnek azt, amit az MSZP tesz, kétségbe vonja a magyar embereknek a jogát, hogy ha nem tetszik a kormány és a kormányfő, akkor békésen és az alkotmányos keretek között kifejezzék véleményüket” – jelentette ki.

Ami a demonstrációkat illeti: tegnap késő délután egy száz-százötven fős csoport átvonult a Markó utcába, hogy a fogva tartott tüntetők szabadon bocsátását követelje. A rendőrség erőyes föllépésére azonban visszamentek a Kossuth térre.

ERŐS MONDATOK

Éljen magyar fizetéssel!

Orbán Viktor a Duna TV reggeli műsorában

„Az Európai Unió pénzügyi biztosa (...) azt mondta, hogy Magyarországnak erre a konvergenciaprogramra szüksége van. Én ezzel vitatkozom. Azt kívánom ennek az úrnak, hogy költözzön ide egy kicsit, éljen magyar fizetésből, legyen olyan helyzetben Magyarországon, mint egy átlagos család, aztán utána beszéljünk erről a kérdéstről. Tehát Brüsszelből európai uniós biztosi fizetéssel én is kiváló dolgokat tudok mondani arra, hogy mit kell csinálni a magyaroknak, hogyan húzzák le róluk a bőrt, hogyan szorítsák meg a gazdasági helyzetet, és egyébként hogyan vezessenek be tandíjat, emeljenek adót és sorolhatnám a többi. Tehát óvatos lennék ezzel a dologgal. Almunia úr szerintem akkor jár el helyesen, ha arra a tényre korlátozódik, hogy kijelenti, hogy ez a pénzügyi terv, amit a kormány előterjesztett, ha megvalósul, akkor Magyarországot közelebb fogja vinni az európai uniós közös pénzhez. Ha ezt kijelenti, akkor nem lép túl azon, ami egyébként a dolga, és valószínűleg egy politikailag korrekt nyilatkozatot tett volna.”

Anekdota

Az InfoRádió által kiadott részlet

Suchman Tamás őszi hozzászólásából

Nem lesz elégséges politikai háttér ezekhez a változásokhoz. Mire számoltok ti? Mire számolunk mi? Hogy egy négyéves ciklust kihúzzunk. De tudjuk, a miniszterelnököt is le lehet váltani, és lehet előre hozott választás is.... Értitek, mire gondolok. Tehát annyi minden változás történhet... Egy négyéves ciklusnak a tartalmát kívánjuk megvonni, és én azt gondolom, és ezzel az anekdotával szeretném befejezni, hogy sok mindent meg lehet tenni Magyarországnak a változások iránt érdeklődő és a változások iránt elkötelezett népével. Sok mindent. De korlátlanul mindent nem.

Névteleneket vádolhatnak

Rubovszky György, a KDNP frakcióvezető-helyettese a kampánycsend betartásáról szóló négy párti egyezség tegnapi aláírása után

„A Kossuth téren nem pártrendezvény és nem az önkormányzati választásokkal kapcsolatos demonstráció zajlik. Nagyon furcsa dolog lesz, ha a névtelen embereket fogják kampánycsend megsértésével vádolni.”

Szélsőjobboldalon 11,2 százalék

Tamás Pál szociológus

„Az augusztusban végzett kutatás során minden eddiginél többen, 11,2 százalékyian vallották magukat szélsőjobboldalinak, miközben az emberek 70 százaléka középre sorolta magát. Az is kiderült, hogy a magukat baloldalinak vallók sokkal jobban érzik magukat a bőrükben, mint a jobboldali beállítottságúak, akik radikálisan rosszul érzik magukat az országban.”

Meggyőzhetetlen

Az SZDSZ közleményéből

„Mondjuk ki: Tarlós ma már csak a demokratikus, mérsékelt pártoktól függetlenül jelölt. A konzervatív listavezető elment a szélsőjobb határig, és meggyőzhetetlen arról, hogy visszaforduljon.”

„FOGOLYSZABADÍTÓK” A MARKÓ UTCÁBAN

Kiáltványt bocsátanak ki a magyar néphez egymillió példányban

Munkatársainktól

A kormányellenes tüntetők képviselői az utcai zavargások alkalmával elfogott embereket felkelőknek és politikai foglyoknak tekintik, akik ellen a hatalom „konceptiós megtorló pereket folytat”. A Magyar Nemzeti Bizottság 2006

tegnap kora estére „békés, gyertyás demonstrációt” hirdetett a Markó utcába, ahol több bíróság is van. A békés szándék nem nyugtatta meg a bíróságokat – a dolgozókat órákkal korábban hazaengedték. A demonstrálók, mintegy kétszázan, a „jogtalanul lefogottak” szabadon bocsátását követelték. Időközben azonban néhány korábban elfogott tüntetőt kiengedtek – köztük volt a Tomcat nevű ismert blogger –, s a tömeg csak a rendőrség erőyes felszólításának hatására hagyta el a Markó utcát. Visszatértek a Kossuth térre. Ott késő estig mintegy négyezren folytatták a tüntetést. Éjfél előtt százezer példányt szállítottak a térre abból az egymillió kiáltványból, melyet a magyar néphez intéztek a Gyurcsány-kormány azonnali távozását és alkotmányozó nemzetgyűlést követelve.

Ma, péntek este a Lelkiismeret '88 is szervez felvonulást a budapesti Kossuth tér és a Teve utcai rendőrpalota között. A menetet nők és gyermekek alkotják majd. Az ország más városaiban is folytatódhatnak több száz fős tiltakozó akciók.

A TÁMADÁS ÉS ORBÁN

Debreczeni József értékelése a volt miniszterelnökről és a tévé ostromának előzményeiről

Hogyan és miért következtek be a döbbenetes események, amelyekhez foghatók a rendszerváltozás éveiben sem fordultak elő? – teszi fel a kérdést a 168 Óra című hetilap e heti számában Debreczeni József politológus. Elemzésének alábbiakban a sűrítményét adjuk.

Először egy hatalmas kommunikációs robbanással napvilágra került a miniszterelnök néhány önleplező mondata – kezdődik Debreczeni József elemzése. A politológus így folytatja: az amúgy is népszerűtlen kormányfő megítélése mélypontra zuhant, a többség indokoltan tartotta, egy aktív kisebbség pedig hevesen követelni kezdte a lemondását: morális színezetű bizalmi válság alakult ki. Ez váratlanul súlyos politikai válságba torkollott a Magyar Televízió épületének elfoglalásával – az állam nem tudta megvédeni egyik legfontosabb közintézményét. Az erőszakos támadás nem pusztán a tévé és a kormány, hanem a köztársaság alkotmányos rendje ellen irányult. Az államfő tévedett, amikor a történeteket szimpla köztörvényes bűnnek minősítette. Érthetetlen, hogy juthattak el az események a tévé ostromáig.

Gyurcsánynak legalább egy vonatkozásban bocsánatot kellett volna kérnie: a sokakat nemcsak az álszemérem okán sértő durva kifejezések miatt. Általában is: az elmúlt hónapok kormányfői kommunikációjából hiányzott egy szólam: a veszteséget elszenvedő emberek iránti empátia.

Ami a hazugságot illeti: nem menthető a költségvetési adatok eltitkolása és az áfacsökkenéssel meg az öt éves csomag törvénybe iktatásával üzőtt adópolitikai szemfényvesztés. Ám ez kevés ahhoz, hogy az események harminc óra alatt a tévé ostromáig jussanak. Semmi sem lesz érthető, míg meg nem vizsgáljuk Orbán Viktor és a Fidesz tevékenységét. A Fidesz (a rendszerváltozás óta először fordul ez elő!) érdemi indoklás nélkül nem szavazta meg a parlamenti választásokról készült belügyminiszeri jelentést. Ezzel kétségre vonta az eredményt: közvetve a kormány legalitását.

Július 29-én Tuszánfürdőn Orbán megdöböntő kijelentéseket tesz: „Ez a szemünk előtt formálódó új világ biztosan nem demokrácia.” Megszületik az illegitim – valójában illegális – kormány definíciója.

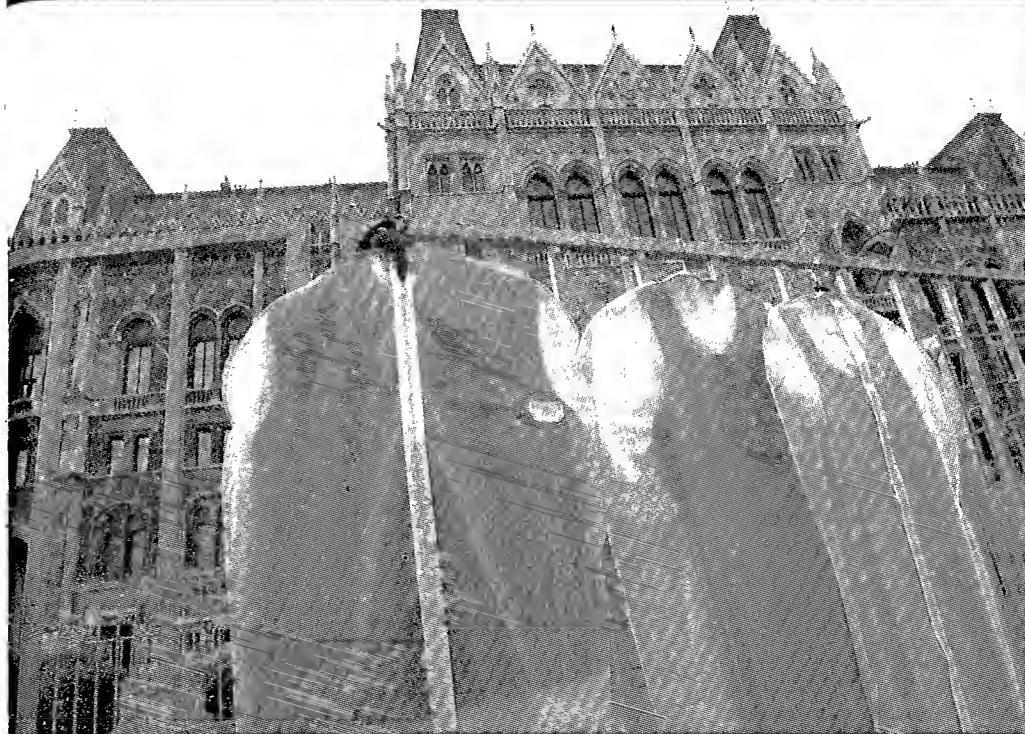
Július óta Orbánnak két forgatókönyve van. Minimális célja: szavazat-maximálás a választásokon. A maximális forgatókönyv: az ellenállás politikája. Engedetlenség, adómegtagadás, a kormánnyal szembeni kényszer, utcai megmozdulások – végső esetben felkelés. Orbán nem másfél hónappal a nagy robbantás előtt kezdi el locsolni az utcán a benzint. Minimum négy éve ezt teszi.

Dísz tér, 2002. május 7. A vesztes miniszterelnök kétségbe vonja ellenfelei – parlamenti választások nyomán elnyert – kormányzati felhatalmazását. Egy másik mandátumot állít vele szembe, amely szerinte erősebb a nép választotta parlamenttől kaphatónál. Irtózatossúlyú kijelentések ezek – valójában a Magyar Köztársaság alkotmányos rendjét tagadják. Debreczeni korrekt és pontos fogalmazásra törekszik: ez a gondolatmenet a múlt század húszas-harmincas éveiben a parlamentáris demokrácia ellen föllépő olaszországi fasiszta, illetve németországi náci tömegmozgalmak legitimitásfölfogásával áll párhuzamban.

Ilyen – és más – előzmények után jutunk vissza a Kossuth térre 2006. szeptember 18-án – ahonnan már csak háromszáz méterre és három percre van a Szabadság tér. Kőhajításonyira.

A most zajló súlyos válság főszereplője a hamis látszattal ellentétben nem Gyurcsány Ferenc, hanem Orbán Viktor. Nem az előbbi, hanem az utóbbi politikai sorsa van kockán – fejeződik be Debreczeni értékelése a 168 Órában. (Munkatársunktól)

PÉNTEK

A kampánycsend alatt a művészetek a főszerep Fotó: Reviczky Zsolt

2006. SZEPTEMBER 29.

KOSSUTH TÉR: KULTURÁLIS SZÍNFOLT?

Hírösszefoglalónk

Figyelemfelhívó demonstrációvá alakul át a Kossuth téri tüntetés – jelentették be még csütörtökön a szervezők. Az önkormányzati választások miatt szombaton és vasárnap azonban kampánycsend lép életbe, és ennek megfelelően számúzik a pártpolitikát a térről. Azt ígérik, hogy két napon át a magyar kultúra értékeire, annak tisztaságára és hagyományaira hívják fel a figyelmet. Ezért nem tartanak politikai szónoklatokat, és kizárólag nemzetiszínű zászlók lesznek a téren.

A szervezők egyeztettek a rendőrség illetékeseivel, és a hatóságok a rendezvényt tudomásul vették. Ha kifejezetten kulturális célú rendezvényt tartanak, akkor – mivel a Kossuth tér részben állami, részben fővárosi hatáskörben van – közterület-használati engedélyt kellett volna beszerezniük.

Az egységes jogalkalmazás érdekében az Országos Rendőr-főkapitányság és az igazságügyi tárca szakértői készítették egy összefoglalót azokról a jogszabályokról, melyeket demonstrációkkal kapcsolatban alkalmazhatnak. Ebből egyértelműen az derül ki, hogy szeptember 30-án 0 órától már nem lesz választási kampány, így választási gyűlést sem ma, sem urnazárásig holnap nem tarthat senki. Kampánycsend ideje alatt is lehet azonban véleménynyilvánításra szolgáló békés összejövetelt, felvonulást és tüntetést tartani a gyülekezési törvény szabályai szerint, vagyis 72 órával korábbi rendőrségi bejelentés után. Ha az ilyen rendezvényen valaki megsérti a kampánycsendet a rendőrség nem oszthatja fel a tüntetést, a kampánycsend megsértését ugyanis kizárólag választási szerv, illetve bíróság állapíthatja meg.

Vallási, családi, kulturális és sportrendezvényekre nem kell rendőrségi engedély, Budapesten a fővárosi közterületekre viszont közterület-használati hozzájárulást kell beszerezni (más településeken is lehet hasonló szabály), ha a szervezőnek ilyen engedélye nincs, a szabálysértőt a rendőr felszólítja a tevékenység abbahagyására, ennek elmaradása esetén igazoltathatja és szabálysértési hatóság elé is állíthatja.

Bejelentett tüntetést, felvonulást tehát szombaton és vasárnap is szabadon lehet tartani, ügyelve arra, hogy a kampánycsendet ne sértsék meg. Információink szerint több tüntetést jelentettek be országszerte, melyeket a hét végén (vagy akkor is) tartanak. A budapesti Kossuth térré több szervezet is helyet kért magának, a fő szervezők október 25-ig kívánnak ott tüntetni.

Futballszurkolók vitték a prímet a tévéostromnál Fotó: Móricz Simon

ILYET INGYEN NEM CSINÁLNAK

Futballszurkolók vitték a prímet a tévé ostrománál – állítja Végh József kriminálpszichológus, aki úgy gondolja: a tömeg annyira szélsőségesse válhat ilyen helyzetben, hogy még ölni is képes.

Lopes Elvira

Amikor ránéztem a tévé képernyőjére, rögtön láttam, hogy kik dühöngenek a Szabadság téren – állítja a kriminálpszichológus, aki számos footballmeccsen készített videofelvételt és oktatófilmet a rendőrségnek. Véleménye szerint egyértelműen fel lehetett ismerni a szurkolókat mozgásukról, a gesztusaikról és a rájuk jellemző rituálékról.

– Mindig van egy provokátor – magyarázza Végh József. – Jelen esetben az a férfi, aki hosszú bottal csapkodta a rendőröket. A provokátornak az a feladata, hogy előreszaladva heccelje a rendőröket, ő tehát megtámadja a rendőröket, akik egy idő után gázzal lefűjják őt, azaz viszonttámadással védik magukat. A tömeg ebből csak annyit lát, hogy rendőrök kezdték a támadást, és ettől kezdve a többség számára jogos és igazságos az agresszió alkalmazása.

Végh szerint a tévészékház megtámadásakor kísértetiesen hasonló jelenségeket lehetett látni, mint a futballmérkőzéseken. A provokátornak az egyik irányító súgja a fülébe: „Menj! Tudod, ahogy a múltkor is!” A provokátor pedig megy és csinálja. A többiek meg ezt követően rácsatlakoznak. Ezzel elindul a támadások és visszavonulások jellegzetes hullámmása. Nem ők kezdték, ők csak válaszolnak. Ez a játszma lényege.

– Nem tartom kizártnak, hogy ezeket a fiatalokat megvásárolták – állítja a szakember. – Ilyen balhét ingyen nem csinálnak. Már korábban is felhasználták őket, például edzők leváltására és kisebb politikai célokra. Az előbbieket igazolhatja az is, hogy miután betörték a székházba, láthatóan légüres térbe kerültek, csak szédelegtek. Nem tudták, hogy ezután mi következzen. Akkor este addig volt programjuk – megkockáztatom: utasításuk –, hogy behatoljanak az épületbe.

Végh József a tévében látottak alapján arra a következtetésre jutott: szeptember 18-án két szurkolótábor fonódott össze, a Dózsáé és a Fradié. Szerinte a riválisok békét kötöttek erre az estére. Még az sem kizárt, hogy valaki összehozta őket erre a balhéra. A vezetők ebből élnek, magyarázza Végh, majd elmeséli, hogy pár évvel ezelőtt szemtanúja volt annak, hogy az egyik csapat kemény magjának vezére hogyan szervezett meg egy „balhét” a pályán. Amikor kitört a verekedés, ugyanaz a férfi – aki amúgy pénzt kap a mérkőzés biztosításáért – pár társára sárga mellényt húzott, és rövid időn belül rendet rakott.

Az utcai randalírozóknál is láthatóak voltak a jól ismert szereposztások – folytatja a pszichológus, aki szerint egyértelmű, hogy volt egy formális és két-három informális vezetője a rendezőnek. Az informális vezetők azok, akik a háttérből adják az utasításokat. A formális vezető pedig az, aki láthatóan irányítja az eseményeket.

– Ő az, aki felosztja a feladatokat és megmondja, hogy ki, mit csináljon. „Annak kéne nekimenni!” Ezt a felosztást lehetett látni a második napon, például a Blaha Lujza téren. A kamera pönt elcsípte az egyik budapesti futballklub kemény magjának vezetőjét, aki a fal mellől, az utca széléről irányította a randalírozókat. Az is igaz, hogy a második éjszaka már egy heterogénebb csoport volt jelen. Nemcsak futballhuligánok randalíroztak, hanem olyan szurkolók is, akik nem tagjai a kemény magnak, legfeljebb időnként hozzájuk csapódnak. De ott voltak még izgalmat és bajt kereső srácok is, akik szívesen csatlakoztak a rongálók csoportjához.

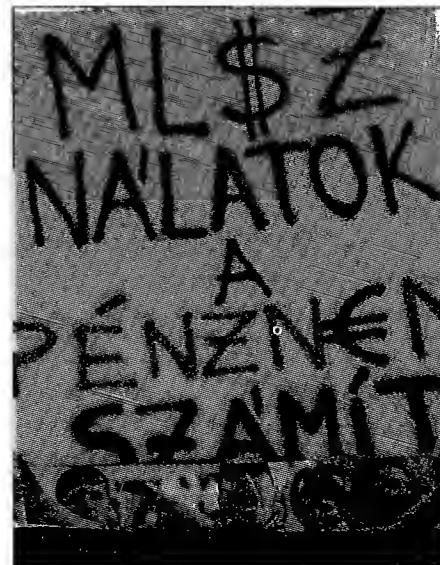
Végh József úgy látta, hogy élesen elkülönült egymástól az aktív kemény mag és a passzív szemlélődők köre. A Szabadság téren a tömeg nézelődő része nem tudta eldönteni, hogy merrefelé haladnak az események, sokan valószínűleg csak kíváncsiságból maradtak, mert érdekelték őket, hogy mi történhet még. A pszichológus szerint, ha valaki meghalt volna az ostrom alatt, a szemlélődők akkor döbbenek volna rá: azzal, hogy nem mondtak nemet, és tétlenül nézték az eseményeket, a randalírozókat bátorították.

– Úgy láttam, annak is fennállt a lehetősége, hogy az agresszív támadók magukkal sodorják a nézelődő tömeget. A tévé épülete előtti rész ráadásul nem nagy terület, összezsúfolódva a randalírozók még nagyobb erőt éreztek magukban. Számos kutatás igazolja, hogy ilyen helyzetben a tömeg egészen szélsőségesé is válhat, olykor még ölni is képes.

A szakember szerint akkor fajultak el a dolgok, amikor a rendőrök nem emelték ki a csoportból a provokátort és a támadókat. A második éjszaka már sokkal határozotabban léptek fel: szétnyílt a sorfal, megfogták és hátravitték a támadókat, majd megbilincseltek őket.

Végh József az MTV ostromával kapcsolatban megjegyzi: lehet, hogy a rendőrség nem tudta eldönteni, minek is tekintse az eseményeket. A rendőri fellépés mértékét – magyarázza – ugyanis az határozza meg, hogy jogilag minek minősül az adott cselekmény. Kívülről úgy tűnt, a rendőrség egyre nagyobb fáziskéséssel követi csak az eseményeket. Addig vártak, amíg elfajult a helyzet.

– A rendőrség békés demonstrációra készült fel a Szabadság téren, majd nem tudott kellően „felpörögni”, sem a kivevényelt állomány, sem a vezetés – elemez a pszichológus. Szerinte a tévészékház támadóival nem lehetett volna békés tárgyalást folytatni, azok ugyanis rombolni jöttek. Végh József sokszor tapasztalta úgy: a szurkolói kemény mag csak az erő nyelvét érti. Így csakis rendőri erővel, szakszerű fellépéssel lehetett volna őket megfékezni.

Szurkolói tüntetés
a Roosevelt téren

Fotó: MTI – Kovács Tamás

ADJÁK VISSZA MÓNIKÁT!

Mennyit ér a Szabadság téren összevérzett farmernadrág, ki itta meg a tévéelnök whiskyjét, összejött volna-e a váltságdíj Mazsoláért, kik homokoztak csütörtök este az Astoriánál – hírek és történetek, amelyek az elmúlt két hét rendkívüli eseményeinek sodrában jószerével észrevétlenek maradtak.

„Tudósítónk egyébként kiváló minőségű, néhány napos farmernadrágja az MTV-nél történt rendőri terrortámadásnál véres lett, miután egy mellette álló lányt leütöttek Gyurcsány rohamosztagosai” – adta tudtul szeptember 19-én kedd reggel fél kilenc után (Forradalom van, bevettük a köztévét című hírei mellett) a Kuruc.info korlátlanul magyar internetes portál, amely a nadrágot (fényképpel bizonyítva a vérfoltot) mint történelmi relikviát árverésre bocsátotta. Kikiáltási ára 15 ezer forint volt. A pénzt a forradalom céljaira kívánták felajánlani, konkrétan Bethlen Farkasnak elküldeni, aki a saját költségén gulyásagyút vontatott a Kossuth térre a „rendszer ellen tüntetők élelmezése céljából”.

Késő este a Hír TV kivonult a Magyar Rádióhoz is, hogy a rohamrendőrök tömegoszlató intézkedését megörökítse. Amikor a sisakos, pajzsos rendőrök szétnyitják a kordont és a zavargók nyomába erednek, hirtelen egy bőrkabátos, fehér nadrágos nő tűnik fel az operatőr kamerája előtt. Míg mindenki az ellenkező irányba fut, a nő határozottan a rendőrök sorfalának tart, és azt üvölti, „na, gyertek, egy szál csaj ellen!”. Majd mindenre elszántan nekiront az egyik rendőrnek, nem megyek sehova felkiáltással. Némi dulakodás után a sorfal határozottan benyeli a nőt. A következő snitt már egy kétségbeesett férfit mutat, aki a sikeres oszlatás után a kordon mögé visszahúzódtott rendőröknek a következőket mondja: „A barátnőm tők egyedül ment hazafelé, és itt agyonverték, adjanak már választ, hogy miről van szó, itt jött előbb, bődorzékiben, a barátnőm, adják ki Mónikát, hova tették, vagy mit csináltak vele, ne röhögjenek, ez nem vicc, adják ki a barátnőmet, mert nagyon nagy baj lesz, azonnal adják ki Mónikát...”

(Mónika további sorsáról nem tudni.)

Egy nappal később, szeptember 20-án, szerdán az MTI híre volt, hogy felvásárolták a baseballütőket a legnagyobb fővárosi sportáruházakban. A távirati iroda utalt arra, hogy az elmúlt napok tüntetéseiről készült televíziós

felvételeken jól látható: a rendőrökkel összecsapók kezében baseballütő van. „A CNN hírtélevízió egyik budapesti tudósításában azt mutatták, hogy egy fiatal egy elhaladó rendőrautóra csap baseballütővel” – nyomatékositott az MTI, amely sorra hívta a legnagyobb budapesti sportáruházakat, hogy megnyit forgalmaznak a „Magyarországon egyébként nem igazán ismert és elterjedt sportágban használt ütőből, amellyel súlyos, akár halálos ütést is lehet mérni az emberre.” Az áruházak arról tájékoztattak, hogy az elmúlt napokban a teljes készletüket felvásárolták.

Ugyancsak szerdán Rudi Zoltán, az MTV elnöke arról nyilatkozott, hogy ingyencék forgatták fel az irodáját, mivel a munkaszobáját feldúlók megittak egy üveg whiskyt és két üveg bort is. Az Index híre szerint az egyik fosztogató ráadásul elaludt a tévéelnök garnitúráján, reggel a rendfenntartók találták ott rá.

Szeptember 21. csütörtök: hír a jobbik.hu-n: „Szerdára virradó éjszaka a kormányellenes megmozdulások tisztaságát bemocskoló, anarchista vandálok a Köztársaság tér közelében szétverték a Jobbik Magyarországért Mozgalom egy szimpatizánsának gépkocsiját. Az eset is jelzi, hogy az erőszakos megnyilvánulásoknak a Jobbik szimpatizánsai ugyanúgy megisszák a levét, mint minden kisember.”

Az MTI jelentette: A karcagi székhelyű Kazah–Magyar Baráti Társaság és a Kunszövetség tüntetést tartott Budapesten a Külügyminisztérium előtt, és a több településről érkezett lovasok egy petíciót juttattak el Göncz Kinga külügyminiszternek. Ebben azt követelték, hogy a minisztérium ne hívja vissza Horváth László tiszteletbeli kazah konzult a posztjáról azért, mert ellene büntetőeljárás van folyamatban. A konzulért tüntetők szerint senki nem tekinthető addig bűnösnek, amíg bíróság jogerős határozatban el nem ítéli.

Karcagon 1998 óta működik a kun-kipcsak rokonság miatt a kazah konzulátus, a konzul kezdetektől fogva Horváth László volt – tájékoztatót a távirati iroda.

Este kilenc és tíz között nejlonzacskóval és homokkal felszerelt tüntetők jelentek meg az Astoriánál, hogy a homokozók kutyagumi-mentességéért demonstráljanak. Később kiderült, hogy az akció valójában egy flashmob, és az elmúlt napok demonstrációit hivatott parodizálni. (Flashmob: emberek egy csoportja egy előre megbeszélt helyen és időpontban találkozik, véghezvisz egy előre megbeszélt cselekményt, majd utána gyorsan, mintha mi sem történt volna, távozik, a résztvevők saját maguk szórakoztatására, illetve a többi ember megdöbbenésére szerveződnek.)

Szeptember 22., péntek: Dél előtt lázba hozta az internetezőket a hír, miszerint a köztelevízió ostromakor ismeretlen tettesek legendás bábfigurákat raboltak el, közöttük Mazsolát, Manócskát, Tádét és Böbe babát. Burgi ezt írta az Index egyik fórumában: „Gyűjtés keretében kiszabadítjuk a szerencsétlen, ártatlan, magatehetetlen túszoikat. Részemről (barátaim részéről) 500 HUF

megoldható. 1. verzió: Mobil szolgáltató segítségével SMS-fizetés, 2. verzió: Élő „dobozos” gyűjtés (Parlament?)

A civil kezdeményezés már majdnem országos felszabadító mozgalommá nőtt ki magát, egyesek például petíciót fogalmaztak, Liberty and Justice for Mazsola, Tádé, Manócska, Böbe!, amikor Burgi ezzel jelentkezett be: „Telefonos beszélgetés keretében konzultáltam az MTV-vel, Mazsolának jól vannak, nem volt lopás :) Hurrá!!!”

Valaki azt is felvetette a blogjában, hogy pedig egy jó szakember igazi médiaszátrát csinálhatott volna az elrabolt Tádéból.

Délután komoly dilemmába került az egyik hagyományörző egyesület, amelynek tagjai lóháton és egyenruhában akartak kimenni a Kossuth térre. Egyikük azonban – számolt be róla az Index – felvetette, hogy lóháton mégsem volna jó a demonstrálók között parádézni, mert a végén még tömegoszlató rendőröknek nézik őket. Az igazi magyar kultúrát megjeleníteni kívánók végül civil ruhában és ló nélkül érkeztek meg a Parlament elé.

Éjszaka a Hír Tv élőben jelentkezett a Blaha Lujza térről. (Megtekinthető www.hirtv.hu). Császár Attila a következőket mondta a kamerába, miközben egy mögötte parkoló autóra mutatott: „Leellenőriztük, hogy tényleg követnek-e bennünket, tettünk egy kört, megfordultunk, keresztbe a záróvonalon, természetesen szabálytalanul, és váratlanul, és ugyancsak megfordult ez a másik személygépkocsi.”

A műsorvezető kérdése élőben, a stúdióból: „De nem tűnik úgy, hogy különösebben megpróbálnák ezt a tevékenységüket leplezni, legalábbis szakirányú akciófilmekben láttam én ezt már, jobban is csinálták mások. Te hogy látod, hogy leplezik ők ezt a tevékenységet?”

Császár Attila ekkor cselekvésre szánta el magát: Megkérdezzük őket!

Mint kiderült, a TV 2 stábja ült az „üldöző” autóban, mosolyogva így magyarázták: „Gondoltuk, hogy valami információt eleshetünk, önök általában tájékozottabbak”.

Erre Császár Attila: „Fogjunk kezét, mint két médium. Kedves nézőink, ez a tipikus helyzet, amikor ugye váratlan helyzet áll elő.”

Néhány perccel később újabb élőkapcsolás, Császár Attila visszamegy a TV 2-s autóhoz. „Szervusztok, telefonon a stúdióból azt mondják, hogy semmiféle TV 2-nél ti nem dolgoztok. Hát akkor, kik lehettek?”

„Talán ez a kamera itt hátul valamit bizonyít? – tette fel ekkor a kérdést fényképes tévés kártyáját, és a kamerát is felmutatva az egyik TV 2-s.

„Ez? Egyértelműen kamera.” – vágta rá Császár, így folytatva: „Jó fiúk, én azt mondom, továbbra is dolgozunk együtt, végül is egy cél érdekében, a hiteles tájékoztatásért tevékenykedünk.”

Szeptember 24. vasárnap: Szolgálati közlemény a Kossuth téren: B. Marianna elhagyta diákigazolványát, és maradt benne egy ezres is, ebből a szónok sze-

rint egyértelmű a hasonlatosság 1956-tal, „akkor sem loptak, hiába voltak betörve a kirakatok, és most sem.”

A szinte minden fontos internetes híroldalról válogató, az elmúlt napok politikai eseményeiről is igen részletesen beszámoló Hírkereső portál heti top tíz, azaz az olvasókat leginkább érdeklő cikke így alakult: Kossuth téri tüntető, este nagy bejelentés várható (szeptember 21.), Ötszáznál sodródott ki a műsorvezető kocsija, Amikor a farok csóválja – Orbán megizzasztotta Svábyt, Mennyei szopás, Toncsi elárulta miért hagyta el Hajdú Pétert, Húzzuk ki a mobiltelefon töltőjét a konnektorból, Botrány: Pink teljesen meztelenre vetkőzött – képekkel, Botrányos fotókon szerepelt Cindy Crawford ötéves lánya, Megválk Urbán Flóriántól az RTL – részt vett az ostromban, Leszakadt a lába, brutális motorbaleset Szabolcsban. (Összeállította: Féderer Ágnes)

ADÁSSZÜNET

Doros Judit

Megy a tízévesforma gyerek az utcán, belerúg a kukába, dobant macska felé, s néha karatézó mozdulatokat tesz a levegőben. Arca vad és dühös, pedig csak iskolából igyekszik hazafelé, délután, miközben hét ágra süt a nap, csend van és béke.

Család vásárol a boltban, anya szelíden kérdezi a kamaszfiút, mit vinne másnap uzsonnára. A gyerek már-már sértődötten, szinte dühösen válaszol. A vevők igyekeznek odébbmenni, arcukon értetlenség. Nagypapa panaszkodik: unokája egy vidéki város elitiskolájába jár, ahol nemrég külön értekezletet kellett tartani az ötödikesek szüleinek, mert a gyerekek a szünetekben törtek-zúztak.

Hétköznapi erőszak, gyakran már fel sem tűnik.

Ám, amikor a képernyőn csatajelenetek követik egymást a világ különböző fölfordulásairól tudósítva, köveket hajigáló, itt-ott fegyveres gyerekek katonás elszántságú arcát látjuk, elámulunk. Valójában félünk. Szorongva pásztázzuk a képernyőt akkor is, amikor a pusztai erőszakról szóló filmek szereplői adnak – úgymond – hősiességből mintát. Általában csak magunknak tesszük föl a nehéz kérdést: vajon nekünk, szülőknél-felnőtteknek mit kellene mondanunk? Mikképpen kellene gyerekeink mellé állni, javukra tenni?

Egy átlagos családban az anya és az apa munka után fáradtan rogy le a tévé elé, ahol már órák óta ott ül a gyerek is, mert megunt a számítógépet, s egyéb értelmes elfoglaltság nem jut az eszébe, mint hogy tévét néz.

Tizennégy éves koráig egy gyerek átlagosan nyolcezer gyilkosságot, több mint százezer erőszakos cselekedetet lát a televízió képernyőjén a statisztikák szerint. A megdöbbentő adat Egerben hangzott el a minap, gyermekvédelmi szakemberek országos tanácskozásán. A műsorok hatvan százalékában jelen van az erőszak. A statisztika arra is kiterjedt, hogy adatot közöljön arról: a filmekben látott bűnök negyven százaléka megtorlatlan marad.

Ám – bármi dőljön is ránk a képernyőről – nem hessenthetjük el magunkról a felelősséget: nem a televízió okolható mindenért. Még azzal sem lehet érvelni, hogy a valóság olykor keményebb borzalmakat produkál, mint a fantáziadús kitaláció. Az egri tanácskozás egyik üzenete az volt: az értelmes szó és példa hódítson vissza pozíciókat a mindent kitöltő műsoridőtől.

Valójában persze nyugalomra, csendre lenne szükség. Afféle hétfői tévémentes napra, mint régen, amikor társasozni lehetett a gyerekekkel, megbeszélni kis dolgokat és nagyokat. Pergő képek helyett egy kis adásszünetre.

Erőszak helyett nyugalomra.

SZOMBAT- VÁSÁRNAP

Építik a szavazófülkéket a XIII. kerületi Tomori Utcai Általános Iskolában Fotó: Móricz Simon

2006. SZEPTEMBER 30., OKTÓBER 1.

ELLENZÉKI SIKER ORSZÁGSZERTE

Demszky marad a főpolgármester Budapesten – Gyurcsány: Folytatom a kormányzást

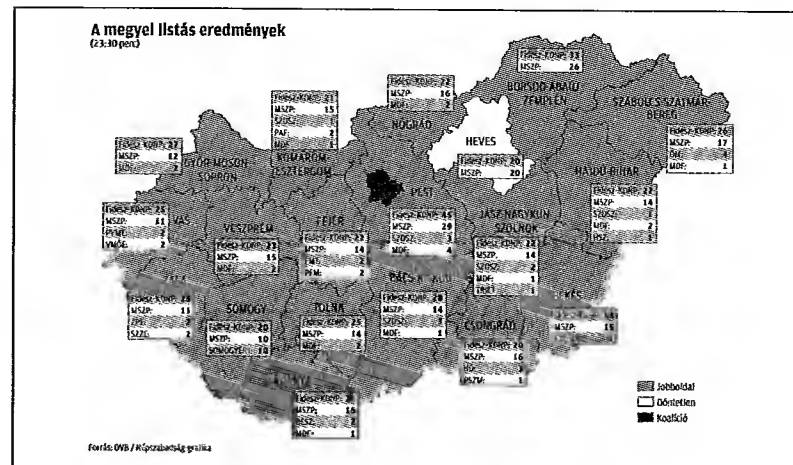
A vártnál is nagyobb ellenzéki előretörést hoztak a tegnapi önkormányzati választások. Több szavazó járult az urnákhoz, mint négy évvel ezelőtt, bár a korábbiakhoz képest akkor is rekordmértékű volt a részvétel. Míg 2002-ben a szociálliberális koalíció a 23 megyei jogú város közül 17-nek volt képes polgármestert adni, most ez az arány gyakorlatilag megfordult. A kormányoldal mindössze 7 megyei jogú városban (Nyíregyházán, Szombathelyen, Székesfehérváron, Szegeden, Dunaújvárosban, Pécsen és Miskolcon) diadalmaskodott. Több-kevesebb meglepetést okozott Szolnok, Kecskemét, Szekszárd és Veszprém elvesztése a koalíció számára.

A megyei közgyűléseken belüli erőviszonyok átrendeződése még ennél is drámaibb; míg négy évvel ezelőtt a Fidesznek csupán háromban volt ezek közül többsége, most gyakorlatilag nincsen olyan megyei testület, ahol a kormánykoalíció dominálna. Heves megye az egyetlen, ahol lapzártánkkor patthelyzet volt a felek között, illetve Somogyban az bonyolítja a helyzetet, hogy ugyan nincsen Fidesz–KDNP-s többség, de a szocialisták egyértelműen alulmaradtak.

Budapesten a kormányoldal valamelyest ellensúlyozta ezt a helyzetet, bár itt is jelentős pozíciókat veszített: Pesten az V., a XVI. és a XVII. kerületet bukták el, Budán pedig a XI. kivételével minden kerületnek ellenzéki polgármestere lett. A Fővárosi Közgyűlésben gyakorlatilag „holtverseny” alakult ki, de mivel Demszky Gábor minden korábrinál szorosabb versenyben megőrizte főpolgármesteri posztját (Tarlós István csak 1,75 százalékkal maradt alul), a közgyűlésben egyfős többsége lesz a koalíciónak. Felmerült annak a lehetősége, hogy Demszky Gábor csak főpolgármester lesz, s visszalép mint képviselő, s átadja helyét valakinek a listáról.

Történelmi választás zajlott Magyarországon – jelentette ki Orbán Viktor tegnap késő este a Fidesz–KDNP elnökségi ülése után. Szerinte az országos akaratnyilvánítás eredménye, hogy a magyarok leváltották Gyurcsány Ferencet.

Gyurcsány Ferenc miniszterelnök késő esti beszédében úgy fogalmazott: meghallotta a kritikus hangokat, de eltökélt az egyensúlyteremtés, a reformok és a fejlesztések végigvitelében, és folytatja a kormányzást.

SÓLYOM: HELYRE KELL ÁLLÍTANI A DEMOKRÁCIA IRÁNTI BIZALMAT

Sólyom László köztársasági elnök tegnap az önkormányzati választások utáni percekben, „az eredmények beérkezése előtti semleges pillanatban” televíziós beszédben értékelte az elmúlt hetek történéseit. Az államfő megállapítása szerint az ország kárára lenne, ha minden az eddigi mederben folya tovább. A balatonőszödi miniszterelnöki beszéd nyilvánossá válása ugyanis értékelése szerint mélységesen megrázta Magyarországot. A felháborodás, a tüntetések szerinte jogosak voltak, ugyanakkor a katarzis, a megtisztulás elmaradt. A miniszterelnök ugyanis folyamatosan kitér az alapkérdés tisztázása elől, nem ismeri el, hogy megengedhetetlen eszközöket használt a hatalom megtartása érdekében. Ez a magatartás az államfő értékelése szerint aláássa a demokráciába vetett bizalmat. Sólyom László úgy látja: az elmúlt két hét eseményei gyöngfítették a parlamentáris demokráciába vetett bizalmat. Sólyom hangsúlyozta azt is: nem helyes, ha jogi fogalmakat nem jogi értelemben használnak – mint a népszavazását. A köztársasági elnök felhívta a figyelmet, hogy az Országgyűlés dönt a miniszterelnök személyéről, s az Országgyűlésnek van lehetősége arra, hogy helyreállítsa a szükséges társadalmi bizalmat. A megoldás kulcsa a parlamenti többség kezében van – jelentette ki az államfő. Az Országgyűlés szocialista elnöke, Szili Katalin az államfői tisztséghez méltatlannak minősítette Sólyom beszédét. A Fidesz több vezetője viszont iránymutatónak. A miniszterelnök nem kívánt reagálni a köztársasági elnök által mondottakra.

ERŐS MONDATOK SÓLYOM LÁSZLÓ BESZÉDE UTÁN

Többségi támogatás

Juhász Ferenc, az MSZP alelnöke:

„Igaza van Sólyom Lászlónak, amikor tegnap azt mondja, hogy holnapotól a politika nem folytathatja ott, ahol eddig csinálta, és igaza van abban, hogy a parlamenti többségnek van alkotmányos lehetősége. A parlamenti többség az alkotmányos lehetőséggel élni fog, meg fogja valósítani a kormányprogramot. A parlamenti többség támogatja Gyurcsány Ferencet és a kormányprogram megvalósítását.”

Folytatódik az élet

Horn Gábor, az SZDSZ kampányfőnöke:

„Hétfőtől folytatódik az élet, az SZDSZ kormánypártként teszi tovább a dolgát. Nem volt tapasztalható a bizalom összeomlása, amiről Sólyom László köztársasági elnök beszélt vasárnap este. Néhány ezer ember, egy esetben mintegy 15 ezer ember tüntetett. Az árpádsávós zászlókat lobogatókat, zsidó neveket tartalmazó listákat összeállítókat nem lehet békés tüntetőknek nevezni. Ők nem a nép reprezentánsai, hanem egy szélsőjobboldali tömeg, akik Orbán Viktor hívó szavára vonultak utcára.”

Előre kell tekinteni

Szekeres Imre MSZP-elnökhelyettes:

Most már előre kell nézni. Az ország érdeke egyértelműen az, hogy az MSZP–SZDSZ kormány folytassa a megkezdett utat, tartsa a konvergenciaprogramban megjelölt irányt, kezdje meg a reformokat. Ennek viszont van egy előfeltétele: a helyzet ugyanis az, hogy ellentétben a hivatalos Fidesz-kommunikációval, a prob-

léma nem Gyurcsány Ferenc, hanem épp ellenkezőleg: a probléma Orbán Viktor. Ezen a Fidesznek el kellene gondolkodnia. A parlamenti pártoknak mihamarabb le kell ülniük tárgyalni a szükséges lépésekről, s attól tartok, hogy a Fidesz jelenlegi elnökével ez nem megy. Vagyis: rajtuk a sor. Nekik kell mozdulniuk. Nagy a tét.”

Váltani kell

Stumpf István politológus:

„A köztársasági elnök egyértelműen azt mondta, hogy a parlamenti többség kezében van az ország sorsa, s hogy ilyen morális alapokon ezt a politikát nem lehet továbbvinni. A parlamenti többségnek ahhoz, hogy támogatást tudjon kapni a reformokhoz, le kell váltania a miniszterelnököt.”

Aránytalan beszéd

Gerő András történész:

„A maga morális tekintélyét felhasználva Sólyom László azt mondta, hogy a parlamenti többség vizsgálja felül a kormány tevékenységét, hozzon személyi változásokat. Másfelől ugyanakkor aránytalan beszédet mondott. A köztársasági elnöktől elvárnám, hogy arányérzékkel tanúsítson, s ne tegyen olyan különbséget, hogy egyik oldalon van az erőszakos tüntetés, a másik oldalon pedig a békés tüntetők. Utóbbiak ugyanis alapvetően alkotmányellenes dolgokat követelnek.”

Világos útmutatás

Szijjártó Péter, a Fidesz szóvivője:

„Köszönjük a világos beszédet, a világos útmutatást, köszönjük, elnök úr.”

Elmaradt a katarzis

Dávid Ibolya, az MDF elnöke:

„Két héttel ezelőtt elmaradt a katarzis. Az első lépés talán az lehetett volna, hogy a miniszterelnök bocsánatot kér.”

„FORRADALMI” SZÍNPAD A KOSSUTH TÉREN

Hét órakor kormányellenes demonstrációvá változott a kulturális rendezvény

Elértük az első győzelmünket – jelentette be a Kossuth téri tüntetők szónoka október 1-jén nyolc órakor, miután saját interpretálásában ismertette a köztársasági elnök aznap esti beszédét.

Bárkay Tamás–Kun J. Viktória

A Csend, a Rend és a Fegyelem, a három jó barát, és a velük hagyományosan rokonszenvező Városi Turizmus határozta meg az Országház környékének atmoszféráját a választás napjának első felében. Csak egy adag csúnyán leégetett tarhonya próbálta rondítani a képet és a hangot, kevés sikerrel.

Pünkösddvasárnapi nyugalom honolt a Kossuth téren és vidékén tegnap délelőtt: az Országház környéke csendes volt, újra csendes, a korai órákban a gyöpre meghirdetett kulturális rendezvényből pedig semmi sem volt érzékelhető; se kultúra, se rendezvény nem lévén. A nehéz szagú terepen összeverődött, tüntetőknek tűnő személyek számát néhány tucatnyira taksáltuk; a becslést megkönnyítette, hogy egy részük mozdulatlanul feküdt, pontosabban aludt. A szereplők a kormánybuktatásra szánt jelképekkel is igen csínján bántak, jószerével csak trikolórt láttunk, azzal pedig nemigen lehet kampánycsendet sérteni. A legnagyobb nyüzsgést (persze erősen idézőjelben) a lakásmaffia ellen demonstráló Sors-Társak Egyesület asztalánál vélhettük felfedezni.

A Kossuth tér környéki szavazóköröknél sem volt semmi jele, hogy ez a vasárnap délelőtt bármiben is más lett volna, mint a többi. Csak a kordonok, a bedeszkázott tévészékház előtt ejtőző rendőrök és a Zrínyi utcai választási központ előtt keresztbe állított rendőrkocsi emlékeztetett rá, hogy nehéz napokat élünk.

Ahogy hetet ütött az óra, a Kossuth térre meghirdetett kulturális rendezvény visszaváltozott kormányellenes demonstrációvá. A kampánycsend idején viszonylag decensen díszített tájat újra ellepte a tömeg, és a tér zászlóba borult. Nem sokkal a kampánycsend vége előtt a tér Kossuth-szobor felőli oldalán jókora színpadot kezdtek ácsolni, míg a másikon – ahogy korábban –

tovább dübörgött a nemzeti rock. Az új, szemmel láthatóan sokkal profibb színpad előtt hirtelen föltreppent a hír: este 9 órakor Orbán Viktor is a térre jön. Parázs vita alakult ki, többen megjegyezték, nincs szükség Orbánra, 16 éve volt rá, hogy rendet tegyen az országban, ezt nem tette meg, a téren nem kíváncsiak rá. (Valamivel később a „forradalmi színpadon” is elhangzott egy szónok szájából: a Kossuth téri tüntetés pártfüggetlen, „ide nem kellenek bukott politikusok”.)

Hét órakor elkezdődtek a beszédek. Molnár Tamás a demonstráció folytatására buzdította a tömeget, hogy elérjék a végső célt: Gyurcsány Ferenc és kormánya megbuktatását. Később Sütő Andrásra emlékeztek, majd elhangzott a bejelentés, hogy nemcsak a tériek, hanem a rendőrszakszervezet, a gyógyszerészek és a pedagógusok is tüntetni fognak a kormány ellen. Nem sokkal fél nyolc előtt Dévai Nagy Kamilla lépett a színpadra, aki megerősítette, hogy Orbán Viktor valóban eljön, ráadásul a Kossuth tériek színpadára, mert „nem akarja megosztani a népet”.

Pár perccel nyolc óra előtt szakították meg a szervezők a demonstrációt, hogy Sólyom László beszédét ismertessék az egybegyűltekkal. – Az ország első embere egy órája szolt a Magyar Televízióban – kezdte a szónok –, a bevezető azonnali pfujolást váltott ki a tömegben.

Eredményekre várva Fotó: Reviczky Zsolt

– Várjatok – csitított a felszólaló –, a köztársaság első embere elítélte a miniszterelnököt, elítélte a kormány tevékenységét, elítélte a rendőri terrort, amit tüntetőkkel szemben nem lehet alkalmazni. Ezt rögtön a „Gyurcsány, takarodj!” felkiáltással fogadta a tömeg.

Arra a bejelentésre azonban, hogy az államfőnek nincs közjogi lehetősége beavatkozni az eseményekbe, „nem hisszük” felkiáltással reagált a tömeg.

Ezután Jókai Anna lépett a színpadra, aki egységre szólította az egybegyűlteket.

– Ami rossz, annak el kell tűnnie – mondta, s a tenger alatti korallszigetekhez hasonló kis csoportok alakítására buzdította a jelenlévőket.

Gyetzai György, a Magyarok Világszövetségének budapesti elnöke bejelentette: felszólítják a megyei közgyűlések most megválasztott tagjait, hátráljanak ki Gyurcsány Ferenc mögül. Ha ezt nem teszik meg, akkor október 23-án a Kossuth téri tüntetők „söpri el” a miniszterelnököt, mert „egy Kossuth téri tüntetés után nem lehet ugyanazt a politikát folytatni”. A demonstrálók Gyurcsány Ferencet „erkölcsi és politikai hullának” tekintik. Ezért a fővárosba hívnak mindenkit.

A VOKSOKKAL CSAK ÜZENTEK

Nagy N. Péter

Ez az önkormányzati választás lényegét tekintve eldőlt, mielőtt kinyitották volna a szavazóhelyiségeket. Már legkevesebb két, de inkább négy hete biztos, hogy aki szavaz, csakis egy nemet mond. Eddig ez fordítva volt. Eddig a választás évének őszén szinte mindig megerősítették a tavaszi parlamenti voksolás győzteseit. Ezen túlmenően is az „igen” jegyében szavaztak. Akadt korábban megye, ahol egyetlen polgármestert sem váltottak.

Most nem lehetett ilyen logika alapján választani. A rendszerváltás maga volt a puha átmenet ahhoz képest, amilyen hangulatot teremtett a jobboldali politika, illetve a balliberális szellemet gyűlölő demonstrációsorozat – a kormányfőtől vett végszóra. Aki most balra szavazott, nagy valószínűséggel nem a megszorító csomag mellett, a majdan kibontakozó Új Magyarország ígézetében tette, hanem azért, hogy „ezek oda ne kerüljenek”. És fordítva, aki jobbra szavazott, kevésbé valószínű, hogy az orbáni adópolitika és a kisvállalkozások felé terelt uniós támogatások reményében tette, hanem azért, hogy a Hazugságot megbüntesse.

Esély nem volt rá, hogy teljesítményeket, értékeket mérjenek meg az emberek, hogy gondolatokhoz, érzésekhez kérjenek támogatást legalább a helyi

politikusok. Még a felülemelkedés hivatásosa, az államfő sem tudott kinézni ebből a körből. Csak nemeket mond konokul, szavai élet a kormányfő ellen fordítva, a legvadabb nap után épp úgy, mint tegnap este, amikor egy csendben, tisztán lebonyolított választás után kaphatott volna tőle egy esélyt a nyugalom. Az államfő azonban szinte egy szót sem fecsért az önkormányzati választásokra, hanem újult erővel támadt a kormányfőre. Meg nem kérdőjelezhető morális megrendültségében – inkább az utcára küldte az embereket, mintsem a politikai intézményrendszer becsületének helyreállításához adta volna tekintélyét.

Az önkormányzati választások idején így aztán összességében csakis az önkormányzatokról nem esett egyetlen szó sem, csakis az élet maradt ki az üresen szenvedélyeskedő politikából, ahogyan a futballörjögöket is általában egyetlen jelenség nem érdekli, mégpedig maga a foci.

Így aztán úgy csaphatta mindenki bele az urnába szilaj voksát, hogy egy másodpercig nem szembesült azzal a kérdéssel, jól működik-e az a helyhatósági rendszer. Egyébként nem igazán, de kit zavar ez most. Szó nem eshet ilyesmiről, vagy bármiről, aminek az élethez is köze van, amikor vezér fújja a trombitát, s hangszereli ostromritmusra a Takarodót.

A politika az értelem egy lehetőségét ismét kihagyta. A Fidesz szempontjából ez eredmény: a nemeket ugyanis az emberek sokkal nagyobb számban fordították a koalíció ellen, mint annak védelmére. Olyan városokat vesztek el a kormánypártok, mint Veszprém, Győr, Békéscsaba, Salgótarján, Szekszárd, Eger. A polgármesterek teljesítményétől és mindentől függetlenül, amiről a választásnak szólnia kellett volna. Épp így őrizte meg a koalíció talizmánját, Budapestet. Eredmény tehát volt, mégis: se népszavazás, se valódi önkormányzati választás nem volt a tegnapi.

VÍZVÁLASZTÓ?

szerk@nepszabadsag.hu

Mi tartjuk magunkat ahhoz, amit pénteken írtunk: nincs szó új korszakról, tegnap önkormányzati választások voltak Magyarországon, bár tény, az eredmények nem csupán az önkormányzatok által behatárolt területek munkáját tükrözték. Ám az a két hét, amit átélünk, sokkalóan hatott, s rengeteg új kérdést felvetett, amelyet – ahogy mindent – mindkét tábor másként ítélt meg, ám a voksolás Magyarország térképét annyiban rajzolta át, amennyire azt a történelem nélkül is várni lehetett – a népszerűtlen intézkedések nép-

szerűtlenebbé tették a tavaszi győzteseket. A számok az eddigi közvélemény-kutatások adatait, azok trendjét erősítik meg, nem más. Persze, vasárnap estétől mindkét oldal a maga szája íze szerinti értékeléseket tesz közzé, azonban ha csak a számokra figyelünk, s emlékszünk rá, hogy 2002-ben az „ősz karácsony” jegyében halmozott sikert sikerre a kormánykoalíció, most – a lakosság „veszteségeltárának” számbavételekor – jelentős átrendeződés történt. A Fidesz erős maradt ott, ahol korábban: a kisebb településeken. Visszavett és bevett néhány nagyobb települést, mint például Szolnokot, Kecskemétet, Győrt, Veszprémet, Szekszárdot – a megyei jogú városok közül többnek ad első embert, mint a koalíció. A szabad demokrata főpolgármester minden eddiginél szorosabb versenyben szerzett győzelme, az SZDSZ vártnál rosszabb szereplése – ez is intő jel. Mégis: nevetséges konklúzió, hogy az emberek Budapesten, annak néhány kerületében, vagy például Nyíregyházán nem látták át a kialakult morális válságot, míg például a főváros más kerületeiben, Győrben vagy Szekszárdon tisztában voltak azzal, hogy tegnap népszavaztak. Ugyanakkor az sem igaz, hogy van, ahol a választók többsége voksával áldását adta mindarra, ami az országban zajlik, s mivel ez nem a törpe kisebbség, a koalíció ott folytathatja, ahol abbahagyta.

Senki sem folytathatná ott, ahol abbahagyta. Az emberek a helyi ügyek megítélésén túl talán arra az egyre próbáltak itt tétova, ott komolyabb jelzést adni, hogy nem ők vannak a parlament előtt, nem ők vélik úgy, hogy egyik nap forradalom tör-zúz a Szabadság téren, a rá következőn pedig provokáció történt. De vigyázat: nem ők adtak fölhatalmazást arra sem, hogy amennyiben nem állítottak valamennyi kampánymondat mellé képzett közgazdászt, át legyenek verve, és különösebb előkészítés, magyarázat nélkül kerüljenek aprócska cseberből mély vederbe. Ismét bebizonyosodott: az emberek az apruknál azért tovább látnak.

Ezért sem volna jó újra csak a nagy szavak rabigájába esni, mert a nagy szavak a legtöbbször túlzók, pontatlanok. Magyarország polgárainak többsége azt szeretné, ha a problémákat a politikusok oldanák meg, mert ezért választják, fizetik őket. A „szóba nem állás” luxusa megengedhető a szomszéddal, de nem fizetett honatyaként. Egy politikus legnagyobb erénye a dialógusra való képesség. Döntésein, tettein kívül ez, s ennek eredményei, kitarása, illetve kompromisszumai kérhetők számon rajta.

Lehet, hogy a szűk, mi több zárt körben elmondott miniszterelnöki beszéd nyilvánosságra kerülése, s az ezt követő tüntetések gyengítették a demokráciába vetett bizalmat. A választások erősítették. Hogy mi történik az eredmények elemzését, Sólyom László beszédét és Orbán Viktor nyilatkozatát követően, nem tudni pontosan. A kijelentés ezért kérdéssé módosul: erősíthették-e a demokráciába vetett bizalmat?

TARTALOMJEGYZÉK

Vasárnap (szeptember 17.)

„VÉGIGHAZUDTUNK MÁSFÉL ÉVET” – Kiszámíthatatlan a kormányfő szavainak következménye – Tüntetések a Parlament előtt (Összefoglaló)	6
„OLYAN ROHADTUL KELL CSINÁLNUNK, HOGY BELEGEBEDÜNK” (Idézetek)	7
„NEM TUDOK NEKTEK B VERZIÓT MONDANI” (Idézetek)	8
GYURCSÁNY: „EZEKET A VÁLTOZÁSOKAT A SZOCIALISTA PÁRT INDÍTOTTA EL” – A tüntetők a kormány távozását és új választások kiírását követelik (Napló)	9
GYURCSÁNY FERENC: ELÉG AZ ÁLSZENT POLITIKAI GÜGYÖGÉS BŐL (Interjú a miniszterelnökkel)	11
AZ IGAZSÁG PILLANATA (Tanács István publicisztikája)	13

Hétfő (szeptember 18.)

ÖSSZECSAPÁS A TÉVÉ ELŐTT – Sólyom László szerint morális válság van. Az MSZP Gyurcsány Ferenc mögött (Összefoglaló)	16
A TŰNTETŐK A PARLAMENT FELOSZLATÁSÁT ÉS ÚJ VÁLASZTÁSOK KIÍRÁSÁT KÉRIK AZ ÁLLAMFŐTŐL – A tévé ostromával egy időben az MSZP székházánál is randálfroztak (Napló)	18
„NEM FOGOK JÁTSZANI SEMMILYEN JÁTSZMÁT” – Gyurcsány Ferenc vágatlan beszéde az MSZP parlamenti képviselőinek tanácskozásán, Balatonörszödnön, 2006. május 26-án	23
BIZARR BOTRÁNY BUDAPESTEN (Sajtószemle)	31
NINCS MÁSI! (Révész Sándor publicisztikája)	32
EGY LÉLEK MEG EGY LÉLEK (Krajczár Gyula publicisztikája)	33

Kedd (szeptember 19.)

ISMÉT TÍZEZREK VONULTAK AZ UTCÁKRA Ötpárti nyilatkozat az erőszak ellen – Sólyom László: Nincs párhuzam '56-tal (Összefoglaló)	36
ÖN ELFOGADHATÓNAK TARTJA-E... (Közvélemény-kutatási jelentés)	38
HAT ÓRÁRA TIZENHÁROM – Az államfő és a miniszterelnök szerint köztörvényes bűn volt a tévé ostroma (Napló)	39
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	43
DEMONSTRÁCIÓ: 3. NAP – A Kossuth téri tömeg áttörte a külső kordont (Rab László riportja)	46
HARC A TELEVÍZIÓÉRT (Romhányi Tamás riportja)	48
SEMMI KÜLÖNÖS (Uj Péter publicisztikája)	50
KI A FELELŐS? (Nagy N. Péter publicisztikája)	52
A LÁTSZAT ELLENÉRE (Krajczár Gyula publicisztikája)	53

Szerda (szeptember 20.)

A FIDESZ NEM ENGED A SZOMBATI NAGYGYŰLÉSÉBŐL (Összefoglaló)	56
ROMLOTT A FORINT – Magyarországra figyel a nemzetközi sajtó (Összefoglaló)	57
KÖZJOGI MÉLTÓSÁGOK A NYUGALOMÉRT – A Fidesz továbbra is ragaszkodik a szombati nagygyűléséhez (Napló)	58
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	62
„MINTHA EZEK NEM MAGUKTÓL JÖNNÉNEK” (Rab László riportja)	65
POKOL, ÉJFÉL UTÁN (Czene Gábor riportja)	66
„JOBB” ÜZLET REMÉNYÉBEN (Batka Zoltán riportja)	68
NÁDAS PÉTER: NINCS MORÁLIS VÁLSÁG (Részletek Friderikusz Sándor interjújából)	70
A KORMÁNY LEGITIM (A Népszabadság szerkesztőségének álláspontja)	72

Csütörtök (szeptember 21.)

A FIDESZ ELHALASZTJA SZOMBATI NAGYGYŰLÉSÉT (Összefoglaló)	76
A LEFÚJÁS HÍRÉRE ERŐSÖDÖTT A FORINT (Összefoglaló)	77
TARTÓS A POLITIKAI KRÍZIS – A Fidesz elnöke tegnap este azt nyilatkozta, hogy a választók akaratát tudomásul veszik (Napló)	78
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	81
MACSKA-EGÉR JÁTÉK A KÖRÚTON (Romhányi Tamás riportja)	83
DEMOKRÁCIA KÖZFELKIÁLTÁSSAL (Angyal Gábor riportja)	85
KERÜLŐ ÚT (Bugyinszki György publicisztikája)	86
VILÁGABLAK (Füzes Oszkár publicisztikája)	87

Péntek (szeptember 22.)

NAGYGYŰLÉS NÉLKÜL IS ZAVAROS A HELYZET (Összefoglaló)	90
TURBULENCIÁK ÉS FAJANKÓK KÖZÉP-EURÓPÁBAN (Háttér Krajczár Gyulától)	91
KÖVETHETETLEN ESEMÉNYEK (Napló)	93
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	97
A POLITIKAI ELIT IS MI VAGYUNK – Esterházy Péter szerint normálisnak lenni nehéz, és mintha nem volna erőnk hozzá (Gréczy Zsolt interjúja)	100
A GYŐZELEM DIALEKTIKÁJA (Révész Sándor publicisztikája)	104
EGY MEGDÖBBENTŐ HÍR (Nagy N. Péter publicisztikája)	105

Szombat (szeptember 23.)

A HETEDIK NAP A TÉREN (Lencsés Károly és Rab László riportja)	108
IDÉZETEK AZ EMELVÉNYRŐL	112
SZOMBAT, KOSSUTH TÉR (Napló)	113

ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	117
ORBÁN PAPÍRSZOBRAI (Tóth Ákos publicisztikája)	120
EGY KORSZAK VÉGE (Krajczár Gyula publicisztikája)	121

Vasárnap (szeptember 24.)

CSENDES VOLT A HÉTVEGE – Pozsgay és Szűrös beszélt a Kossuth téren – Hiller: Orbán a legnagyobbat hazudta (Összefoglaló)	124
KURIÓZUM A KÜLFÖLDI TURISTÁKNAK (Napló)	126
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	129
KÉT VÁLSÁG (Miklósi Zoltán filozófus reflexiói)	130

Hétfő (szeptember 25.)

KOSSUTH TÉR: PETÍCIÓK NAPJA – Az államfő nem tárgyal a tüntetőkkel – Törésvonalak a tiltakozók soraiban (Összefoglaló)	136
SZÉTMÁLLÓ EGYSÉG A PARLAMENT ELŐTT (Napló)	137
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	141
A KANÁSZ ÉS KONDÁJA (Wildmann János közgazdász, teológus, az Egyházforum főszerkesztőjének reflexiói)	144
ORBÁN IS ÁTALUDTA (Nagy N. Péter publicisztikája)	146
VISSZA, KELET-EURÓPÁBA (Inotai Edit publicisztikája)	147

Kedd (szeptember 26.)

MA LEJÁR A PETÍCIÓS HATÁRIDŐ – Jogértelmezési csaták a kampánycsendről (Összefoglaló)	150
LESZ-E KAMPÁNYSZEND A KOSSUTH TÉREN? (Napló)	151
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	154

CSAK A GULYÁSÁGYÚNAK VAN ENGEDÉLYE (Riport Kun J. Viktóriától)	157
A DEMONSTRÁCIÓ ILLATA (Tudósítás)	158
ORBÁN VIKTOR TÉVED – A Fidesz elnöke tizenhat évvel ezelőtt is hazugsággal vádolta meg a kormányt (Háttér Czene Gábortól)	159
SZERDA (Új Péter publicisztikája)	160
PETÍCIÓ, OLVASVA (Krajczár Gyula publicisztikája)	161

Szerda (szepember 27.)

GYURCSÁNY KICSOMAGOLT – Önkritikus miniszterelnöki felelősség- és kötelezettségvállalás – Újabb uszítás a téren (Összefoglaló)	164
PÉNTEK ÉJFÉLTŐL KULTURÁLIS RENDEZVÉNY LESZ A TÉREN (Napló)	165
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	167
MÉG EGY HANGFELVÉTEL MÁJUSBÓL – és egy új vállalás – Gyurcsány Ferenc: „Nem elég csinálni, mondani is kell” (Tudósítás)	170
RÉSZLETEK A MÁSIK ŐSZÖDI BESZÉDBŐL	172
A KOSSUTH TÉR, NYUGATRÓL NÉZVE (Valki László nemzetközi jogász reflexiói)	173

Csütörtök (szepember 28.)

KAMPÁNYZÁRÁS CSATAZAJBAN – Gyurcsány: Nem mondok le – Demszky: Mi építünk, ők rombolnak – Tarlós: Ne az utca döntsön! (Összefoglaló)	176
ERŐS MONDATOK (Idézetgyűjtemény)	177
„FOGOLYSZABADÍTÓK” A MARKÓ UTCÁBAN – Kiáltványt bocsátanak ki a magyar néphez egymillió példányban (Tudósítás)	178
A TÁMADÁS ÉS ORBÁN – Debreczeni József értékelése a volt miniszterelnökről és a tévé ostromának előzményeiről (Részletek a 168 Óra interjúból)	179

Péntek (szepember 29.)

KOSSUTH TÉR: KULTURÁLIS SZÍNFOLT? (Hírösszefoglaló)	182
ILYET INGYEN NEM CSINÁLNAK (Interjú Végh József kriminálpszichológussal)	183
ADJÁK VISSZA MÓNIKÁTI! (Összeállítás)	186
ADÁSSZÜNET (Doros Judit publicisztikája)	189

Szombat, Vasárnap (szepember 30., október 1.)

ELLENZÉKI SIKER ORSZÁGSZERTE – Demszky marad a főpolgármester Budapesten – Gyurcsány: Folytatom a kormányzást (Összefoglaló)	192
SÓLYOM: HELYRE KELL ÁLLÍTANI A DEMOKRÁCIA IRÁNTI BIZALMAT (Kivonat)	193
ERŐS MONDATOK SÓLYOM LÁSZLÓ BESZÉDE UTÁN (Idézetgyűjtemény)	194
„FORRADALMI” SZÍNPAD A KOSSUTH TÉREN – Hét órákor kormányellenes demonstrációvá változott a kulturális rendezvény (Bárcay Tamás és Kun J. Viktória riportja)	196
A VOKSOKKAL CSAK ÜZENTEK (Nagy N. Péter publicisztikája)	198
VÍZVÁLASZTÓ? (A Népszabadság szerkesztőségének álláspontja)	199

X 25147

ISBN 963 9709 15 -8

690 Ft

VÁLSÁG NAPRÓL NAPRA, ÓRÁRÓL ÓRÁRA

X 25147

588

A VÁLSÁG NAPRÓL NAPRA, ÓRÁRÓL ÓRÁRA

SZERKESZTŐ:
VARGA LAJOS MÁRTON

NÉPSZABADSÁG KÖNYVEK

NÉPSZABADSÁG KÖNYVEK